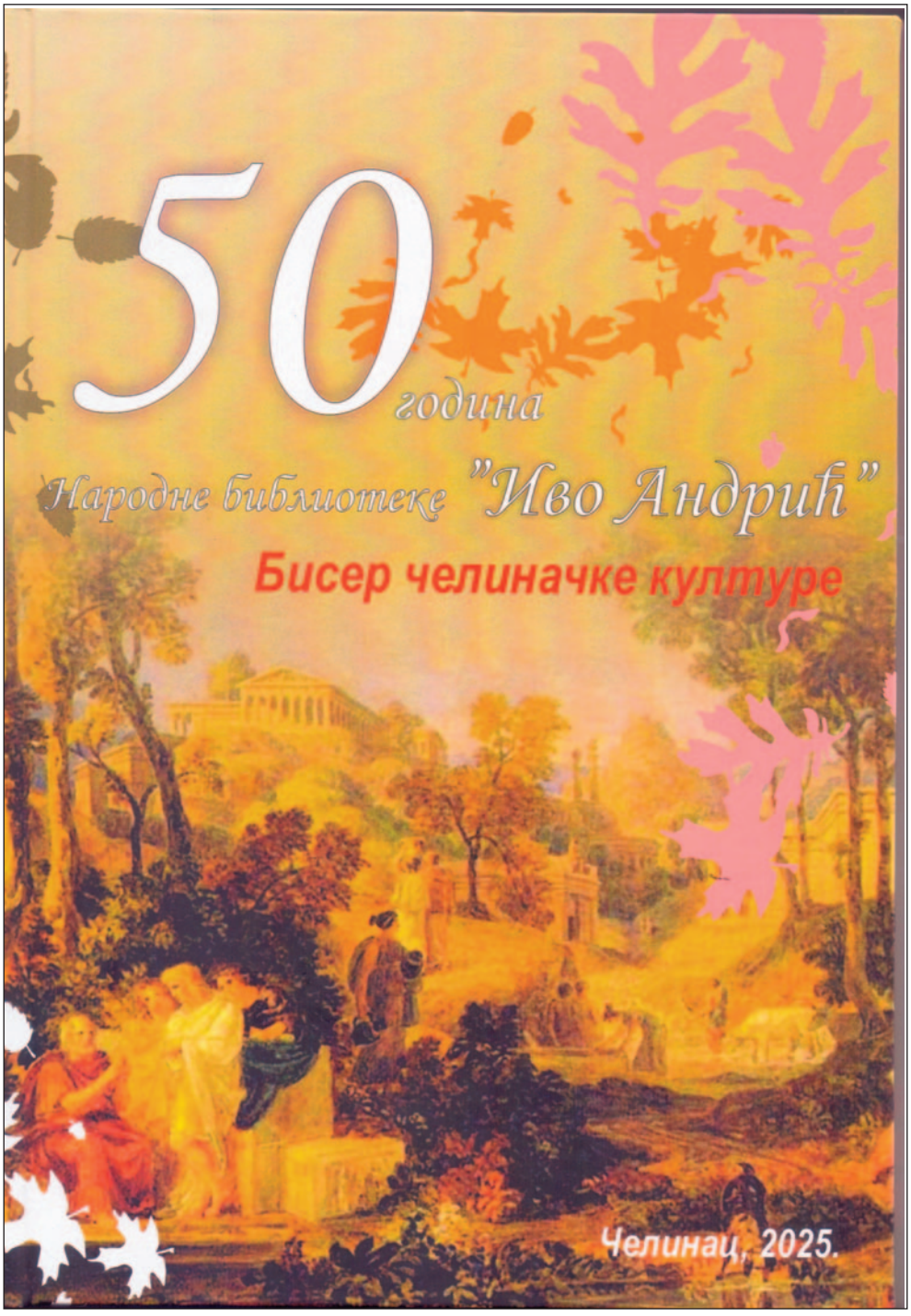
50 година

Народне библиотеке "Иво Андрић"

Бисер челиначке културе

Челинац, 2025.

Јелена КОПРИВИЦА
Борислав МАКСИМОВИЋ

50 година Народне библиотеке “Иво Андрић”
Бисер челиначке културе

Уредник
Јелена КОПРИВИЦА

Рецензент
Момчило СПАСОЈЕВИЋ

Прелом
Борислав МАКСИМОВИЋ

Насловна страна
Платонова Академија

Народна библиотека “Иво Андрић”
Челинац

Јелена КОПРИВИЦА
Борислав МАКСИМОВИЋ

50 година
Народне библиотеке "Иво Андрић"
Бисер челиначке културе

ЧЕЛИНАЦ, 2025.

Манастир Ступље
средњовјековни духовни и културни центар

Часни оци, уважени представници општинских власти, поштовани организатори ове свечаности, драги у Господу браћо и сестре у име братства Манастира Ступље изузетна ми је част да се захвалим организаторима ове свечаности на избору наше свете обитељи да јој се уручи овогодишња *Михољданска повеља*, за постојање и предани рад на развоју духовности и културе на територији општине Челинац. Манастир Ступље је заиста јединствен духовни и културни центар који ову малу општину чини препознатљивом у читавом свијету, ради чега сматрамо да је заиста заслужио да се нађе на листи добитника ове престижне мјесне награде.

Дозволите да вам се у овој бесједи обратим са неколико важних тема које су посебно у овој години јубилеја важне за нас, тј. да приближимо, свима нама, житије Светог оца Саве, те да се подсјетимо на значај јубилеја 800 годишњице аутокефалије Српске Цркве и 25 годишњице молитвеног живота у Манастиру Ступље.

Ове године Српска црква и сви људи који се осјећају као припадници српског културног идентитета, обиљежавају преломни моменат у друштвеном прихватању Христовог Јеванђеља и црквеног живота међу нашим народом. Догађај успостављања Српске цркве и добијања аутокефалије 1219. године био је кулминација духовног живота и живљења у хришћанској култури српског народа. И као што ништа не бива у људском животу без благослова Божјег и синергије човјека са Богом, тако и овог догађаја не би би-

ло да се није нашао човјек који ће жртвовати земаљску славу ради виших духовних и општих друштвених идеала. Поред тога човјек о којем ћемо вечерас говорити јесте онај који преображава и мијења ликом Христовим, спајајући све у јединство доброте и љубави. Тај човјек је најславнији светац Српске цркве, највећи просвјетитељ нашег народа и најважнији херој српске историје – он је Свети Сава.

Овдје морамо нагласити да хришћанско живљење нашег народа не почиње мисијом Светога Саве. Још од времена светих апостола и њихових ученика јеванђелска истина се проповиједала на данашњој канонској територији Српске цркве. У том контексту данас спомињемо апостоле, прва хришћанска сјемена – мученике, преподобне оце, црквене писце и учитеље и све градитеље доброг духовног расположења. Више од пет вијекова прије мисије Светога Саве наш народ је примио вјеру православну, живио духовним животом, развијао хришћанску културу и спремао се за коначни тријумф над незнабоштвом и паганством, којега је тада још било међу људима. Тај моменат је наступио плодним пастирским радом Светога Саве, због чега би се вријеме Светога Саве могло назвати временом побједе православља над паганством.

Житије Светитеља Саве, није искључиво подсјећање на прошлост, већ примјер како да осмислимо садашњост – и као појединци и као заједница. Својим бијегом на Свету гору и монашким постригом Свети Сава нас учи да ради виших духовних идеја треба превазићи локалност и уско везивање за мјесност, знајући да је свагдје земља Божја. Он нас испосничким живљењем на Светој гори учи да за важно дјело треба да се спремамо постом, молитвом и задобијањем љубави Божје. Мирењем завађене браће он нас подсјећа да су блажени миротворци и да се сви они који мир доносе заиста називају за вјечност синовима Божјим. Повратком у Србију и радом на организацији Српске цркве он нас поучава да, када је најпотребније, помогнемо својој земљи. Али, у исто вријеме, ако та отаџбина нема потребе за нама, као што је у једном моменту био случај са Светим Савом, склонимо се и чекамо да се та потреба појави. Примањем архиепископског достојанства он нас поучава да треба да будемо лидери у добру – у своме дому, својој породици, на своме послу, у својој улици, у своме граду, у својој земљи. Поклоничким путовањима на која је ишао, Свети Сава нас учи да се не затворимо у себе већ да треба да будемо међу људима, како међу сличним тако и међу онима који су другачији од нас – од њих се учити и њих учити. Свети Сава је знао да, ако се не отвори према свијету, остаће заробљеник примитивне средине и, како већ рекосмо – сиромашан. Грађењем манастира, цркава и школа он нас

Архимандрит Платон (Јовић)

учи да унапређујемо средину у којој живимо знајући да су: поредак, склад и љепота оно шта нас чини ближим Богу. Својом књижевном дјелатношћу овај светитељ нас учи да стварамо добро које ће просвјећивати људе и чинити их бољим. Смрћу у туђини поново нас враћа на пријатељство са свима, јер без обзира на то гдје свет и добар човјек умро, биће часно сахрањен и поштован. Својим светим моштима, које је Бог дозволио да буду спаљене, показао је да се материја може спалити и нестати, али да слава коју човјек богоугодним живљењем задобије не може нестати.

Једно од најважнијих животних дјела Светитеља Саве било је успостављање аутокефалне Српске Цркве. Осамстогодишњи јубилеј апостолства, заједнице, и пута у живот вјечни ми кроз читаву ову 2019. годину прослављамо. Аутокефалија је специфичан вид јединства многих мјесних цркава у једној Помјесној цркви, а те помјесне цркве са осталим помјесним црквама чине једну свету саборну и апостолску цркву. Она помаже да се мјесном народу, на њиховом језику, поштујући њихове навике, правилно представи јеванђелска истина спасења и вјечног живота у Царству Божјем. Аутокефалију не треба идентификовати са политиком, раздвајањем, одбацивањем другога, или са геополитиком. Свети отац Јустин је говорио да је Свети Сава основао народну цркву, јер је он коначно успио, како пјевамо у његовом тропару, да просвети своју отаџбину препородивши је Светим Духом. Тај народ, који је он засадио као дрво маслиново, расте и узраста у најсветију дјецу која ће у вјечности бити запечаћена као дјеца Божја. Радом на успостављању аутокефалије Српске цркве Свети Сава је посадио духовно сјеме благочешћа и побожности, које ће послије њега да расте, узраста и плод свој донесе.

Манастир Ступље дијели судбину народа овог краја

У овој години (2019) јубилеја Српске православне цркве и Манастир Ступље прославља мали јубилеј, четврт вијека молитвеног живота у њему. Молитвени живот у Ступљу је почео, по предању у

вријеме Немањића, насилно прекинут око 1690. године, а милошћу Божијом обновљен 1994. године. На Томину Недјељу 8. маја 1994. године на тек откривеним темељима средњовјековног Манастира Ступље одржана је прва молитва, а успомену тога ове године јубиларно обиљежавамо.

Манастир Ступље је дијелио судбину мјесног народа кроз вијекове. Кад је народ имао потребе за духовним и културним препородом ова обитељ је настала; Кад је народ имао интересовања за просвјетом и културом овај манастир му је то давао; Кад је народ страдао и ова обитељ је страдала; Кад се српски народ борио за опстанак на овом подручју и Ступље се изборило да се раскрије испод земље - вјековног ропства тешком терету те да се својим ступовима уздигне као чиста и права воштаница и засвијетли свједочећи Троједнога Бога.

Манастир Ступље је први познати духовни и културни центар, прва школа и прво мјесто гдје су писане књиге на подручју данашње општине Челинац. Монаси манастира Ступље су први житељи данашње општине Челинац за које се зна да су живјели на том мјесту прије скоро 330 година. Књиге преписиване у Манастиру Ступље прије XVII вијека су најстарији рукописи овога краја и свједоци писмености овога народа. Све то се и данас догађа у обновљеном Манастиру. Ту у вашем комшилуку у Манастиру Ступље свакодневно се узносе молитве Господу, народ који посјећује ову обитељ духовно и интелектуално се обогаћује, а у овом мјесту као и прије 300 година пишу се, преписују и издају књиге. За посљедњих неколико година приредили смо 15-так наслова духовног и историјског садржаја који се могу наћи и у овој цијењеној библиотеци. Скромна манастирска библиотека је једина у Епархији бањалучкој доступна ширем кругу читалаца. Већ четири године Манастир сваке недјеље издаје мисионарски лист, а манастирско братство са црквеним и републичким институцијама ради на преиздавању старих и ријетких књига. Са посебном пажњом нагла-

Фрагменти Требника и Панагирика из Манастира Ступље

шавамо да смо за посљедње четири године бесплатно подијелили посјетиоцима нашег Манастира преко 5.000 књига духовне садржине: Свето писмо, Псалтир, Молитвенике, Лествицу Светог Јована Лествичника, Књиге старца Тадеја, Катихизис Светог Владике Николаја и друге. Сваке године штампамо књижицу о парохијском животу наше парохије, зидни календар и парохијско писмо које дајемо за свако домаћинство наше парохије. Редовно организујемо предавања, трибине и сусрета са знаменитим личностима из читавог свијета.

Завршавајући ово излагање још једном најискреније благодаримо организаторима ове свечаности на указаном одликовању нашег Манастира. Посебно молитвено желим да се сви духовно обогатимо празнујући јубилеје о којима смо говорили и учећи се животу и вјери од Светитеља Саве.

Дозволите да још поручим свима присутнима и онима који ће за ово што се вечерас догодило сазнати путем медија да посјете најзнаменитије мјесто општине Челинац - Манастир Ступље те да се и сами увјере у исправност одлуке жирија да се Манастиру Ступље 2019. године уручи *Михољданска повеља*.

Хвала вам.

Архимандрит Платон (Јовић),
игуман Манастира Ступље,
бесједа поводом додјеле „Михољданске повеље",
Михољдан 2019,

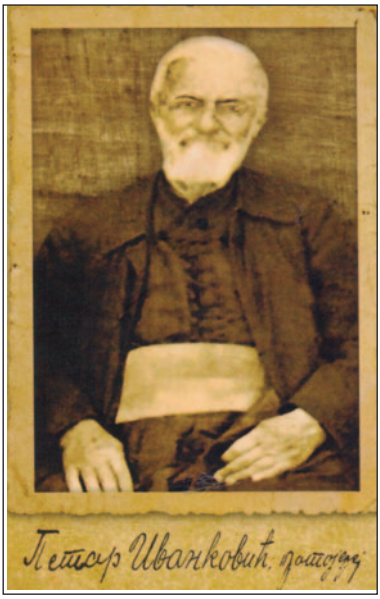

ПЕРИОД ДО II СВЈЕТСКОГ РАТА

У првој половини двадесетог вијека на подручју данашње општине Челинац није било урбаних насеља. Спорадичне културне активности одвијале су се уз школе у Јошавки (1907), Опсјечком (1912), Шњеготини (1927), Липовцу (1929), Челинцу Доњем (1931), Челинцу Горњем (1932), Штрбама (1932), Брезичанима (1931), Бранешцима (1933). У том периоду као најзначајније личности у области школства и културе и велики родољуби истицали су се јошавачки прота Петар Пејо Иванковић (1860-1941), оснивач школе у Јошавки и вјероучитељ у више челиначких школа, и учитељ из Опсјечког Фрањо Вучак. Прота Пејо био је веома активан свештеник и просветитељ, основао је 1924. године и први одбор Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета", а учо Вучак оснивач је и првак чувеног Соколског друштва у Опсјечком и покретач изградње споменика Краљу Петру Првом Карађорђевићу уз непосредну близину школе.

О Проти Пеји јеромонах Теофил (Димитрић) написао је књигу - монографију „Један прота и једно вријеме" (СПКД „Просвјета", Челинац, 2014), а о учи Фрањи има одредница у „Енциклопедији Републике Српске" сљедећег садржаја:

Вучак, Фрањо, учитељ, друштвени и културни радник (око 1895, Дервента – 1972, Сарајево). – По завршеној препарандији, радио је као учитељ у Котор Варошу, а потом у челиначком селу Опсјечко (1921–1941). При основној школи у Опсјечком, на његову иницијативу, основана је библиотека, КУД, друштво пчелара и соколска чета, која је учествовала на соколским слетовима у Љубљани (1933), Шибенику (1936), Прагу (1937) и Софији (1939). Организовао је разне течајеве за народ. Као Хрват, био је одан краљу и Монархији, те је са мјештанима, поред школе у Опсјечком, подигао споменик краљу Петру I Карађорђевићу Ослободиоцу и уређени бунар са питком водом. Послије рата радио је у Републичком секретаријату за просвјету у Сарајеву – стоји у наведеној енциклопедији.

Соколско друштво из Опсјечког око 1930. године,
учитељ Фрањо Вучак у првом реду у средини са шеширом

Уча Фрањо био је организатор бројних друштвених и културних догађаја и иза њега је остала значајна фото-архива. Често се јављао и као дописник „Врбаских новина" званичног листа „Врбаске бановине" у којима је 9. фебруара 1933. године објављена и вијест сљедећег садржаја која свједочи да је у Опсјечком била и нека врста библиотеке: "У Опсјечком, малом и напредном селу, празник Светог Саве и ове је године достојно и лепо прослављен. Пре подне била је школска свечаност, и програм су извели ученици основне школе. Увече је мјесна читаоница приредила своју уобичајну забаву са врло опсежним и лепим програмом. Народ је са интересовањем посматрао програм и изведбу дилетаната па је остао до касно у ноћ при лепом расположењу."

четвртак 9 фебруара 1933 ВРБАСКЕ НОВИНЕ

Вести из Бановине

Светосавска прослава

Масловаре.

У Масловарама је на свечан на[чин] прослављен дан Св. Саве. Про[слава] је отпочела још пре подне, [свечаност] је отпочела богослуже[њем]. Иза тога у основној школи [држао] је управитељ г. Сјериков [леп] говор о значају светосавске [прославе]. После школске академије, [пошло] се у соколски дом, где је [Панић] одржао лијепо предавање, иза тога су дилетанти соколског

Опсјечко.

У овоме малом и напредном селу празник Св. Саве ове је године достојно и лијепо прослављен.

Пре подне била је школска свечаност и програм су извели ученици и ученице основне школе.

Увече је мјесна читаоница приредила своју уобичајену забаву са врло опсежним и лијепим програмом. Народ је са интересовањем посматрао програм и изведбу дилетаната, па је остао до касно у ноћ при лепом расположењу.

ОСНИВАЊЕ „АЕРОКЛУБА" У ПРЊАВОРУ

Двадесет осмо друштво.

Прњавор, 6 фебруара.

У недељу поподне, 5 фебруара, иницијативом г. Николе Благојевића, среског начелника састала се у Градској већници скупштина за оснивање „Аероклуба" у Прњавору. Скупштина је почела тачно у два сата. Г. Благојевић је, након отварања скупштине, упознао при-

ЧЕЛИНАЧКА КУЛТУРНА СЦЕНА 1945-1994.

Почетком педесетих година прошлог вијека, Челинац оживи неким необјашњивим жаром, својственим оним касабама које су дуго биле запретене инертношћу живљења од данас до сутра и које су само чекале да однекуд дуне повјетарац и разгори искру ентузијазма у људима који су, ипак, душа сваке насеобине.

И док сам ја, као ђаволасти предшколарац, тјерао Борово гумењачу у Борова тенама и возио буре задружним игралиштем (тих година Челинац је већ имао фудбалски клуб, коме је дресове шила моја мајка Јелена), док сам зими падао под лед на Врбањи (једном ме спасио Никола, син наше газдарице Малчике, други пут дјечурлија челиначка), док смо ловили голубове на дрвеној џамији (гдје нас је радо упуштао хоџа јер су му унеређивали минарет); док су ми љети из Бања Луке долазили Мирко и Радоја Вучен (њихов отац Душан није Марио за неписано правило да се са проказаним Информбировцима не смије ни здравити, тај добричина и ратник са Козаре, који се враћао у обруч за вријеме офанзиве по остатак фамилије); и док је свакојаког ђавола било у магареће годинама мог брата Родољуба, Јоце, Адема, Хидајета, Мујкана, иних и мојим - старији су пљунули у шаке и изграђивали нови живот.

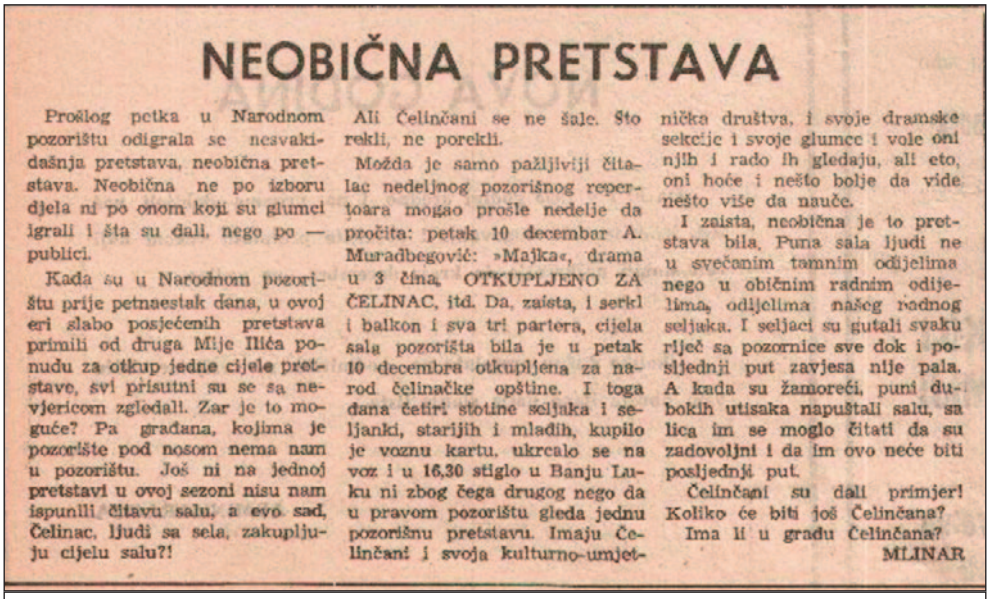

Дом културе сагрђен након Другог свјетског рата до земљотреса 1969.

Уз пискаве звукове воза "ћире", који је шибао лијевом обалом Врбање и трубљење трофејног аутобуса, који је једном дневно пролазио кроз Челинац пут Котор Вароша и натраг, за Бања Луку (шофер Мехмедалија добио је медаљу за пређених сто хиљада километара без иједног квара, кашњења или одсуства од волана), житељи ове мале и сложне заједнице пребацивали су петогодишњи план.

Гатери на пилани нису престајали изнуђивати цвиљење свјежих трупаца, Земљорадничка задруга је имала велике приносе и у култури за народ, Општина је подигла споменик народном хероју Милошу Дујићу, откуп млијека је био рекордан, воће је цвјетало, бехар мирисао... Задружни дом је био и Дом културе, имао радио који се групно слушао (дјеца су мислила да су унутра неки мали људи), на бини се изводиле представе, у сали игранке... Момци и дјевојке, млади родитељи, клизили су олаисаним патосом у каквим таквим одијелима, и широким хаљинама на туфне. Дом је имао и свој оркестар! Тамбурашки! Установили га мој отац Стојан Симић и предсједник општине, Мијо Илић симпатични Нишлија који је ту био "по задатку". Набавили дванаест тамбура (11 плус прим), задужили Драгољуба Вукмановића (први челиначки боем, бивши власник пилане и хотела, артиста бечког циркуса, музичар, картарош, вицарош...) Рифета - Ришу, Бору Бојића и једног младог учитеља – да саставе оркестар. Драгољуба смо звали Драгица и био је рођени брат Милке Вукмановић, супруге Петра Кочића. Био је стални гост (поред Рише) у једној кафани, коју је тада држао Ново Савичић, гдје су пљуштале домине и цактале карте, пило се колико је сипано, а дан смјењивао ноћ. Касније је Милан Кузмановић отворио кафану "Кестен", праву градску кафану, гдје се бистрила Елем, одржавале су се и трке младића за Бајрам и све је прашило за њима, док су у устима држали марамице због правилног дисања. Атлетика! Сјећам се Нушићеве једночинке "Дугме", извођена у Дому, гдје је једна од глумице била и Јелена Симић, а ја сам требао играти неког дјечака са једном репликом, али сам одустао на премијери због треме... А нисам имао трему када сам разносио писамца између Пере Перовића, легенде бањалучког рукомета и враголасте наставнице фискултуре у челиначкој школи, лијепе Хари, која је још у то вријеме скакала са бањалучког моста и момцима правила бурурет у глави.

Зоран Симић Симара, из књиге "Бањалуко опрости"

NEOBIČNA PRETSTAVA

Prošlog petka u Narodnom pozorištu odigrala se nesvakidašnja pretstava, neobična pretstava. Neobična ne po izboru djela ni po onom koji su glumci igrali i šta su dali, nego po — publici.

Kada su u Narodnom pozorištu prije petnaestak dana, u ovoj eri slabo posjećenih pretstava primili od druga Mije Ilića ponudu za otkup jedne cijele pretstave, svi prisutni su se sa nevjericom zgledali. Zar je to moguće? Pa građana, kojima je pozorište pod nosom nema nam u pozorištu. Još ni na jednoj pretstavi u ovoj sezoni nisu nam ispunili čitavu salu, a evo sad, Čelinac, ljudi sa sela, zakupljuju cijelu salu?!

Ali Čelinčani se ne šale. Što rekli, ne porekli.

Možda je samo pažljiviji čitalac nedeljnog pozorišnog repertoara mogao prošle nedelje da pročita: petak 10 decembar A. Muradbegović: »Majka«, drama u 3 čina, OTKUPLJENO ZA ČELINAC, itd. Da, zaista, i serkl i balkon i sva tri partera, cijela sala pozorišta bila je u petak 10 decembra otkupljena za narod čelinačke opštine. I toga dana četiri stotine seljaka i seljanki, starijih i mladih, kupilo je voznu kartu, ukrcalo se na voz i u 16,30 stiglo u Banju Luku ni zbog čega drugog nego da u pravom pozorištu gleda jednu pozorišnu pretstavu. Imaju Čelinčani i svoja kulturno-umjetnička društva, i svoje dramske sekcije i svoje glumce i vole oni njih i rado ih gledaju, ali eto, oni hoće i nešto bolje da vide nešto više da nauče.

I zaista, neobična je to pretstava bila. Puna sala ljudi ne u svečanim tamnim odijelima nego u običnim radnim odijelima, odijelima našeg radnog seljaka. I seljaci su gutali svaku riječ sa pozornice sve dok i posljednji put zavjesa nije pala. A kada su žamoreći, puni dubokih utisaka napuštali salu, sa lica im se moglo čitati da su zadovoljni i da im ovo neće biti posljednji put.

Čelinčani su dali primjer! Koliko će biti još Čelinčana? Ima li u gradu Čelinčana?

MLINAR

Бањалучке новине бр. 69, 1954. године
о посјети Челинчана Народном позоришту у Бањалуци

У Челинцу основан Народни универзитет

Ових дана је у Челинцу основан народни универзитет, а чији рад треба претежно да се односи на културно просвјећивање села. Универзитет је основан при Културно просвјетном друштву „Милош Дујић“ у Челинцу који је уједно као помагајуће тијело овог друштва. Приликом формирања изабрано је руководство универзитета, које је већ израдило план рада за предавања политичког и васпитног значаја а које ће се одржавати претежно у више заосталијим селима.

При формирању Народног универзитета Културно-просвјетно друштво „Милош Дујић“ које је до сада радило као једна секција сада је оформило више секција и то: драмску, музичку, фолклорну и фискултурни актив. За сваку секцију је бирано посебно руководство секција, као и чланови који ће радити у њој. Иако је ово друштво скоро основано оно је до сада учествовало два пута на фестивалу културно просвјетних друштава среза и града Бање Луке гдје је успјело да буде међу најбољима. Досадашњи рад друштва се углавном одвијао у давању приредби на игранкама гдје су учествовале само драмска и музичка секција, док остале нису постојале. Ове године па надаље друштво је на свом састанку донијело закључак о будућем раду гдје је поред осталог предвидјело колек-

U Čelincu osnovan Narodni univerzitet

Ovih dana je u Čelincu osnovan Narodni univerzitet, a čiji rad treba pretežno da se odnosi na kulturno prosvjećivanje sela. Univerzitet je osnovan pri Kulturno prosvjetnom društvu »Miloš Dujić« u Čelincu, koji je ujedno i najbolje pomagajuće tijelo ovog društva. Prilikom formiranja izabrano je rukovodstvo univerziteta, koje je već izradilo plan rada za predavanja političkog i vaspitnog značaja, a koja će se održavati pretežno u više zaostalijim selima.

U toku formiranju Narodnog univerziteta KPD »Miloš Dujić« koje je dosada radilo kao jedna sekcija, sada je oformilo više sekcija i to: dramsku, muzičku, folklornu i fiskulturni aktiv. Za svaku sekciju je birano posebno rukovodstvo sekcija, kao i članovi koji će raditi u njoj. Iako je ovo društvo skoro osnovano, ono je do sada učestvovalo dva puta na festivalu kulturno prosvjetnih društava sreza i grada Banje Luke, koje je uspjelo da bude među najboljima. Dosadašnji rad društva se uglavnom odvijao u davanju priredbi na igrankama gdje se učestvovale samo dramska i muzička sekcija, dok ostale nisu postojale. Ove godine pa nadalje društvo je na svom sastanku donijelo zaključak o budućem radu, gdje je pored ostalog predviđelo kolektivnu posjetu Narodnom pozorištu i bioskopima. U okviru dječije nedelje, prikazivani su filmovi za djecu i majke, koje je prikazivala Opšta bolnica iz Banje Luke, odnosno Higijenski zavod. I pored kišovitog vremena ovim prestavama je prisustvovalo oko 400 – 500 djece iz osnovnih škola, a uz to je pregledano oko 100 đaka od strane ljekara iz dječijeg odjeljenja. Pretstavi su prisustvovali pored djece i odrasli, a naročito majke, pošto je prikazivan film o njezi djeteta.

Branko Samardžić

тивну посјету Народном позоришту и биоскопу. У оквиру дјечије недјеље приказани су филмови за дјецу и мајке које је приказивала Општа болница из Бање Луке, односно Хигијенски завод. И поред кишовитог времена овим представама је присуствовало око 400 – 500 дјеце из основних школа, а уз то је прегледано преко 100 ђака од стране љекара из дјечијег одјељења. Представи су присуствовали поред дјеце и одрасли, а нарочито мајке, пошто је приказиван филм о њези дјетета.

Бранко Самарџић
Бањалучке новине,
Број 60, 15. октобра 1954.

Фотографија настала непосредно након земљотреса 1969. године, једна од ријетких сачуваних фотографија гдје се у позадини назире објекат у којем је била смјештена Народна библиотека “Иво Андрић” од оснивања до преласка у Средњу школу. Лијево скроз у позадини Дома културе зграда Општинске управе, иза шатора објекат библиотеке, десно објекат у којем су биле радионице за праксу средње Металске школе

Оснивање Народне библиотеке "Иво Андрић" сјећање Пере Родића

Перо Родић 1938-2020.

Било је тмурно прољећно јутро. Спремао сам се да идем службено у Котор Варош код пријатеља и колеге Јевте Пејовића, такође директора Народног универзитета. Утом, неко покуца на врата, а одмах затим она се и отворише и огромна људина уђе у просторију. Готово се заглавио на вратима.

Поздрави се и упита да ли сам ја директор Народног универзитета.

- Јесам.

- Срам те било, знаш ли ти да сте ви једина општина у БиХ која нема библиотеку?

- Знам да немамо библиотеку, а не знам да смо једини - признадох.

Коначно се представи:

- Ја сам Алекса Неиман, новинар Радио-Сарајева и дошао сам с намјером да ти помогнем да оснујеш библиотеку.

- Како, кад и без ње једва преживљавамо?

- Шта ће ти за то средства. Треба само хтјети и знати!

Онда ми рече да на Збору радника Народног универзитета донесемо одлуку о оснивању Народне библиотеке, а одмах потом ми и издиктира нацрт будуће одлуке. Предложи и име библиотеке, и то "Иво Андрић" јер је овај наш велики књижевник недавно умро.

Тако смо и урадили и нешто касније сазнали да смо прва установа у Југославији која је понијели име овог великана писане ријечи.

Скупштина општине обезбиједила је просторије за библиотеку, а Алекса и ја написасмо велики број писама и замолница за помоћ и упутисмо их сродним установама широм БиХ.

Послије извјесног времена почеше стизати књиге. Сваки дан по неколико пакета. Алекса је обезбиједио полице за књиге, а као донатори у књигама појавили су се и многи Челинчани. Тако је и Остоја Цвијетић, адвокат из Београда, иначе рођен у Јошавци и један од најобразованијих Челинчана тога доба, послао око 50 наслова. Поклонио је уз то и десетак примјерака своје збирке пјесама

"Капљице росе". Мислим да се ради о првој књизи коју је написао један Челинчанин. Библиотеци је кумовало Издавачко предузеће "Веселин Маслеша" из Сарајева и тим поводом поклонило око 2.500 књига. На Дан отварања Алекса је донио и таблу - натпис нове библиотеке и портрет Иве Андрића, рад академског сликара Мирка Герстанхофера. Била је то велика свечаност на којој су се окупили бројни грађани Челинца, а својим присуством увеличали су је и бројни књижевници међу којима су били Младен Ољача, Ранко и Стевка Прерадовић, Станко Ракита, Дара Секулић, Адван Хозић, Вељо Милошевић, Ранко Рисојевић. Том приликом у Челинцу је организована и књижевна вече.

Треба напоменути да је Народна библиотека "Иво Андрић" из Челинца први корисник фондације "Иво Андрић", а средства су се намјенски користила за набавку књига.

Из књиге "Трагови свјетлости" 2000.

Челинац добио библиотеку

Отварањем Народне библиотеке у Челинцу Културно-просвјетна заједница БиХ је затворила круг своје акције на формирању библиотека у комунама које их нису имале. Дан 23. мај ове године, када се свечано обиљежио почетак рада ове институције, представљао је празник и побједу књиге не само у општини Челинац, него и у БиХ. У присуству већег броја грађана и гостију, Младен

ČELINAC DOBIO BIBLIOTEKU

I građani darovali knjige

Otvaranjem Narodne biblioteke u Čelincu Kulturno-prosvjetna zajednica BiH je zatvorila krgu svoje akcije na formiranju biblioteke u komunama koje ih dosad nisu imale. Dvadeset treći maj kada je svečano obilježen početak rada ove institucije, predstavljao je istinski praznik knjige u opštini Čelinac.

Tog dana, u prisustvu većeg broja građana, učenika i gostiju, MLADEN OLJAČA, književnik i član CK SK BiH, presjecanjem vrpce na simboličan način je obilježio otvaranje Narodne biblioteke u Čelincu.

Već na samom početku rada Narodna biblioteka ima oko 5 hiljada knjiga. Akciju oko nabavke knjiga su pomogli Republička zajednica kulture, Opštinska zajednica za kulturu Čelinac, izdavačka preduzeća „Veselin Masleša" i „Svjetlost" iz Sarajeva. NIP „Glas" iz Banjaluke, narodne biblioteke iz Sanskog Mosta, Kupresa, Srebrenika Jablanice, Žvornika, Laktaša, Tešnja, Šipova, Banjaluke, Dobora, zatim Dječija biblioteka „Vlatko Foht" iz Sarajeva, Narodna i Univerzitetska biblioteka SR BiH, Narodna biblioteka „Hasan Kikić" iz Sarajeva, Radnički univerzitet iz Vogošća, Zajednica za osnovno obrazovanje Banjaluka, kao i veći broj pojedinaca. Građani Čelinca poklonili su svojoj biblioteci oko 1.000 knjiga. Skupština opštine i radne organizacije su takođe pružile pomoć.

Treba posebno istaći doprinos Fabrike namještaja „Bosna" – „Šipad" iz Brčkog, koja je o svom trošku obezbijedila komplet namještaja za biblioteku u Čelincu. Istog dana uveče u selu Štrbama formirana je Đačka biblioteka. Održano je i književno veče u kojem su učestvovali poznati bosanskohercegovački književnici i pisci na čelu sa Mladenom Oljačom.

Na kraju, u Čelincu je odlučeno da Narodna biblioteka nosi ime književnika IVE ANDRIĆA, što na simboličan način govori o velikom doprinosu Ive Andrića razvoju bibliotekarstva u našoj Republici.

Ољача, књижевник и члан ЦК СК БиХ, пресијецањем врпце обиљежио је отварање Народне библиотеке у Челинцу.

Већ на самом почетку Народна библиотека имаће 5.000 књига. Акцију су помогли Републичка заједница културе, Општинска заједница за културу, Издавачка предузећа "Веселин Маслеша" и "Свјетлост" из Сарајева, НИП "Глас" Бања Лука, народне библиотеке из Санског Моста, Купреса, Сребреника, Јабланице, Зворника, Лакташа, Тешња, Шипова, Бање Луке, Добоја, Дјечија библиотека "Влатко Фохт" из Сарајева, Народна и универзитетска библиотека СР БиХ, Народна библиотека "Хасан Кикић" Сарајево, Раднички универзитет из Вогошће, и већи број појединаца. Грађани Челинца поклонили су својој библиотеци око хиљаду књига. Скупштина општине и радне организације су такође пружиле помоћ.

Треба посебно истаћи допринос Фабрике намјештаја "Босна Шипад" из Брчког која је о свом трошку обезбиједила комплет намјештај за библиотеку у Челинцу. Истог дана увече у селу Штрбе формирана је ђачка библиотека. Одржано је и књижевно вече у којем су учествовали познати босанскохерцеговачки књижевници и писци на челу са Младеном Ољачом.

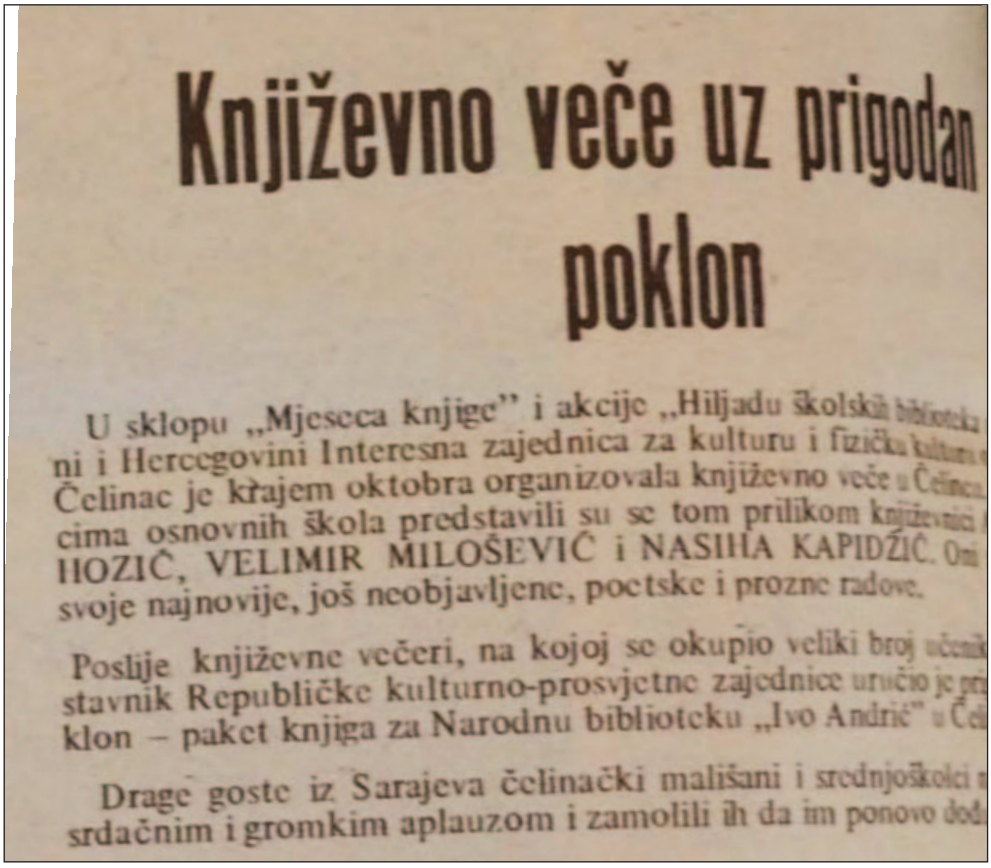
На крају у Челинцу је одлучено да Народна библиотека носи име књижевника Иве Андрића, што на симболичан начин говори о великом доприносу Иве Андрића развоју библиотекарства у нашој републици.

ГЛАС, мај 1975, Свето Милијевић

Књижевно вече и пригодни поклон књига

У склопу "Мјесеца књиге" и акције "Хиљаду школских библиотека у БиХ" у Челинцу је приређено књижевно вече, на којој су се ученицима основне и средње школе у Челинцу представили књижевници Адван Хозић, Велимир Милошевић и Насиха Капиџић. Они су читали своје најновије, још необјављене, поетске и прозне текстове. Послије књижевне вечери, на којој се окупио велики број ученика, представник Републичке просвјетно-културне заједнице уручио је поклон-пакет књига за Народну библиотеку "Иво Андрић". Драге госте из Сарајева челиначки малишани су наградили срдачним и громким аплаузом и замолили их да им поново дођу.

ГЛАС, октобар 1975, Свето Милијевић

Književno veče uz prigodan poklon

U sklopu „Mjeseca knjige" i akcije „Hiljadu školskih bibliotek
ni i Hercegovini Interesna zajednica za kulturu i fizičku kultur
Čelinac je krajem oktobra organizovala književno veče u Čelinc
cima osnovnih škola predstavili su se tom prilikom književnici
HOZIĆ, VELIMIR MILOŠEVIĆ i NASIHA KAPIDŽIĆ. Oni
svoje najnovije, još neobjavljene, poetske i prozne radove.

Poslije književne večeri, na kojoj se okupio veliki broj učen
stavnik Republičke kulturno-prosvjetne zajednice uručio je po
klon – paket knjiga za Narodnu biblioteku „Ivo Andrić" u Če

Drage goste iz Sarajeva čelinački mališani i srednjoškolci
srdačnim i gromkim aplauzom i zamolili ih da im ponovo dod

"ГЛАС", 1975.

ИЗ ЉЕТОПИСА НАРОДНОГ УНИВЕРЗИТЕТА ЧЕЛИНАЦ

Дана 20. фебруара 1978. године за директора Народног универзитета долази Момчило Тривић и тада се одваја Центар усмјереног образовања и васпитања. У Универзитету остаје пет радника: Момчило Тривић, Милан Гверић, Хајрудин Башић, Сабиха Башић и Радојка Вадић.

Док је био у склопу Центра Универзитет се бавио само приказивањем филмова и библиотекарством. Тада почиње и образовна дјелатност у виду курсева и инструктивне наставе за занимања која нису била у склопу Центра. Тако је одмах у сарадњи са Машинском школом из Приједора уписано 70 возача на инструктивну наставу. Радило се о двогодишњој школи, а свршени кандидати су добијали звање – возач моторних возила. Такође, уписана су два одјељења по 30 ученика конобара и кувара. То је знатно поправи-

Новинар Свето Милијевић и Момчило Тривић, директор Народног универзитета при којем је дуже од деценију и по дјеловала челиначка библиотеке

ло финансијску ситуацију Народног универзитета који се углавном и финансирао од тих средстава. Учионички простор је пронађен у старој бараци општине, а предавачи су били наставници и професори челиначких школа. Ускоро се та барака руши, а договором са Основном школом "Милош Дујић" проналазе се нове просторије.

У септембру у сарадњи са Угоститељском школом из Приједора уписују се два одјељења конобара и кувара. Те године у неколико челиначких села приказани су филмови.

У 1979. години уписана су по два одјељења КВ возача и угоститељских радника, те једна група ПК тесара коју је финансирала Заједница за запошљавање из Бање Луке. Такође за ПК конобаре и куваре обучена су два одјељења. Комисију за полагање су чинили Свето Ковачевић, Милорад Остојић и Момчило Тривић.

У 1980. години Народни универзитет се суочава са тешкоћама око загријавања просторија. Наиме, послије преласка на градско грijање знатно су порасли трошкови. Биоскоп је почео добијати квалитетније филмове чиме се побољшава финансијска ситуација што ствара могућност за набавку књига, а у томе помоћ пружа и Републичка заједница за културу. Наставља се са образовном дјелатношћу која је најсигурнији извор прихода.

У 1981. години проширује се дјелатност Народног универзитета пошто се од Савеза возача преузима ауто-школа. То доводи и до повећања броја запослених радника. Међутим, ауто-школа за три мјесеца прави губитак од 80.000 динара што доводи и до пословног губитка установе, због чега се прелази на загарантоване личне дохотке.

Године 1982. ауто-школа се поново враћа Савезу возача, а радници (инструктори) се проглашавају технолошким вишком и напуштају Универзитет. Дјелатност се одвија у оквиру културе и образовања.

Реновира се кров биоскопа, улаже се у књижни фонд, а све из средстава од кинофикације, као и помоћи Републичке заједнице

за културу.

Директору се обнавља мандат.

Народни универзитет уписује кандидате за КВ и ВК трговце, конобаре и куваре. Инструктивна настава се одржава у Челинцу, а испити се полажу у Приједору.

У 1983. години Народни универзитет добија знатно већу помоћ и подршку од друштвено-политичке заједнице што доводи до јачања радне организације.

Образовна дјелатност се смањује, па се појављује технолошки вишак међу радницима, а дугови расту према Градској топлани.

Просвјетни инспектор Скупштине општине Бања Лука Радинка Симоновић 1984. год. забрањује образовну дјелатност Народном универзитету из Челинца. Републички комитет за образовање одбија жалбу, а то рјешење подржава и Извршни одбор Скупштине општине који доноси одлуку да Народни универзитет финансира СИЗ за културу.

Искључује се градско гријање, а за ту намјену се купују пећи на чврсто гориво што доводи до низа проблема, али и бољу финансијску ситуацију. Поправљају се плате, први пут се добија регрес и топли оброк за пола године.

Шеф рачуноводства и дежурни биоскопа постају технолошки вишак.

Јубилеј Народног универзитета: Милутин Јунгић, кинооператер Хајро Башић и библиотекарка Сабиха Башић.

У 1985. години Универзитет не послује с губитком, али не издваја средства у фондове. Крајем године расписује се конкурс за директора, пошто садашњем истиче мандат.

У 1986. години убрзано се ради на елаборату око обједињавања рачуноводствено-књиговодствене службе при Народном универзитету као би се избјегли сви хонорарни послови ове врсте у Челинцу и створила шанса за значајније запошљавање младих.

Дана 7. марта навршава се 25 година рада и постојања Народног универзитета и то запослени обиљежавају свечаним Зборм радника уз културно-забавни програм и додјелу признања. Реферат тим поводом је поднио предсједник Збора радника Хајрудин Башић, а реферат о досадашњем раду радне организације је поднио директор Момчило Тривић.

Спомен плакете су примили: Зоран Миливојац, Ћиро Иванковић, секретар СИЗ-а за културу и физичку културу Реџеп Крлић, предсједник Извршног одбора СИЗ-а за културу и делегат Републичке заједнице за културу Светозар Милијевић, иначе новинар, затим предсједник Извршног одбора Скупштине општине Милорад Џомбић, директор Центра усмјереног образовања Радисав Драговић, директор Основне школе "Милош Дујић" Ирфан Тетарић, киноапаратер Хајрудин Башић за 15 година рада, бивши секретар СИЗ-а за културу Васо Топић који је први иницијатор оснивања Културно-умјетничког друштва "Милош Дујић" и предани бивши шеф рачуноводства Милан Гверић. За десет година рада ручни сат је добила библиотекар Сабиха Башић.

Напомена: Пронађен је само љетопис Народног универзитета који је вођен за вријеме руковођења Момчила Тривића.

Центар Челинца 1967.

УГОВОР

О издавању просторија под закуп Народном универзитету Челинац закључен дана 9. фебруара 1987. године између Центра за усмјерено образовање и васпитање „Први крајишки пролетерски батаљон" Челинац, кога заступа Радисав Драговић, директор и Народног универзитета, кога заступа Перо Галић, директор.

I

Центар за усмјерено образовање и васпитање „Први крајишки пролетерски батаљон" Челинац даје привремено под закуп просторије, за учионицу и кабинет до гардеробе на кориштење Народном универзитету Челинац за потребе Народне библиотеке „Иво Андрић", власништво Народног универзитета Челинац.

II

Народни универзитет Челинац обавезује се да ће за кориштење просторија из члана I овог уговора уплаћивати на жиро- рачун Центра мјесечно износ од 13.700,00 динара (нето износ) за амортизацију просторија, гријање и утрошак електро енергије.

III

Висина уговорене закупнине повећаваће се при повећању трошкова закупнине.

IV

Права и дужности уговорених страна настају даном потписивања уговора од стране представника Центра за усмјерено образовање и представника Народног универзитета.

V

Народни универзитет Челинац се обавезује да ће по исељењу библиотеке Центру предати кориштене просторије у стању у којем су дате под закуп.

VI

Овај уговор може се споразумно уговорених страна раскинути.

VII

Уговор се може раскинути и једнострано у сљедећим случајевима:

- у случају неплаћања закупнине,
- у случају де се број ученика повећа у том обиму да је простор дат под закуп неопходан за извођење редовне наставе или за друге потребе Центра.

VIII

У случају спора по овом уговору надлежан је Суд у Бањој Луци.

IX

Овај Уговор сачињен је у шест (6) једнаких примјерака, а свака

страна задржава по три примјерка.

За Народни универзитет Петар Галић, директор
За Центар „Први крајишки пролетерски батаљон" Радисав Драговић, директор

ЗАПИСНИК
о инспекцијском прегледу
у РО Народном универзитету из Челинца, општина Челинац, извршен 17.11.1987. године.

Преглед је извршила Симоновић Радинка, просвјетни инспектор општине Бања Лука, на основу одредаба члана 1. Закона о просвјетној инспекцији ("Сл СР БиХ") број: 28/77. и 16/82). Прегледом је обухваћен надзор над извршавањем одредаба Закона о средњем усмјереном образовању и васпитању ("Сл. лист СР БиХ", број: 6/87), Закона о библиотечкој грађи Сл. л. СР БиХ, 26/86).

Прегледу присутан: Галић Петар, директор Народног универзитета. Преглед је започео у 8. часова. Увидом су обухваћена сљедећа питања и утврђено:

1. Народни универзитет има Програм рада за 1987. годину. Као организација удруженог рада од посебног друштвеног интереса, у кругу својих дјелатности обухватила је сљедеће:

а) Основна дјелатност је реализовање кино представа односно филмова за грађанство Челинца. У току седмице сваким даном осим суботе дају се по двије преставе дневно. Преставе најчешће посјећују грађани мјеста Челинца. За ученике основне школе и средњошколског центра није организовано планско посјећивање кино представа. С обзиром на програмске задатке школа било би неопходно да једним договором или споразумом Народни универзитет помаже остваривање задатака наставе српскохрватског језика и морално политичког одгоја ученика наведених школа. До сада ове школе нису показало никаквог интереса да наставно васпитни процес обогате филмом иако је Народни универзитет свој програм филмова ускладио са обавезама домаће лектире. За организоване ученичке кино-преставе карта стаје 150 динара, а за грађанство 300 динара. Ове цијене кино услуга су испод цијена истих услуга околних општина.

Ова РО као културно образовна организација у овом дјелу посла кинофикације дјелимично извршава своје обавезе јер не пру-

жа услуге мјештанима цијеле општине: Поповац, Јошавка, Бранешци, Брезичани, Дубрава Стара и све Шњеготине.

За послове кинофикације Народни универзитет има покретну и непокретну апаратуру, стручно лице као и условну салу. За реализацију кинофикације на терену нису до данас створени услови јер не посједује превозно средство за превоз одговарајуће апаратуре. Овакав рад на кинофикацији не доноси никакве добити Народном универзитету и друштвеној заједници јер не извршава своју основну функцију због необухватности свих мјесних заједница општине Челинац. Такође, и у материјалном погледу губи јер нема довољног броја гледалаца и не може овако више егзистирати. У вези са кинофикацијом је и проблем загријавања кино сале и других просторија Народног универзитета.

2. Друга значајнија дјелатност која се организује и има утицаја највише на дјецу и омладину и грађанство Челинца је Библиотека. Просвјетна инспекција се у току 1987. године више пута бавила проблемима Библиотеке "Иво Андрић" која послује у саставу РО НУ. Просвјетни инспектор је донио рјешење о обустави рада док се не створе одговарајући услови према Закону о библиотечкој дјелатности. Након дуготрајних расправа и разговора на релацији Извршни одбор СО Челинац, Средњошколски центар Челинац и Народни универзитет, библиотека је смјештена у двије просторије средњошколског центра. Побољшани су услови рада библиотеке. У просторије од 64 метра квадратна смјештено је 11.501 књига. Она опслужује грађане Челинца, ученике основне и средње школе. Средњошколски центар има уређену читаоницу коју користи и библиотека. Народни универзитет нема довољно средстава за рад библиотеке. И у овој дјелатности се дјелимично спроводе задаци библиотеке. Књига није приступачна грађанима мјесних заједница изван Челинца. Она би извршила свој задатак уколико би организовала покретну библиотеку којом се приближава књига читаоцу, али недостаје превозно средство.

3. Осим ових двију дјелатности Народни универзитет је предвидио просвјећивање и образовање путем течајева, курсева, семинара и предавања. Ову дјелатност није реализовала у овој години због недостатка средстава и подршке друштвено политичке заједнице (недовољне).

У програму овог Универзитета нису биле изложбе, позоришне представе, књижевне вечери и други видови просвјећивања, мада их је организовао и

Директор Народног универзитета изјављује да културне манифестације до данас нису пренесене на Народни универзитет већ то иде преко Самоуправне интересне заједнице за културу. Догово-

ри који су били постигнути и обећања на састанку у ОК СК нису извршена.

Основни проблем Народног универзитета од 1984. године, када је престао обављати образовну функцију у средњем усмјереном образовању и васпитању, је његов статус као културно-образовне организације. Овај статус ни до данас није ријешен, односно није промијењен ни на боље ни на горе. Он је сада у стању таворења и необављању функције која му је намијењена.

Ако је ова организација од посебног друштвеног интереса за ову средину, а сматрамо да јесте, онда би требало учинити сљедеће:

а) Омогућити рад покретне библиотеке, приближити књигу онима који су далеко од културног центра и омогућити кинофикацију села и просвјећивање по мјесним заједницама изван Челинца;

б) Пренијети све послове културних манифестација које се обављају на подручју града Челинца у надлежност Народног универзитета, те га на тај начин учинити центром културних збивања у овој средини;

ц) Да СИЗ за културу и физичку културу реално обезбиједи средстава Народном универзитету да би могао започете дјелатности развити у оном смислу, да би могао остварити свој основни просвјетитељско-културни задатак;

д) Да се помогне Народном универзитету да ријеши проблем загријавања сале и других просторија, јер је и то један од услова реализације задатака универзитета у самом граду.

е) Потребно је да друштвено политичка заједница утврди задатке и послове које Народни универзитет може обављати, ако се донесе одлука да се не укида.

Записник је сачињен у пет истовјетних примјерака у просторијама Народног универзитета. Директор Народног универзитета је прочитао записник и на исти нема примедаба.

Достављено: НУ Челинац, Комисији за друштвене дјелатности Челинац, Извршном одбору општине Челинац, Просвјетна инспекција Бања Лука, Архиви.

Просвјетни инспектор Симоновић Радинка

ЗАПИСНИК
о инспекцијском прегледу Народног универзитета,
општина Челинац, извршен 3. марта 1988. године

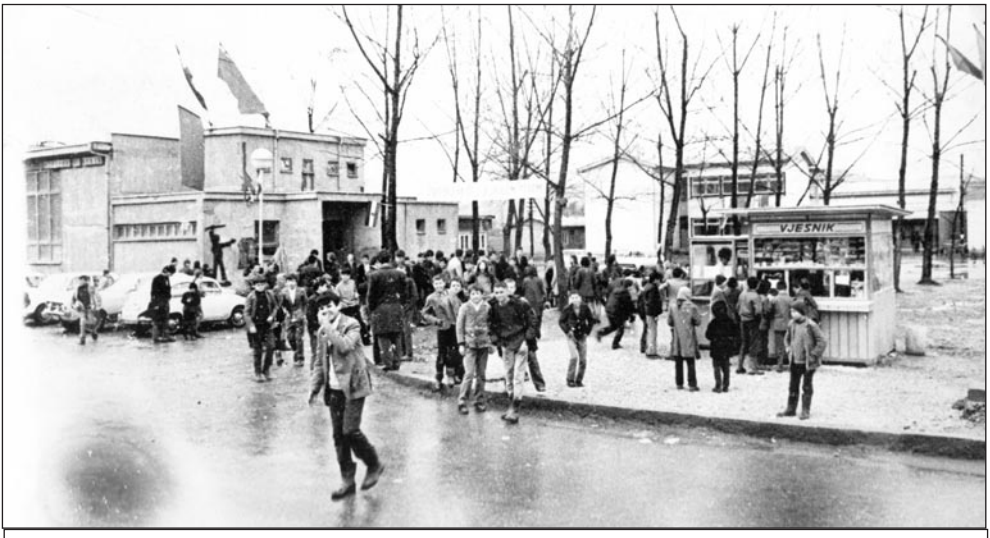
Просвјетни инспектор општине Бањалука вршећи инспекцијски преглед више година уочио је да до данас НУ није успио да обезбиједи свој статус. Наиме ова радна организације од 1980. године не може да се бави васпитно-образовном дјелатношћу јер за њу није верификована.

До сада је инспектор са директором покушавао да уприличи један састанак којим би се на одговорном мјесту могло почети рјешавање проблема око основних питања егзистенције РО која до сада није имала никаквог статуса.

При НУ послује Библиотека „Иво Андрић" која је смјештена у просторијама Центра средњег усмјереног образовања и васпитања „Први крајишки пролетерски батаљон". Овај смјештај није трајно рјешење.

Друга дјелатност коју развија НУ је кинофикација (пет дана) само у Челинцу. Потребно је развити и кинофицирати на селу за што нема услова јер не постоји превоз. НУ треба да пружи дио услуга у реализацији програма наставе српскохрватског језика – гледање филмских и позоришних представа.

Дана 3. марта 1988. године на иницијативу Просвјетног инспектора предсједник ИО СО-е Челинац Докић Милорад саставио је све заинтересоване представнике општине, Комитета СК, ССРН и

Центар Челинца 1975; први челиначки киоск, биоскоп "20. април", школа

представника Народног универзитета. Истом састанку присуствовао је и предсједник Скупштине Челинац и предсједник ИО Челинца.

Расправа се водила о садашњем стању ове радне организације и о плановима за дугорочни развој НУ.

На основу трочасовне расправе закључено је сљедеће:

- Формирана је комисија од пет чланова на чијем ће челу стајати директор НУ Петар Галић.
- Потребно је сачинити програм дугорочног рада и развоја НУ у току мјесеца марта.

Народни универзитет би се требао бавити сљедећим пословима и задацима:

- У окриљу ове организације треба да остане Библиотека.
- Кинофикацију треба наставити и проширити на сеоско подручје (за то треба створити материјалне услове - кола теренска).
- Одмах дати дозволу да продаје Лото, омогућити да се у кину продају безалкохолна пића и бомбоне.
- Основно образовање лица старијих од 15 година (посао организације и наплате услуга).
- Организација предавања разних врста за наставнике, ђаке, пољопривреднике и др.
- Организовати течајеве кројења и шивања;
- У сарадњи са Вртићем у Челинцу и мјесним заједницама организовати „путујући вртић" и играоницу за дјецу свих мјесних заједница у селима,
- Обезбиједити да књига дође до најудаљенијег мјеста на подручју општине Челинац,
- Преузети послове СИЗ културе и физичке културе који иначе имају око 3 милијарде средстава која ће пристизати постепено,
- Сервисирање спортским и културним друштвима водећи њихова књиговодства,

Предсједник извршног одбора је предложио да радна група сачини Програм рада и развоја НУ и да се сви послови и разни задаци пренесу на њих и да о томе донесе одлуку СО-е Челинац (рок 28. март 1988. година). Надаље је предложено, а што је прихваћено од осталих присутних, да се одмах пређе на послове којима ће се моћи обезбиједити каква таква средства да би се почело са главним дјелатностима, СИЗ за основно образовање, културу и физичку културу обезбиједи минимум средстава са куповину средстава озвучења које би служило цијелом граду.

Предсједник скупштине је предложио да се преко општине НУ обрати МЗ за минимална средства која ће у овом тренутку добро доћи Универзитету који треба да стане на своје ноге.

Друг Перо је нагласио да му није јасно да није добио сагласност одговарајуће службе са набавку књига које су главно средство и за што је било новаца. Закључено је да се НУ обрати надлежним органима Републике који треба да омогуће развијање основне дјелатности.

На крају је подвучено да програм перспективног развоја НУ треба реализовати по етапама јер се одмах неће моћи наћи средства са све. Он нема сада ни минималних средстава за развој и доведен је на „просијачки штап" што је веома незгодно. Перспективним планом развоја општине Челинац у склопу изградње дома културе планираће се простор за смјештај библиотеке.

Просвјетни инспектор је прочитао допис Савезу радничких и народних универзитета који је упутио Републички комитет са образовање, науку, културу и физичку културу од 22. новембра 1985. године. Наведене су све дјелатности којима се може бавити Универзитет што је у складу са горе наведеним дјелатностима.

Просвјетна инспекција ће пратити рад ове организације.

Записник је сачињен у четири истовјетна примјерка. Директор је прочитао записник и није имао примједаба. Састанак је завршен у 12,30 сати.

Директор Петар Галић
Просвјетни инспектор Симоновић

Народни универзитет Челинац
Број 8/88
Дана:12.12.1988. године

ЗАПИСНИК
о утврђивању штете на библиотеци "Иво Андрић" Челинац

Дана 26-27.11.1988. године утврђено је проваљивање библиотеке "Иво Андрић" у Средњошколском центру Челинац чија је власништво Народног универзитета Челинац.

Штета на библиотеци је сљедећа:

- Проваљена су обоја врата (једна врата и обе су браве ван употребе),
- Обијен је радни сто и однесено 1.000 динара из истог (чланарина од претходног дана),
- Однесено је 36 књига, наслови нису утврђени,

- Штета се цијени 2.300.000 динара.

Комисија: Петар Галић (директор), Хајрудин Башић (кинооператер) и Сабиха Башић (библиотекар).

Културне странпутице у Челинцу

КЛАСИЦИ И КОБАСИЦЕ

ЧЕЛИНАЦ 21. септембра (1994), Ако је судити по културним активностима у посљедњих неколико година, Челинац спада у оне средине које воде рачуна само о пуком преживљавању. Иако без ваљаног разлога овдје се заиста сматра да пар кобасица вриједи више од сабраних дјела било којег класика.

А почетак је више обећавао.

Челинац је први културно-спортски објекат добио 1923. године у Соколском дому, прву библиотеку 1926. год. Група сељака, које је сеоски учитељ окупио у Соколско друштво тридесетих година учествује на манифестацијама широм Краљевине, па чак и у неким европским метрополама.

Услиједиле су деценије стагнације, све до 1972. када се изграђује биоскоп са 250 сједишта у којем се приређује у почетку по 150 филмова годишње и многи концерти. Претежно, тада популарних „срцепарајућих" народњака. Могућности, објекта пружале су и више.

Ових ратних година улазна врата ове културне установе отварају се само за годишње скупштине овдашњих политичких партија и удружења Ученици, већ петог разреда не знају чему заиста служи зграда звана биоскоп смјештена одмах до школе!

Народна библиотека „Иво Андрић" која данас има више од 17 хиљада књига, и словом и бројем 206 читала од којих су највећи број ученици, послије неколико сељакања, смјештена је у условне просторије Средњошколског центра.

Културно-умјетничко друштво „Милош Дујић" је прије више година, по ко зна који пут у својој историји, остало без чланства, а тиме и без активности, иако је интересовање омладине за ангажовање у њему одувијек било велико

Поред овог друштва у овом грду никада ни је ни постојало неко друго културно или умјетничко удружење.

Ово је једно од ријетких мјеста у Републици Српској гдје није организовано Српско просвјетно културно друштво „Просвјета", а ако га неко по домаћем задатку из политичке организације и фор-

мира, судећи по досадашњој пракси овдашњих, назови културних посленика, тешко је вјеровати да би га красиле активности.

Челинчани нису имали прилике у своме граду никада гледати драмско-сценско дјело значајније од скеча. У посљедњих 20-ак година приређене су двије, или можда три књижевне вечери на којима су учесници били у доброј мјери непознати читалачкој публици. Осим политичких трибина, које су учестале у посљедње вријеме оне које имају везе са културом овдје нису организоване.

Приређене су двије ликовне изложбе овдашњег сликара - наивца Богдана Маличевића и једна такође самоуког сликара Зорана Сувајца. Посљедња прије готово десет година када је Сувајац прошле године обилазио многе просторије у жељи да му неко помогне да публици покаже своје нове слике рађене разном техником и на различитим мјестима, а неке тачно на првој линији фронта, морао је одустати јер град није успио обезбиједити 500 динара за стакло и оквире.

Није се реализована ни поетско-гусларска вече предвиђена за видовданске празнике, а организатор није навео ни разлоге одлагања. Шта је град заиста? Скуп бетонских грађевина и расутих трака асфалта, или уз то и успјешно организовани живот са оним димензијама које су доступне само човјеку.

Ко би то требао, или можда морао знати?

ГЛАС СРПСКИ; Б. МАКСИМОВИЋ

КУЛТУРНЕ СТРАНПУТИЦЕ У ЧЕЛИНЦУ

Кобасице и класици

● Челинчани нису имали прилике у своме граду никада гледати драмско-сценско дјело значајније од скеча.

ЧЕЛИНАЦ 21. септембра. Ако је судити по културним активностима у посљедњих неколико година, Челинац спада у оне средине које воде рачуна само о пуном предвољењу. Иако без великог разлога скоро се заиста сматрае пар кобасица вредније од сабраних дјела било којег класика.

А почетак је више обећавао.

Челинац је прву културно-спортски објекат добио 1923. године у Соколском дому, прву библиотеку 1928. год. Група сељака, које је сеоски учитељ окупио у Соколско друштво, тридесетих година учествује на манифестацијама широм Краљевине, па чак и у неким европским метрополама.

Услиједиле су рецесије стагнације, све до 1972. када се изграђује биоскоп са 250 сједишта у којем се приређује у почетку по 150 филмова годишње и многи концерти, претежно, тада популарних „сриспарајућих" народњака. Могућности објекта пружале су и више.

Ових ратних година улазне врата ове културне установе отварају се само за годишње скупштине овдашњих политичких партија и удружења. Ученици, који пету разреда, не виђу чачу заиста служи зграда звана биоскоп сміештена одмах до школе!

Народна библиотека „Иво Андрић" која данас има више од 17 хиљада књига, и словом и бројем 206 читалаца, од којих су највећи број ученици, послије неколико сељачкља. смјештена је у условне просторије Средњошколског центра.

Културно-уметничко друштво „Мимоза Дујић" је прије више година, по ко зна који пут у својој историји, осталo без чланства а тиме и без активности, иако је интересовање сиромашне за ангажовање у њему друкчије било велико.

Поред овог друштва у овом граду никада није ни постојало неко друго културно или умјетничко удружење.

Биоскоп у Челинцу чему, заправо служи?

Ово је и једно од ријетких мјеста у Републици Српској гдје није организовано Српско културно друштво „Просвјета", а ако га неко по досадашњем задатку из политичке организације и формира, судећи по досадашњој пракси овдашњих, назови културних посленика, тешко је вјеровати да би га красиле активности.

Челинчани нису имали прилике у своме граду никада гледати драмско-сценско дјело значајније од скеча. У посљедњих 20-ак година приређене су двије, или можда три књижевне вечери на којима су учесници били у доброј мјери непознати читалачкој публици. Осим политичких трибина, које су учестале у посљедње вријеме оне које имају везе са културом овдје нису организоване.

Приређене су двије ликовне изложбе овдашњег сликара-наивца **Богдана Маличевића** и једна такође наивца **Зорана Сувајца**. Посљедња прије готово десет година. Када је Сувајац прошле године обилазио многе просторије у жељи да му неко помогне да публици покаже своје нове слике рађене разном техником и на различитим мјестима и неке тачно на првој линији фронта, морао је одустати јер град није успио обезбиједити 500 динара за стакло и оквире.

Није се реализовала ни поетско-гусларска вече предвиђена за видовданске празнике, а организатор није навео ни разлоге одлагања. Шта је град заиста? Скуп бетонских грађевина и расутих трака асфалта, или уз то и успјешно организован живот са оним димензијама које су доступне само човјеку.

Ко би то требао, или можда морао знати?

Б. Максимовић

Челинац, 1980.

ПЕРИОД ПОСЛИЈЕ 1995. ГОДИНЕ

Култура вјечито у другом плану

Иако је Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац основана средином маја 1975. године, чиме је и посљедња општина у СР БиХ добила библиотеку, она је одлуком Скупштине општине Челинац званично као самостална установа основана тек 25. новембра 1994. године.

Од оснивања у прољеће 1975. године, непосредно након смрти нобеловца Иве Андрића, па до јесени ратне 1994. године библиотека је дјеловала при Народном универзитету Челинац. Ова установа пажњу је усмјеравала на курсеве за полуквалификована и квалификована разна радничка занимања, обуку возача (аутошкола) и биоскоп. Библиотекарство је било у другом плану иако је тих деценија лектира у основним и средњим школама била далеко више заступљена у односу на данашње вријеме, а и грађанство је неупоредиво више читало. Између читаоца и књиге најлакши пут је био кроз библиотеку јер књига на слободном тржишту било је много мање него данас, а и куповна моћ грађана била је углавном скромна. Ради подсјећања, био је то био период без

друштвених мрежа и са знатно скромнијим избором ТВ програма и других врста забаве па се за посуђивање књига у библиотеци често формирао ред.

Локалној заједници да је било стало до ове установе, не би била посљедња у СР БиХ која нема библиотеку. А кад ју је основао човјек са стране (Алекса Неиман), на сједницама општинске владе (Извршни одбор општине) у периоду 1975/1977. године ријеч библиотека ни једном није поменута што се види из записника овог некадашњег локалног органа власти. Дакле и оснивање је протекло непримјетно.

Имајући то у виду сасвим је разумљиво што Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац до данас, након пуних пола вијека дјеловања, није добила свој адекватан простор. Све до почетка 1987. године била је смјештена у једну мемљиву монтажну зградицу иза кино-сале, а поред простора јављали су се и други проблеми тако да се надлежни инспектор, десетак година након оснивања библиотеке, бавио и мишљу да забрани њено дјеловање. У таквим околностима, и вјероватно уз посредовање локалне заједнице, библиотека је пресељена у просторије Средње школе (средњошколски центар) гдје се и данас налази. Директори ове установе Уговор о најму просторија потписали су 9. фебруара 1997. године.

Почетком рата биоскоп престаје са радом, укидају се и курсеви за радничка занимања и забрањује се рад ауто-школе при овој установи, па Народном универзитету библиотекарство постаје примарна дјелатност. Током рата директор Народног универзитета, односно Народне библиотеке „Иво Андрић" Петар Галић, обавља и дужност директора највеће челиначке Основне школе „Милош Дујић". И овај податак потврђује однос локалне заједнице према култури. Тај однос радикално се мијења доласком на чело општинске власти Радомира Тривића (предсједник Скупштине општине) и Гојка Ђурића (предсједник Извршног одбора општине). Један од првих њихових потеза из области културе, иако је било ратно вријеме, јесте оснивање Народне библиотеке „Иво Андрић", оснивање Општинског одбора СПКД „Просвјета" 29. октобар 1994. године, а одмах по окончању рата и кадровско јачање ове установе. Радомир Тривић као предсједник општине чак се прихвата дужности предсједника Управног одбора Народне библиотеке „Иво Андрић" и уз чланове овог органа Момчила Спасојевића, Душка Пејаковића и Бориславa Максимовића разбија челиначку културну учмалост и усковитлава културну сцену. Томе доприноси и оснивање ЈУ Центар за културу, физичку културу, образовање и информисање (краће Центар за културу и спорт) 17. фебруара 1998. године од стране Скупштине општине Челинац,

што се десило у вријеме кад је Гојко Ђурић био предсједник Скупштине општине. Имајући све поменуто у виду логично је да су и Радомир Тривић и Гојко Ђурић за допринос развоју и афирмацији културе у Челинцу, двадесетак година касније, добили највеће локално признање из области културе – „Михољданску повељу".

Локална власт је 2006/2007. године покушала ријешити смјештај библиотеке откупом пословног простора од приватног лица дограђеног уз објекат Општинске управе за што је средства обезбиједило Министарство просвјете и културе Републике Српске. Убрзо се испоставило да то рјешење, у које ни на који начин нису били укључени библиотечки стручњаци, из више разлога није прихватљиво за библиотечку дјелатност. Тај простор, препознатљив у локалној заједници као Културни и медија центар користи се у различите сврхе, а додијељен је на управљање Центру за културу.

Пад броја ђака у Средњој школи и проширење дјелатности библиотеке створили су потребу и услове за уступање више простора намијењеног библиотеци (читаоница и Легат академика Рајка Кузмановића), али још увијек се ради о импровизацији. Право и коначно рјешење биће тек кад Челинац добије намјенски и савремени Дом културе што је могуће извести и озбиљнијом реконструкцијом објекта Средње школе која ионако од изградње 1979. године има проблем с равним кровом.

Оснивачки акти

На основу Члана 56. Статута општине Челинац ("Службени гласник општине Челинац", број: 6/91), Извршни одбор Скупштине општине Челинац на сједници одржаној 25.10.1994. године, доноси

ЗАКЉУЧАК

1. Утврђује се приједлог Одлуке о оснивању Народне библиотеке "Иво Андрић" у Челинцу.

2. У предложеном тексту Одлуке из претходног става врше се сљедеће допуне:

- у чл. 4. ст. 2. алинеја 4. треба да гласи: "обавља образовну дјелатност, кинофикацију и услужну дјелатност",
- у чл. 5. иза ријечи "Универзитета" унијети текст: "те одговарајуће просторије Средње школе Челинац, на основу посебног уговора".

Ознаке чл. од 10. па на даље нумерисати редним бројевима како слиједи.

3. О извршењу овог Закључка стараће се Служба за скупштинске и заједничке послове.

Број: 620-1/94
Датум: 25.10.1994. године
Предсједник
Извршног одбора општине Гојко Ђурић

На основу чл. 34. ст. 2; Закона о библиотечкој дјелатности (Сл. лист РС, бр. 26/93), а сходно одредбама чл. 4 и 6. Закона о јавним службама (Сл. лист РС, бр. 17/92) Скупштина општине Челинац на сједници одржаној 25.11.1994. године доноси

ОДЛУКУ
о оснивању
Народне библиотеке "Иво Андрић" Челинац

.

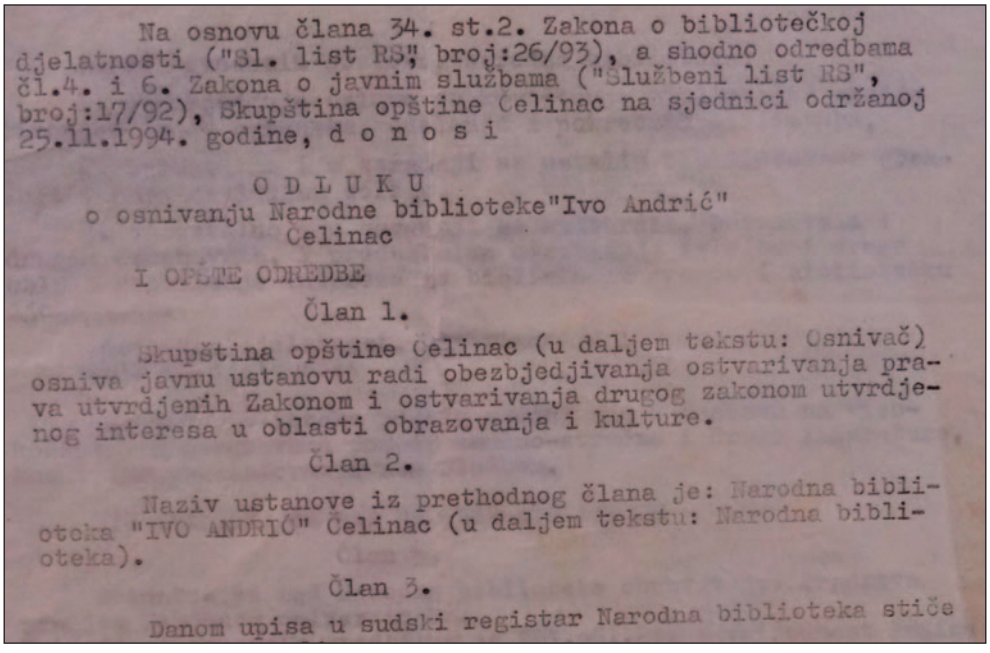
I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Скупштина општине Челинац (у даљем тексту: Оснивач) оснива јавну установу ради обезбјеђивања остваривања права утврђених Законом и остваривања другог законом утврђеног интереса у области образовања и културе.

Члан 2.

Назив установе из претходног члана је: Народна библиотека "Иво Андрић" Челинац (у даљем тексту: Народна библиотека).

Na osnovu člana 34. st.2. Zakona o bibliotečkoj djelatnosti ("Sl. list RS", broj:26/93), a shodno odredbama čl.4. i 6. Zakona o javnim službama ("Službeni list RS", broj:17/92), Skupština opštine Čelinac na sjednici održanoj 25.11.1994. godine, d o n o s i

O D L U K U
o osnivanju Narodne biblioteke"Ivo Andrić"
Čelinac

I OPŠTE ODREDBE

Član 1.

Skupština opštine Čelinac (u daljem tekstu: Osnivač) osniva javnu ustanovu radi obezbjedjivanja ostvarivanja prava utvrdjenih Zakonom i ostvarivanja drugog zakonom utvrdjenog interesa u oblasti obrazovanja i kulture.

Član 2.

Naziv ustanove iz prethodnog člana je: Narodna biblioteka "IVO ANDRIĆ" Čelinac (u daljem tekstu: Narodna biblioteka).

Član 3.

Danom upisa u sudski registar Narodna biblioteka stiče

Члан 3.

Даном уписа у судски регистар Народна библиотека стиче својство правног лица.

Народна библиотека може почети са радом кад општински орган управе надлежан за послове културе утврди да су за то испуњени прописани услови.

II ДЈЕЛАТНОСТ НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ

Члан 4.

Библиотека:

1. Прикупља, стручно обрађује, чува и обнавља библиотечку грађу,
2. Пружа помоћ при избору и кориштењу библиотечке грађе,
3. Води каталоге и другу документацију о библиотечкој грађи,
4. Доставља податке, учествује у формирању централних каталога библиотечке грађе,
5. Води материјалну евиденцију о библиотечкој грађи,
6. Води евиденцију о корисницима, кориштењу библиотечке грађе и о утрошеним финансијским средствима за набавку библиотечке грађе,
7. Издаје каталоге, библиографије и друге библиотечке публикације,
8. Сарађује са другим информативним центрима у формирању базе података, организованом протоку информација и унапређивању информативно—документационих послова,
9. Учествује у међубиблиотечкој позајмици библиотечке грађе.

Поред наведених послова Народна библиотека:

1. Обезбјеђује услове за кориштење библиотечке грађе ширењем мреже огранака, одјељења и покретних библиотека;
2. Самостално и у сарадњи са осталим библиотекама образује и чува завичајну збирку;
3. самостално и у сарадњи са културним, образовним и другим установама и предузећима организује изложбе и друге облике развијања интереса за библиотечку грађу и библиотечку дјелатност.

Образовна дјелатност, кинофикација и услужна дјелатност

Народна библиотека помаже научни рад и наставу на високошколским установама помоћу научно-стручне и друге литературе, као и стручно-информативном службом.

III СРЕДСТВА ЗА РАД НАРОДНЕ БИБЛИОТЕКЕ

Члан 5

Средства за рад Народне библиотеке обухватају средства ранијег Народног универзитета.

Вриједност основних средстава је 284.061,25 динара, вриједност књига је 26.035,82 динара на дан 31.12.1993. године.

Члан 6.

Средства за обављање матичних послова у библиотечкој дјелатности, откуп књига савремених српских књижевних стваралаца и других књига, као и за унапређење јединственог библиотечко-информативног система обезбјеђују се у буџету РС.

Члан 7.

Општина обезбјеђује средства народног библиотеци за инвестиције, инвестиционе и текуће одржавање, материјалне трошкове и друге обавезе библиотеке.

Члан 8.

У обезбјеђењу средстава министарство и општина закључују уговор са библиотеком о обезбјеђењу средстава на основу годишњег програма рада библиотеке и посебних програма у оквиру библиотечке дјелатности.

Члан 9.

Народна библиотека може стицати средства и од донаторства, поклона и завјештања, те накнаде коју плаћају читаоци и других извора насталих обављањем дјелатности.

IV ПРАВА И ОБАВЕЗЕ ОСНИВАЧА У ПОГЛЕДУ ОБАВЉАЊА ДЈЕЛАТНОСТИ

Члан 10.

Оснивач ће укинути библиотеку ако не испуњава задатке ради којих је основана или ако не испуњава законом прописане услове.

Члан 11.

Када општински орган управе надлежан за послове културе утврди да библиотека не испуњава прописане услове за рад, одредиће рок у којем је оснивач дужан да отклони утврђене недостатке. Уколико недостаци не буду отклоњени у одређеном року, предложиће укидање библиотеке.

Акт о укидању библиотеке доноси оснивач.

V РУКОВОЂЕЊЕ И УПРАВЉАЊЕ БИБЛИОТЕКОМ

Члан 12.

Библиотеком руководи директор.

За директора може бити именовано лице које има високу стручну спрему друштвеног смјера и најмање три године радног искуства у области културе.

Директора именује Скупштина општине.

Члан 13.

Орган управљања библиотеком је Управни одбор. Чланове Управног одбора именује и разрјешава Скупштина општине.

Управни одбор има 5 чланова од којих једнак број из реда оснивача и запослених у библиотеци, а један из представника читалаца.

Предсједника Управног одбора именује Управни одбор на првој сједници из реда својих чланова.

Чланови Управног одбора именују се на четири године.

Члан 14.

Дјелокруг рада Управног одбора је сљедећи:

-Доноси Статут библиотеке;

-Одлучује о пословању библиотеке;

-Усваја извјештај о пословању и годишњи обрачун;

-Доноси програм рада библиотеке;

-Одлучује о кориштењу средстава у складу са Законом;

-Расписује конкурс и даје приједлог за именовање;

-Доноси опште акте о ревизији и расходовању библиотечке грађе;

-Утврђује начин пропаганде и популаризације књиге;

-Врши и друге послове утврђене законом и статутом библиотеке.

Члан 15

Мандат чланова Управног одбора и директора Народне библиотеке траје 4 године.

Члан 16.

У библиотеци се може образовати стручни колегијум и други стручни органи у складу са статутом библиотеке.

VI ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ

Члан 17.

Библиотечка грађа у друштвеној својини коју је до ове одлуке користила библиотека и универзитет у државној је својини.

Члан 18.

Даном ступања на снагу ове одлуке престаје да важи Рјешење Народног одбора општине Челинац, бр. VI-206/1. од 7. марта 1961. године на основу које је Народни универзитет уписан у регистар код Окружног привредног суда у Бањој Луци у рег. ул. Бр. 45-00, свеска u/I 20/74 од 11.3.1974. године.

Члан 19.

У року од 30 дана од дана доношења ове Одлуке, Народна библиотека ће донијети статут у складу с овом одлуком и исти доставити оснивачу на сагласност.

Члан 20.

Ова Одлука ступа на снагу даном доношења, а објавиће се у Службеном гласнику општине Челинац.

Број: 01-0/7-7/94.

Дана: 25. 11.. 1994. године

Предсједник Скупштине општине

Радомир Тривић

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ЧЕЛИНАЦ
Број: 01-058-3/94
Датум: 26.12.1994. године

На основу захтјева Народна библиотека „Иво Андрић“ из Челинца, издаје се

УВЈЕРЕЊЕ

Да је Одлуком Скупштине општине Челинац, број: 01-017-7/94 од 25.11. 1994. године основана Народна библиотека "Иво Андрић" Челинац.

Увјерење се издаје на захтјев подносиоца, а служиће као документ - јавна исправа код наручивања израде печата, са сљедећим текстом:

1.
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ЧЕЛИНАЦ
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „ИВО АНДРИЋ“
У средини грб Републике Српске.
2.
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
„ИВО АНДРИЋ“ ЧЕЛИНАЦ
Увјерење се у друге сврхе не може користити.

Предсједник Скупштине општине
Радомир Тривић

Петар Галић, Татјана Џомбић и Борислав Максимовић

Наша библиотека у "Гласу Српске" 1996 - 1997.

У Челинцу из штампе изашла нова књига Момчила Спасојевића „Легенде из српских крајева"

Збирка кратких народних предања

Легенде из српских крајева Момчила Спасојевића, професора српског језика и књижевности у челиначком Средњошколском центру је збирка од 114 кратких народних предања углавном с челиначког подручја

ЧЕЛИНАЦ, 2. октобра - Пред љубитељима писане речи недавно се појавила књига тематике и стила не тако честих у новијој нашој књижевности. „Легенде из српских крајева" аутора мр Момчила Спасојевића, професора српског језика и књижевности у челиначком Средњошколском центру је збирка од 114 кратких народних предања из српских крајева овог Подневља, углавном с челиначког подручја.

Аутор објашњава да легенде презентиране овом приликом прикупљене су и обрађиване током друге половине 1995. године. Било је то време крвавог и критичног периода (грађанског рата) за народ Републике Српске стравична и разорна бомбардовања НАТО-авијације, непријатељска офанзива најширих размера уз максималну логистичку подршку Запада што је проузроковало н непрегледне колоне избеглица, смрт и страдање, те пад многих српских територија. Тада је на уму имао народну пословицу „када ђаво куца на врата, ти ради". И уз помоћ својих ученика прикупљао је легенде. Тиме је наставио своје дугогодишње истраживање прошлости ових крајева.

- Збирка легенди српског етноса Крајине садржи богатство легендске грађе, разноврсност и оригиналност преношења. Аутора одликује његов стрпљив и вешт истраживачки и записивачки рад (вуковска традиција) као и промишљен избор облика и начна постављања грађе изворним локалним језиком и стилом одређеног српског - етничког миљеа. Свака легенда има бар једну тајну која се кроз приповедање разоткрива да би и даље чувала своју дискретну загонетност. Свака је један мали набој динамике смисла, конфликата и сила у сфери елементарног, социолошко-историјског, ментално-психолошког и етничког простора. Њихов смисао је борба српског народа са невољама и непријатељем кроз историју и време који ако нема физичког, налази фиктивни излаз кроз машту и причу - рекао је Богомир Ђукић, рецензент књиге.

Треба нагласити да је реч о једином делу које после монографије „Челинац кроз векове" др Рајка Кузмановића баца светлост на људе, догађаје и прохујала времена везана за челинички крај, само овај пут презентирана језиком и маштом самог народа. Реч је о књизи која ће наћи пут до овдашњих читалаца.

Б. МАКСИМОВИЋ

Народна библиотека „ Иво Андрић " Челинац "

Књиге на поклон библиотеци

Проф. др Брацо Ковачевић је библиотеци из Челинца поклонио примјерке свих својих издања • Радомир Тривић, предсједник општине Челинац и Раде Микић, директор челиначке " Електрокрајине ", овој културној установи су такође поклонили по стотињак добро очуваних књига

ЧЕЛИНАЦ, 4. јули - Народна библиотека " Иво Андрић " је једина челиначка институција из области културе, а у њеном саставу дјелују Градска библиотека , биоскоп и бивши народни универзитет.

Градска библиотека има нешто више од 17.000 књига смјештених у просторијама Средњошколског центра на 182 квадратна метра и тек 270 читалаца, Књижни фонд није значајније обнављан већ седам година, а неизвјесно је и када ће се то десити јер је по општинском буџету овој установи за текућу годину намијењено тек 28.000 динара, што је недовољно и за текуће одржавање.

Ипак, захваљујући правим љубитељима књиге њихов фонд је недавно повећан за нешто више од 200 примјерака. Наиме, проф. др Брацо Ковачевић је Народној библиотеци " Иво Андрић " из Челинца поклонио примјерке свих својих издања. Такође, Радомир Тривић, предсједник општине Челинац и Раде Микић, директор челиначке РЈ " Електрокрајина ", овој културној установи су поклонили по стотињак добро очуваних и потребних књига.

- Обраћамо се свим људима и организацијама који имају могућности да нам помогну у

Биоскоп у Челинцу

обнављању књижног фонда, јер ћемо на тај начин обогатити наш духовни живот и истовремено ниво, свопште културе подићи на један виши ниво - рекао је Петар Галић, директор библиотеке.

Б. М.

Челинац

Гостовање Данила Лазовића

ЧЕЛИНАЦ, 5. јули - Сала челиначког биоскопа „20. април" синоћ је била тијесна да прими све оне који су жељели видјети нашег популарног глумца Данила Лазовића у комедији „Шћепан Шћекић против Данила Лазовића" рађеној по тексту Синише Павића и Слободана Шуљагића. Тако је успјешно организујући ову представу Народна библиотека „Иво Андрић" Челинчанима подарила још једно пријатно вече.

Међутим, Данило Лазовић није у Челинац сврати само да би извео монодраму. Он је још раније био гост овога града где се интересовао за његов културни , социјални и привредни живот.

У друштву Радомира Тривића, предсједника општине Челинац и његових сарадника он је обишао неколико овдашњих установа и Фабрику елемената аутоматике „Чајавец" где му је Зоран Предић, директор овог успјешног колектива уз каталог производног порграма поклонио неколико дјела челиначких умјетника међу којима слику ликовног ствараоца Зорана Сувајца и управо изашлу збирку пјесама Миладина Савића „Ров три".

Б.М.

ЧЕЛИНАЦ: ГУСЛАРСКО—ПОЕТСКО ВЕЧЕ УДРУЖЕЊА „СТОЈАН ЈАНКОВИЋ"

Час историје

ЧЕЛИНАЦ, 4. октобра — Коначно, у недјељу навече, послије ко зна колико година, врата на челиначком Дому културе отворила су се ради једне културне приредбе.

Захвалити за то треба Удружењу гуслара **„Стојан Јанковић"** из Бање Луке које је организовало гусларско-поетско вече и овдашњим њиховим члановима и симпатизерима који су одмах послије промоције у Бањој Луци народне гусларе, пјеваче и поете на њиховој турнеји по Републици Српској свратили у Челинац.

Готово пуна сала, а то значи око 200 посјетилаца, два сата су присуствовали великом часу о бурној и крвавој српској историји, коју су на свој начин приповиједали народни гуслари и пјевачи **Милош Бојиновић, Радован Савић, Љубомир Мирошљевић, Марко Лучић, Бранислав Илић, Радомир Лукета, Љубо Милутиновић и Иван Поповић**, борци славне 16. бригаде, који је изазвао овације публике, те модерне поете-**Драган Студен, Никола Томовић, Нењо Јевић, Сретен Вујковић и Цвијетин Вуковић.**

Као што је гудало од гусала неодвојиво, тако је и епска поезија, а што је то друго но историја Срба од Косова до данас, неодвојива од овог инструмента који је својствен Србима и који се српским изразом означава на свим језицима свијета.

Приредбу је надахнуто водио Миленко Глигорић, директор Радио-Добоја и члан овог Удружења.

Б. МАКСИМОВИЋ

Кандидати за средства намијењена култури у Челинцу

Промијенити околину, али и себе

На основу досадашњих активности процијењено је да се за спорт и културу мјесечно треба обезбиједити око 10.000 динара. Још је неизвјесно колико ће спорт, а колико култура добити од заједничког колача, али је извјесно ко ће се из области културе појавити у реду пред општинском владом приликом расподјеле

Ужурбане припреме на „оживљавању" биоскопског платна - биоскоп у Челинцу

ЧЕЛИНАЦ, 15. априла - Културна дјелатност у Челинцу никада није била на завидном нивоу, а у потрази за узроцима таквог стања прије свега треба поћи од односа средине према овој области.

Рат је иза нас, а надајмо се и потпуна стагнација културе у овом граду. Први потез који је наговијестио долазак културног прољећа у Челинцу повукли су најодговорнији људи општине изгласавши у општинској скупштини одлуку о увођењу посебног општинског доприноса за културу и физичку културу по стопи од 1,10 одсто на плате свих запослених.

На основу досадашњих активности процијењено је да се за спорт и културу мјесечно треба обезбиједити по 10.000 динара да ће се на овај, дакле систематски начин финансирања, обезбјеђивати око 70 одсто тих средстава. Још је неизвјесно колико ће спорт, а колико култура добити од тог заједничког колача, али је извјесно ко ће се из области културе појавити у реду пред општинском владом када се буде вршила његова расподјела.

Народна библиотека „Иво Андрић" је једина културна институција у Челинцу. У њеном саставу је и градска библиотека која је подстанар у Средњошколском центру, има 17.000 књига, а књижни фонд није повећала ни за један примјерак већ пет година.

Једини објекат у власништву ове институције је биоскоп „20. април" у чијој сали је уништено преко 50 одсто сједишта, а посљедњи филм је приказан такође прије пет година. Ужурбано се ради на „оживљавању" биоскопског платна, али нема обученог киноаператера, а у каквом је стању киноапаратура видјеће се послије прве (дакле поновљене) филмске премијере.

Одскора, Народној библиотеци као јединој културној институцији придодато је и информисање, које не биљежи техничке помаке даље од телефона и писаће машине.

Покренута је иницијатива за оснивање завичајног музеја, а ентузијасти најављују и друге активности.

Од удружења из области културе, у Челинцу постоје Српско просвјетно и културно друштво „Просвета" које се, нажалост, за двије године постојања није успјело профилисати и Културно-умјетничко друштво „Милош Дујић" у којем амбициозно раде само фолклорна и музичка секција.

Између ова три челиначка културна субјекта не постоји неопходна координација у раду, па на том послу треба озбиљно радити како не би дошло до међусобног саплитања, умјесто помагања.

Дакле, то су потенцијални кандидати за средства намијењена култури, која има двије крајности. С једне стране, пријека је потреба сваке средине, а с друге није у могућности сама себе организовати и финансирати.

Б. МАКСИМОВИЋ

Челинац

Гостовање „Атељеа 212" из Београда

ЧЕЛИНАЦ, 21. маја - Дуго времена у сали челиначког биоскопа „20. април" није се проломио тако громогласан аплауз као у понедјељак када је публика поздравила Раду Ђуричин, Владу Рацковића и Владу Цвејића, глумце београдског позоришта „Атеље 212" послије и 99 пута успјешно извођене представе „Кабаре ембарго" рађене по тексту Моме Капора.

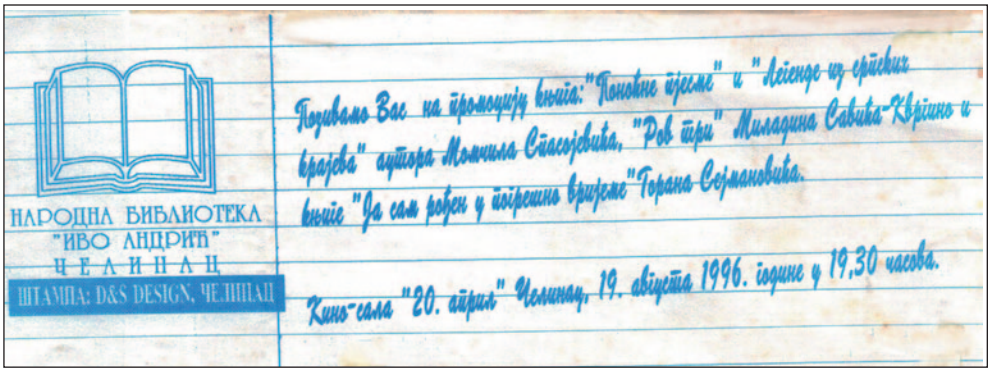
Било је пријатно наћи се тог предвечерја међу одушевљеним посјетиоцима који нису жалили длanове да се захвале Ради на сјајној интерпретацији Момине духовите слике наше горке и блиске прошлости. И зато се са сигурношћу може тврдити да ће овај културни догађај Челинчанима остати дуго у лијепом сјећању.

Нажалост, младе глумце позоришта „ДИС" у петак у истој сали готово да није имао ко поздравити. Али, они су свој посао обавили крајње озбиљно и професионално да су малобројну публику насмијали до суза. Показали су да су добро апсолвирали многе тајне глумачког заната и зато њихов наступ у овом граду, свакако уз бољу организацију, треба ускоро поновити. Вјероватно то ће се и десити, јер трупа предвођена младим Новицом Богдановићем ни за чим не трага као за бурним аплаузом публике.

Б.М.

Детаљ са наступа у Бањој Луци

У Челинцу одржано вече поезије пјесника из Санског Моста

Порази не постоје

ЧЕЛИНАЦ, 26. јуни, - У склопу видовданских свечаности синоћ је Народна библиотека „Иво Андрић" у сали биоскопа „20. април" под покровитељством општине Челинац организовла вече поезије пјесника из Санског Моста.

Пред завидним бројем посјетилаца послије краћег увода мр Мирјана Влаисављевић, књижевног критичара и есејисте, своје стихове су говорили Раде Врућинић, Михајло Орловић, Душан Праћа, Душко Стоисављевић, Боро Савановић и Гојко Мандић. Они припадају оном дијелу српског рода који је дао огроман допринос стварању Републике Српске, али који је у тој борби остао без свога града, својих домова, својих исписаних књига. Међутим, то су Прометеји овога доба, дакле они који поносно трпећи свој бол, пишу нове пјесме и стварају нова дјела.

И како рече, Душан Праћа, човјек који живи да би се бавио поезијом, потпуни порази не постоје, а то ће се доказати само новим стваралаштвом. У име тога они ће и ове године, надајмо се и наредних, организовати своју традиционалну књижевну манифестацију под добро познатим називом „Шушњар".

Организујући књижевно вече Сањани - Челинцу Народна библиотека „Иво Андрић" настоји подстаћи и у правилном смјеру покренути не баш активан челиначки културни живот.

Б.М.

У Челинцу промовисане четири књиге

Догађај од историјске вредности

Новац уложен у културу није узалуд утрошен што се најбоље могло видети на промоцији занатски веома добро урађених књига од којих је свака квалитетнија од оне која јој је претходила

ЧЕЛИНАЦ, 20. августа - Синоћ је Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца у сали биоскопа „20. април" организовала заједничку промоцију књига „Ја сам рођен у погрешно вријеме" Горана Сејмамовића, „Ров три" Миладина Савића Кргринг, те „Поноћне пјесме" и „Легенда из српских крајева" Момчила Спасојевића.

На овој вечери поклоњеној књизи највише речи било је посвећено поменутим књигама, али говорило се и о челиначким културним токовима и уопште јер је реч о истинском културно-историјском догађају у овом граду. Наиме, ово су прве књиге које су у Челинцу настале од идеје до корица. Челинчани су аутори, илустратори (Љубо Вуликић и Зоран Сувајац Заграф), штампар (Design) и издавач (Народна библиотека). Могуће да је то разлог што је сала биоскопа синоћ била готово пуна, али је чињеница да Народна библиотека „Иво Андрић" као носилац челиначких културних догађаја доста успешно организује културне манифестације.

Она је коначно око себе окупила све овдашње културне посланике који не жале труда да своме граду, упркос многим тешкоћама, удахну лепоту коју нуди уметност. Међу њима свакако предњачи Љубо Вуликић, педагог ликовне културе који је заштитни знак челиначких културних збивања и неисцрпни извор енергије млађим колегама. Треба очекивати да и Скупштина општине Челинац, те овдашња државна и приватна предузећа која им дају материјалну подршку у складу са садашњим могућностима, новац уложен у културу неће сматрати узалуд утрошеним него основан из које ће се створити челиначки културни идентитет. Потврђује то и чињеница да је свака наредна књига од синоћ промовисаних, занатски много квалитетнија од оне која јој је претходила. То охрабрује и наговештава даље елиминисање грешака.

Поред аутора, посебан печат поменутом догађају дали су Радомир Тривић, председник Управног одбора поменуте библиотеке, иначе председник општине Челинац који је говорио о значају урађеног посла за ову средину, те својим надахнутим говорима др Душко Јакшић, песник Никола Томовић и Винко Топић, парох челиначки.

Б. М.

Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац

Корак од седам миља

ЧЕЛИНАЦ, 22. августа - Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца доскора се бавила библиотекарством и кинофикацијом а недавно је у свој делокруг, рада увртила и издавачку делатност. У последња три месеца издала је три књиге челиначких аутора, а до краја године предвиђено је још толико. Вест о томе брзо се проширила и изненадила не само челиначку јавност. О чему се, у ствари, ради?

- У склопу редовне библиотекарске делатности покренули смо акцију да у нашој библиотеци заштитимо и сачувано од пропадања за будућа боља времена рукописе свих оних Челинчана који у овом историјском времену остављају писани траг, што ће бити аутентично сведочење о једном преломном тренутку у историји српског народа, каже Петар Галић директор ове установе и додаје:

- Међутим, десио се сплет срећних околности што нам је омогућило да направимо корак од седам миља.

У тај сплет пре свега спада младо штампарско и графичко предузеће „Десига" чији су власници Душко и Славко Пејаковић, велики културни ентузијасти. Они су штампарски занат учили и заволели правећи Билтен челиначке Лаке пешадијске бригаде који је од првог па до последњег броја био све бољи и превазишао интерни лист једне ратне јединице. У правом смислу речи био је то периодични информативни лист општине Челинац. Одмах по наступању мира „Десига" се ставља у функцију стварања челиначке културне историје. Наиме у већини случајева, не да није наплаћивао своје услуге, него је чак поједине ауторе и пројекте кредитирао.

- Након ове три књиге закључили смо да је урађени посао од велике културно-историјске вредности не само за просторе наше општине, а за то треба захвалити Скупштини општине и

Бројне културне активности: биоскоп у Челинцу

овдашњој привреди која је имала слуха и пружила материјалну подршку овим пројектима, каже Радомир Тривић, председник Управног одбора Библиотеке.

Из Народне библиотеке „Иво Андрић" поручују да ће суд читалаца и књижевних стваралаца у њиховом раду одиграти пресудну улогу и да ће у име заштите достојанства књиге с великом радошћу прихватити сваки добронамеран савет.

Б. М

8 4. и 5. МАЈ 1996. ГЛАС *српски*

Културни живот у Челинцу

Не пролази „рог за свијећу"

ЧЕЛИНАЦ - Културни догађаји у Челинцу никада нису били на нивоу који треба да има један град, а у ратном периоду овдје ниједна област људске дјелантости није била запостављена колико култура.

С миром су, изгледа, дошли и повољнији вјетрови у челиначкој култури па је током посљедња два мјесеца у сали боскопа „20. април" одржано више културно-забавних манифестација него у задње четири године. Да жеђ за љепшом страном живота не подразумијева и могућност успјешне продаје „рога за свијећу", показала је и посјета појединим представама.

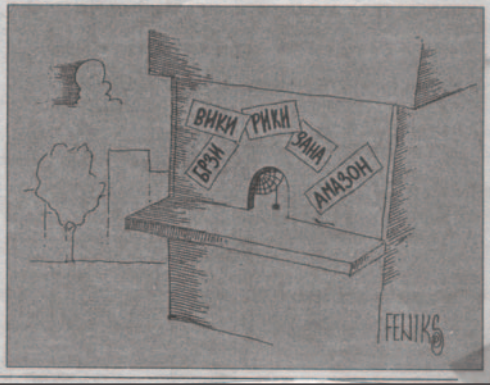
Глумац Небојша Зубовић је „Војводу Живојина Мишића" играо пред пуном салом, и то два пута, а такву посјету имао је и музичар Бора Ђорђовић. Запажен је био и културно-забавни програм „Шеснаесте" с тим да су припадници славне „Гараве" бесплатно наступали. Треба ли уопште спомињати да су након ових представа извођачи и посјетиоци били воема задовољни.

С друге стране, чланови циркуса „Амазон" и „замовци" Вики, Рики и Брзи испред себе су имали тек по педесетак дјеце, док се „Зана" у заказано вријеме није ни појавила, за што јој је мало ко имао замјерити, а све на обострано незадовољство.

Разни организатори ових манифестација, међу којима су били и они који су поред презентације културе и забаве имали и неке друге намјере, схватили су да је публика, и поред свега што нам се догодило, пробирљивог укуса. Уз то, у овој новчаној оскудици на избор представа утиче и цијена улазница.

Дакле, послије дуже паузе наставља се борба за публику у којој непосредни актери своје новчане апетите морају ускладјивати са укусом и „џепом" маса.

Б. МАКСИМОВИЋ

Финансирање културе и физичке културе у Челинцу

Грађани као спонзори

ЧЕЛИНАЦ 3. април - Готово сваки културни и спортски посленик зна колико је назахвално и мукотрпно обезбјеђивати средства за организовање манифестација из ове области од спонзора и донатора. Ипак, захваљујући упорности једних и разумијевању других на нашим просторима и у ратном вихору култура и спорт су опстали.

Међутим, без обезбијеђеног системског финансирања њихов развој је онемогућен. У Челинцу се то, на сву срећу, на вријеме схватило. Одмах по наступању мира покренуте су активности за развој и унапређење културе и физичке културе на подручју ове општине.

Педагози физичке културе су већ урадили програм развоја спорта, а очекује се ускоро да тоураде и радници из области културе. И надлежне општинске службе су одрадиле свој дио посла. На приједлог Извршног одбора општине одборници Скупштине општине Челинац су на својој посљедњој сједници донијели одлуку о увођењу посебног општинског доприноса за културу и физичку културу по стопи од 1,10 одсто на плате физичких лица коју остваре по основу радног односа и од самосталне привредне дјелатности.

Садашње су процјене да би култури и физичкој култури у овој општини за рад и развој до краја године требало обезбиједити око 100.000 динара, а на овај начин ће се то учинити са 70 одсто. Извршни одбор општине дознаку средстава корисницима вршиће само на основу утврђених развојних планова.

Б. М.

"Војвода Живојин Мишић" у Челинцу

Из легенде у стварност

ЧЕЛИНАЦ, 3. април - Мудрост, чојство и јунаштво славног војводу Живојина Мишића сврстали су међу српске митове гдје се налазе и косовски јунаци. Шта је и како говорио и радио, Челинчани су се подсјетили у уторак када је захваљујући глумцу Небојши Зубовићу војвода Мишић из легенде дошао у стварност.

Наиме, тога дана у организацији Народне библиотеке "Иво Андрић" у сали биоскопа "20. април" он је у подневним сатима за ученике Основне школе "Милош Дујић" извео 65 а у вечерњим сатима за грађанство и 66. пут монодраму "Војвода Живојин Мишић".

За представу је владало велико интересовање, што је потврђено завидном посјетом. Салу биоскопа су сви напустили задовољни. Посјетиоци, извођачевим презентовањем овог нашег историјског јунака, а глумац, њиховом пажњом, као и организацијом.

Б. М.

Српски војвода међу челиначким основцима

Биоскоп "20. април" у Челинцу

Оживјело биоскопско платно

ЧЕЛИНАЦ - Након пет година проведених иза застора коначно је оживјело филмско платно и у челиначком биоскопу "20. април". То је резултат великих напора радника Народне библиотеке "Иво Андрић" у чијем саставу ради овај биоскоп и несебичне помоћи запослених у "Бањалука-филму".

- Захваљујемо нашим колегама из Бање Луке који су према нама имали велико разумијевање и помогли нам да поново покренемо "успавану" кино-апаратуру - ријечи су Пере Галића, директора Народне библиотеке "Иво Андрић" из Челинца.

Директор "Бањалука-флима" Љубо Бранковић истиче да је морална обавеза највеће биоскопске куће у Републици Српској да помаже оживљавање кино-мреже у нашој републици након дуготрајног застоја.

Остаће забиљежено да је послије најдуже паузе од 1972. год. када је биоскоп "20. април" почео да ради филм Џона Глена "Кристофер Колумбо" са Марлон Брандом и Том Селеком у главним улогама пратило стотинак ученика Основне школе "Милош Дујић". Углавном, њима је то био први контакт с биоскопским платном па је било разумљиво њихово интересовање.

Већ прва филмска представа након петогодишње паузе увјерила је раднике челиначког биоскопа да предстоји дуготрајна борба за враћање публике у биоскопске сале. С једне стране некад готово ритуални одлазак у биоскоп замијењен је приручним видеом, а с друге, отежана набавка филмова и скупо одржавање кино-апаратура и дворана ову борбу чине веома неизвјесном.

Б.М.

Стање и правци развоја библиотеке

Ма колико се на први поглед чинило да челиначки крај нема неку значајнију културно-историјску традицију, а поготово традицију писане ријечи и књиге, то није у потпуности тачно. На подручју ове општине налази се манастир Ступље који се ових дана, након његовог рушења 1690. године, поново подиже. На самој граници општине је и чувени Манастир Липље из истог доба, а на који је у духовном и културном погледу становништво овога краја било упућено кроз вијекове. Ови манастири су били сједиште и извор духовности, културе и писмености за народ овог краја. И у једном и у другом су преписиване, а можда и писане, књиге о чему свједоче записи на неким од сачуваних књига.

О раширености писмености у челиначком крају говоре и сачувани натписи на старим надгробним споменицима од којих су неки из Гаврића гробља у Јошавки унесени у књигу Љубе Стојановића "Стари српски записи и натписи". Један се односи на 1633. годину. Поменуто село већ је тада имало цркву за коју је свештенике давала породица Спасојевић.

На освећење цркве у Бранешцима 1754. године долазио је и митрополит карловачки, а у свештеничкој породици Поповића из тога краја сачувано је и јеванђеље штампано 1730. године у Москви.

У Јошавки, гдје је доласком аустроугарске власти изграђена модерна пилана, крајем 19. вијека отвара се конфесионална школа, формира се и пододбор за прикупљање прилога за подизање споменика пјеснику Сими Милутиновићу Сарајлији. Било је тада покушаја да се и у овом крају формирају пододбори "Просвјете".

У самом Челинцу тек 1926. године отвара се читаоница са библиотеком која с промјењивим успјехом ради до Другог свјетског рата, а 1948. године отвара се Задружни дом у који се смјештају остаци те библиотеке.

Изградњом и отварањем школа повећава се и број књига у овој општини. Данас Основна школа "Милош Дујић" у Челинцу располаже фондом од око 11.000 књига, школа "Новак Пивашевић" у Старој Дубрави има нешто више од 7.000, а "Младен Стојановић" у Јошавки близу 9.000 књига. Школе у Бранешцима и Поповцу имају по близу 5.000 књига. Треба истаћи да се махом ради о лектирама које су данас због промјена наставних планова углавном неактуелне. Ту је и значајан број књига које су због великих идеолошких промјена постале готово безвриједне.

Према слободним процјенама, на подручју општине Челинац постоји и десетак приватних библиотека са фондовима од сто до хиљаду књига. Највриједније су библиотеке Момчила Спасојевић, Боже Прерада и Бориславa Максимовића.

Намјенска зграда за културне потребе у Челинцу изграђена је 1972. године. Основни њен простор чини биоскопска дворана са позорницом. Нажалост, у њој није предвиђен простор за библиотеку, галерију и музеј.

С циљем обнављања ратом уништене мреже јавних библиотека на српским подручјима Народна скупштина РС је 29. децембра 1993. године донијела Закон о библиотечкој дјелатности, а након тога Закон о културним добрима, Закон о јавним службама, Закон о издавачкој дјелатности, Закон о јавном информисању, Пропис о радним односима, а донесени су и разни правилници о заштити и чувању библиотечке грађе, о полагању стручних испита запослених у библиотечкој дјелатности и условима за оснивање и почетак рада библиотека.

Челиначка библиотека све поменуте прописе уважава, међутим и нажалост, они нису увијек у складу и са стварним стањем и могућностима друштвене заједнице што изазива велике тешкоће у њиховој практичној примјени.

Према закону библиотека је културно-просвјетна институција која подстиче, шири и унапређује опште образовање, помаже стручни и научни рад и задовољава развијање културних потреба становништва. Набавља, стручно обрађује и даје на коришћење библиотечки материјал, организује службу информација, обучава појединце ради коришћења библиотечке грађе, организује културне манифестације, подстиче ширење мреже библиотечких одјељења и координира рад школских библиотека у општини.

Затим, она организује разне изложбе и друге облике популаризације библиотечке грађе, бави се издавачком дјелатношћу и учествује у међубиблиотечким размјенама грађе.

Имајући у виду кадровске, просторне, материјалне и друге околности ова библиотека не испуњава многе од наведених, а законом прописаних обавеза.

Данас она има четири радника, а смјештена је у само 58 квадратних метара изнајмљеног простора.

Укупан фонд књига је близу 17.500 примјерака. Нема ни једну врсту каталога, нити је на том плану нешто до сада урађено. Књиге су заведене у књигу инвентара и уложене у полице азбучним редом по УКД систему.

По броју читалаца може се закључити да ни Челинчани нису књизи склони. Библиотека је 1995. године имала само 197 читала-

ца, наредне године 410, 1997 број је пао на 246, а сљедеће године такође скромних 253. Илустрације ради у БиХ 1987. године од укупног броја становништва 6,7 одсто га је било учлањено у неку од библиотека. Деценију касније у Челинцу је тај проценат износио само 1,5 одсто. Поменуте године број прочитаних књига у БиХ по читаоцу износио је 16,9, а у Челинцу 1998. само девет књига годишње.

Када је ријеч о часописима и новинама треба рећи да челиначка библиотека располаже са близу 150 различитих наслова. Преко 95 одсто те грађе набављено је прије рата, а она је стизала махом бесплатно од различитих институција. Значајан број часописа и новина, већ тада је, данас поготово, био неактуелан као што је случај са часописима "Социјализам", "Опредјељења", "Привредне новине", "Комунист" и слично. Комплети те грађе су ријетки, а најчешће постоји само покоји примјерак.

Од дневних новина библиотека је доскора примала "Глас српски" и "Политику", али је због немогућности плаћања и њих престала набављати. У наредном периоду било би нужно изнаћи средства за обнову претплате за поменуте новине, затим за часописе: "Летопис Матице српске", "Свеске", "Реч" и "Стварност" из СР Југославије, затим "Путеве", "Српску вилу", "Значења" и "Дух српске Усоре" из Републике Српске.

Нужно је ријешити и питање читаонице, затим укоричавање и адекватнији смјештај новина и часописа.

Према Правилнику о условима за оснивање и почетак рада библиотека, а на основу члана 33. Закона о библиотечкој дјелатности, прописано је да библиотеке којима је библиотечка дјелатност основна, какав је случај и са Народном библиотеком "Иво Андрић", може почети с радом ако има најмање 30.000 стручно обрађених књига заведених у инвентар, смјештених у полице према УДК систему и исказаних у азбучном и стручном каталогу.

У погледу кадрова библиотека мора имати најмање шест стручних радника, од чега најмање два са високом стручном спремом, с тим да се на сваких 5.000 нових књига може запослити још један нови радник. Истина, може се поставити питање колико су ови захтјеви, чији је рок за испуњење истекао 2. јануара 1999. године, и реални. Било како било, може се констатовати да у овом тренутку Народна библиотека "Иво Андрић" не испуњава поменуте услове. Од свог оснивања она није имала стручног радника са завршеном библиотекарском школом. Стручна помоћ од матичне библиотеке и усавршавање путем семинара сводило се на најмању могућу мјеру. И поред тога њен рад је био релативно задовољавајући.

Набавна политика је била добра, јер се само из летимичног уви-

да може видјети да набављене књиге, мада у ограниченим количинама, ипак уживају углед. Начело библиотеке је било и остало – набавити више примјерака књига које се траже, а у другом плану је била куповина књига којих библиотека нема. То је и разумљиво ако се узме у обзир чињеница да она и постоји због читалаца. Ипак, у наредном периоду потребно је посветити већу пажњу набавци нових књига, како њиховом броју, бар хиљаду годишње, тако и избору.

Када је ријеч о простору библиотеке који тек треба намјенски изградити треба напоменути да према стандардима Народна библиотека "Иво Андрић" не би требала имати мање од 714 метара квадратних.

Ако би се разматрало питање отварања подручних одјељења библиотеке, макар кад се створе материјални услови, то би требало учинити у Дубрави Старој, Јошавки и Поповцу. Простор за њихов рад требале би обезбиједити мјесне заједнице, а кадар и начин рада челиначка библиотека.

Овоме треба додати да су на подручју ове општине већ формиране двије специјалне библиотеке. Једна је библиотека манастира Ступље, а друга Завичајног друштва "Шњеготина" и СПКД "Просвјете".

Финансирање народних библиотека у РС предвиђено је из два основна извора. Из републичког буџета предвиђено је да се финансирају плате запосленим радницима, а општина као оснивач дужна је финансирати материјалне трошкове и набавку нових књига. Како се то у пракси примјењује свједочи податак да у 1999. години општина Челинац из свог буџета за дјелатност библиотеке није издвојила ни једну конвертибилну марку, иако је извјесну, и то ситну суму, била предвидјела буџетом. Другим ријечима Народној библиотеци "Иво Андрић" није омогућено да напише ниједан допис, а камоли да набави нове наслове и организује културне манифестације. Када се томе дода чињеница да се и плате запосленим радницима, исплаћују са знатним закашњењем, иако по износу знатно заостају за многим дјелатностима.

Ипак, радници библиотеке су се на разне начине довијали како њен рад не би био потпуно паралисан, а што се лако могло десити да је све зависило од оснивача.

Момчило Спасојевић
Из књиге "Трагови свјетлости", 2000.

Завичајна збирка

Према Закону о библиотечкој дјелатности РС (Сл. гласник РС бр. 26/93) формирање Завичајних збирки један је од главних задатака народних библиотека.

Завичајна збирка је у ствари систематско прикупљање, сређивање и обрађивање библиотечке грађе која се по свом садржају односи на завичај. Та грађа треба да одражава цјелокупан живот једног локалитета од настанка до данашњег времена обухватајући природне услове и богатства, историјски и друштвено-економски развој, социјалну и политичку структуру, културну историју и традицију, обичаје, фолклор и умјетничко стваралаштво.

Према Закону све локалне народне библиотеке дужне су да формирају своју Завичајну збирку. У том циљу им је законским путем обезбијеђен бесплатан примјерак издавачке продукције са територије ужег завичаја од стране локалног издавача.

Према члану 3 тог Закона грађа обухвата: књиге, брошуре, часописе, новине, сепарате, магистарске радове и докторске дисертације, рукописе, каталоге, проспекте, плакате, штампане летке, картографске публикације, стандарде, патенте, музичка дјела, репродукције ликовних дјела, разгледнице, календаре, фотографије, микрофилмове, микрофише, грамофонске плоче, тонске касете, видео касете, магнетофонске траке и другу грађу.

Завичајна збирка нема само научно-документациону и историјску вриједност, него и практичну и употребну. Она се не формира само ради чувања за будуће генерације, него и за коришћење у садашњем тренутку. Њена грађа не може бити у слободном приступу, него се у циљу заштите издваја у посебне просторије и не износи се из читаонице.

Народна библиотека "Иво Андрић" је прије двије године формирала Завичајну збирку за коју грађу прикупљају Борислав Максимовић и Момчило Спасојевић. Нажалост, за ту намјену се не издвајају ни минимална средства што значајно отежава и успорава прикупљање грађе.

Упркос свему, Завичајна збирка је већ данас сваком озбиљном истраживачу овог краја незаобилазна станица.

Из књиге "Трагови свјетлости", 2000.

У Челинцу промовисана збирка пјесама „У води облаци" Славка Јунгића Јесеја

Кад је домовина песма

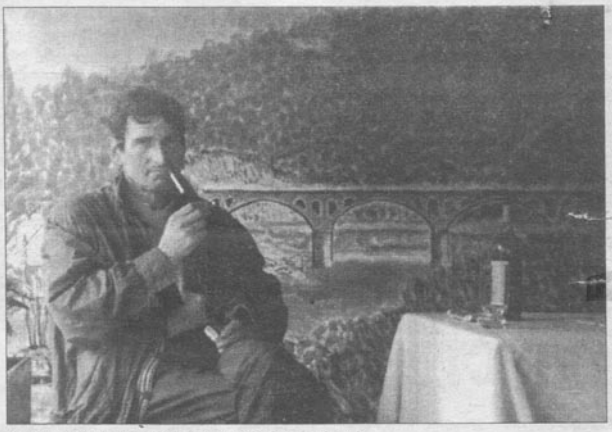
О књизи и аутору надахнуто су говорили бројни гости, а свечаност је увеличао и гуслар Љубо Милутиновић

ЧЕЛИНАЦ, 24. јануар - Синоћ је у пријатном амбијенту кафане „Плажа" промовисана прва збирка песама „У води облаци„ Славка Јунгића Јесеја, челиначког боема, професора књижевности у превременој пензији иначе човека без адресе.

Ово је четврта књига издавача Народне библиотеке „Иво Андрић" коју је као и претходне штампало приватно предузеће „Десигн" које ју је добрим делом и спонзорисало, а илустровао Зоран Сувајац Зограф.

- До сада сам само једном присуствовао и говорио на промоцији књиге у кафани, пре десетак година. Име књиге сам већ одавно заборавио, име кафане нисам. Не знам да ли ћу за десет година заборавити име ове кафане, али књигу „У води облаци" сигурно ћу памтити јер је реч о доброј књизи. У њој су емоционално наглашене филозофске рефлексије о разним питањима нашега времена, нарочито о рату, у брижљиво негованој форми. Није реч о записима тренутних мисли и осећања, већ плод знања и другог осмишљавања. Све што је казао, казао је рационално, оштроумно, дубоко и у великој мери оригинално, рекао је, између осталог, мр Момчило Спасојевић један од рецензената.

- „У води облаци" садржи руковет песама које је Јунгић сакупио на тражење својих пријатеља и поштовалаца, тематски разноврсне, а наменом разнородне, ове песме говоре о даровитом аутору који

Наглашеност филозофске рефлексије: Славко Јунгић

са осећањем за природу и природно често користи мотив воде као симбол живота, његове пролазности и његовог смисла

„Вечни жубор у мени спава
чује ли неко мој глас"

дио је говора песника Николе Томовића, такође рецензента.

О књизи, али и аутору, надахнуто су још говорили проф. др Остоја Ђукић, песник Цвијетин Вуковић, те Љубо Вуликић, а свечаност је увеличао и гуслар Љубо Милутиновић.

„Коме да кажем своју тугу
чији грех да понесем
лутам самотан светом
и гуше ме сузе
без љубави без пријатеља
сузе су деца моја.
Лутам кроз себе пустог
коме да се поверим
води или сузи
Самоћо загрли ме".

Песма „У очима сузе" аутобиографска исповест С. Ј. Јунгића.

Б. МАКСИМОВИЋ

Поклон „Гласа српског" библиотеци у Челинцу

Вредна издања на полицама

ЧЕЛИНАЦ, 6. фебруара - Због недостатка средстава све наше културне установе последњих неколико година послују у изузетно тешким условима. Њихова делатност сведена је на минимум и далеко је испод потреба сваке средине.

У време када је компјутеризација сасвим уобичајена, а у свету Интернет већ стављен на располагање широким масама, наше библиотеке нису у стању да набаве ни најпотребнија издања. Да нема поклона, нова издања у библиотеке годинама већ не би ни стизала.

Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца покушава да задржи пажњу читалачке публике искључиво захваљујући дародавцима. Овој јединој челиначкој установи из области културе недавно је „Глас српски" поклонио своја најновија издања.

Када се узме у обзир чињеница да је ова издавачка кућа израсла у једног од најзначајнијих издавача у српским земљама, онда је поклон заиста вредан.

- Веома смо захвални „Гласу српском" и лично господину Ранку Павловићу, уреднику Издавачке делатности у овој кући, који нам је поклон и уручио, јер смо овим делима знатно освежили наш књижни фонд, који је тиме и за читаоце постао знатно актуелнији - рекао је Петар Галић, директор библиотеке у Челинцу.

Б. М.

Свечано обележен јубилеј Народне библиотеке „Иво Андрић" из Челинца

Сећање на нобеловца

Љубитељи писане речи имали су прилику видети заиста ретке и вредне примерке из приватне библиотеке Момчила Спасојевића као и библиотеке Основне школе „Милош Дујић" из Челинца ● Ову лепу свечаност својим наступом увеличали су и књижевник Цвијетин Вуковић, гуслар Жарко Лакић и чланови редакције листа средњошколаца „Ми о нама"

ЧЕЛИНАЦ, 10. октобар - Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца јуче је на свечан и достојанствен начин обележила 104. годишњицу рођења нашег нобеловца Иве Андрића, човека чије име с поносом носи од дана оснивања 1975. године. По томе је вероватно једна од првих установа која је на простору претходне Југославије понела име овог великана писане речи. Тим поводом у холу Средњошколског центра у присуству представника власти општине Челинац, ОО СДС, привредника, просветних и културних радника и ученика организована је изложба старих и нових књига под називом „Искре и путокази". Љубитељи писане речи имали су прилику видети заиста ретке и вредне примерке из приватне библиотеке Момчила Спасојевића, библиотеке Основне школе „Милош Дујић" па све до нових наслова библиотеке „Иво Андрић" која су набављена на бањалучком сајму књига. Једном речју, од првог издања „Разговор угодни народа словинскога" Андрије Качића Миошића до „Време власти" Добрице Ћосића.

- Наша установа данас се бави библиотекарством, кинофикацијом, издаваштвом и информисањем. Дакле, прилагођавамо се потребама средине, рекао је тим поводом Петар Галић, директор Народне библиотеке „Иво Андрић".

- Заиста, тешко је набројати све културне манифестације које је ова библиотека успешно организовала током ове године. Челинац, као општина, као град, мора имати довољно слуха, снаге и воље да помогне даљем развоју једне институције културе у нашој општини, рекли су Радомира Тривића, председника Управног одбора ове установе, иначе председника челиначке општине.

О књизи и почецима писмености у челиначком крају надахнуто је беседио мр Момчило Спасојевић. Данас на подручју ове општине има више од 50.000 књига, а само у Народној библиотеци „Иво Андрић" више од 17.000. Писменост се почела развијати у манастирима Липље и Ступље. У кући Поповића сачувано је јеванђеље из 1730. године, а у Бранешцима је 1754. године подигнута црква на чије освећење је долазио и митрополит из Сремских Карловаца. Записи на бројним надгробним споменицима наручио у Гаврићима и Раилићима, казују да писменост дуго живи и у народу. Записе са њих је и Љуба Стојановић унео у књигу „Стари српски записи и натписи".

У једном броју „Босанске виле"

Са прославе у Челинцу

из 1892. године белешка каже да је у Јошавци формиран одбор за прикупљање прилога ради подизања споменика великом српском песнику и Његошевом учитељу Сими Милутиновићу Сарајлији.

Ове године навршава се сто година од отварања народне основне школе у Јошавци и 70 година од оснивања прве библиотеке са читаоницом у Челинцу. Њен даљи развој ишао је преко задружне библиотеке и Народног универзитета па све до 1975. године када је на иницијативу новинара Алексе Неимана и уз помоћ књижевника Младена Ољаче формирана Народна библиотека „Иво Андрић" о чему је говорио и Перо Родић, њен први директор.

Ову лепу свечаност посвећену књизи својим наступом увеличали су и Цвијетин Вуковић, књижевник, Жарко Лакић, најбољи гуслар у Српској и чланови редакције листа средњошколаца „Ми о нама" чији се први број ускоро очекује да изађе из штампе.

Посетиоци су обишли и просторије са књигама, а том приликом је Мирко Пејаковић, председник ОО СДС Челинац, овој установи поклонио вредну књигу „Знаменити Срби из 19. века".

Б. МАКСИМОВИЋ

Обележен дан библиотеке „Иво Андрић" из Челинца

У славу језика и књиге

Централна тема свечаности која је организована поводом дана челиначке библиотеке „Иво Андрић" било је подсећање на Вукову борбу за српски језик и правопис коју је добио тачно пре 150 година, пренос његових костију из Беча у Београд што је учињено пре сто година и 105. годишњицу рођења Иве Андрића

ЧЕЛИНАЦ, 12. октобра - Надавно се навршило сто година како је указом Његовог величанства краља Александра Првог Обреновића наређено да се посмртни остаци Вука Стефановића Караџића пренесу из Беча у Београд, а извршење је поверено Српској краљевској академији.

Кости Вукове изнете су из гробља Св. Марка у Бечу 10. октобра 1897. и сахрањене два дана касније пред Саборном црквом у Београду. Тог дана Београд је видео незапамћену свечаност, понесен је Вуков мртвачки ковчег у пратњи чланова владе, свите високих војника и цивилних функционера, уз јеку црквених звона и појање педесет свештеника на челу са митрополитом Михаилом. Те године у Тршићу су мештани храстовим крстом обележили где се налазила Вукова родна кућа. Остало је забележено да је Вукова жена Ана, иначе рођена Бечлијка, кад је први пут дошла у Тршић, неколико стотина метара уз Жеравију па до куће пешта на кољенима и пољубила место где је било огњиште.

Ове године се слави јубилеј поводом стопедесетогодишњице победе Вукове правописне реформе пошто је давне 1847. год. из штампе изашао његов превод „Новог завјета", „Песме" Бранка Радичевића, Његошев „Горски вијенац" те Даничићеве сјајне филолошке расправе „Рат за српски језик и правопис".

Осим тога, навршило се и 105. година од рођења Иве Андрића, великана писане речи који је 1961. године добио Нобелову награду за књижевност, а свет је пре два дана добио новог нобеловца, а то је Италијански књижевник Дарио Фоу.

Такође Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца је обележила свој дан а централна тема свечаности која је организована тим поводом били су наведени јубилеји. Исцрпно и надахнуто излагање припремио је мр Момчило Спасојевић.

- Вуково је дело огромно и несмрљиво, без премца у српској култури. Нашем језику дао је две основне књиге без којих не може бити ниједан културни језик: граматику и речник. Дао је писмо којим се и данас служимо, а књижевности језик на којем се она и данас пише. Описао је народни живот и обичаје, а описао је и догађаје свога времена, прецизно и јасно без ичега сувишног и прозног, китњастог, нефункционалног, с реченицама које личе на народне пословице. Од самог почетка је јасно знао шта жели, истакао је између осталог професор Спасојевић говорећи о Вуковом животу који је био вечита борба.

Поред тога гостима су представљена издања челиначке библиотеке која су се појавила у досадашњем периоду, а то су четири књиге и ревија за аутомобилизам „Рели" чији је трећи број управо изашао из штампе.

Ученици челиначког Средњошколског центра, иначе чланови редакције школског листа „Миоланме", чији се такође трећи број баш јуче појавио пред читаоцима читали су одломке из дела Вукових следбеника.

Постављена је била и изложба ликовних радова ученика Основне школе „Милош Дујић" из Челинца који су под вођством свог наставника Љубомира Вуликића између више награда почетком године освојили и „Златну палету" на такмичењу ученика основних школа Републике Српске у ликовном стваралаштву.

Изложене су и недавно набављене књиге које у ову библиотеку што делује 22 године у последње време стижу углавном путем поклона и донација, а о раду једине челиначке културне установе говорио је Петар Галић, њен директор.

Б.М.

Алармантно стање у народним библиотекама бањолучког матичног подручја

Књизи неузвраћено пријатељство

Библиотеке су већ дуже времена најугроженије институције културе која је иначе код нас поодавно пребачена на маргине збивања. Књиге се набављају само од поклона и донација, које су опет вид дара, а они сретнији ако и добију који наменски динар могу набавити само по један примерак који се задржава у читаоницама.

Због недефинисаног и нерешеног финансирања библиотеке не могу пратити захтеве читалаца којих је сваким даном све мање па се може наслутити скори дан када ће се и за последњим љубитељом књиге врата закључати. Да и не говоримо о томе да су библиотеке постале терет многим срединама које би га се радо ослободиле.

О егзистенцијалним проблемима библиотека с бањолучког матичног подручја (Бања Лука, Шипово, Мркоњић Град, Градишка, Србац, Лакташи, Прњавор, Челинац и Котор Варош) разговарали су њихови директори на састанку који је одржан у Народној и универзитетској библиотеци „Петар Кочић" из Бање Луке.

Статистичким подацима је доказано да је књига и у најтежим ратним временима имала бројну публику, чак изнад просека, што значи да је она многима била утеха и заштита. Све библиотеке су радиле читав ратни период и то у хладним и мрачним просторијама. Многе већ неколико година раде у све тежим условима, а оне у Шипову, Мркоњић Граду и Кнежеву биле су и у пепелу.

У условима какви су сада модернизација и компјутеризација која одавно није луксуз него насушна потреба може се само маштати. Како преживети ово време ненаклоњено култури питање је свих питања.

Због тога су се челни људи народних библиотека с бањолучког подручја договорили да је неопходно извршити консолидацију и заједнички потражити спас из незавидног положаја.

Б.М.

Дом културе у Челинцу

Гостује хор „Браћа Барух"

ЧЕЛИНАЦ, 13. јуна - Сутра ће (недеља, с почетком тачно у подне) Хор „Браћа Барух" из Београда одржати концерт у челиначком Дому културе.

Тако ће Челинчани први пут у своме граду моћи уживо слушати дела Росија, Моцарта, Вердија, Христића, Мокрањца и других великана музичке уметности.

Поред Народне библиотеке „Иво Андрић" организатори овог концерта су Скупштина општине Челинац и овдашње Коло српских сестара.

Б.М.

Народна библиотека "Иво Андрић" Челинац

Стигли нови наслови

ЧЕЛИНАЦ, 28. октобар - Захваљујући разумевању Скупштине општине Челинац и предузећа "Свила" Народна библиотека "Иво Андрић" је на бањолучком и београдском Сајму књига проширила свој књижевни фонд са више од 200 нових наслова. Свакако, томе ће се највише обрадовати овдашњи љубитељи писане речи јер се ради о веома вредним, али и актуелним књижевним делима која ће сасвим сигурно побудити њихову пажњу.

Најкраће речено, на полицама челиначке библиотеке нашле су се, између осталих, Херодотова Историја, Цвијићева Сабрана дела, Медаковићеве Изабране српске теме, Бећковићева "Ћераћемо се још", Кишонова "Књига за пореске обвезнике", Кундерино "Усправање" и "Наивно песништво" последње нобеловке Шимборске. Такође, овом приликом набављена су готова сва дела бањолучких аутора која су се појавила на Сајму књига у Београду, што говори о поштовању стваралаштва завичајних аутора.

Треба нагласити да је књижевни фонд Библиотеке "Иво Андрић", који садржи више од 17.000 књига и до сада заслуживао ласкаву оцену стручњака.

Истина, нешто је био изгубио на актуелности јер нису стизала нова издања током рата, али ове јесени је искоришћена прилика да се значајно надокнади оно што је пропуштено.

- Нажалост, због недостатка одговарајућег простора полице с књигама наше библиотеке налазе се у Средњошколском центру, где није могуће обезбедити читаоницу. иако су потребе за њом велике-, каже Петар Галић, директор ове установе.

Б.М.

Поклон „Гласа српског" библиотеци у Челинцу

Вредна издања на полицама

ЧЕЛИНАЦ, 6. фебруара - Због недостатка средстава све наше културне установе последњих неколико година послују у изузетно тешким условима. Њихова делатност сведена је на минимум и далеко је испод потреба сваке средине.

У време када је компјутеризација сасвим уобичајена, а у свету Интернет већ стављен на располагање широким масама, наше библиотеке нису у стању да набаве ни најпотребнија издања. Да нема поклона, нова издања у библиотеке годинама већ не би ни стизала.

Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца покушава да задржи пажњу читалачке публике искључиво захваљујући дародавцима. Овој јединој челиначкој установи из области културе недавно је „Глас српски" поклонио своја најновија издања.

Када се узме у обзир чињеница да је ова издавачка кућа израсла у једног од најзначајнијих издавача у српским земљама, онда је поклон заиста вредан.

- Веома смо захвални „Гласу српском" и лично господину Ранку Павловићу, уреднику Издавачке делатности у овој кући, који нам је поклон и уручио, јер смо овим делима знатно освежили наш књижни фонд, који је тиме и за читаоце постао знатно актуелнији - рекао је Петар Галић, директор библиотеке у Челинцу.

Б. М.

Наша библиотека у "Гласу Српске" 1997 - 1998.

У Челинцу представљена књига „Преображаји" Ранка Павловића

Изазвана искра у камену

ЧЕЛИНАЦ, 11. марта - Књига, ма колико била неравноправна у борби за своје место са електронским средствима као што су масмедији телевизија, видео и филм, још увек има своју бројну и верну публику.

Доказ томе је и представљање најновије збирке приповедака Ранка Павловића „Преображаји", коју је у Челинцу уприличила Народна библиотека „Иво Андрић" у сали хотела „Турист".

У пријатној атмосфери многобројни посетиоци који, узгред речено, немају баш често прилику да се колективно упознавају са новим књигама, срели су се са јунацима Павловићевих приповедака које однекуд добро познају само под неким другим именима. А, заправо, овај књижевник руком проверених мајстора приповедања исписује и наше биографије.

- На приповетке из „Преображаја" више се троши времена на размишљање после читања, него на само читање. Општи утисак након читања, имајући у виду достигнути ниво књижевности на просторима Републике Српске, јесте изненађујуће пријатан. Реч је, по мом осећању и степену разумевања литературе, о готово беспрекорној прози писаној руком искусног и стрпљивог писца, спремног на дотеривање текста до крајње границе издржљивости. Очито, он пише о ономе што сасвим добро познаје - о скровитом људском животу и пригушеним осећањима, о оном што се дешава у човеку и са човеком када остане сам - истакао је књижевник Момчило Спасојевић представљајући присутнима ову књигу.

А да је она заиста изазвала велику пажњу читалачке публике видело се и из реакција самих посетилаца. најкраће речено, ниједна од ових садржајних приповедака читаоца не оставља равнодушним. Напротив...

- Човек мора нечим свој живот испунити и ја то покушавам записивањем. Постоје две ствари које човек у себи увек носи, а то су љубав према завичају и сећање на детињство. То су теме о којима сви пишемо без обзира где се и када радња догађала или смештала. Осим тога усамљеност као резултат немилих догађања на крају другог миленијума рађа мноштво проблема и сматрам да се у борбу против ње треба укључити и уметност. Зато ни ја према овом проблему нисам могао остати равнодушан. То је, дакле, заједничка нит ових иначе разноврсних приповедака у „Преображајима" рекао је Ранко Павловић, задовољан што је удар његова пера нашао искру у камену.

Б. МАКСИМОВИЋ

Богдан Маличевић, први челинички сликар

Мајстор цртежа, љубитељ пејзажа

ЧЕЛИНАЦ, 12. октобра - Док није добио „Михољданску повељу", прво званично признање за допринос развоју културе у Челинцу, Богдан Маличевић, први челинички сликар, заиста је прешао дуг пут.

Овај металски радник, данас пензионер, дуго година је градио путеве, пруге, тунеле и мостове широм бивше СФРЈ. За то вријеме цртао је своје колеге: возаче, минере, копаче, металце... Онда је отишао у Аустрију као гастарбајтер.

Отуда је уписао 1968. године дописну сликарску школу за стварије таленте у Амстердаму, коју је завршио 1973. дипломским радом „Цртани телевизијски филм".

До сада је урадио више од триста слика, углавном акварела и у уљу. Цртеж је његова најјача страна, а пејзаж најомиљенија тема.

Излагао је на пет самосталних и више колективних изложби.

Најкраће речено, данашња култура у Челинцу егзистира на темељима које јој је он ударио.

Текст и снимак:
Б. МАКСИМОВИЋ

Обиљежен дан Народне библиотеке „Иво Андрић" из Челинца

„Михољданска повеља" Богдану Маличевићу

ЧЕЛИНАЦ, 11. октобра - У четвртак навече, у Дому културе у Челинцу, Народна библиотека „Иво Андрић" свечано је обиљежила свој дан који се поклапа са даном рођења нашег нобеловца, чије име с поносом носи већ 23 године.

- Наша установа се поред библиотекарства, као основне дјелатности, бави пројекцијом филмова, информисањем, организовањем културних манифестација и издаваштвом. Располажемо са више од 18.000 књига, а стручњаци из ове области тај фонд оцјењују веома интересантним. Највећи проблем нам је недостатак властитих просторија, због чега су нам књиге смјештене у Средњој школи, рекао је у пригодној бесједи Петар Галић, директор Библиотеке.

Поводом Дана библиотеке приређена је изложба слика познатог челиначког сликара Богдана Маличевића и др Слободана Лунгића, коју је ово прва, али веома запажена изложба.

Промовисана је збирка бећараца - „Најљепше пјесме српског села" коју је приредио Момчило Спасојевић, књижевник из Челинца, а издала овдашња библиотека. Спасојевић је овом приликом говорио о феномену бећарца, пјесме веома популарне у српском народу. Наступило је и Културно-умјетничко друштво „Јошавка", из истоименог челиначког села, које се представило сценским приказом народног обичаја печења ракије.

Први пут у овом граду додијељено је признање за допринос у развоју културе - „Михољданска повеља".

- Ово признање је установио Управни одбор Народне библиотеке „Иво Андрић", руководећи се жељом да подржи културне прегаоце у овом крају. Повеља ће се сваке године додјељивати појединцу или колективу. У њој је обједињена зрелост ове установе, али и добитника ове награде, рекао је, између осталог, Радомир Тривић, предсједник Управног одбора Библиотеке.

Жири за овогодишњу додјелу признања у саставу Радомир Тривић, Момчило Спасојевић, Петар Галић, Сњежана Тешић и Борислав Максимовић, једногласно је одлучио да „Михољданску повељу" добије Богдан Маличевић, први челинички умјетник.

Б. МАКСИМОВИЋ

У Челинцу представљена нова збирка песама Михајла Орловића

Туга у песму претворена

ЧЕЛИНАЦ, 27. маја - У организацији Народне библиотеке „Иво Андрић", синоћ је у Челинцу представљена нова збирка песама Михајла Орловића „Ноћна тканица".

Један од рецензената Зравко Кецман о књизи и Орловићевој поезији је рекао:

- „Ноћна тканица" представља ону прогресивну линију модерног, лирског и емотивног говора која помера неке границе људског сазнања. У њој је сажет глас мисаоног звука, где сензибилност и слутња траже пут свога изласка и спасења. То је књига замног исходишта и светилишта. Пред нама су нијансе филозофског, митског промишљања, која имају порекло у страдању и несрећи. Орловић је аутентични глас прогнаног народа Подгрмеча и свих прогнаних са својих огњишта. Он црпи глас искона и тако исказује свеопшту судбину и пропаст.

Свој суд о књизи дао је и Душан Прања:

- Након дугог ћутања, изузму ли се повремена оглашавања у дневним и књижевним новинама, Орловић се у свету поезије вратио „Ноћном тканицом", која и поред доживљене и преживљене, строго контролисаним стихом изречене трагике, није књига клонућа ни беспућа већ побуна против рушења и нестајања. Његов израз је сажет и језгровит, и тежи да се „све књиге скамене у једну ријеч".

Ово је била права прилика да се многобројним Челинчанима, који воле и цене лепу писану реч, представи и један део песничке генерације која је стасала у Санском Мосту, а која је после губитка завичаја пустила „корење" у бањолучкој књижевној стварности. Раде Врућинић, Гојко Мандић, Здравко Кецман, Душан Прања и Михајло Орловић са Санским Мостом изгубили су и добар део себе, али нису клонули духом, већ су одлучили да попут Орфеја своју тугу и несрећу, свој завичај и живот, у песму претворе.

Б. М.

„Ноћна тканица" није збирка ни клонућа ни беспућа, већ побуна против рушења и нестајања

Народна библиотека „Иво Андрић" у Челинцу

Значајни резултати у протеклој години

ЧЕЛИНАЦ, 28. септембра - Дан Народне библиотеке „Иво Андрић" из Челинца, који се обиљежава на дан рођења нашег књижевника нобеловца Иве Андрића, по којем је добила име - 9. октобра - ова једина челинаčка установа из области културе дочекаће са значајним резултатима које је у протеклој години постигла.

Упркос тешким материјалним условима настављена је издавачка дјелатност, тако да се љетос из штампе појавила збирка народних пјесама - бећараца „Најљепше пјесме српског села", коју је припремио књижевник Момчило Спасојевић.

Урађени су значајни послови и у области информисања пошто је ова установа пружила велику помоћ у покретању „Мионаме", листа ученика Средње школе у Челинцу, и „Млинске ријеке", извиђачког гласила које је пратило први Међународни табор извиђача. Није пропуштена прилика да се властитим средствима обнови књижни фонд на бањолучком Сајму књига.

Како је Управни одбор Библиотеке одлучио, свечана академија поводом обиљежавања Дана библиотеке одржаће се 8. октобра с почетком у 18 часова, у Дому културе. Том приликом приредиће се изложба слика челиначког сликара Богдана Маличевића, а наступиће и Културно-умјетничко друштво „Јошавка" из истоименог челиначког села које је заслужно по његовању народне традиције свога краја.

Б.М.

Челинац

Санирана школа у Поповцу

ЧЕЛИНАЦ, 9. септембра - Осмогодишња школа у Поповцу коју похађа стотињак ученика из пет села, успјешно је санирана захваљујући донацији холандског батаљона СФОР-а у висини од 110 хиљада њемачких марака. Школа је уложила 15 хиљада њемачких марака властитих средстава.

Тим средствима замијењени су кров, столарија и подови, обављени молерски радови, прављени мокри чворови и неисправне електричне инсталације, а у функцију је доведена и фискултурна сала.

Симболично пресијецајући врпцу

Сјећање на Кочића

ЧЕЛИНАЦ, 28. августа - Организациони одбор 33. републичке манифестације „Кочићев збор" и Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца, организовали су четвртак књижевно вече, на којој су се челиначким љубитељима писане ријечи представили књижевници Здравко Кецман, Бранко Чучак и Ранко Павловић.

Њихове пјесме и прозна дјела наишли су на топао пријем књижевне публике у Челинцу.

С обзиром на чињеницу да је велики српски књижевник и народни трибун Петар Кочић за челинаčки крај био и сентиментално везан, јер је његова супруга Милка, рођена Вукмановић, с овог подручја, била је ово прилика да се и о његовим посјетама Челинцу и сјећању на њега проговори која ријеч. Тим поводом је књижевник Момчило Спасојевић, који је успјешно водио ово књижевно вече, читао писма Петра Кочића Милки Вукмановић.

Б. М.

БОГАТА БИБЛИОТЕКА КЊИЖЕВНИКА МОМЧИЛА СПАСОЈЕВИЋА „ДОПУТОВАЛА" У ЧЕЛИНАЦ

КЊИГА НЕ ПОЗНАЈЕ ГРАНИЦЕ

ЧЕЛИНАЦ, 17. августа - Челинački крај у којем по процјенама стручњака у градској, школским и неколико значајнијих приватних библиотека има готово 40.000 књига недавно је обогаћен за још једну изузетно вриједну библиотеку професора и књижевника Момчила Спасојевића.

Наиме, књиге су из Тешња, гдје је Спасојевић до рата живио и радио, стигле правом власнику да би их он смјестио у просторије Средње школе у Челинцу и тако омогућио својим ученицима, али и Челинчанима да их користе.

- Књиге служе људима да их користе у обављању добрих дјела. Што су сачуване и стигле, додуше не баш све, у руке оног ко их је куповао и сакупљао захвалио бих начелнику општине Тешањ Фуаду Шишићу, директору

Спасојевић поново међу својим књигама

Културног центра Амиру Брки и бившем директору тешањске библиотеке Адилу Алићу, прича Спасојевић.

Кажу да се у лошим временима култура прва нађе на удару, а посљедња дочека боље доба. Ако је то тако овај лијепи гест говори да је рат одавно завршен и да се живот постепено, али сигурно нормализује.

Текст и снимак: Б.М.

САНАЦИЈА ДОМА КУЛТУРЕ У ЧЕЛИНЦУ

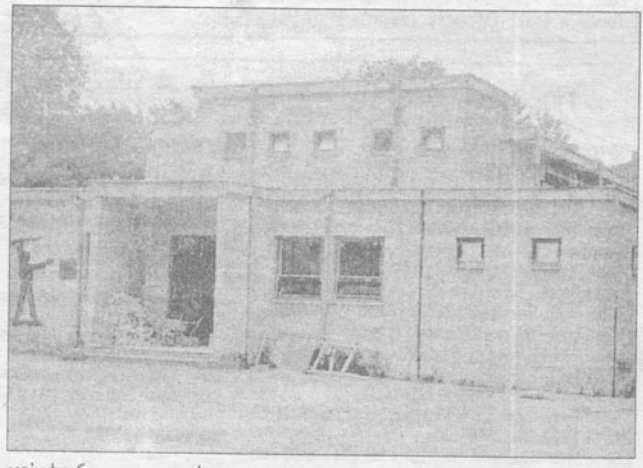
ЗАОСТАВШТИНА ЛОШЕГ АРХИТЕКТЕ

ЧЕЛИНАЦ, 6. септембра - Бројни грађевински стручњаци констатовали су да челинački Дом културе студентима грађевине може да служи као добар примјер за то како објекте не треба градити. Његова спољашња и унутрашња функционалност је испод минималних захтјева.

Центар за културу и спорт који сада њиме располаже уз помоћ општинског руководства покушава да овај објекат прилагоди потребама.

Већ је санирана канцеларијски простор и проширена бина, а ускоро би требало да почне и санација сале.

Приводе се крају и радови на опремању угоститељског дијела

који ће бити прилагођен галеријској улози. Међутим, очигледно је да треба обезбиједити позамашна средства и исправити грешке невјештог архитекте.

Б.М.

САВЕЗ ИЗВИЂАЧА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

ОКТОБАРСКИ СУСРЕТ СКАУТА

ЧЕЛИНАЦ, 20. октобра - На овогодишњим октобарским сусретима „брђана" одржаном у мотелу „Хајдучке воде" на Борју које је организовао Савез извиђача Републике Српске учествовало је шездесетак извиђача-ветерана из РС и Федерације БиХ.

Поред њих својим присуством скуп су увеличали директор Европског скаутског бироа за одрасле Келд Јесперсен, генерални секретар СИ Југославије Милутин Милошевић Шиле и координатор Европског сакутског бироа за заштиту људске околине. Осим дружења и размјене искустава најважнија тема овог скупа била је конституирајућа сједница Савјета извиђача Босне и Херцеговине који чини по шест представника из СИ РС и СИ Федерације БиХ, а којим предсједавају предсједници два савеза Мирослав Весић и Јакишта Станчић.

Договорено је да Међународни табор извиђача који ће се 2000. године одржати у Млинској Ријеци код Челинца буде заједнички пројекат оба Савеза.

Б.М.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА "ИВО АНДРИЋ" ЧЕЛИНАЦ

ДАН ВЕЛИКОГ КЊИЖЕВНИКА

ЧЕЛИНАЦ, 7. октобра - Поводом Дана Народне библиотеке „Иво Андрић" из Челинца који се поклапа са даном рођења нашег великог књижевника и нобеловца ова културна установа у петак (8. октобра) са почетком у 18 часова у Средњој школи организује богат културни програм.

Између осталог приређује се изложба слика Зорана Сувајца Зографа, читалачкој публици представиће се књига „Погледи на живот" Велимира Поповића, а додијелиће се и овогодишња „Михољданска повеља"

Б.М.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА „ИВО АНДРИЋ" ЧЕЛИНАЦ

Повеља за допринос развоју културе у челиначком крају

ПОВЕЉА МОМЧИЛУ СПАСОЈЕВИЋУ

ЧЕЛИНАЦ, 11. октобра - Поводом 107. годишњице рођења Иве Андрића, Народна библиотека из Челинца која је од установа прва на простору бивше Југославије понијела име нашег великог књижевника приредила је богат културни програм који је по правилу резиме свих годишњих културних дешавања у овом крају.

Директор ове установе Петар Галић је истакао да се од 5.000 поклоњених књига за 24 године дјеловања стигло до 18.000 примјерака.

А Радомир Тривић, предсједник Управног одбора ове Библиотеке, у бесједи „Библиотека јуче, данас, сутра" је говорио о путешествију књиге у челиначком крају позвавши све колективе и појединце да помогну ов[illegible]установи и у случају ако књизи нису наклоњени јер хтјели - не хтјели без ње даље не можемо.

Овом приликом промовисана је књига „Погледи на живот" Челинчанина Велимира Поповића која се недавно појавила из штампе.

Овим поводом Народна библиотека „Иво Андрић" додјељује и „Михољданску повељу" појединцу који се истакне у личном стваралаштву и допринесе развоју културе у челиначком крају. Овогодишње признање је добио књижевник и професор Момчило Спасојевић, а повељу му је уручио прошлогодишњи добитник сликар Богдан Маличевић.

В. М.

Догађај за памћење

Да се сјећање на једног књижевника, макар се то десило и у једном градићу као што је Челинац, може претворити у веома запажен културни догађај потврдили су професори и ученици Средње школе из овог градића на Врбању.

Актив професора српског језика и књижевности Момчило Спасојевић, Борјана Вребац и Бранкица Матијашевић су анимирали своје ученике и, зачудо, бројној публици на интересантан начин приказали живот и дјело Александра Сергејевича Пушкина (1799 - 1837) којем се управо обиљежава два вијека од рођења.

Спасојевић је у свом стилу, надахнуто и поетично, али рационално и систематично у исто вријеме, говорио о животу овог врхунског пјесника и боема који се волио дружити с просјацима, Циганима и Србима мада је његовим венама текла племићка, али и црначка крв. Живот овог авантуристе сатканог од љубавних афера, сукоба с влашћу у чијој је служби једно вријеме било и двобоја Спасојевић је претворио у лијепу приповијетку.

Професор Вребац је пажњу усмјерила на Пушкинову везу са Србима и његово интересовање за слободарски српски дух и хајдучке пјесме које су га заокупљале.

За ову прилику Бранкица Матијашевић је приредила седми број школског листа „Мионама" тако да ће двијестоти Пушкинов рођендан, у Челинцу обиљежен, остати и трајно записан, да се не заборави, али и да се покаже како то у ствари треба имена великана помињати. Односно, ако се то мисли чинити површно, боље је избјећи, да им се кости у гробу не преврћу.

Челиначки средњошколци су на сцени изводили и рецитовали Пушкинове пјесме, а Љубо Вуликић, уважено сликарско име, представио је радове челиначких сликара Богдана Маличевића и Слободана Јунгића који су били изложени, тек да употпуне један умјетнички догађај који није прошао незапажен.

Б.М.

Наша библиотека у "Гласу Српске" и "Ослобођењу" 1999 - 2001.

КУЛТУРА ВРЕМЕНА — ОСЛОБОЂЕЊЕ

Монографије

Свјетлост која треба да траје

(Борислав МАКСИМОВИЋ: „ТРАГОВИ СВЈЕТЛОСТИ", НБ „Иво Андрић", Челинац, 2001.)

Пред нама, савременицима, данашњим и будућим читаоцима, налази се монографско дјело непроцјењиве вриједности под насловом „Трагови свјетлости" аутора Борислава Максимовића. С озбиром на тематику књиге, а то су школе, ученици, наставници, образовање, књиге, библиотеке, могло би се из много оправданих разлога, барем симболично, додати наслову или ставити у поднаслов „свјетлост која ће трајати".

Монографија „Трагови свјетлости" настала је из жеље да се на једном мјесту, у књизи, наће прикупљена грађа: разна свједочанства, документи, сјећања, портрети, и есеји професора, ученика, културних и научних радника, како би

се избјегло да на богату образовну и културну баштину овог краја падне мрак историје.

Челиначко образовање, од дјечијих вртића и основних школа, преко средње школе, па до библиотеке, заиста представља, у историјској димензији, трагове свјетлости, и то оне која ће трајати, а не само бљеснути.

Челиначка општина са око осамнаест

лиотеке, формирају се културно-умјетничка и мала дилетантска друштва. Четврта фаза је друга половина двадесетог вијека и веже се за сам почетак трећег миленијума, када се школство раширило, па је мрежа основних школа прекрила цијело подручје, а школовањем су обухваћена сва дјеца дорасла за школу. Основано је више школских библиотека, а установљена је и Народна библиотека „Иво Андрић". У том периоду, половином седамдесетих година, оснива се прва средња школа која је убрзо постала стално стјециште младих људи жељних знања и уласка у свијет науке и струке.

Управо ова књига, по свему посебна и корисна, представља нам те путеве развоја, образовања и културе овог краја.

Књига обухвата богат садржај, прави мозаик догађаја, стварања и претварања образовања путем институција у организовани систем у коме су млади људи стекли знање које је постало велика снага и најмоћнија енергија за развој и просперитет.

Колорит садржаја књиге обухвата десетак одјељака који сачињавају складну цјелину у којој се јасно види пет заокружених цјелина:

Прва је историјски приказ школства, културе и просвјете: школе, учитељи, професори, ђаци, истакнути Челинчани - научни и стручни радници и педагози.

Друга је цјелина настанак, рад и развој Средње школе: свједочења и сјећања о настанку и раду школе, директора, професора и ђака. затим, ту су портрети ученика, литерарни и публицистички радови, ученици, борци и генерације ученика.

Трећа цјелина обухвата путеве рада и развоја Народне библиотеке „Иво Андрић" - оснивање, љетопис, завичајна збирка, даљи развој.

Четврта цјелина је везана за оснивање и рад Дјечијег вртића, а пета обухвата кратак монографско-статистички

др Рајко КУЗМАНОВИЋ

преглед свих школа од вртића, основних

Изложба часописа у челиначкој Средњој школи

Шаролико мноштво

ЧЕЛИНАЦ, 27. јануара - Поводом светосавских свечаности у атријуму Средње школе у Челинцу отворена је изложба од око 500 часописа и новина почев од „Славено-сербског магазина" Захарија Орфелина штампаног у Венецији далеке 1768. године до „Челиначких новина" које су се појавиле о Божићу 2000.

У том шароликом мноштву могу да се виде „Славено-серпске ведмости" и „Новине сербске" с краја 18. и почетком 19. вијека, затим „Летопис матице српске", и „Илустрована ратна хроника" из 1876, као и летописи тога доба штампани у Новом Саду.

Б. М.

Народна библиотека „Иво Андрић" обиљежава 25 година постојања

ЧИТАОЦИ ДАРУЈУ НОВЕ НАСЛОВЕ

ЧЕЛИНАЦ, 10. маја - Народна библиотека „Иво Андрић" која ове године обиљежава 25 година дјеловања, однедавно је богатија за нешто вишеод сто нових наслова. Наиме, ради се о поклонима Виде Самарџић и Марице Стјепановић које су и дугогодишњи чланови челиначке библиотеке. Директор ове установе Петар Галић је изјавио да се ради о вриједним и сачуваним књигама које читаоци траже и да је овај поклон утолико значајнији када се узме у обзир чињеница да већ дуго година нико не обезбјеђује средства за набавку нових наслова.

Б. М.

Челинац - мјесто за добар живот!

ГЛАС СРПСКИ

Изашао први број "Челиначких новина"

Часопис у служби читалаца

ЧЕЛИНАЦ, 16. јануара - На овогодишњи православни Божић у продаји се појавио први број „Челиначких новина". У уводнику овог новинског првенца о Челинцу и Челинчанима, који је потписао Маринко Бранковић, директор предузећа "МВ 98 Profesional", које је оснивач и издавач „Челиначких новина", између осталог пише да „... ради се о новини која ће припадати искључиво читаоцима, новини у којој ће се писати о свим темама, али искључиво професионално и одговорно, новини која неће фаворизовати ниједну политичку партију, новини која неће примати ни донаторска средства, ни мито, што значи да је загарантована независност..."

Први број „Челиначких новина" има 20 страница А4 формата, а сви текстови тичу се општине Челинац, почев од сервисних информација и вијести, преко мање познатих детаља из историје овог краја, па до тема посвећених жени, медицини, култури и спорту.

Г. Б.

Издања

„Челиначке новине"

На Божић, 7. јануара 2000., дан Рођенства Христовог, челинчаки неимари писане ријечи родили су први број „Челиначких новина".

Лист о Челинцу и Челинчанима, како стоји у поднаслову овог новог новинског листа, покушава на 20 страна да приближи свијет Челинцу и Челинчане свијету.

„Главни и одговорни уредник „Челиначких новина" Борислав Максимовић познат је широј читалачкој публици као темељито новинарско перо присутно у свим листовима Републике Српске, па и шире.

Гаранција је то високог квалитета овог листа и широког дијапазона тема којима челинчаки крај не оскудијева.

Желимо успјешан живот и дуговјечност новорођенчету са искреном жељом да им први број буде најдошији, како би сваки слиједећи био све бољи и бољи.

Б. МОЦОЊА

Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац

Богатији књижни фонд

ЧЕЛИНАЦ, 22. фебруара - Недавно је завршена акција на прикупљању књига за Народну библиотеку „Иво Андрић" из Челинца, коју су водили листови „Ослобођење" и „Челиначке новине", а подржали Глас српски" и Књижевна заједница „Васо Пелагић".

Наиме, челиначка библиотека обиљежава четврт вијека свога дјеловања, а већ неколико година нико јој није обезбјеђивао ни минимална средства за набавку нових књига. Да би се јубилеј обиљежио у свјетлијој атмосфери највише се побринуо књижевник Ранко Прерадовић, иначе в. д. предсједника Удружења књижевника РС, који је и покренуо поменуту акцију.

На књижевној вечери, која је поводом успјешног завршетка ове акције уприличена књижевници Ранко Прерадовић, Ранко Павловић, Бране Моцоња и Војин Тривуновић, директор Народне библиотеке „Иво Андрић" Петру Галићу уручили су 500 нових књига.

Б. М.

Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац

Јубилеј без просторија

ЧЕЛИНАЦ, 20. фебруара - Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца ове ће године обиљежити 25 година рада. Наиме, у пролеће 1975. године књижевник Младен Ољача, симболичним пресијецањем траке, пустио је у рад библиотеку и у посљедњој општини у тадашњој БиХ којој је она недостајала. С обзиром на чињеницу да је тада, само који мјесец раније, преминуо наш велики књижевник и нобеловац Иво Андрић, ово је прва установа у Југославији која је понијела његово име.

Библиотека је стартовала са фондом од 5.000 књига, а данас их има око 18.000 примјерака, што је приближно једна по становнику.

Поред настојања да прати савремене књижевне токове, у њој се велика пажња поклања завичајној збирци.

Међутим, ова установа, у средини у којој дјелује, не наилази на одговарајућу пажњу. Између осталог, још није ријешено питање просторија, тако да су књиге смјештене у Средњој школи. Нажалост, судећи по броју читалаца, који се годишње креће око 500, ни Челинчани овој врсти културе нису склони, упркос чињеници да је годишња чланарина, која за ђаке и студенте износи три, а за грађане пет КМ, више него скромна.

Б.М.

Четврт вијека рада

ЧЕЛИНАЦ, 5. октобра - Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца ове године обиљежава 25 година свога рада.

Тим поводом у петак, 6. октобра са почетком у 19 часова у просторијама Средње школе у Челинцу, гдје је библиотека смјештена одржаће се пригодна свечаност на којој ће бити додијељено највеће општинско признање за културно стваралаштво „Михољска повеља".

Момчило Спасојевић ће одржати свечану бесједу „Књиге, библиотеке и библиотекарство", биће представљене збирке приповједака „Звоно" и „Сузарев цвијет" књижевника Михајла Орловића, а говориће се и о улози и перспективи „Челиначких новина".

Б. М.

Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца обиљежила 25 година дјеловања

Култура на маргини живота

ЧЕЛИНАЦ, 8. октобра - Поводом 25 година дјеловања Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца припредила је свечаност посвећену књизи и култури којој су присуствовали бројни културни и научни радници из Челинца и суседних општина.

- Прва библиотека у Челинцу отворена је 1926. године, али њен рад се угасио пред Други светски рат.

Тек 1975. године, на иницијативу културног прегаоца и новинара Алексеја Неимана и књижевника Младена Ољаче, Челинац као посљедња општина у тадашњој БиХ, добија библиотеку и она је прва установа у претходној Југославији која је понијела име нашег славног нобеловца из чије заоставштине се и формирао почетни књижни фонд, нагласио је мр Момчило Спасојевић у свечаној бесједи.

Он је додао да је овај јубилеј челиначка библиотека дочекала као подстамар у Средњој школи, гдје је на педесетак квадратних метара смјештено близу 18.000 књига и критички се осврнуо на небригу друштвене заједнице, прије свега општине као оснивача, према овој установи.

Промовисане су и збирке приповиједака књижевника Михајла Орловића „Звоно" и „Сузарев цвијет".

Овогодишњи добитник „Михољданске повеље", иначе највеће општинско признања за културно стваралаштво у челиначком крају које се традиционално додјељује приликом обиљежавања Дана Народне библиотеке „Иво Андрић", је Љубомир Вуликић

Б. М.

Акција „Ослобођења" и „Челиначких новина"

ПРИКУПЉАЊЕ КЊИГА ЗА НБ „ИВО АНДРИЋ" У ЧЕЛИНЦУ

Поклон књиге за јубилеј

Народна библиотека „Иво Андрић" из Челинца ове године обиљежава 25 година свога дјеловања и прва је установа на подручју претходне Југославије која је добила име по нашем великану писане ријечи и нобеловцу Иви Андрићу из чије је заоставштине, а на иницијативу новинара Алексеја Неимана и књижевника Младена Ољаче, и основан њен почетни књижни фонд.

Ова установа је јубилеј дочекала без властитих просторија, па је њен књижни фонд од близу 18.000 примјерака смјештен у просторију Средње школе величине педесетак метара квадратних. Осим тога општина Челинац као оснивач у досадашњем периоду није поклањала адекватну пажњу овој јединој установи из области културе, а о томе свједочи и чињеница да у протеклој години за њен рад није из општинског буџета издвојена ни једна КМ. Због тога у досадашњем периоду није било могуће набавити нове књиге што је пријека потреба.

Листови „Ослобођење" и „Челиначке новине" покрећу заједничку акцију на прикупљању књига за ову библиотеку.

Моле се сви колективи и појединци, прије свих издавачи, књижевници, научни радници и грађани, дакле, сви они који могу помоћи овој установи у обнови књижног фонда, да то и учине.

Контакт адреса су редакције ових листова, или Народна библиотека „Иво Андрић", улица војводе Мишића бб, Челинац, или телефон редакције „Челиначких новина" 051/851-225.

Сви дародавци ће бити уписани у љетопис ове установе као њени добротвитељи.

ЧЕЛИНАЦ

НОВЕ КЊИГЕ

ИАКО је подстанар у Средњој школи, Народна библиотека "Иво Андрић" пронашла је начин да и на овом скученом простору отвори читаоницу.

Захваљујући разумевању бањалучког предузећа Бина, у челиначку библиотеку свакодневно стиже двадесетак листова и ревија. Новим насловима набављеним на Београдском сајму књига, освежен је и књижевни фонд који чини око 19.000 књига. ●

Б. М.

Културна година у Челинцу

Изгубљени кључ живота

ЧЕЛИНАЦ, 27. септембра - У току ове године културна дешавања у Челинцу су готово изостала. Више је разлога за констатацију да се ради о најмршавијој послијератној години када је у питању ова област људске дјелатности.

Центар за спорт и културу, који дјелује непуне двије године и има на располагању Дом културе, још увијек се није профилисао у установу која на себе може преузети организацију културних манифестација, осим када је ријеч о биоскопским пројекцијама.

С друге стране, Народна библиотека „Иво Андрић", која је доскора била веома активна у овој области, оснивањем Центра за спорт и културу постала је општинско нахоче. У току прошле и првој половини ове године од општине као оснивача није добила ни једну КМ за свој рад. Да плате запослених нису на буџету РС, у години у којој обиљежава четврт вијека свога дјеловања, морала би ставити катанац на врата. Тим више што као подстанар у Средњој школи нема ни минималне услове за нормалан рад.

Судећи по томе културна дјелатност овој средини није потребна. Овдје је потпуно непозната она позната изрека да култура није надомјестак, него кључ живота. Ускоро ће се показати да ли ће се смјеном локалне власти, до које је недавно дошло, промијенити и однос према култури, или ће се задржати исти курс - културу злоупотребљавати, а не употребљавати.

Б.М.

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА ИВО АНДРИЋ У ЧЕЛИНЦУ УСКОРО ЋЕ БИТИ ДЕЛОЖИРАНА

Књиге на улици?

ЧЕЛИНАЦ, 9. септембра - Једина културна установа у Челинцу, Народна библиотека „Иво Андрић", ускоро ће бити деложирана. Школски одбор Средње школе, у којој је библиотека подстанар већ десетак година, затражио је да се у року од три мјесеца ослободе просторије, како би се у њима одвијао наставни процес.

Иако се ради о установи од општег интереса, у протеклом периоду локалне власти нису показале довољно интересовања да ријеше питање њеног смјештаја. **Тако се сада око 19.000 књига може наћи на улици.**

- Крајње је вријеме да се питање трајног смјештаја ове установе стави на дневни ред Очекујемо разумијевање општинских структура власти и Министарства науке и културе у Влади РС, па се надамо да ће се ускоро ријешење указати на видику-каже мр **Момчило Спасојевић**, директор Народне библиотеке „Иво Андрић".

Б. М.

Наша библиотека у "Гласу Српске" и "Ослобођењу" 2001- 2002.

Народна библиотека „Иво Андрић" у Челинцу

Челиначка културна баштина

У холу Средње школе у Челинцу отворена је изложба „Челиначка културна баштина" коју је поводом славе општине - Сабор светог архангела Гаврила припремила Народна библиотека „Иво Андрић".

Још једном се потврдило да се историја једног мјеста може тумачити не само на основу писаних трагова него и предмета које су у разне сврхе користили људи на неком одређеном простору кроз вријеме.

Између осталог изложени су експонати из старијег каменог доба који су у челиначком крају углавном случајно пронађени, најстарији писани траговц из челиначког краја почев од 1633. године, а конкретно ријеч је о надгробном споменику из околине Јошавке, новчићи који су се и овдје користили у римско доба, за вријеме Млетачке републике, средњовјековној Босни, кнежевини и краљевини Србији, затим фотографије од почетка прошлог вијека које откривају како су се војници, сватови или погребници, младе и младожење облачили, раритетне књиге, челиначка штампа међу којом је осам бројева Билтена челиначке лаке пјешадијске бригаде, три броја „Релија", три броја „Наше ријечи", девет бројева „Мионаме", шест бројева „Млинске ријеке", 21 број „Челиначких новина", књиге о Челинцу и књиге Челинчана, као и други ситни трагови о културним дешавањима на овим просторима као што су позивнице, плакати, каталози и слично.

Нажалост, примјећено је да је изложба више заинтересовала грађане Челинца него званичне представнике политичког, привредног, образовног и културног живота овог краја.

Б.М.

БИБЛИОТЕКА У ЧЕЛИНЦУ

Отворена читаоница

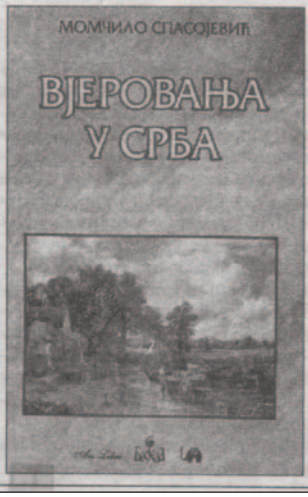
ЧЕЛИНАЦ, 30. октобра - Отварањем читаонице са двадесетак мјеста Народна библиотека „Иво Андрић" учинила је још један корак ка приближавању ове установе потребама грађана Челинца.

- Библиотека има 620 читалаца, што је двоструко више у односу на прошлу годину. То је још један разлог да општинско руководство коначно на дневни ред да стави питање трајног смјештаја библиотеке, која је подстанар у Средњој школи - истиче директор **Момчило Спасојевић.**

Читаоци у новоотвореној читаоници највише користе дневну и ревијалну штампу, као и разне енциклопедије.

Б. М.

НОВЕ КЊИГЕ: „ВЈЕРОВАЊА У СРБА", МОМЧИЛА СПАСОЈЕВИЋА

Крајишки обичаји

ЧЕЛИНАЦ, 13. новембра - Пред читаоцима је нова књига Момчила Спасојевића „Вјеровања у Срба", коју су издали „Бесједа" и „Бина" из Бање Луке, заједно са „Арс Либри" из Београда.

Најновије дјело књижевника, историчара и искусног етнолога везано је за обичаје српског народа из бањолучког краја. Спасојевић у предговору објашњава **улогу вјеровања у животу нашег народа кроз вијекове** и закључује да се не ради о празновјерици пред природним појавама и животним искушењима него о једном неписаном, али изузетно поштованом кодексу понашања.

Када се у нашем народу каже да се нешто ваља или не ваља радити на одређени дан или у некој ситуацији, односно животном добу, то подразумијева да прекршиоца неће стићи нека законска санкција, али у сваком случају ће у својој средини бити изложен моралној погрди.

Народ је вјеровањима штитио себе од порока и неморала, али и природу од штетних радњи.

Б. М.

Повеља Душку Пејаковићу

ЧЕЛИНАЦ, 14. октобра - Поводом дана рођења нашег нобеловца, по коме је добила име, и Михољдана, Народна библиотека „Иво Андрић" организовала је свечану академију.

Традиционална награда за допринос у развоју културе челиначког краја „Михољданска повеља" додијељена је **Душку Пејаковићу**, графичару и техничком уреднику готово свих гласила и књига које се у Челинцу појављују. Пригодну бесједу одржао је директор библиотеке мр **Момчило Спасојевић**, истичући допринос књижевника Младена Ољаче овој установи, који је и њен утемељивач.

- Слободно се може рећи да је Ољача уз Кочића, Ћопића и Куленовића најзначајније књижевно име на крајишким просторима. Његово књижевно дјело незаслужено је почело да пада у заборав - истакао је Спасојевић. Челиначки пјесници: **Гордана Радовановић, Сњежана Тешић, Мирко Вуковић, Љубисав Мирковић, Миладин Савић и Карађорђе Дерајић** читали су своје стихове.

Б. МАКСИМОВИЋ

ЧЕЛИНАЦ

ПОВЕЉА ЗАХВАЛНОСТИ

ЧЕЛИНАЦ. - Овогодишњи добитник Михољданске повеље коју за допринос развоју културе традиционално додељује Народна библиотека "Иво Андрић" је Душко Пејаковић (на слици), графичар и технички уредник Челинских новина.

Ово највеће културно признање у општини, установљено је пре четири године, а добитнику је уручено на свечаној академији која је уприличена поводом Дана библиотеке.

Пејаковић је пружио велики допринос челиначкој култури, не само као културни стваралац, него и у материјалном погледу кроз подршку бројним пројектима и манифестацијама. ●

Б. М.

Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац

Ољачи у славу

На Михољдан, 12. октобра, са почетком у 18 часова у просторијама Средње школе Народна библиотека „Иво Андрић" обиљежиће свој дан.

Тим поводом планиран је и богат културни програм. Између осталог одржаће се бесједа поводом 75-годишњице рођења утемељивача Библиотеке књижевника Младена Ољаче, наступиће челиначки пјесници, приредиће се изложба графика Зорана Сувајца Зографа, а додијелиће се и Михољданска повеља, највеће општинско признање из области културе.

Б. М.

Досадаш... ске побе... ликић и...

ДАН БИБЛИОТЕКЕ „ИВО АНДРИЋ" У ЧЕЛИНЦУ

Бесједа о Ољачи

ЧЕЛИНАЦ, 11. октобра - Народна библиотека Иво Андрић из Челинца обиљежиће сутра свој дан. У 18 часова у просторијама челиначке Средње школе одржаће се свечана академија, која ће бити у знаку 75. годишњице рођења књижевника и утемељивача челиначке библиотеке Младена Ољаче. Осим бесједе о Ољачи биће уприличен и наступ челиначких пјесника, додјела Михољданске повеље, највећег општинског признања из области културе.

Б. М.

ДОБРИЦА ЕРИЋ У ЧЕЛИНЦУ

Стихови љубави

ЧЕЛИНАЦ, 10. јуна - Челиначким љубитељима писане р... представио се велики српски пјесник Добрица Ерић. Свој... хове говорио је посјетиоцима у Дому културе и ученицима и... јетарима у Основној школи „Милош Дујић", а приликом бо... у граду на Врбањи посјетио је и Народну библиотеку „Иво Ан... и православну цркву Сретења Господњег.

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ЧЕЛИНАЦ
НАРОДНА БИБЛИОТЕКА
"Иво Андрић"
ЧЕЛИНАЦ

In memoriam

Петар Галић

У Челинцу је у 62. години живота 17. јула изненада преминуо Петар (Стојана) Галић, прослављени спортиста, вишегодишњи југословенски и балкански шампион у бацању копља. Напустио је овај свијет напречац и без најаве. Готово у ходу.

Петар Галић је рођен у Малешевцима код Босанског Грахова 1939. године. Његове спортске предиспозиције уочене су 1961. на одслужењу војног рока. Снажан, мишићав, робусан ушао је у свијет спорта напречац и у једном даху сврстао се међу звијезде. Његови резултати у почетку су збуњивали спортску јавност. Касније су постали нормална појава.

Цијелу седму деценију прошлога вијека био је звијезда бројних атлетских митинга по Европи, и кад је носио дрес репрезентације, и свог матичног клуба „Партизан".

У јеку своје спортске каријере некакав вјетар га је донио у челиначко село Стару Дубраву. Кажу да је у то вријеме могао бирати град између Тригласва и Бевђелије, а ето стигао је у једно од најсиромашнијих и најзабитијих села, а у челиначком крају остао је до краја живота.

Једно вријеме је предавао физичко васпитање у Основној школи „Новак Пивашевић" у Дубрави, а потом је био директор ОШ „Младен Стојановић" у Јошавки, ОШ „Милош Дујић" у Челинцу и Народне

библиотеке „Иво Андрић" више од деценију.

У међувремену је био незаобилазна личност у челиначком спортском животу: предсједник СОФК-е, предсједник жирија за први избор најуспјешнијег челиначког спортисте, најуспјешнији спортиста у прошлом вијеку...

Са супругом Бујом у селу Штрбе саградио је и породичну кућу, гдје су њих двоје пољопривредном дјелатношћу покушавали надокнадити разлику између скромне просвјетарске плате и животних потреба. Некако на том путу Перу је задесила и рана смрт.

Бројне пријатеље је својом непосредношћу и искреношћу задужио да се дуго сјећају несумњиво једног од најснажнијих наших људи из друге половине двадесетог вијека у чијим грудима је ипак било њежно срце.

Б. М.

IN MEMORIAM

Умро Петар Галић

ЧЕЛИНАЦ, 18. јула - Луче је у Челинцу у 62. години живота изненада преминуо Петар (Стојана) Галић, прослављени спортиста, вишегодишњи југословенски и балкански шампион у бацању копља.

Отишао је са овога, ваљда у неки бољи свијет, изненада, управо онако како је 1961. године ушао у спорт, а осам година касније стигао је у челиначки крај.

Петар Галић је рођен у Малешевцима код Босанског Грахова 1939. године. Његове спортске предиспозиције уочене су када је обукао „сиво-масласту униформу". Кратак је био његов пут од почетника до спортске звијезде. На врхунцу своје спортске каријере, док је још увијек био звијезда бројних атлетских митинга по Европи, било у дресу репрезентације, или „Партизана", случајно је стигао у челиначко село Стару Дубраву. У овом крају је и остао. У почетку је као наставник физичке културе учио младе Челинчане првим спортским коракцима, а онда је био директор више челиначких основних школа и Народне библиотеке „Иво Андрић".

Био је незаобилазна личност на челиначкој спортској сцени, а проглашен је и за најуспјешнијег челиначког спортисту у прошлом вијеку.

Б. М.

Петар Галић
(1939 - 2002)

ХРОНИКЕ

ОСЛОБОЂЕЊЕ

Овогодишњица „Челиначких новина"

Лист о Челинцу и Челинчанима

Када су се на Божић 2000. године први пут пред читаоцима појавиле „Челиначке новине", имајући у виду однос средине према културним и авангардним појавама и услове на тржишту, мало ко им је пророковао дужи вијек трајања. Поготово када се на самом старту уочило да се уредништво опредијелило за сурову борбу за своје мјесто у друштву, а не за онај лакши пут тражећи заштитника који врло често испостави високу фактуру за своје услуге ти пророци су почели злурадо и нервозно ишчекивати посљедње уредниково обраћање.

„Челиначке" су недавно на пристојан и достојанствен начин обиљежиле двогодишњицу свога дјеловања. Ове локалне новине које излазе једном мјесечно у 26 претходних бројева на по 32 стране А-4 формата објавиле су преко 5.000 вијести, извјештаја, репортажа, интервјуа, фотографија и других видова новинског изражавања о људима и догађајима из челиначког краја. Већ сада то је највећа и једна од најљепших књига о Челинцу, његова свеобухватна монографија у наставцима. Од првог до посљедњег броја оне вјерно прате и биљеже хронику челиначке општине.

Лист се самофинансира, а волонтерски га припрема и уређује група Челинчана која настоји афирмисати позитивне појаве у свом граду, а критичким освртима скренути пажњу јавности на негативности и тако осујетити њихово ширење у интересу свих грађана Челинца.

„Челиначке" се у протеклом периоду нису приклањале ниједној политичкој партији, настојале су у својој средини успоставити културу дијалога у којем одлучујућу улогу играју аргументи, а не тон и функција појединца и у свом граду подићи културу живљења на виши ниво.

Редакција, наравно, није потпуно задовољна постигнутим резултатима, али чињеница да се „Челиначке" у свим круговима у Челинцу уважавају, да се критички ставови с поштовањем примају, а број редовних читалаца се повећава, даје јој задатак, да настави истим курсом уз обавезу константног придржавања новинарског кодекса и учења не само на властитим, него и туђим грешкама.

Б. М.

Челинац, новембар 2001. год. Број 24 година II

Челиначке новине

ЧЕЛИНАЦ

ЈУБИЛЕЈ "ЧЕЛИНАЧКИХ"

"Челиначке новине" су у кругу верних читалаца, пословних партнера и сарадника обиљежиле две године постојања.

Пред читаоцима су се појавиле на Божић 2000. Од тада до данас верно прате и бележе хронику општине.

Лист се самофинансира, а волонтерски га припрема и уређује група Челинчана, која афирмише позитивне појаве у свом граду. ● Б. М.

ДВОГОДИШЊИЦА „ЧЕЛИНАЧКИХ НОВИНА"

Огледало професије

ЧЕЛИНАЦ - „Челиначке новине" јуче су на пригодан начин обиљежиле двогодишњицу листа. У присуству чланова редакције, руководства општине Челинац и пословних сарадника промовисан је 26. број овог локалног гласила, који се пред читаоцима појављује мјесечно.Директор Народне библиотеке „Иво Андрић" Момчило Спасојевић, која издаје лист, истакао је да су новине потребне савременицима, али и њиховим потомцима и да су оне одраз напретка и просперитета једне средине и њено огледало.

Успјех „Челиначким", између осталих, пожелио је и начелник општине Челинац Урош Јанковић, позвавши уредништво да се и даље држи чињеница и непристрасности. ■ Б. М.

Челиначка културна јесен

Михољданске свечаности

Народна библиотека „Иво Андрић" поводом Дана библиотеке 9. октобра организује традиционалне „Михољданске културне свечаности 2002".

У сриједу, 9. октобра, у 19 часова у холу Средње школе у Челинцу отвориће се изложба слика Ликовне галерије СПДК „Просвјета" из Теслића.

У четвртак, 10. октобра, у 12 часова и 30 минута у челиначком Дому културе приредиће се представа А. П. Чехова „Просидба" у извођењу СПКД „Просвјета" из Котор Вароша.

У петак, 11. октобра, у 19 часова у холу Средње школе, организоваће се Свечана академија. Пригодну бесједу одржаће директор Библиотеке Момчило Спасојевић, књижевник Миленко Стојчић представиће књигу есеја Сњежане Тешић „Нешто лично", а додијелиће се, пети пут заредом, „Михољданска повеља", најзаслужнијем културном стваоцу за допринос развоју културе у челиначком крају.

У суботу, 12. октобра, у 17 часова у дискотеци „Ламика" у Бранешцима организоваће се поетско вече на којем ће представити челиначки књижевни стваоци.

Б. М.

Дучић у Челинцу

Ових дана Челинчани су добили прилику да се боље упознају са животом и дјелом великог нашег књижевника и дипломате Јована Дучића.

Наиме, уз помоћ херцеговачког музеја и теслићке СПКД „Просвјета" Народна библиотека „Иво Андрић" организовала је изложбу „Дучић и Требиње". У холу Средње школе, гдје је изложба приређена, свакодневни посјетиоци потврђују да је Дучић веома актуелан и данас. Б.М.

Челинац
се по култури познаје!

Обиљежавање Дана библиотеке 2000. године

Поводом 25 година дјеловања Народна библиотека "Иво Андрић" из Челинца приредила је свечаност посвећену књизи и култури којој су присуствовали бројни културни и научни радници из Челинца и сусједних општина. Госте су поздравили директор ове установе Петар Галић и предсједник Управног одбора Драгојла Драгојевић, а затим је свечану бесједу одржао мр Момчило Спасојевић. Промовисане су и збирке приповједака књижевника Михајла Орловића „Звоно" и "Сузарев цвијет". Поред аутора о њима је говорио и књижевник Душан Праћа, као и неки читаоци који су ова дјела већ прочитали. Такође, истакнут је и допринос "Челиначких новина" у развоју културе челиначког краја о чему је говорио главни и одговорни уредник листа "Ослобођење" Ранко Прерадовић истакавши да су ове новине шарене, управо какав је и наш живот.

Додијељено је и традиционално признање "Михољданска повеља", иначе највеће општинско признање за културно стваралаштво у челиначком крају, коју додјељује Народна библиотека "Иво Андрић" поводом Дана библиотеке. Овогодишњи добитник је Љубомир Вуликић, наставник ликовне културе у Основној школи "Милош Дујић" која је управо захваљујући њему добила бројна висока признања за ликовно стваралаштво ученика. Вуликић је свестрани културни прегалац и један од стубова челиначког културног стваралаштва.

Треба нагласити да већ годинама ова установа заговара, и другима покушава да наметне, за ове просторе сасвим необичан стил обиљежавања важнијих датума и светковина. Наиме, умјесто обилних софри гостима се нуде културни садржаји, што и јесте дјелатност ове библиотеке. Вријеме ће показати да ли се дуже памте

пуни стомаци, или културни догађаји који су ионако ријеткост у нашој средини.

Књиге – вјерни човјекови пријатељи

Сасвим сам сигуран да је библиотека огледало града, средине, људи. Ко смо, и какви смо, можемо са сигурношћу судити и по библиотеци, чији двадесетпетогодишњи јубилеј обиљежавамо. А овај њен свечани тренутак није блистав: дочекала га је без властитог простора, без иједне купљене књиге у јубиларној години, без издате књиге, чак и без обиљежја да се овдје, у овом објекту (Средњој школи), налази.

Као мото за своје излагање узео сам двије реченице из приче "Бабилонска библиотека", чудесног и генијалног Борхеса, које гласе: "Кад је проглашено да се у библиотеци налазе све књиге, први утисак био је утисак безмјерне среће. Људи се осјетише господарима неког нетакнутог и тајног блага."

Хиљадама година стара је људска потреба да се остави траг у времену и пренесу стечена искуства генерацијама. Потрошени су миленијуми од прве црте до савременог система знакова - писма којим се писало на глини, камену и пергаменту, па, до интернета - електронског чуда наших дана, али прича о књизи и библиотекама није завршена. И никада неће бити написана књига у коју ће стати сав живот.

Стотине хиљада глинених плочица вавилонске библиотеке, безбројни пергаментски листови чувене библиотеке у Пергаму, милиони свитака папируса величанствене Александријске библиотеке, били су дирљив, али у суштини, неуспјешан покушај да се испише живот и историја старог свијета.

Али књига је остала темељ цивилизације и љепота и сјај свега постојећег на овој планети и смисао човјековог битисања уопште. Прије 3.600 година хијероглифима на жућкастом папирусу нека мрка сретна рука је записала ријечи: "Љепша је књига него поносна палача, љепша него ли што је утврђени дворац, него ли блистави споменик што се у висине диже..."

Књиге су искре и путокази човјечанства у тамним и бесконачним просторима и временима. Чак и оне књиге за које Лом каже "да нису никакве књиге" представљају дио степеништа којим се човјечанство пење осунчаним и зрачним висовима бесконачних видика.

Једини нобеловац, поникао под овим поднебљем, Иво Андрић, сасвим разумљиво, често је говорио о књизи, написавши и једну приповијетку баш под тим насловом. Пишући о њеној прошлости код нас, између осталог, казаће: "Књига је под османлијском влашћу била ретка, драгоцена, свештена и душеполезна ствар, која се скупо плаћала, крила и чувала, завештала црквама или остављала потомцима као аманет и скупоцено наслеђе..."

Књига се вредновала златом, читала се и памтила, преписивала и украшавала. Према њој се односило с поштовањем, "оклапала се" и у чоху увијала, пажљиво на полице стављала и у украшене сандуке спуштала. Доношене су из Јерусалима, Свете Горе, из Москве и Кијева, Новог Сада - наше Атине...

У српској варошкој традицији био је обичај да трговци и занатлије купују Доситејева, Вукова, Ненадовићева и Змајева дјела, да буду претплаћени на "Даницу", "Босанску вилу", "Источник" и друге листове и часописе.

Ма колико се на први поглед чинило да челиначки крај нема некакву значајнију културно-историјску традицију, а поготово традицију писане ријечи и књиге, то није у потпуности тачно. На подручју ове општине налазио се некада гласовити манастир Ступље, који се, након рушења и уништења од стране Турака 1690. године, ових дана поново подиже, а ту је, из истога доба, и ништа мање значајни манастир Липље, духовни и културни центри становника овога и ширег подручја.

Сачуване књиге и записи говоре о писмености, преписивању и његовању култа књиге. У њима су књиге писане руком и преписиване, прије свега Свето писмо, апостоли литургијали, јеванђеља, псалтири, молитвеници, химне, тропари, стихари, ирмоси, канони... Писане су, односно преписиване, на пергаменту, а листови увезивани (коричени), а корице су биле обично од даске превучене јањећом или јарећом кожом. Књиге су биле прошивене и често имале металне окове и копче... Држале су се по полицама или у

сандуцима...

О писму и писмености у овоме крају, свједоче и надгробни натписи од којих је најстарији онај на старом јошавачком гробљу из 1633. године на маховином обраслом камену изнад гроба давно уснулог Марка Спасојевића.

Помињање свештеника, па и монахиња, поуздано су свједочанство, да ово, једно од најстаријих насеља у челиначком крају, у то вријеме има и цркву, вјероватно брвнару.

На освећење цркве у Бранешћима 1754. године, у јеку Мухремине буне у Босни, дошао је лично и митрополит карловачки. Ту, у бившој свештеничкој породици Поповића, како се памти, доскора се чувало и лијепо увезано јеванђеље, штампано у Москви 1730. године.

На пожутјелим страницама изврсних часописа "Босанске виле" и "Дабробосанског источника" из прошлог вијека може се наићи и на прилоге из културног и друштвеног живота и са овога подручја: о школству, о ђацима, свештеницима, те о прикупљању прилога за подизање споменика великом српском поети Сими Милутиновићу Сарајлији

Ђорђе Пејановић у својој „Историји библиотека у БиХ" на 61. стр. каже "У старој Југославији постојале су према званичним подацима –(Алманах Краљевине Југославије, 4. св. 1929 - 1931) библиотеке у сљедећим мјестима, те одмах на трећем мјесту наводи Челинац који има двије библиотеке, а нешто касније и Јошавку, срез бањалучки, са једном библиотеком. Након набрајања констатује: „У свему је било за вријеме Старе Југославије око 425 библиотека и читаоница".

Када је уз уобичајене пароле и невиђену помпу 1948. године у Челинцу отворен задружни дом у једну просторију узгред смјештене су књиге преостале читаоничке библиотеке. Те године отворена је и осмогодишња школа.

Данас на подручју општине Челинац пет осмогодишњих школа има укупно око 35 хиљада књига.

Донекле се може разумјети да је наша старија историја пуна празнина и мрака, али не и зашто је то новија. Парадоксално је да су други остављали више записа о нама него ми сами о себи. Примјера ради, навели бисмо да је од 14. вијека у Ватикану обичај да изасланици Свете столице на страни сваке године пошаљу у Ватикан свој дневник, који се затим чува у тајној архиви. У њима је бележено све што је важно за цркву, народ, расу, личност, догађаје.

То је материјал који се потом давао за историју. Нама су од тога давали само онај материјал какву су они жељели да ми имамо историју. И увијек се та грађа користила, не на корист правосла-

вља, већ на његову штету. Почев од пада Цариграда када се угасила велика буктиња православља, уз помоћ запада и католичанства, па до ових дана.

Нажалост, илустративан мали примјер небриге за историју је и челиначка библиотека чији јубилеј обиљежавамо. У књизи др Љубинке Башовић, „Библиотеке и библиотекарство у БиХ 1945 – 1975" нејасно и недоречено помиње се и Челинац и то као једна од средина у којој се или слабо мари за књигу, или је толико сиромашна па на том плану не може ништа да учини.

На 34. страни помиње се акција "Мјесец књиге" 1958. године, и тек донесени Закон о библиотекама, те се каже да је у циљу рјешавања сарадњи са Друштвом библиотекара БиХ даровано девет поклон - библиотека са по 1.400 књига установичким мјестима у Републици (међу којима и Челинцу).

Кажу да постоје три врсте лажи - лаж, проклета лаж и статистика, али ако јој је вјеровати у БиХ 1964. године постојало је 115 библиотека са укупним фондом од 1.067.637 свезака, са 165.473 читаоца који су те године прочитали 2.014.838 књига. И сада цитирам: општине Челинац, Груде и Кисељак нису имале библиотеке.

Десет година касније, дакле 1974. године, опет цитирам: двије општине још увијек нису имале библиотеку - Јабланица и Челинац. Слиједи навод са 125. стране који ће без сумње код читалаца унијети немалу конфузију: "Народна библиотека Челинац основана је 1957. године (као општинска народна библиотека престала је с радом септембра 1965. године када је одлуком Савјета Народног универзитета, у чијем се саставу налазила, њен књижни фонд припојен Осмогодишњој школи у мјесту). Тада је имала свега 862 књиге и 82 читаоца, и даље је била у саставу Народног универзитета, али само формално јер су се о њој бринули наставници школе. У истом стању библиотека се налазила и у вријеме анализе 1968. године.

Засједање Управног одбора Библиотеке: Радомир Тривић, Борјана Стојић, Момчило Спасојевић и Дијана Новковић

Године 1972. Савјет за образовање, културу и физичку културу Скупштине општине, започео је акцију издвајања средстава за набавку књига и бољи рад Библиотеке, у циљу остваривања закључка и мјера програма средњорочног развоја би-

блиотекарства у Републици. Међутим, ни током 1973 - 1974. године Библиотека није могла да отпочне с радом."

Прохладни март 1975. године однио је и великог књижевника Иву Андрића, који је сву своју немалу уштеђевину завјештао у Фонд за развој библиотекарства у БиХ, о чему се имала старати Културно просвјетна заједница БиХ.

Непосредно иза тога у Челинцу се отвара Народна библиотека "Иво Андрић", а из Андрићевог фонда добијено је одмах 3.500 књига, а можда и више. Био је то истински почетак, а челиначка библиотека је прва у тадашњој Југославији понијела име јединог нашег нобеловца.

У томе је позитивну и значајну улогу имао и крајишки књижевник Младен Ољача. Ово обиљежавање је прилика да се помену и неке личности које су за њу чиниле толико колико су могле, или колико су учиниле. То су Перо Родић, Срђан Радујковић, Момчило Тривић, Љубица Радујковић, Петар Галић, библиотекарке Сабиха Башић, Перса Ђекић и Татјана Џомбић, документариста информатор Борислав Максимовић.

Библиотека данас има укупно четири запослена радника, истина, самостална је институција, али нема свој властити простор, већ 58 метара квадратних изнајмљеног простора.

Како је број становника у овој општини по посљедњем попису 18.666, а укупан фонд Библиотеке 17.458, значи да се није достигао ниво - једна књига по глави становника. Тај однос би био још неповољнији да у састав ове библиотеке није ушао и фонд књига Средње школе у Челинцу. Имајући у виду да је почетни фонд књига ове библиотеке добијен бесплатно, за 25 година постојања из властитих средстава набавило се несразмјерно мали број књига. Књиге су заведене, тј. инвентарисане и уложене у полице азбучним редом по УДК систему, али нема ни једне врсте каталога нити се на том плану што радило.

Библиотека не прима ниједне новине, ниједан часопис, изузев локалних издања "Мионаме" и "Челиначких новина

", које јој се достављају бесплатно за завичајну збирку тек у повоју.

У роману "Дервиш и смрт" у некој околности једна личност ће узвикнути: "Ово није истина, ово је прослава". Па иако је ово свечарски тренутак, да би био истинит, морамо казати да је досадашња брига и интерес друштвене заједнице, односно људи који су били на њеном челу, за развој и напредак библиотеке био најблаже речено - ЛОШ. Према Правилнику о условима за оснивање и почетак рада библиотеке, а на основу члана 33. Закона о библиотечкој дјелатности, прописано ја да библиотека, којој је библио-

течка дјелатност основна, може почети с радом ако има најмање 30.000 стручно обрађених књига, смјештених у полице према УДК систему и исказаних у азбучном и стручном каталогу.

Момчило Спасојевић

У погледу кадрова библиотека треба имати најмање шест стручних радника од чега најмање два са високом стручном спремом с тим што се на сваких 5.000 нових књига може запослити још по један радник.

Народна библиотека „Иво Андрић" у том смислу не испуњава услов, нити је за 25 година рада имала радника са завршеном библиотекарском школом. Она нема, а морала би имати, дугорочни план развоја посебно када је у питању набавна политика, кадрови и рјешавање проблема званог простор. У бившој БиХ просјечан библиотечки простор износио је 240 метара квадратних.

Према утврђеним и прихваћеним стандардима за народне библиотеке, ову величину одређује број становника у насељу, општини, односно регији. По томе, народна библиотека не може имати површину мању од 100 квадрата, нити испод десет читалачких мјеста. Према максималним потребама на хиљаду становника изражене у квадратним метрима, без сале за састанке, предавања и слично Челинцу, као општини која у овоме тренутку, рецимо, има око 18.000 становника, требала би библиотека од преко 700 квадрата. Ова крупна питања и проблеми, присутни у овој установи која обиљежава свој први прави јубилеј, истицана су и ранијих година пред јавношћу и одговорним људима за развој ове општине, али они као да се држе оне максиме есејисте Монтења, која гласи: "Иако сам човјек који нешто чита, ја сам човјек који НИШТА НЕ ПАМТИ."

Није лако говорити у славу и корист књиге, јер она сама је - и слава и корист. Књига и библиотека су најљепши плодови индивидуалног људског духа, којим би требало у свакој прилици одавати дужно поштовање и указивати на њихов огромни значај, поготово у средини каква је челиначка - српска, па и југословенска уопште - недовољно свјесна улоге књиге и библиотеке - топлог дома тих нијемих човјекових пријатеља и учитеља.

октобар 2000. године,

Савиндан 2000: Промоција монографије о школству и култури "Трагови свјетлости", десно академик Рајко Кузмановић и аутор Борислав Максимовић

1996: Почетак издавачке дјелатности библиотеке, промоција првих књига, прота Винко Топић, Горан Сејмановић, Љиља Станковић, Борислав максимовић, Миладин Савић и Момчило Спасојевић

Дан библиотеке 1997: гуслар Иван Поповић, Момчило Спасојевић, Перо Галић и Борислав Максимовић

Бесједа поводом 25 година дјеловања челинаčке библиотеке

Књиге - то нису ситнице

(о књижном фонду челинаčке библиотеке)

У малим срединама, какав је Челинац, када се нешто добро уради, сви шуте о томе. Али, овом пригодом направићемо изузетак и, без журбе и нестрпљења, казаћемо нешто позитивно о установи која данас обиљежава свој дан. У времену у коме живимо, тешко је пронаћи аргументе, да бисмо некога убиједили да је напредак друштва немогућ без књига и библиотека.

„Књига је у мом животу играла улогу мајке" - писао је руски писац Максим Горки, који је без мајке остао још у раном дјетињству. И Иво Андрић, човјек свјетске културе, је то, у своје вријеме, врло добро осјећао, и властитим примјером настојао је да ту нешто мијења. Када је умро Александар Белић Андрићу је понуђено мјесто предсједника САНУ. Смјеста је одбио понуду, али када је отворена нова зграда Народне библиотеке Србије предложио је да се оснује Друштво пријатеља Библиотеке и да он буде предсједник, а ако не може то, могао би бити макар и секретар. Цјелокупан новчани износ Нобелове награде дао је за формирање Фонда за унапређење библиотекарства у БиХ, а библиотека у Челинцу била је први корисник средстава из тога фонда и користила је та средства све до рата 1992. године.

Нажалост, челинаčка библиотека, од 109 колико их је укупно било у предратној БиХ, основана је као посљедња (23. маја 1975. године), што овој средини не служи на част. Том приликом сликар Мирко Герстаухофер даровао јој је веома успјешан портрет Иве Андрића и у попратном писамцету поручио грађанима Челинца: „Велика вам је част да библиотека носи Андрићево име и немојте никада дозволити да угасне њен рад већ чувајте ту кућу, која треба да буде ваш образ". Данас у Републици Српској, поред Националне и универзитетске библиотеке Републике Српске у Бањој Луци, дјелује 7 матичних и 41 народна библиотека. По броју књига Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац је на 17. мјесту, али са сигурношћу се може казати да, када је у питању квалитет књижног фонда, при самом је врху. Ова установа је једина библиотека у РС, а вјероватно и у БиХ, која једном мјесечно редовно издаје новине (Челинаčке новине), а једна од ријетких која има и динамичну сопствену издавачку дјелатност. С правом се може рећи да она данас представља један свијет духа видљив само особама корисне радозналости - и као таква је на првој линији истинског прогреса у својој средини.

Раднице Библиотеке Зага Дубравац, Валентина Крстић и Татјана Џомбић

Намјера ми је да, овим поводом, кажем нешто о духовном благу које се, с муком и упорним настојањем, годинама гомилало у Библиотеци, тј. о оном највредније што ова институција посједује и може да понуди корисницима. Ријеч је само о оним књигама, како би то казао Андрић, које су узвишене, затим и онима које су корисно информативне али, на жалост, нема библиотеке без књига које гуше дух, тј. књига рђавог садржаја. Као и све друге солидне установе ове врсте, и челиначка Библиотека посједује темељна дјела из старе свјетске књижевности од „Епа о Гилгамешу" и „Одисеје", преко доста потпуне античко-грчке књижевности, филозофије и историје, дјела средњовјековне српске књижевности, те основна ренесансна дјела: Дантеову „Божанствену комедију", Бокачов „Декамерон", Петраркин „Канцонијер" и највећи број књига од 45 наслова Шекспирових цјелокупних дјела. У њеним полицама данас има око 20 врста различитих енциклопедија, почев од опште преко нове Ларусове, па техничке и војне и Мале Просветине енциклопедије до енциклопедија цртања, дјечије, рибарске па и енциклопедије печурака. Ту је и Енциклопедијски историјски атлас свијета, врло импресивна тротомна „Унескова ризница свјетске баштине", многобројни лексикони, међу којим су посебно значајни лексикони свјетских, те југословенских и српских писаца, медицински, економски лексикон, затим, довољно страних и домаћих рјечника од којих би истакли „Речник српског језика" са 87.000 ријечи „Матице српске", правописа, језичких приручника и граматика, па и Атлас свјетских језика и др. Умножава се и број различитих едиција књига, као што су: Културно насљеђе БиХ, „Књижевност Црне Горе од 12. до 19. вијека", БиХ књижевност у 50 књига, едиције "Вечерњих новости", па и "Вечерњег листа", затим, бројне антологије: руских, америчких пољских, њемачких прича, разноврсне антологије свјетске и домаће поези-

је; као и избори „Сто највећих дјела свјетске књижевности", „Сто новела свјетске књижевности"; „Сто највећих дјела југословенске књижевност", итд. Има и сва класична књижевна дјела српске, па и осталих јужнословенских народа, а потом и кључна дјела руске, француске и њемачке књижевности, па и дјела мањих књижевности као што је, рецимо, норвешка: почев од чувеног епа Калевала преко књига Бјерсона до Ибзена и Кнут Хамсуна, али и значајна дјела на шпанском језику од Сервантесовог "Дон Кихота", најбољег дјела у протекла два миленијума, до романа Маркеса и Марија Варгаса Љосе, прошлогодишњег добитника Нобелове награде за књижевност.

Дјела енглеског говорног подручја, којим је Библиотека поприлично оскудијевала, употпуњена су задњих година не само онима што је раније изостало, већ и текућим приливом књига актуелних аутора као што су, на примјер, добитници Нобелове награде Тони Морисон, Хек Мајкл Куци, Најпол, па и књигама Марка Пуза, Пол Јанг, Х. Халединија, Мери Ен Шафер и младог Ковалског, чије књиге могу послужити добром естетском васпитању. Када се набављају најновија издања настоји се да то буди књиге од вриједности, књиге чију ће вриједност потврдити вријеме.

Овом приликом поменућемо и неке култне књиге из фонда Библиотеке, тј. оне које јој посебно служе на част: „Опадање и пропаст римског царства", од Едварда Гибона; најновије допуњено издање монументалне Јансонове „Историје умјетности", кључне књиге за проучавање западне умјетности; истоимену књигу Умберта Ека, чувено дјело римског војног архитекте Витрувија, „О архитектури", Макаренкову непревазиђену „Педагошку поему", књиге из свјетски популарне едиције Вили Џјуранта „Историја цивилизације, „Општа историја цркве", бриљантним стилом написану „Историју света" од Велса, кључно дјело за проучавање свјетске етнологије и антропологије Фрејзерову „Златна грана", Солжењицов „Архипелаг гулаг", „Мисли" Марка Аурелија, „Хадријанови мемоари" Маргарет Јурсенар, написани тако као да је ауторка дан-ноћ боравила с тим римским царем.

Када је ријеч о домаћој књижевности на прво мјесто бисмо ставили више различитих превода Библије, Сабрана дјела Вука Стефановића Караџића у 36 књига у издању „Просвете" Београд, те цјелокупна дјела великог научника Јована Цвијића, Историју српског народа у 12 томова, Ћоровићеву "Историју српског народа", Клајићеву шестотомну повијест, „Историју средњовјековне Босне" Симе Ћирковића, вишетомне историје „Првог српског устанка" и „Првог светског рата" и многобројну литературу која се односи на Други свјетски рат (зборници, сјећања, монографије, студије итд).

Посебно вриједно дјело је „Српска библиографија књиге" у 19 томова.

Поред књижевних историја, књижевних критика и студија, челиначка библиотека је посебно богата историјском литературом (свјетском и домаћом) почевши од тротомне праисторије југословенских земаља до монографија о манастирима Србије и Републике Српске; те монографијама културне баштине јужнославенских земаља.

Она у свом фонду баштини и свих пет књига „Ефемерис" Дејана Медаковића, које за читаоце представљају велики извор умјетничког уживања, Пекићево „Златно руно", Орфелиновог „Петра Великог"; дјело које је веома цијенио и Пушкин, Пелагићев „Велики народни учитељ", изузетно занимљиву књигу „Од пашњака до научењака", физичара свјетског гласа Михајла Пупина, за коју је добио и Пулицерову награду. „Кнежевина Србија„ и „Краљевина Србија" животна дјела Милана Ђ. Миличевића, писане на живим изворима.

Потребу читалаца за добром књигом сасвим могу задовољити Андрићеви комплети као и бројна појединачна издања његових књига и есејистичке литературе о њему, те цјелокупна дјела српских класика Нушића, Црњанског, Ћосића, Ћопића, Кочића и других. За најмлађе је, прије неколико година купљена солидна збирка сликовница, коју би већ ваљало обновити. Лектирни фонд књига (страних и домаћих) за дјецу и ученике основних школа је сасвим задовољавајући. Све што изда "Букланд" Београд набави се, па и "Школска књига" и Завод за уџбенике РС, поред тога купује се и непосредно од самих аутора, али још више књига се добија путем поклона. Ова установа је почела са заснивањем дигиталне библиотеке и већ у свом фонду има неколико стотина дигитализованих часописа и књига, затим есперанто збирку од око 350 јединица, па и малу хемеротеку (збирку исјечака из новина), а легат Рајка Кузмановиће од око 1.000 књига је ову установу сврстао у библиотеке са најпотпунијом правничком литературом.

Понос међу њеним властитим издањима представљају књиге „Сфинга цивилизације" и „Косово и Метохија - српски зид плача" на по 1.200 страница аутора универзитетског професора Остоје Ђукића, те монографије Челинца из области етнологије, школства, културе, духовности, историографије, спорта. У Завичајној збирци Библиотеке прикупљају се књиге и грађа завичајног карактера, па чак и оно што, строго узевши, спада у музејску или архивску дјелатност. Тога је већ прикупљено заиста много: старих књига, позивница плаката, фотографија, па до предмета археолошког карактера.

Иако је ријеч о малој библиотеци она у својим полицама има и књига на страним језицима: руском, њемачком, енглеском, француском, чешком...

Посједује и велики број разноврсних наслова часописа, нарочито савремених, и по томе је, можда, богатија од свих других народних библиотека у Републици Српској, захваљујући доброј сарадњи са неким редакцијама и појединим књижевницима, од којих их добија бесплатно. Увезани су и комплети свих „Челиначких новина„ а ту су и дјеломични комплети старих годишта „Илустроване политике", НИН-а, „Арене", „Политике", „Књижевност", фототипска издања крајишког ратног листа „Глас" (1943-45); „Јединства", те ријетко фототипско издање „Новина српских" из 1834. године из времена књаза Милоша Обреновића.

Поред белетристике, историје и филозофије у овој установи је, у великом проценту заступљена и литература из других друштвених области: политике, религије, етнологије, економије, привреде, медицине, биологије, хемија, спорта итд.

„Оно што је добро, узимамо гдје нађемо, а тог добра, вјерујете, понајвише је у библиотекама - казао је умни француски писац Молијер. Утицај библиотека, односно књига на подизању духовног и културног нивоа људског друштва, као и све велико, врши се непримјетно. Књиге, у којим су, између осталог, сачувани немири и спокојства минулих времена, могу живјети пуним животом само тамо гдје постоји ентузијазам за књигу, гдје је књига страст великог броја људи и гдје постоји читалачка култура.

Библиотека „Иво Андрић" својим члановима нуди многе вриједне књиге које је потребно само прихватити и читати. Њена врата су широм отворена према свим грађанима. Читати значи боравити у царству свјетлости, срећних нагона и благотворног сталног надахнућа.

Бесједа поводом Дана библиотеке,
Момчило СПАСОЈЕВИЋ, октобар 2011.

Лијево, отварање изложбе; горе, промоција: М. Спасојевић, Ненад Сузић и Живко Секулић

Ранко Павловић, Слободан Јанковић, Момчило Спасојевић

Књижевници из Санског Моста у Челинцу: Раде Врућинић, Душан Праћа, водитељ Б. Максимовић, Михајло Орловић и Здравко Кецман

1998: др Слободан Јунгић, Зоран Сувајац, Богдан Маличевић и Момчило Спасојевић, поводом изложбе слика др Јунгића

Колијевка не ограничава раст дјетета

Поводом пензионисања
дугогодишњег директора Библиотеке Момчила Спасојевића

Народна библиотека „Иво Андрић" и СПКД „Просвјета" из Челинца 5. априла 2013. године у хотелу „Турист" приредили су књижевно вече под геслом „Књижевност и библиотекарство" на којој је представљен стваралачки опус књижевника Момчила Спасојевића који је недавно пензионисан. О Спасојевићевом прегалаштву на друштвеној и културној сцени говорили су предсједник Академије наука и умјетности РС Рајко Кузмановић, универзитетски професор др Остоја Ђукић и професорица српског језика и књижевности Јелена Копривица која је Спасојевића наслиједила на мјесту директора челиначке библиотеке.

„Када су једанпут нашег славног научника Милутина Миланковића упитали како то да једна тако мала земља попут Србије има тако доста великих научника он је одговорио да величина колијевке не ограничава раст дјетета. Челинац јесте мала средина, али то није омело на стотине људи из овог краја да се остваре као успјешни стручњаци из различитих области. Један од њих и по најстрожим критеријумима је Момчило Спасојевић који је поред осталог и веома успјешан сарадник Академије наука и умјетности РС на изради Енциклопедије Републике Српске. Ја се надам да ће Момчила још дуго пратити добро здравље и да ће он као ствара-

Начелник општине Момчило Зељковић, академици Рајко Кузмановић и Драго Бранковић, те радници БиблиотекеБорислав Максимовић, Јелена Копривица, Момчило Спасојевић, музичари - директори школа Драго Рајилић и Дарко Бранковић

лац још дуго бити на нашој културној сцени" - рекао је академик Кузмановић.

Академик Кузмановић, који годинама пружа изузетну подршку раду челиначке библиотеке и „Челиначких новина" изразио је наду да формално Спасојевићево пензионисање неће зауставити њихов развој.

Остоја Ђукић је истакао да се Спасојевић својим прегалаштвом као књижевник, историчар, етнолог и културни аниматор у правом смислу ријечи успео на културни Олимп.

Овој свечаности присуствовали су пријатељи и поштоваоци Момчила Спасојевића међу којима су поред поменутих били и академик Драго Бранковић, књижевници Ранко Павловић, Ранко Прерадовић и Стевка Козић – Прерадовић, доктор електротехничких наука Жељко Јунгић, угледни стручњаци из области медицине кардиолог проф. др Никола Мркобрада, хирург мр Зоран Алексић, интерниста др Раде Дујаковић, дугогодишњи старјешина Савеза извиђача Републике Српске Мирослав Весић, начелник општине и предсједник Скупштине општине Челинац Момчило Зељковић и Видосав Кичић и бројни други културни, привредни и друштвени радници Челинца и околине.

Уз лијепе жеље да га срећа прати у наставку живота у име пријатеља овог угледног Челинчанина пригодне дарове уручила је професорица Средње школе Челинац Борјана Стојић, а у име локалне заједнице начелник општине Момчило Зељковић. Пјесникиња Стевка Козић – Прерадовић свом пријатељу и колеги по перу даровала је јабуку као симбол здравља, среће и напретка.

Директори основних школа у Дубрави Старој и Јошавки Драго Раилић и Дарко Бранковић овом приликом публику су одушевили свирком и пјесмом.

Оно што је посебно дало драж овом догађају јесте чињеница да су све трошкове проистекле око организације овог догађаја снијели пријатељи и поштоваоци овог књижевника.

У свом обраћању директор Библиотеке Јелена Копривица поред осталог је рекла:

- Прије него што сам почела интензивније да сарађујем са Народном библиотеком „Иво Андрић", прије 6-7 година, професора Спасојевића сјећам се као човјека из бучног аутобуса који је увијек био заокупљен читањем. Затим памтим како сам, на почетку студија, разговарала са једном колегицом о некој књизи коју је било тешко пронаћи у библиотекама. Она ми је рекла: „Отиђи у школу код професора Спасојевића, он ће ти дати ту књигу из своје личне библиотеке, само ако је има, а вјероватно је има." Тада ми је било необично – како да тражим књигу од некога кога скоро и

не познајем, и како да ми уопште позајми књигу неко ко ме не познаје. Касније сам видјела да је професор Спасојевић срећан када може помоћи вриједном и правом читаоцу, и да је срећан када читалац заправо постоји. Иначе, његова приватна библиотека слови за једну од најбољих у Републици Српској.

Челиначка библиотека је посљедњу деценију постала културни стуб челиначке општине, носилац културног живота. Свима је широм отворила своја врата. Премда је стање у култури и данас тешко свуда, не само код нас, можемо без претјеривања рећи да је наша библиотека посљедњу деценију газила крупним корацима напријед, и то захваљујући ентузијазму појединаца, културних стваралаца. Наша намјера је да наставимо са трендом напретка, полако али сигурно. Да задржимо стечени углед у локалној заједници, и на ширем плану, и проширимо круг пријатеља. Библиотека ће и у будућности, као и до сада, популарисати књигу и читање путем доступних средстава; затим, пред нама је и израда завичајне библиографије, и редовни послови у свим областима у којима је библиотека до сада радила.

Тек да подсјетимо: поред библиотечке дјелатности, челиначка библиотека се веома успјешно бави издавачком дјелатношћу, организује широк спектар културних манифестација, а обавља и информативну дјелатност. Само да скренемо пажњу на тридесетак књига које је библиотека „Иво Андрић" до сада објавила, додјељује највеће општинско признање из области културе „Михољданску повељу" чији је Спасојевић и сам био добитник прије ступања на дужност директора, издаје са СПКД "Просвјета" „Челиначке новине" и др. Понајвише захваљујући професору Спасојевићу, библиотека је за посљедњих десет година увећала фонд књига за више хиљада, а највећи број добијен је на поклон, и сада располаже завидним фондом од отприлике 28.000 књига.

Чини се да се Момчило Спасојевић придржава Гетеовог правила да је умјетниково да ствара, а не да говори, чему се и Андрић дивио у својој *Причи о причању*, уз подсјећање да је говор умјет-

ничких дјела чистији и јаснији ако се не мијеша са живим гласом његовог стваралаца – рекла је Јелена Копривица.

Обраћајући се присутнима Спасојевић је казао:

- Колико видим, овдје су готово сви они који су, на неки начин, савјест и озбиљност ове средине, а који, на срећу, поштују и уважавају књигу и послове везане за књиге. Моја дужност и обавеза у овом тренутку је да подсјетим и изразим захвалност људима с којим сам сарађивао и који су дали допринос развоју библиотекарства и културе, у послијератном периоду, у овој средини. Нажалост, због простора које имам на располагању биће то непотпуно и веома штуро.

Наравно, ова установа је функционисала у оквиру Министарства просвјете и културе и локалне друштвено-политичке заједнице и њихов допринос у њеном функционисању је неоспоран и у складу са законом.

Али ја на првом мјесту истичем своју готово двадесетогодишњу сарадњу са Бориславом Максимовићем и Душком Пејаковићем, која је била беспријекорна и све што је учињено учинили смо скупа у сарадњи с многим другим људима и друштвеним субјектима. Њих двојица су били веза са друштвено-политичком заједницом и другим субјектима и људима, која је неопходна за сваки посао, а сам сам више био окренут истраживачком раду и публиковању тога до чега се долазило.

Расту и развоју Библиотеке свој допринос су давали многи људи и институције. Нажалост, могу поменути само неке. Ранко Павловић је један од редовних наших сарадника, и у погледу промоција, издавачке дјелатности, те обогаћивања књижног фонда и када је био у "Гласу" а и касније довозио је властитим аутом пуне гепеке књига и часописа. Академик Рајко Кузмановић данас у Библиотеци има свој легат од готово 1.000 књига, а све што је лично написао, послао је или донио у Библиотеку, и коначно захваљујући њему Библиотека има и сва издања Академије наука и умјетности РС. Академик Драго Бранковића, шаље Библиотеци Челинац све што издаје Филозофски факултет у Бањалуци, чији је декан, те бројне књиге из своје личне библиотека и оно што сам пише и објављује. Мала челиначка библиотека захваљујући проф. др Бранковићу, са Филозофским факултетом издала је двије капиталне књиге свог доброг сарадника проф. др Остоје Ђукића, а трећа је управо у штампи и треба да се појави за неколико дана. Ту је и Ранко Рисојевић, који је и лично, а и као директор Народне и универзитетске библиотеке, дао значајан допринос обогаћењу библиотечког фонда Народне библиотеке „Иво Андрић" Челинац. Много нам је помогао Зоран Вучић, прво директор Издавачког

предузећа „Рад" из Београда, па власник издавачке куће „Звоник", који се једног љета, док су се сви други одмарали, појавио с комбијем Компаније „Новости" са готово 1.000 књига за Библиотеку у Челинцу, и с нама их истоварао. Како не поменути Добривоја Антонића, који је доносећи књиге на дар Библиотеци, увијек имао само један услов, да се о тиме не прича и да се то не публикује. А даровао је на стотине књига, од којих су посебно вриједна капитална издања „Прометеја" из Новог Сада. Не могу да не поменем добру сарадњу са првим управником челиначке Библиотеке Пером Родићем, и његове честе поклоне књига, нарочито из домена и проблематике Другог свјетског рата. У погледу набавке нових актуелних књига поменуо бих Књижару „Елену" и њену власницу Свјетлану Цвијановић која их зналачки набавља, тако да их Библиотека нема потребе компликовано набављати и вући са сајмова књига. Та књижара са неколико стотина наслова актуелних књига различитог жанра, по мом суду, треба да буде понос ове средине, јер таквим књижарама се не могу похвалити ни много већи градови од Челинца. Када је ријеч о бројности читалаца у Библиотеци свој неоспоран допринос дале су младе професорице књижевност у Средњој школи Борјана Стојић и Бранкица Пилиповић, које су трудећи се израсле у добре педагошке раднике.

Поменуо бих и запослене у Библиотеци и њима се захвалио на сарадњи уз опаску да је за неке од њих критериј на који сам ја навикао у свом радном вијеку, можда, био превисок.

Захваљујући свему реченом као и многим другим сретним околностима Библиотека у Челинцу има вриједан, богат и квалитетан библиотечки фонд какав ни приближно немају библиотеке ни у много већим срединама.

И на крају, ја бих се посебно захвалио свима вама који сте годинама пратили рад и активности Библиотеке и замолио вас да наставите такву сарадњу и са мојом насљедницом професорицом Јеленом Копривица, која је добро кадровско рјешење за Библиотеку, јер је озбиљна и одговорна, добро васпитана и принципијелна са изразитом карактерном цртом отворености (или како би то данас казали транспарентности); образована је, вриједна и што је веома важно: воли, и лично да купује и чита књиге. Зато сам убијеђен да она не сам што ће одржати достигнути ниво развоја Библиотеке, већ ће га, у многим сегментима, знатно и унаприједити.

И на карају, искрено се надам да ћемо се ми и убудуће сретати, имати додире и сарадњу и сусрете, што увијек донесе неку корист – рекао је Спасојевић 5. априла 2013. године

Момчило Спасојевић организовао је и водио бројне културне догађаје: на дружењу ђака и пјесника с Ранком Павловићем, промоцији књиге Миладина и Марка Орашанина, са Љубом Вуликићем и Јеленом Копривица на отварању изложбе поводом 40 година од земљотреса, промоцији књиге Гојка Ђу-рића, са академицима Рајком Кузмановићем и Драгом Бранковићем..

Поплава 15/16. маја 2014. године направила је штету и библиотеци

Поводом наше четири деценије

Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац основана је 23. маја 1975. године на иницијативу књижевника, тада министра културе БиХ, Младена Ољаче. У знак захвалност Челинац је 2009. године једну своју улицу назвао по књижевнику Младену Ољачи. Техничке послове око формирања Библиотеке одрадили су новинар и књижевник Алекса Неиман и тадашњи директор челиначког Народног универзитета Перо Родић. Овим чином у БиХ заокружено је организовање библиотека у свим општинама, а прва установа у тадашњој СФРЈ понијела је име нашег нобеловца Иве Андрића који је преминуо 13. марта те године. Најзначајнији дио новчаног износа Нобелове награде Андрић је намијенио развоју библиотека у БиХ па је разумљиво да је тај фонд искориштен и за оснивање челиначке библиотеке која је смјештена у један мали монтажни објекат лоциран уз данашњу биоскопску салу. Непосредно пред рат посудбени одјел библиотеке са књижним фондом премјештен је у Средњу школу гдје је и данас. Канцеларија је из биоскопске сале у Средњу школу измјештена 1999. године, након оснивања Центра за спорт и културу.

Приликом обиљежавања 25 година рада Народног универзитета који су до тада водили Срђан Радујковић, Перо Родић и Момчило Тривић, а у оквиру којег је дјеловала и Библиотека, 7. марта 1986. године, поред осталих добитника библиотекарки Сабихи Башић уручен је ручни сат за десетогодишњицу рада.

Рат је већ на самом почетку културну дјелатност помјерио дубоко на друштвену маргину. Народна скупштина Републике Срп-

ске 1993. године донијела је низ закона везаних за институционално уређење културе и библиотечке дјелатности. Њихово провођење у дјело ипак је морало да сачека крај рата.

Речено потврђује и податак да је неколико ратних година Петар Галић истовремено био директор Основне школе „Милош Дујић" и Библиотеке „Иво Андрић" која у општинском буџету за материјалне трошкове низ година на располагању није имала ни један динар (тадашњу валуту).

Након рата Народна библиотека „Иво Андрић" почиње да дјелује знатно интензивније понајвише захваљујући разумијевању предсједника Извршног одбора општине Гојка Ђурића и предсједника општине Челинац Радомира Тривића који је у неколико наврата био и предсједник Управног одбора Библиотеке и давао подршку свим новим иницијативама. Они су се заложили да поред посуђивања књига читаоцима Библиотека своју дјелатност прошири и на информисање и друге културне активности, па с тим у вези у општинском буџету почињу да се издвајају и скромна средства за материјалне трошкове ове установе.

Библиотека након рата попуњава бројне мањкавости у друштвеној организацији локалне заједнице. Јавља се као иницијатор и организатор бројних догађаја из различитих друштвених сфера, а не само из области културе:

- Већ првих дана у слободи скида годинама скупљану паучину са кино-сале и у сарадњи са бањалучким биоскопом „Оскар" почиње са пројекцијом филмова;

- 1997. и наредне 98. године организује прва два Избора најуспјешнијих спортиста Челинца. Након оснивања Центра за спорт и културу ова манифестација је препуштена овој установи;

- Године 1998. Библиотека установљава „Михољданску повељу" као највеће општинско признање за развој културе, онима који су пружили изузетан допринос развоју и афирмацији културе у Челинцу;

- Библиотека 2000. године покреће и Избор најуређенијих дворишта у Челинцу чиме унапређује и културу живљења у нашој средини. Изласком Библиотеке, прецизније „Челиначких новина", из организације овог догађаја ускоро и он, нажалост, нестаје, што опет потврђује значај ове установе и њен допринос у друштвеном животу;

- Поводом обиљежавања јубилеја, изласка 100 броја "Челиначких новина" из штампе, у хотелу "Турист" организује први челиначки сајам хране, пића и кућне радиности што је претеча сајму привреде и пољопривреде;

- Наравно, све вријеме континуирано се ради на унапређењу

основне дјелатности: библиотекарства, уопште афирмацији књижевности и културе. Акценат се ставља на организовање Завичајне збирке што се много година касније од стране републичких институција локалним библиотекама намеће као приоритетан задатак. У Челинцу је значај Завичајне збирке препознат много раније и зато у овој области данас у Републици Српској, упркос бројним проблемима, предњачи.

Челиначка Библиотека данас не би била ово што јест, ни изблиза не би имала велики углед у окружењу и локалној заједници, нити би обим урађеног посла био оволики да професор Момчило Спасојевић, књижевник и библиофил, априла 2001. године није постављен за директора ове установе, а ту дужност успјешно је обављао све до пензионисања 2013. У том периоду он је поставио високе стандарде, значајно унаприједио рад и допринио афирмацији књиге и библиотеке, и ову установу у сваком погледу направио приступачнијом читаоцима свих узраста. Треба рећи да професор Спасојевић и након одласка у пензију пружа допринос у раду Библиотеке.

Да подсјетимо, у љето 1996. године Библиотека покреће издавачку дјелатност у Челинцу и у том послу највећу подршку има од штампарије „Десигн" и њеног власника Душка Пејаковића. Једне јунске вечери 1996. године јавности су представљене четири књиге од три аутора Момчила Спасојевића, Миладина Савића Кргиног и Горана Сејмановића, а оне су од првог слова до корица урађене у Челинцу. За овај крај то је био изузетан културни подухват јер до тада библиотеке у малим срединама попут Челинца нису ни помишљале да се баве издаваштвом. Од тада до данас челиначка Библиотека приредила је и издала више од тридесет књига међу којима је више њих изузетне културне, научне и документарне вриједности.

Поводом 25 година рада Средње школе, Народне библиотеке „Иво Андрић" и Дјечијег вртића у Челинцу приређена је монографија о школству и култури у челиначкој општини „Трагови свјетлости" коју је на Савиндан 2001. представио предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске Рајко Кузмановић.

Библиотека је пружила и изузетан допринос организовању Међународних извиђачких кампова пријатељства одржаних у Млинској Ријеци 1998, 2000, 2002, и 2004. године.

Почетком 2000. године Челинац добија и своје новине. И то је био револуционаран догађај јер су чак и многи добронамјерни културни стваоци и друштвени радници сматрали да не постоје никакви предуслови да „Челиначке новине" трају више од три мје-

сеца. Оне трају и данас, излазе редовно сваког мјесеца, с тим да је у односу на први број утростручен број страница, а продајна цијена је остала иста. За ових 16 година у „Челиначким новинама" сакупљена је огромна писана грађа о челиначком крају, праћени су сви важнији друштвени догађаји, објављене бројне занимљивости. Тиме су наше новине постале и драгоцијен архивски и документаристички извор. Да би биле приступачније, да би се лакше долазило до грађе, уложили смо додатни труд и направили библиографију „Челиначких новина" коју мјесечно ажурирамо тако да се врло једноставно долази до објављених података, претрага објављеног материјала је веома ефикасна. Ми волимо рећи да смо тиме од „Челиначких новина" направили локалну Викпедију.

Са књижевним стваралоцима, не само у Челинцу него и у окружењу, са стваралоцима из других културних дјелатности, са библиотекама, удружењима грађана и установама културе, а посебно са научним радницима, Народна библиотека „Иво Андрић" изградила је веома успјешну сарадњу од које највећу корист имају корисници библиотеке. Већ годинама уназад многи културни ствараоци, научни радници, занимљиве личности у Челинац долазе у првом реду да би посјетили нашу Библиотеку која је један од најбољих амбасадора челиначког краја. Успут Библиотеци поклањају своја дјела, чак и своје приватне библиотеке или се на друге начине ангажују да дођемо до више добрих књига и до бољих услова за рад. Ред је да и овдје поменемо академика Рајка Кузмановића који у нашој Библиотеци има свој легат будући да јој је даровао више од хиљаду књига. Њему уз раме су Драго Бранковић, Ранко Павловић, Зоран Вучић, Добривоје Антонић и други успјешни људи у Српској, Србији и исељењу, који су на најљепши начин афирмисали свој завичај. Препознала је то и локална заједница па је Библиотеци 2005. поводом славе општине Челинац додијелила „Сребрну плакету", а 2012. године „Челиначким новинама" и „Златну плакету".

Не затварамо се у своје просторије, не чекамо да нам читаоци дођу на врата, него им идемо на различите начине у сусрет. Подстакли смо и помогли отварање неколико подручних библиотека као што су она у Основној школи у Јошавки, у парохијама Јошавка, Бранешци и Поповац, затим Библиотеци инвалида у Бањалуци, Рибнику, Оштрој Луци, заправо, помажемо ко год нам се обрати за помоћ.

Колико год се поносимо сарадњом са истакнутим културним и научним радницима и успјешним Челинчанима, толико се поносимо и чињеницом да наше најмлађе читаоце и кориснике услуга. Пружамо им подршку, подржавамо и афирмишемо.

Библиотека, нарочито кроз своје догађаје које организује и путем „Челиначких новина" упознаје јавност са успјесима младих у школи и на културном плану и пружамо им шансу да се наметну. Више је појединаца који су своје прве јавне наступе имали на нашим скуповима и страницама новина, а данас су веома важне личности у привреди, политици, култури.

Да библиотека не афирмише само културне ствараоце, књижевнике, музичаре, сликаре, него и културна добра нашег краја, потврђује и ангажовање око Историјског подручја Змајевац. Управо на иницијативу наше установе Комисија за очување националних споменика културе у БиХ на својој сједници 6. јуна 2012. године прогласила је Историјско подручје Змајевац националним спомеником културе БиХ, првим у челиначкој општини који има тај статус. Тим поводом Библиотека и СПКД „Просвјета" урадили су и документарни филм о Змајевцу.

Поплаве које су и нашу општину задесиле 2014. године наниjеле су и велику штету Библиотеци. Том приликом уништено је преко 2.000 књига. У том тренутку пријатељи Библиотеке и „Челиначких новина" у Њемачкој, које анимира Челинчанка Љубица Перкман, рођена Топић, покрећу хуманитарну акцију у којој је прикупљено близу 10.000 евра. Након тога Скупштина општине доноси одлуку о додјели још једне просторије (учионице) Библиотеци и тим средствима се опрема читаоница и обавља реконструкција и санација свих просторија Библиотеке. Читаоница је велики културни напредак Челинца и данас је користе ђаци, студенти, културни и научни радници Челинца, а користимо је и ми за организовање промоција и округлих столова.

Поштовани посјетиоци, драги пријатељи, књиге и библиотеке су настале прије школа. Без библиотека не би било ни школа ни науке. Библиотеке су и памћење и будућност овога свијета, а наша библиотека, као што видите труди се да буде и памћење и будућност наше општине. За ову прилику издвојили смо тек неколико сегмената да бисмо вам илустровали рад наше установе. Ово треба имати у виду нарочито данас када нам школе и игралишта остају пуста због неповољних демографских прилика. Нажалост, и у Челинцу и основне и средња школа су тек половично попуниле своје капацитете. Постоје некакве тежње да се у циљу рационализације и ове зграде у којој се налазимо, да би се настава организовала у једној смјени, од Библиотеке у надлежност школе врате неке просторије. Мислимо да би то било погубно не само за нашу установу него и за локалну заједницу па чак и за ову школу. Обрнуто, нама, Библиотеци, треба још више простора. Подсјећам, да Челинцу треба намјенски Дом културе у којем би поред Библио-

теке биле смјештене и завичајни музеј, архива, галерија и др, указао је и академик Рајко Кузмановић приликом свечаног отварања нове зграде Основне школе „Милош Дујић“. У ишчекивању те зграде све друго је импровизација која ограничава резултате, али развој се не може зауставити, поготово не би се смјело ићи уназад. Библиотеке одавно не служе само за посуђивање књига и ми смо одавно напустили концепт да се претворимо у складиште у којем ћемо чувати туђе књиге. Књига никада није била приступачнија. Читати се може чак и на мобилном телефону. Не мора се само за то долазити у библиотеку. Али, оне треба и морају да буду мјесто гдје култура и наука почињу и доживљавају свој врхунац.

Јелена КОПРИВИЦА, октобар 2015.

Дан библиотеке, о Михољдану 2015:Филип Перишић, Остоја Ђукић, Момчило Спасојевић и Јелена Копривица

Култура – на понос Челинцу

Поводом Дана Народне библиотеке „Иво Андрић“ у Челинцу је уочи Михољдана, 11. октобра 2016. године одржана свечана академија којој је поред бројних гостију из културног и друштвеног живота овог краја и околине присуствовао и министар просвјете и културе РС Дане Малешевић.

У свом обраћању министар Малешевић је истакао да је огледало сваког народа и сваке заједнице властито културно стваралаштво.

- Очигледно је да челиначка библиотека савјесно обавља своју културну мисију и с разлогом заслужује подршку локалне заједнице и ресорног министарства – рекао је Малешевић. Он је додао да ће министарство културе подржати монографију коју Библиотека планира да уради поводом 20. додјеле „Михољданске повеље“ јер се ради о занимљивој и вриједној културној манифестацији која заслужује пажњу.

Поред „Михољданске повеље“, која је ове године додијељена Ненаду Новаковићу, признање најбољи читалац у текућој години, добила је ученица Основне школе „Милош Дујић“ Маја Вадић.

Ову свечаност уљепшао је и популарни глумац Народног позоришта РС Александар Стојковић инсертима из својих улога.

Активности Библиотеке у протеклој години представљене су

кроз фотографије, а пригодну бесједу одржала је Јелена Копривица, директор ове установе:

- Када је предсједник Академије наука и умјетности Републике Српске господин Рајко Кузмановић недавно на једном импозантном скупу рекао да се Челинац у ширем окружењу по култури препознаје и да локална заједница треба да искористи тај потенцијал, за нас, челиначке културне ствараоце и активисте, то је било велико признање. Као одговорни људи ту похвалу схватили смо и као још већу обавезу да упркос свим проблемима с којима се сусрећемо и даље своме крају помажемо да се афирмише као заједница гдје се цијене култура и умјетност, гдје се поштује све што је лијепо и племенито. Ако ка том циљу имамо испред себе сви још далек и тежак пут, то не значи да треба да одустанемо од путовања.

Култура не спада у друштвену потрошњу како неки погрешно, из незнања или лоших намјера, тумаче ову област. Култура је једна од грана људске дјелатности која највише покреће стваралаштво у једној средини и позитивно утиче на њен друштвени и привредни развој. Друга је ствар што неке средине то користе, а неке не. Економисти су израчунали да уложени један евро, долар или марка, у културу вјеровали или не, тој друштвеној заједници враћају чак 17 пута више. Уздишемо и на само помињање Београда, Новог Сада, Дубровника, Париза, Рима, Беча, и неких других мјеста. Покушајте да их замислите без њихове културе. Да ли би у нама ови градови побуђивали осјећај усхићености и зависти у најљепшем смислу кад би им неко одузео ону њихову љепоту духа и људске маште?

Народна библиотека „Иво Андрић" у правом смислу ријечи има улогу мотора челиначке културне заједнице. Са књижним фондом од око 25.000 књига, издавачком дјелатношћу, завичајном збирком у којој сакупљамо сву вриједну архивску грађу и модерном читаоницом, без претјеривања може се рећи да спадамо међу боље библиотеке Републике Српске иако немамо намјенску зграду, а и буџет нам је више него скроман. Прије пола године почели смо активности за прелазак на модерни библиотечки програм cobiss. Нисмо срећни чињеницом да неке библиотеке у Републици Српској, и то из боље развијених општина од Челинца, тај програм бесплатно добивају, а нас ће коштати преко 4.000 КМ, али не желимо заостајати у технолошком процесу.

Ми у Челинцу имамо неколико културних пројеката који нашој заједници служе на понос.

Прије свега, то је издавачка дјелатност наше библиотеке и Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета" коју смо утеме-

лили одмах послије рата и у којој смо припремили преко 40 књига међу којима је више њих од капиталне вриједности. Захваљујући тој активности мало која општина у Српској има овако обрађену писану грађу о себи.

Ту је и „Михољданска повеља" која ће сљедеће године имати своју 20. епизоду и за ту прилику планирамо објавити ЗБОРНИК. На овај начин, а мислимо да је лијеп и достојан труда, захваљујемо се свим оним појединцима и колективима који наш завичај афирмишу на културном плану.

„Челиначке новине" излазе мјесечно од почетка 2000. године и у припреми је 204. број. Јубиларни 200. број свечано смо обиљежили љетос. Наши читаоци, Челинчани у завичају и они расути широм свијета, одавно су овај лист прихватили као породичну вриједност, а медијској заједници Републике Српске је познато да смо специфични по томе што афирмишемо живот, а не смрт, што се дивимо култури, а не разним ријалитјима, што његујемо поуздану и коректну информацију, а не таблоидно новинарство.

Сви ови пројекти настали су од идеје до реализације у нашој Библиотеци и искључиво на ентузијазму.

Ту је и Књижевна награда „Славко Јунгић Јесеј" намијењена стваоцима млађим од 30 година. Додјељујемо је већ четири године у сарадњи са „Винаријом Јунгић" која је покровитељ ове награде и за који дан расписаћемо конкурс за 5. награду која се додјељује на свечаности 14. фебруара, на Трифундан, у „Винарији Јунгић".

Споменимо да је управо захваљујући напорима наше Библиотеке стари град Змајевац код Челинца прије четири године уврштен на листу Националних споменика културе БиХ. Пред институцијама Српске и локалне заједнице сада је обавеза да се том историјском подручју коначно посвети пажња коју заслужује.

Изузетно цијенимо афирмисане ствараоце и њихова дјела радо популаришемо, они су нам узор, али желимо да помогнемо и локалним прегаоцима из те области да уђу у чудесни свијет умјетности. Радимо по провјереном рецепту – мислимо глобално, а дјелујемо локално.

Челинац красе умјетници и културни ствараоци попут књижевника Момчила Спасојевића и Мирка Вуковића, ту је Борис Максимовић чија је збирка путописа „Хаџилук племенитом сну" за кратко вријеме доживјела два издања, а судећи по интересовању ускоро се може очекивати и треће. Борис је и уредник часописа за културу „Талас" чији други број је управо изашао а који је већ на себе скренуо пажњу културне заједнице БиХ. Поменимо и сликаре Зорана Сувајца Зографа и младу Рајну Савић. На више факул-

тета у земљи и иностранству и на академијама умјетности -сликарству, драмској умјетности, музици, књижевности школују се бојни млади Челинчани који ће, чврсто вјерујемо у то, за коју годину сигурним кораком поћи за Челинчанима, иначе добитницима „Михољданске повеље", академицима Рајком Кузмановићем и Драгом Бранковићем, Ранком Павловићем, Николом Пејаковићем, Добривојем Антонићем, Љубицом Перкман Топић, Остојом Ђукићем и другима.

Споменимо овдје и културно-умјетничка друштва која дјелују у Челинцу гдје се већ 12 година одржава смотра фолклора, затим Етно групу „Дукат" и Јошавачки тамбурашки оркестар који такође у својој области на лијеп начин доприносе развоју и афирмацији културе.

Наша Библиотека његује коректну и успјешну сарадњу са Центром за спорт и културу, СПКД „Просвјета", образовним и културним установама у општини и окружењу, свим удружењима грађана у општини, али и са свим појединцима који нам се обрате за помоћ или подршку, од ђака, преко студената до радника и културних и научних стваралаца.

На крају, драги пријатељи, морам рећи и ово, мада то сви добро знамо. Посљедњих деценија под културу се често сврстава забава у коју чак и из јавних буџета се издвајају средства која су некад била намијењена култури и умјетности. Они за своје пројекте, (замислите, на њиховим плакатама се појављују наслови „културно-забавна манифестација" попут - први глас *нечега*, потрага за разним талентима, брзо испијање пива, роштиљијада, штрапаријада, ту су и разни назови народни обичаји који немају везе с културом па ни са лијепим укусом), добијају више средстава од књижевних манифестација, позоришних представа, изложби слика. Већи хонорар добије пивопија који за девет секунди попије пиво од аутора вриједне књиге. Њима, не само приватни медији него и јавни сервиси, уступају ударне термине, а култури по који минут остављају простор у поноћ или репортажу за седмични односно мјесечни преглед. То је дугорочно опасно и друштвено ретроградно. Отуд толики ријалити и друштво какво имамо. Запитајмо се коме све то треба, гдје ти и такви програми који ће се тек измислити усмјеравају младе, каква је то њима порука? - закључила је Копривица.

Наша Библиотека није складиште књига него установа са богатом културном продукцијом

Народна библиотека „Иво Андрић" 11. октобра 2017. године поводом Дана библиотеке додијелила је 20. јубиларну „Михољданску повељу" Радомиру Тривићу.

Представљена је и монографија „Челиначки бисер културе – 20 година Михољданске повеље", а постављена је и изложба „Кочић – наш савременик" коју је поводом 140. годишњице рођења књижевника и народног трибуна припремила Народна и универзитетска библиотека Републике Српске из Бањалуке.

Признање намијењено највреднијем читаоцу челиначке библиотеке у овој години припало је протојерeју Станоју Зељковићу који је у свом обраћању нагласио да храмови и културне установе имају изузетан значај за сваку средину, а да је књига највреднији намјештај у сваком дому.

Пригодну бесједу „Друштво без књиге је као човјек без душе" одржала је директор Библиотеке Јелена Копривица.

У просторијама Библиотеке 17. октобра 2018. године поводом Дана библиотеке у присуству представника локалне власти и бројних читалаца, сарадника и пријатеља 21. „Михољданска повеља" додијељена је доц. др Жељку Јунгићу. Директор установе Јелена Копривица одржала је бесједу о вину и умјетности. Признање намијењено најбољим читаоцима додијељено је учитељици Славици Тодоровић и др Татјани Сердар. Музички умјетници Стојана Кучук и Душан Покрајчић умијећем на клавиру, виолини и вокалним извођењем уљепшали су овај догађај.

Пригодном свечаношћу организованом 10. октобра 2019. године обиљежен је Дан библиотеке и 22. пут додијелила „Михољданску повељу" као највеће признање из области културе у

Наталија Тодоровић и Тијана Тепић

Јелена Копривица, Стојана Кучук и Душан Покрајчић

Јошавачки тамбураши уљепшали су бројне догађаје у библиотеци

челиначком крају. Повеља је овога пута додијељена Манастиру Ступље, а тим поводом игуман манастира Платон (Јовић) одржао је бесједу.

Ову свечаност поред гостију украсили су и учесници програма.

Тијана Тепић, студент Медицинског факултета у Бањалуци, која је већ својом првом збирком поезије „Једна суза и загрљај свијету", у издању челиначке библиотеке, потврдила пјеснички дар, а албумом народне и духовне музике „Избављење од туге" музичку надареност. Овом приликом она се представила са неколико својих пјесама са овог албума чиме је одушевила публику.

Путем видео-пројектора посјетиоцима је представљено како је Манастир Ступље након откривања темеља 1994. године из пепела, гдје је провео три вијека, васкрсавао у духовни и културни центар народа нашег краја. Пројекцију је припремило манастирско братство, а искушеник Манастира Ступље представио је манастирску библиотеку

Признања намијењена најбољим читаоцима додијељена су Богдану Бори Марјановићу, пензионеру из Челинца, и Марини Јокић, ученици трећег разреда Електротехничке школе из Челинца.

Програм је водио сарадник и пријатељ библиотеке Давид Дерајић који је годинама и један од највреднијих читалаца и посјетилац свих значајних културних догађаја у Челинцу.

У Спортској дворани у Челинцу 12. октобра (Михољдан) 2020. године одржан је 1. Мини сајам књига на којем су своја издања и асортиман представили издавачи „Импримату", Удружење стрип аутора и обожавалаца стрипа Републике Српске „Девета димензија", Народна библиотека „Иво Андрић" и СПКД „Просвјета" Челинац, књижарско-издавачко предузеће „Библионер" и антикварница „Рамајана" из Бањалуке и „Елена" из Челинца. Професор, књижевник и библиофил Момчило Спасојевић представио је своју вриједну збирку старих књига и часописа од тридесетак из 18. и 19. вијека.

Директорка Народне библиотеке „Иво Андрић" Јелена Копривица у поздравној ријечи истакла је да ова установа први пут на овај начин обиљежава свој дан. Она је рекла да је пандемија ковид 19 изузетно отежала рад свим установама културе те из тог разлога први пут у посљедњих 22 године изостаје додјела „Михољданске повеље", која је највеће признање за културно стваралаштво у челиначком крају. Подсјетила је на активности ове установе у протеклом периоду и изразила наду да ће сајам књига у наредном периоду постати редовни садржај „Михољданских културних свечаности" које најстарија челиначка установа културе организује поводом свога дана, а у славу књиге и културе.

Посјетиоце и излагаче поздравила је и замјеница начелника Општине Милијана Топић која је пригодним ријечима отворила сајам. Она је подсјетила да Библиотека „Иво Андрић" на овај начин обиљежава свој 45. рођендан, те да кроз библиотекарство као своју примарну дјелатност, издавачку дјелатност и организовање разноврсних културних догађаја подстиче и унапређује културно стваралаштво у Челинцу у чему има и подршку локалне заједнице.

Излагачи сајма били су пријатно изненађени и посјетом и прометом. Борис Максимовић (Импримату р), Драгана Палић (Библионер) и Мирослав Гојковић (Рамајана) рекли су да годинама учествују на регионалним сајмовима књига, а да је овај у Челинцу и по посјети и по промету превазишао сав њихов оптимизам. „Дошли смо овдје без великих очекивања, са жељом да подржимо челиначку библиотеку у овом подухвату и пружимо допринос афирмацији књиге и културног стваралаштва. Веома смо изненађени посјетом и занимањем Челинчана за књигу. Посјетиоци сајма нису само пролазили поред штандова него су показали велико занимање шта смо им то ми овдје понудили, листали су књиге, разговарали о њима и прилично куповали. Примјетила сам да су Челинчани веома упућени у књижевно стваралаштво и заиста ме то сазнање обрадовало и охрабрило. Књига, дакле, није само прошлост, она има и будућност" - дала је своју оцјену сајма Драгана Палић из „Библионера".

И остали излагачи су своју оцјену сајма истакли на сличан начин. Посјетиоци су имали прилику и да погледају изложбу стрипа која је претходног викенда била изложена на 3. Међународном салону стрипа у Каменој кући на тврђави Кастел. У организацији овог догађаја челиначкој библиотеци велику подршку пружили су радници Центра за спорт и културу.

Пригодном академијом 20. октобра 2021. године прослављен је Дан библиотеке. Овим поводом 23. пут додијељена је „Михољданска повеља" – Милораду Докићу, а признање најбољем читаоцу Мири Ћосић. Представљена је публикација „"Упознај боље Челинац". Рад Библиотеке похвалио је и начелник општине Владо Глигорић који је представио најновије издање челиначке библиотеке рекао је да се ради о својеврсном водичу кроз вријеме, простор и догађаје, те да је веома користан информатор. Догађај су уљепшали чланови Тамбурашког оркестра „Јошавка".

Свечаном академијом одржаном 11. октобра 2022. године челиначка библиотека обиљежила је 47 година свога дјеловања. Овим поводом „Михољданска повеља", 24. у низу додијељена је Гојку Ђурићу. Признање највреднијем читаоцу библиотеке за

претходну годину додијељено је Гордани Ивковић.

Овај културни догађај којем су присуствовали бројни поклоници културе уљепшао је млади виртуоз на хармоници Лазар Бајић добитник бројних признања на домаћој и иностраној музичкој сцени.

Након подсјећања на културне догађаје које је протекле године организовала ова установа, директорка Јелена Копривица одржала је свечану бесједу на тему „Споменици нераскидивих веза Челинца са Србијом".

Гостима Свечане академије обратио се и начелник општине Челинац Владо Глигорић. Он је истакао да Народна библиотека „Иво Андрић" веома добро обавља своју културну мисију и на различите начине баштини и развија не само културу, него и идентитет Челинца.

- Народна библиотека „Иво Андрић" пажљиво изучава прошлост Челинца и прати савремене догађаје, а од свега тога корист ће имати и наше будуће генерације. Ако се у установама културе не сачува траг о догађајима они губе на вриједности ма колико у заједници имали свој значај у тренутку одржавања. Зато библиотека заслужује подршку локалне заједнице у свим видовима свога дјеловања, а свакако да ће се општина Челинац укључити и у одржавање и обнову споменика културе – рекао је Глигорић.

У холу Средње школе и Библиотеке 16. октобра 2023. године пригодном свечаношћу обиљежен је Дан библиотеке. Представљена је књига „Додаци јелима" књижевника Горана Дакића. Поред

Мали читаоци из Дјечијег вртића "Невен"

аутора књигу су представили књижевник Мирко Вуковић и издавач Борис Максимовић („Имприматур"). О друштвеном значају библиотека у друштву бесједила је Јелена Копривица, директор установе. Признање најбољем читаоцу додијељено је ученици Николини Лакић. Ове године према одлуци Управног одбора библиотеке није додијељена „Михољданска повеља" под образложењем да се нико од културних стваралаца, а да су истовремено и сарадници ове установе, није посебно истакао.

Народна библиотека „Иво Андрић" пригодном свечаношћу

одржаном 22. октобра 2024. године обиљежила је Дан ове установе. У конференси коју је водила Драгана Кљајић наглашено је да ће у мају наредне године челиначка библиотека обиљежити 50. рођендан. Од оснивања до данас она је проширивала своју дјелатност, а посљедњих година претежно се бави библиотекарством, издавачком дјелатности, организацији културних догађаја, његовању завичајног насљеђа, а јавља се и као иницијатор и других бројних догађаја из различитих друштвених сфера, не само културе.

„Михољданска повеља" додијељена је институцији Предсједника Републике Српске као знак захвалности за подршку опремању Легата академика Рајка Кузмановића

Бесједу поводом Дана библиотеке, а у сусрет педесетогодишњици њеног оснивања одржала је директор ове установе Јелена Копривица:

- Као што је познато, први спомени библиотеке у Челинцу везују се за познатог учитеља Фрању Вучака, који је организовао читаоницу тридесетих година прошлог вијека, а вијест о томе објављена је у „Врбаским новинама" тадашњем званичном листу Врбаске бановине.

Након Другог свјетског рата библиотека дјелује у саставу Дома културе и Народног универзитета. Скупштина општине Челинац је у мају 1975. године овој установи дала самостални статус када она добија име Народна библиотека „Иво Андрић". Прве књиге челиначкој библиотеци, осим Културно-просвјетне заједнице БиХ, даровали су између осталих издавачка предузећа „Веселин Маслеша" и „Свјетлост" из Сарајева. „Глас" Бања Лука, народне библиотеке широм БиХ, бројни појединци, а Фабрика намјештаја „Босна Шипад" из Брчког обезбиједила је комплетан намјештај за библиотеку. У листу „Глас" из октобра 1975. године дописник из Челинца Свето Милијевић написао је да је у склопу „Мјесеца књиге" и акције „Хиљаду школских библиотека у БиХ" у Челинцу приређено вече на којем су се представили књижевници Адван Хозић, Велимир Милошевић и Насиха Капидић.

Данас ова културна установа има близу 30.000 књига које се обрађују у COBIS систему. Фонд потпуно одговара савременим потребама читалачке публике свих узраста и различитог афинитета од лектире, преко књижевних класика, стручне литературе за студенте до белетристике.

До Одбрамбено-отаџбинског рата челиначка библиотека бавила се искључиво библиотечком дјелатности, биоскопским пројекцијама и спорадичним књижевним промоцијама. Након рата интензивно проширује своје културно, али и друштвено дјеловање па већ 1996. године почиње са издавачком дјелатношћу. Поред тога библиотека је била иницијатор бројних других догађаја из различитих друштвених сфера, поново оживљава биоскоп који је био прекинуо рад, покреће избора најуспјешнијих спортиста или избора најљепшег дворишта у Челинцу и др.

„Михољданску повељу", признање за изузетан допринос афирмацији културе у челиначком крају библиотека установљава 1998. године а нешто касније и Књижевну награду „Јесеј" коју заједно реализује са „Винаријом Јунгић", и Српским просвјетним и културним друштвом „Просвјета". Свих ових година, у оквиру издавачке дјелатности, вриједно је прикупљана архивска грађа о челиначком крају, публикована путем различитих монографија и локалне информативне ревије „Челиначких новина". Од 1996. године, откад постоји издавачка дјелатност, до данас објављено је педесетак књига завичајних књижевних стваралаца и завичајне тематике међу којима неколико вриједних монографија о различитим областима: школство, култура, духовност, привреда, историја Челинца, спорт и тд.

„Челиначке новине" један су од пројеката којим се Народна библиотека „Иво Андрић" поноси. Управо, „Челиначке" су нашу уста-

нову отвориле јавности тако да је она већ двије и по деценије у правом смислу ријечи народна установа, како то и стоји у њеном називу, гдје се размјењују идеје и реализују различити пројекти из свих области живота. Потврђује то и ова изложба насловница „Челиначких новина" приређена поводом изласка из штампе 300. броја, која ће нас подсјетити на неке догађаје и теме којима смо се бавили, а нема озбиљнијег догађаја ни посла који се у Челинцу десио, а да није попраћен у нашем листу.

За „Челиначке новине" не вриједи она фраза која се појавила готово у исто вријеме кад и овај лист, односно с појавом друштвених мрежа, а то је - да је прошло вријеме штампаних медија. Из мјесеца у мјесец, из броја у број, оне изазивају пажњу јавности, оне су хваљене и критиковане, пркосе недаћама, друштвеним промјенама и навикама. За „Челиначке новине" не вриједи она фраза која се појавила готово у исто вријеме кад и овај лист, односно с појавом друштвених мрежа, а то је – да је прошло вријеме штампаних медија. Из мјесеца у мјесец, из броја у број, оне изазивају пажњу јавности, оне су хваљене и критиковане, пркосе недаћама, друштвеним промјенама и навикама. "Челиначке новине", ево већ 25 година и 300 бројева, су тихо, из броја у број, освајале нове просторе, повећавале број читалаца, окупљале нове сараднике и ширили тематске оквире. И што је најважније остале су вјерне утврђеној концепцији и својим читаоцима, избјегавајући таблоидизацију, сензационализам, црне хронике, дакле теме које живот чине ружнијим, али нажалост заокупљају пажњу публике којој се обраћају заклањајући лијепе призоре живота. Ово је лист посвећен своме завичају и људима из Челинца било да живе на родном огњишту или у расејању. „Челиначке" се базирају на поузданим и званичним информацијама и актуелностима, комуналним темама и дилемама, нашој култури и духовности, историји, садашњости и будућности нашег краја. Поред осталог и по „Челиначким новинама" Челинац је данас препознатљив у ширем окружењу.

Наш труд примијећен је и на ширем плану тако да је ове године Друштво библиотекара Републике Српске Народној библиотеци „Иво Андрић" додијелило највеће признање у области нашег библиотекарства Повељу „Ђорђе Пејановић" прогласивши је најбољом библиотеком у Републици Српској. А највећа и најзначајнија признања су управо она која стижу из области струке, од колега.

Француски драмски писац Молијер рекао је „оно што је добро узимамо гдје нађемо, а тог добра, вјерујте, понајвише има у библиотекама". Утицај књига и библиотека на подизање културног нивоа људског друштва је несумњив, и врши се непрекидно, а књиге

могу да живе пуним животом само тамо гдје постоји ентузијазам и читалачка култура. Врата наше установе увијек су отворена за све грађане – рекла је Јелена Копривица.

Поводом дана библиотеке традиционално се награђује најврједнији њен читалац. Приједлоге припремају библиотекари који током године непосредно раде са читаоцима. Ове године признање је додијељено Звијездани Ђурић која је донедавно, односно до пензионисања, обављала функцију секретара Скупштине општине.

Народна библиотека „Иво Андрић" на различите начине подржава челиначке културне ствараоце и на тај начин афирмише и Челинац као град којем култура служи на понос. Ова прилика је искоришћена да се челиначка културна јавност подсјети на још један изузетан успјех челиначких културних стваралаца. Наиме, 70. „НИННову" награду, најпрестижнију књижевну награду на српском културном простору, добио је роман Стеве Грабовца „Послије забаве" чиме је ова еминентна награда први пут дошла у Републику Српску, али и у Челинац. Грабовчев издавач је издавачка кућа „Импримату", коју је основао и води наш суграђанин Борис Максимовић. Челиначка библиотека 2014. године објавила је Борисову прву књигу, збирку путописа „Хаџилук племенитом сну" која је доживјела три издања.

Народна библиотека
«Иво Андрић»
Челинац
поводом Дана библиотеке
додјељује
ЗАХВАЛНИЦУ
ИЗДАВАЧКОЈ КУЋИ
"ИМПРИМАТУР"
Бања Лука-Челинац
као знак захвалности
за успјешну дугогодишњу сарадњу
и изузетне успјехе
у афирмацији културне дјелатности
у Челинцу
Челинац, Мишидан 2024. год.
Председник
Управног одбора
Директор

Након тога овај професор српског и италијанског језика и књижевности са италијанског језика превео је три романа, основао је Удружење младих „Могу" и поред осталог у њему покренуо читаоницу, да би се потом са много љубави и ентузијазма упустио у издавачке воде. Будући да је Борис дугогодишњи сарадник библиотеке, Управни одбор библиотеке одлучио је да као израз захвалности, признања, али и подршке за будући рад усмјери 400 КМ за куповину књига за потребе библиотеке од „Импримату". Борис Максимовић у вријеме ове свечаности налазио се на Сајму књига у Београду, те му је захвалница уручена накнадно.

Фото-журнал са додјела "Михољданске повеље": З. Сувајац, Љ. Мирковић, Б. Максимовић, Р. Тривић, Д. Бранковић, М. Спасојевић, Р. Кузмановић, Р. Павловић, Д. Пејаковић, С. Тешић, Н. Пејаковић, М. Вуковић, М. Родић, Д. Антонић, С. Цвијановић, Љ. Перкман

Михољданска повеља

"Михољданска повеља" је највеће признање у области културе на подручју општине Челинац које је установио Управни одбор Народне библиотеке "Иво Андрић" 1998. године.

Додјељује се сваке године о михољском љету, а поводом Дана Народне библиотеке "Иво Андрић".

Признање додјељује Библиотека, а на приједлог жирија састављеног од истакнутих челиначких културних стваралаца.

Кандидат за признање треба да има најмање пет година континуираног и запаженог културног стваралаштва које треба да надмаши ангажовање у колективу гдје је запослен, те да се својим ангажовањем потврди као пријатељ Библиотеке.

Једном додијељена "Михољданска повеља" сматра се признањем за цјелокупно културно стваралаштво што значи да се ово признање истом појединцу не може више пута додјељивати.

Признање у виду уникатне плакете (повеље) додјељује се на јавној свечаности која се тим поводом организује.

Имена добитника уписују се у посебан Регистар који се води у Народној библиотеци „Иво Андрић" и јавно публикује.

Стваоци свјетлости

„Бисер челиначке културе - 20. година Михољданске повеље", приредили Јелена Копривица и Борислав Максимовић, Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац, 2017. године

Челинац монографијом „Бисер челиначке културе - 20 година *Михољданске повеље*", у којој се нашло готово све оно што се у посљедње двије деценије у овој средини десило у домену културе, може да подичи.

Давно је већ речено да су књиге поузданије од памћења и да оне за човјека значе препознавање самога себе, да уздижу, бране од заборава и враћају сјај успомена на минуле дане. Максима: „Што није записано, није ни било", оправдава оне који пишу, јер оно што се запише постаје дио културне баштине средине о којој аутори пишу. Просто је зачуђујуће колико су људи склони забораву, а заборав води на криве стазе. Риједак је народ који је допустио да му се у толикој мјери замагли прошлост, као што се то десило Србима. И можда је баш то и подстакло приређиваче ове књиге, Јелену Копривица и Борислава Максимовића, да се, упркос овом ужурбаном и нестрпљивом времену, врате у прошлост трагајући за вриједним дешавањима у челиначкој култури, растјерујући тако нагомилану маглу која настоји да то прекрије.

У њеном поговору, између осталог, каже се: „Ова књига је свједочанство о дуготрајној упорности... прича о инвентивности у савладавању бројних препрека, генеза једног концепта организовања догађаја...". Наравно, она је и свједочанство о мукотрпном, истрајном и стрпљивом раду појединаца, да се култура почне поимати као својеврстан израз живота и свакодневног понашања.

Сам појам „повеља" у српској историји и културној баштини, представља велику драгоцијеност. У њима се чувају трагови историје и језичке и сваке друге културе. Оне су и докази постојања српске државности у средњем вијеку са уређеним друштвеним животом. Зато се повеље чувају као велике драгоцијености и служе стручњацима и научницима као извори за изучавања прошлости и културне баштине српског народа.

Награда с називом „Михољданска повеља" има и своју симболику. Додјељује се о Михољдану, добу када се обично дани злате обасјани сунцем и траје благо вријеме. Најчешће се додјељују особама у зрелом добу, а које су оставиле запажене трагове у културним збивањима челиначког краја. У том смислу, ова књига се враћа до двадесет година унатраг и документовано и вјерно прати сва културна збивања у челиначкој средини као и рад истакнутих личности пониклих под овим поднебљем. Тако се ређају бројна имена и дјела сликара, књижевника, публициста, музичара, академика, научника, глумца и других културних дјелатника. Дакле, ријеч је о особама од духа, проницљивости и велике стваралачке снаге који у културну баштину ове средине настоје да удахну племенито, лијепо и општекорисно, од важности за садашње и будуће нараштаје. Уносећи свјетлост у догађаје, живот и прошлост, такви људи служе садашњости и будућности. Резултати рада добитника „Михољданске пвоеље" потврђују да живот није, како не-

ки песимисти сматрају, одвратан и бесмислен, већ да он има и своју свијетлу и радосну страну. Тек када се све то сагледа у цјелини добија се доста потпуна слика огромних размјера колико је и шта све учињено у челиначкој култури са више него скромним материјалним средствима. Презентовано у овој књизи остаје да траје, остаје као примјер, усмјерење и путоказ онима који долазе, којим правцем убудуће треба ићи и одакле кренути, али то је и изазов да се урађено превазиђе и учини још нешто више. У књизи је све документовано изворним текстовима и фотографијама и другом аутентичном грађом.

Књига „Бисер челиначке културе" представља још једно указивање поштовања и признања онима који су допринијели културном развоју на челиначком подручју и културном стваралаштву уопште. Она свједочи како награда и у малој средини може да траје и уважава се. Није неважно истакнути да у задње двије деценије у културној заједници окупљеној око „Михољданске повеље" није било ниједне примједбе нити скандала, који неријетко прате награде у области књижевности и културне дјелатности уопште.

Ова књига, заснована на аутентичној грађи, представља драгоцјено свједочанство о ономе што се урадило и ко је радио, свједочанство о једној културној релативној истини која се лако замрачује и губи, истини која је без овакве књиге тешко уочљива. То што је у њој похрањено је као и свако друго народно добро и од великог је друштвеног значаја и опште користи.

Читање ове књиге пружиће нам неколико лијепих часова, скромних и радосних открића које дугујемо њеним приређивачима, који заслужују сваку ријеч похвале за добро обављен посао.

Монографија „Бисер челиначке културе" може да се посуди на читање у челиначкој библиотеци.

Момчило СПАСОЈЕВИЋ,
"Челиначке новине", број 2016, октобар 2017

Образложења и обрађања добитника „Михољданске повеље" до 2017. године, а то су: сликар Богдан Маличевић, књижевник Момчило Спасојевић, ликовни педагог Љубомир Вуликић, штампар Душко Пејаковић, новинар и публициста Борислав Максимовић, музички педагог Љубисав Мирковић, новинар и лектор Сњежана Тешић, сликар Зоран Сувајац, пјесник Мирко Вуковић, академик Рајко Кузмановић, академик Драго Бранковић, глумац и редатељ Никола Пејаковић, књижевник Ранко Павловић, фотограф Милорад Родић, привредник и књижевник Добривоје Антонић, књижар Свјетлана Цвијановић, књижевник и сликар Љубица Топић Перкман, проф. др Остоја Ђукић, менаџер културе и нови-

нар Ненад Новаковић, културни радник Радомир Тривић, објавили смо у нашој монографији „Бисер челиначке културе" коју сматрамо саставним дијелом и ове књиге.

20.

„Михољданска повеља" 2017. додијељена је Радомиру Тривићу.

Образложење

Добривоје Антонић и Радомир Тривић

Радомир Тривић је од ране своје младости истакнути члан челиначке културне заједнице. Иако га многи суграђани прво вежу за политику, његово право природно окружење је култура. Члан је челиначке и Библиотеке и СПКД „Просвјета" од оснивања, и то са својом породицом.

Рођен је 1959. године у Јошавци, након гимназије завршио је Педагошку академију, смјер историја и географија, те је као наставник радио у школи у Јошавци коју је и сам похађао. Био је предсједник Омладинске организације општине Челинац, у више наврата и одборник у Скупштини општине Предсједник општине Челинац био је у периоду 1993/97. године и предсједник Скупштине општине 2000/2002. године. Његова политичка каријера није оскрнављена никаквим аферама.

Био је истакнути члан извиђачке организације и свестрани друштвени активиста, члан више управа спортских и културних удружења.

Као предсједник Општине Челинац 1994. године иницирао је и припремио Обновитељску скупштину Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета" Челинац.

У посљедње три деценије Тривић је у више наврата био предсједник Управног одбора челиначке библиотеке и добрим дијелом захваљујући његовом утицају створени су услови за развој ове установе. Учествовао је у покретању издавачке дјелатности и један

је од утемељивача „Михољданске повеље". Један је од највећих заговорника очувања „Челиначких новина", и то од првог броја чији је и активни сарадник.

Тешко је наћи неки значајни културни догађај који је деценијама уназад одржан у Челинцу, а да му он није присуствовао. Активно прати и културна дешавања у сусједним општинама. Локалним културним стваоцима и радницима из области културе константно пружа искрену подршку. Челиначка културна заједница је често користила његове добре везе са умјетницима и менаџментом републичких културних установа и институција за афирмацију челиначког културног стваралаштва изван локалних оквира. У протекле двије деценије Радомир Тривић је више пута предлаган за „Михољданску повељу", али управо он је увијек инсистирао да се ово најзначајније челиначко признање из области културе додијели неком пречем. Овога пута жири није имао никог пречег.

Ријеч добитника

Поштоване даме, поштована господо, драги пријатељи!

Веома сам захвалан онима који су расправљали о томе коме ће припасти част да ове јесени прими и понесе ово јединствено признање – *Михољданску повељу*, двадесети пут од њеног утемељења. Посебну захвалност дугујем одбору који је донио коначну одлуку о томе. Исто тако, осјећам одређену нелагоду због тога, јер за свој досадашњи рад, на било којем пољу мојих дјеловања, нисам добијао таква признања или похвале, осим:

- књиге коју сам добио од моје наставнице математике у основној школи, кад сам тачно ријешио све задатке на провјери знања од стране просвјетне инспекције, ударничких значака на омладинским радним акцијама на којима сам био и Ордена Његоша Првог реда, 1997. године.

Али, морам да кажем да ја никад нисам радио да бих добио признања и захвалности оних према којима је мој рад био усмјерен, већ сам радио оно што сам могао зато што сам осјећао да је то моја дужност, моја обавеза према самом себи, мојој породици, селу у којем живим, установи у којој радим и друштвеној заједници као цјелини.

Искрено, ја мислим да ја ову *Повељу* нисам потпуно и сасвим заслужио и – откад сам обавијештен да се моје име помиње у том контексту – питао сам се и преиспитивао: "Зашто ја?", јер мислим да још многи или бар неколико њих ово признање заслужују више него ја, или да треба да га добију прије него ја. Из поштовања

према тим особама и према тим друштвима, овом приликом ћу прећутати њихова имена и називе.

Зашто сам у праву кад мислим и кажем да нисам достојан ове *Повеље*?

Ја нисам створио ништа што би се могло критички посматрати као допринос стваралаштву у обухвату духовне културе: стих, приповијетку, музичко дјело, фотографије, слику... Нисам био досљедан и храбар да оно што се крије по свескама писаним од првих дана гимназије до данас објавим. Као заљубљеник фотографије, у рачунару ''кријем'' хиљаде добрих фотографија од којих би се могло приредити више изложби! Дакле, ја нисам *стваралац* већ *политичар и учитељ* у области сазнавања и духовне културе. Као такав, у времену кад сам имао стварни политички утицај и моћ, нисам Народној библиотеци ''Иво Андрић'', чији смо гости вечерас и овдје, обезбиједио одговарајући простор и трајну адресу. Нисам је извео из овог ''подстанарског'' односа у којем је тако дуго. Нисам предузео довољно да се Одлука Скупштине општине Челинац, из 1997. године, о оснивању завичајног музеја оствари на одговарајући начин...

Кад сам, припремајући ''одбрану'' од могућих напада и критика на овакав избор, тражио одговоре, онда сам дошао до ових чињеница:

Књиге, као извор сазнавања и основу својеврсног уживања у читању, заволио сам, захваљујући мојој мајци и неколицини мојих учитеља, рано и та љубав не престаје. Радо и кад год имам времена за то, читам и сад и тако ће бити док будем жив и способан за читање. И не само да читам – ја, учитељ, препоручујем другима да читају и да уживају у читању. Ја сам књиге сакупљао, на разне начине, од основне школе па све до ових дана, и многе моје књиге, позајмљене студентима, ученицима и другима, данас се налазе код оних којима сам их позајмио, а да ми их нису вратили. И ја сам срећан због тога, под условом да те, у правилу вриједне и ријетке књиге, нису уништене.

Од дјетињства, од петог разреда основне школе, почео сам да сакупљам репродукције умјетничких слика: из старих читанки, новина и слично, тако да сам до трећег разреда Гимназије имао веома богату збирку. Док смо, једне вечери, код хотела ''Палас'' у Бањалуци, чекали аутобус за жељезничку станицу, мој старији колега Миливоје, апсолвент Педагошке академије у Бањалуци, ми се пожалио, не знајући да ја то имам, да му таква збирка (албум) треба да би положио посљедњи испит и постао учитељ. Ја сам му то, наредног дана, поклонио. И данас сам срећан због тога.

Кад је група младих Јошављана, давне 1984. године, исказала

спремност и жељу и покренула радње за оснивање културно-умјетничког друштва – био сам са њима и заједно са њима сам ту нашу намјеру и наше право остварио. Бранио сам овај потез од политичког става тадашњег општинског руководства који је сугерисао да се од те намјере одустане и да се у Јошавки оснује (само) одјељење друштва из Челинца, а не ново друштво. Наше друштво је основано и веома успјешно је радило све до почетка рата 1991. године, а по завршетку рата је обновило рад.

Као предсједник Општинске организације Савеза социјалистичке омладине 1986. године био сам иницијатор и организатор прве изложбе слика младих самоуких сликара Иванковић Мирослава из Јошавке и Сувајац Зорана из Шњеготине. Уз помоћ предузећа "Механичка прерада дрвета", које нам је урадило рамове за слике, изложбу смо организовали и поставили у овом простору ове Средње школе. Поносан сам на то!

Челиначки "дом културе", наш биоскоп, је своја врата затворио за било коју врсту културно-умјетничких окупљања народа одмах по избијању сукоба у Книнској крајини, Далмацији и Славонији, послије првих страдања народа и погибија бораца и цивила. Ми смо их "отворили" у току зиме 1993/94. године, организујући поетско-гусларско вече, а затим и друге садржаје, са жељом да организовањем таквих догађаја грађанима наше општине и борцима на одмору поправимо расположење и исцрпљујућим ратом посрнули морал.

Кад сам, 1997. године, предавао дужност предсједника наше општине и кад сам се питао: "На шта бих могао бити поносан у времену предсједавања?", највише сам се, самом себи, могао похвалити чињеницом да је Челинац у тим годинама први пут створио СВОЈУ књигу, књигу којој су: аутор (Момчило Спасојевић, Миладин Савић, Славко Јунгић), издавач (Народна библиотека "Иво Андрић") и штампар (штампарија Душка Пејаковића) били у Челинцу. Посебно сам поносан на "Михољданску повељу" коју смо, у напору слободне расправе, измислили, осмислили и обликовали нас неколико тадашњих чланова Управног одбора Народне библиотеке, да бисмо и на тај начин покренули и ојачали културно стваралаштво и културна дешавања. Јер – "само култура може да сачува душу народа", како недавно рече руски глумац и режисер Николај Бурљајев. "Умјетност може да мијења свијет и она мијења свијет. Само пијачно стваралаштво утиче лоше", рекао је он.

Дозволите ми да вам кажем још неколико ријечи о књизи, не мојих ријечи већ "позајмљених" из пригодног осврта Саве Петровића, под насловом "Уједињени у мржњи према Иви Андри-

њу":

"Ово је доба у коме се брзо живи и ствара, али и разара, доба када је књига, написана без мржње и пакости, можда још једино мјесто гдје има љубави у овом узаврелом и несигурном свијету. Са финим осјећајима памтим како је октобар био мјесец коме сам се највише радовао у животу – био је то мјесец књиге у социјалистичкој Југославији. Тада је у многим градовима, библиотекама, школама и књижарама књига била у центру пажње. Пуних тридесет дана књиге су продаване по знатно сниженим цијенама, организоване су изложбе књига и књижевне вечери и, што је било најљепше и најважније, поклањали смо књиге дјеци, својим пријатељима, момку или дјевојци, члановима породице, библиотекама или школама, као израз поштовања и пажње и жеље да свијет живи у миру и љубави. Књига као поклон – то данас можда звучи необично и архаично. Али, у оно давно вријеме, стварана је и традиција даровања књиге, са посветом. Тај поклон најдуже се чувао и најчешће поново узимао у руке и тако се онај ко ти је поклонио књигу враћао у твоје сјећање и твој живот. Књига као поклон је љепота из које се у животу рађа радост."

Поштоване и поштовани!

Због свега тога и оног што овдје не могу рећи – моја захвалност за ово признање је још већа. Исказујем своју захвалност и поштовање свим установама, друштвима и појединцима који су, на било који начин и у било којем облику и виду, допринијели развоју и унапређењу културног стваралаштва у нашој заједници, а посебно сам захвалан досадашњим добитницима "Михољданске повеље".

Радомир ТРИВИЋ, пригодна бесједа

Б. Максимовић, Д. Антонић, Ж. Јунгић, С. Цвијановић, Д. Пејаковић, О. Ђукић, С. Тешић, М. Спасојевић, Р, Тривић, М. Родић

21.

Истакнути културни стваоци из Челинца су предложили, а Управни одбор Народне библиотеке „Иво Андрић" на својој сједници одржаној 18. августа 2018. године је прихватио да се „Михољданска повеља" додијели проф. доц. Жељку Јунгићу.

Жељко Јунгић, предсједник Управног одбора библиотеке Дијана Марјановић и Јелена Копривица

Образложење

Жељко Јунгић, професор Електротехничког факултета у Бањалуци, истакнути руководилац компаније М-тел и утемељитељ „Винарије Јунгић" својим научним, привредним, духовним, хуманитарним и културним ангажовањем давно се сврстао међу најзнаменитије Челинчане.

Добитник је бројних угледних признања међу којима посебно истичемо „Орден Светог Саве" који за нарочите духовне заслуге додјељује Свети архијерејски сабор Српске православне цркве и „Златну плакету општине Челинац" коју за допринос свеукупном развоју свога завичаја додјељује Скупштина општине Челинац. „Михољданска повеља" као највеће признање челиначке културне заједнице Жељку Јунгићу додјељује се за изузетан допринос развоју и афирмацији културе јер деценијама подржава значајне

културне пројекте који су допринијели да Челинац добије своје мјесто на културној мапи Републике Српске. Жељковом заслугом објављено је или представљено више вриједних књига, одржани су бројни концерти, приређено неколико изложби, подржава дјеловање „Челиначких новина". Са Српским просвјетним и културним друштвом „Просвјета" и Народном библиотеком „Иво Андрић" прије седам година установио је Књижевну награду „Славко Јунгић Јесеј" чији је покровитељ. За то вријеме ова манифестација израсла је у један од најпопуларнијих регионалних културних догађаја, познат и признат на цијелом српском духовном и културном простору. Најкраће речено, Библиотека „Иво Андрић" је поносна што за пријатеља и сарадника има господина Жељка Јунгића који је својим свеукупним ангажовањем украсио и оплеменио Челинац како на визуелном, духовном и културном плану, тако и у привредном и материјалном облику. Његов допринос у грађењу идентитета Челинца као лијепог мјеста гдје живе добри и вриједни људи је огроман не само зато што стручно и финансијски подржава бројне пројекте него и зато што личним примјером међу суграђанима и познаницима културу живљења подиже на виши ниво.

Надамо се да ће „Михољданска повеља" господину Јунгићу бити лијеп и драг украс његовог дома, баш као што се њиме поносе његови суграђани и сарадници.

Обраћање добитника

Поштовани пријатељи,

осјећам се нелагодно, након претјерано много лијепих ријечи о мени, исказаних у образложењу додјеле овогодишње *Михољданске повеље*.

Захваљујем се много, жирију, а посебно директорици Библиотеке, Јелени Иванковић, како на лијепим ријечима, још више на овом престижном признању, које се већ 21. пут за редом додјељује Челинчанима, али и другим заслужним појединцима, који су својим дјеловањем, у дужем периоду, помагали и унапређивали културни живот Челинца.

Вама Јелена, као и свим запосленима и сарадницима, честитам Дан или

рођендан библиотеке, који је, како рекосте и рођендан нашег славног нобеловца Иве Андрића. Иако сте основани као посљедња општинска библиотека у БиХ бившој Југославији, постојите већ дугих 43 године у којима сте, у то сам сигуран, надмашили многе библиотеке основане давно прије ваше.

Као инжењер по струци, који сам далеко од културе у ужем смислу, при чему мислим на књижевну, ликовну и музичку област, имам осјећај да сам залутао у друштво претходних добитника или у најмању руку да су ме прерано у то друштво увели. Иако раније нисам прочитао овај савјет Иве Андрића, који је Јелена у својој бесједи поменула, да и ми из егзактних професија: инжењери, љекари, авијатичари... требамо оставити дио простора у својој души за лијепо, за умјетност, мислим да сам у томе успио. Раније сам знао написати по неку пјесму, нацртати цртеж или слику, а данас не стижем од вина које, уз унуке, понајвише допуњава то мјесто за лијепо и радост у мојој души.

Вјерујем да примарни циљ установљења и додјеле овог престижног признања, од стране Народне библиотеке, није био само да се ода захвалност појединцима за развој културе свог краја, већ више да на окупу држи све оне који својим свеукупним дјеловањем доприносе да Челинац буде боља средина за живот.

Уз то колико људи читају, одлазе у биоскопе, позоришта или на концерте, та култура у ширем смислу подразумијева и како се они облаче, како се хране и пију, како се односе према ближњима, према сугрђанима, према ријекама, шумама тј. природи уопште, како се понашају у саобраћају, на славама, свадбама итд.

За мене лично, посебно је важно како се односимо према Богу Створитељу, према нашим храмовима, а за нас православне хришћане - да ли, колико и како учествујемо на Светим литургијама. На жалост, моја генерација, одгајана у комунизму, била је ускраћена за религијску културу, а још много више ми који смо давно напустили свој завичај одлазећи да живимо и школујемо се у градовима, као што сам и ја напустио свој родни Марковац са свега неколико мјесеци, одлазећи у Бања Луку. Неисквареност села и исконско поштење наших предака, махом ратара, држали су чврше везу са Христом, извором живота непролазног, и то се итекакао позитивно осјети овдје у Челинцу. Како би уопште и било културе, оне праве културе, која људе разликује од осталих живих бића, да нас таквима није створио Господ, дајући само нама, кроз Дух Свети, безбројне таленте и способност да ствари усавршавамо и уздижемо на виши ниво?

На жалост, данас постоји и постаје доминантна, ова, назовимо је култура, која нам је наметнута од стране недобронамјерних, ка-

ко доласком комунизма, још више његовим падом и наступом тзв. демократије, са циљем да нам промијени свијест, одвоји нас од вјере прадједовске, да нас без борбе порази и расели по цијелом свијету. Та култура која се испољава кроз култ секса, насиља, садизма, издаје и неморалности, све више се усађује у свијест наших људи, промовишући као нормално понашање: простаклук, деспотизам, шовинизам, грубост, наглост, лаж, обману, похлепу, пијанство, наркоманију...

Кажу да је ниво културе, посебно ове нове, уско повезан са степеном материјалног напретка и благостања. Са поносом могу примијетити да је Челинац, иако економски прилично неразвијена средина, успио очувати и унапређивати ону праву, духовну културу, успјешније од много развијенијих општина наше републике. Успијевало му је то и у оним најтежим, ратним, данима, што је искључива заслуга мањег броја људи, окупљених око Народне библиотеке „Иво Андрић", СПКД „Просвјета" и касније „Челиначких новина". Наравно заслуге за то припадају и неколицини родољуба и ентузијаста, који живе изван Републике Српске, али активно помажу рад културних удружења у завичају.

Како је мој мали допринос развоју винске културе Челинца, вјероватно био одлучујући да ми се ове године додијели *Михољданска повеља*, ред је да кажем пар ријечи о том сегменту културе једног народа, који је у многим земљама подигнут на највиши могући ниво, а прије свега у Француској, Италији и Шпанији.

Вино је пиће над пићима, велики дар човјеку од Бога уз које се, вијековима па и хиљадама година уназад, слави рађање, живот и испраћај на пут вјечни. Вино развеселује душу човјека и инспирише га за велика дјела на многим другим пољима културе, али наравно само ако и оно има душу, коју му са великом вјером и љубављу дају виноградари кроз најбоље грожђе са чокота заливаних њиховим знојем и винари бдијући данонoћно уз бачве и причајући с њима у тишини и тами, тајанствених подрума.

Стара римска пословица, коју је цитирала Јелана, каже да ћеш један народ и његову културу најбоље упознати кроз његову кухињу и вино, а то се у новије вријеме, културом упаривања или сљубљивања хране и вина још више потврђује и кроз вински туризам унапређује. На жалост, због познатих околности које су кроз историју пратиле наш народ, а то су по правилу борба за слободу, опстанак и преживљавање, културе вина на овим крајевима готово да није ни било. Чак и оно мало вина које је из својих винограда, између два свјетска рата, производио наш комшија Трчун, по националности Словенац, није се пило у Челинцу већ је завршавало на трпезама и гостионама Сплита, Загреба или Љубљане.

Било је увријежено мишљење да ови наши крајеви, као у осталом и цијела Босна, нису за виноградe и вино иако су наши брежуљци много питомији, по надморској висини и осунчаности бољи од словеначких, загорских или аустријских, а по географској паралели готово истовјетни са Бордоом, центром свјетске виноградарске и винске културе.

Наш скромни почетак, прије петнаестак година, био је покушај једног заљубљеника у вино и љепоту винограда, да испита оправданост за њега нелогичних тврдњи да ови крајеви нису Богом дани за винограде, за добро грожђе и вино. Била је то и жеља да се оживи запуштени и заборављени родни крај, кога су готово сви напустили. Годину, двије дана прије мог повратка у родни крај, несретним околностима напустио га је и један од његових посљедњих чувара, пјесник и боем, мој стриц Славко. Божијом промишљу, отишао је баш на дан Св. Трифуна, заштитника виноградара и винара. Славко, који је и превише волио вино, а није марио за новац, знао је рећи: „Да само знате какав је осјећај напити се воде у јутро након пијанства од вина, сваки динар би дали за вино". Ипак, како рече Јелана, да би вино било у домену културе, не треба га злоупотребљавати. С њим треба умјерено, а ако не другачије оно барем како је то чинио Ђура Јакшић, у чувеној анегдоти, уз једну чашу вина дневно. Оном његовом чашом од четири и по литре.

Данас, десетак година након изласка првих боца нашег вина на тржиште, *Шикар* и *Балатин*, познати су свима у Челинцу и Бањој Луци, овјенчани бројним наградама и признањима са великих такмичења. Поносни Челинчани носили су их на све континенте. Наши земљаци расијани по Италији, Њемачкој, Аустрији, Швајцарској и другдје, пресрећни су да својим домаћинима, из развијених винарских регија, могу поклонити боцу вина из свог родног краја и изненадити их нашом винском културом

Волио бих обећати дању, барем винима и њиховим квалитетом, оправдати ову награду, у годинама које су пред нама и усудио бих се на то по винима која одлежавају у подруму, а која ће бити најбоља тек за 5 до 7 година. Ипак ћу се суздржати јер све не зависи од мене и нас у „Винарији Јунгић". Да ли ћемо трајати дуго и успјешно, као што траје наша Народна библиотека, зависиће од тога колико нас буде остајало под сунцем нашег неба и да ли ћемо се враћати завичају и својим коријенима, као и колико ћемо се моћи одупријети лажној култури и вриједностима, које пријете да униште све па и наше младе винограде, више него што је то опака филоксера учинила европским виноградима у другој половини 19. вијека. Звона већ звоне на узбуну и питање је да ли ће већ наре-

дног прољећа бити довољно људи да се орежу и окопају виногради, обере грожђе и попије вино.

Вјерујем и маштам, да ћемо се уз Божију помоћ дозвати памети и да ће стасати нова генерација српских родољуба, која ће васкрснути српске земље и српски род, па ту искру оздрављења разнијети и по Европи, као што је српска лоза након пошасти филоксере помогла да васкрсну уништени европски виногради.

Оно што са сигурношћу могу обећати јесте да ћемо се трудити да заједно са СПКД „Просвјета" очувамо и на виши ниво подигнемо Књижевну награду „Славко Јунгић Јесеј" те да једног дана издамо збирку поезије посвећену виноградима и вину, на бази пјесама којих ће, надам се, сваког Трифундана бити све више и више.

Да се суморне слутње неће остварити, оптимизам нам улијева наша Народна библиотека „Иво Андрић", „Челиначке новине" и посебно ова *Михољданска повеља*, која промовише и слави културу, јер док је истинске културе биће и људи и обрнуто.

Још једном се захваљујем на *Михољданској повељи* која ми је вечерас уручена као и свима вама на исказаном стрпљењу.

Жељко ЈУНГИЋ, пригодна бесједа

22.

„Михољданска повеља" 2020. године додијељена је Манастиру Ступље.

Образложење

Ј.Копривица и архимандрит Платон

Манастир Светог архангела Михаила Ступље 2020. године обиљежава лијеп јубилеј – 25 година молитвеног живота и тиме украшава велики јубилеј српског рода – 800 година аутокефалности, то јест, самосталности Српске православне цркве коју је у дугој и исцрпљујућој, али успјешној духовној и дипломатској борби извојевао највећи у Срба Свети Сава Немањић.

Манастир Ступље помиње се у 15. вијеку, а по народном предању и вијек раније. Још и тада био је познат не само као духовни него и као културни центар српског народа овог краја у којем су поред духовних обављане и културне активности, а највише књиге писане и преписиване. Неке књиге писане у Ступљу у то доба данас се могу наћи у музејима и библиотекама у Прагу, Загребу и Београду. Другим ријечима овдје се рађала култура челиначког краја. Манастирски темељи лежали су у пепелу од аустро-турског рата 1691. године, када је спаљен, а његови монаси пребјегли у Манастир Ораховицу у Славонији. Васкрсавање ове светиње у грађевинском, духовном и културном облику почело је чим су откривени њени темељи 1994. године. Радови су вршени по благослову и надзору Његовог Преосвештенства епископа бањалучког господина Јефрема, а изградњу је благословио и Блаженопочивши патријарх српски Павле 9. августа 1998. године када је на пропутовању из Манастира Липље са епископом Јефремом посјетио и Ступље.

Иако се ради о кратком периоду у којем су грађевински радови

били приоритетни јер је прво требало створити услове за живот монаха и обављање светих тајни, постигнути су изузетни резултати и у успостављању културног континуитета. Библиотека манастира Ступље данас броји преко 3.500 наслова из богословља, историје, књижевности и многих других наука. У библиотеци Манастира Ступље налази се велики број књига на енглеском, грчком и руском језику, али и већина издања Народне библиотеке „Иво Андрић" из Челинца. Поред књига из новијег периода ту су и старе и ријетке богослужбене књиге из 18. и 19. вијека. Ризницу манастира, обогаћује заоставштина блаженопочившег епископа Андреја (Фрушића).

Треба поменути и да Манастир Ступље красе и честице преко 500 моштију светитеља, чиме се може подичити мало који манастир, а међу њима највећа је светиња честица Крста Господњег.

Од самог почетка обнове челиначка библиотека успоставила је сарадњу са Манастиром Ступље а њен резултат су размјена књига, у „Челиначким новинама" о активностима ове светиње писали су не само чланови редакције него и бивши и садашњи монаси ступљанског братства. Отац Данило Гавриловић, настојатељ од 2008. до 2015. године, бавио се изучавањем рукописа насталих у Манастиру Ступље и његов мастер рад односи се на ступљански „Требник". У вријеме свог боравка у Манастиру Ступље јеромонах Теофил Димитрић урадио је вриједну монографију посвећену чувеном проти из Јошавке Петру Пеји Иванковићу и рецензовао књигу „Челиначке духовне вертикале" Борислава Максимовића.

Како године пролазе повећава се број књига реализованих у овој светињи, а тренутно он је већи од десет. Настојатељ Манастира протосинђел Платон Јовић своју „Кандидатску дисертацију" по завршетку Духовне академије у Москви насловио је „Свештеномученик Платон Јовановић епископ бањалучки", а објавио је и монографије: „Светитељ Платон епископ бањалучки", „Манастир Липље", „Манастир Нова Марча", „Епископ бањалучки и сремски др Андреј Фрушић", „Руски патријарски двадесетог вијека", те сликовницу која се изучава на настави вјеронауке код ученика нижих разреда основне школе „Светитељ Платон епископ бањалучки" и „Житије и служба свештеномученику Платону, епископу бањалучком".

Подсјећамо вас да је свештеномученик Платон Јовановић као епископ бањалучки уочи Ђурђевдана 1941. године од стране злогласне НДХ погубљен поред ријеке Врбање на простору који је припадао челиначкој општини. У знак сјећања на овог великана наше духовности посвећена му је једна улица у Челинцу.

„Михољданска повеља" је захвалност за допринос челиначкој

културној баштини, али надамо се и подстицај за нове културне подвиге и проширење сарадње ове наше светиње и челиначке библиотеке.

Надамо се да нам отац Платон неће замјерити што ћемо ову прилику искористити да изнесемо неколико похвала на његов рачун. Наиме, након завршетка Московске духовне академије 2008. године благословом Светог синода Српске цркве упућен је на даље школовање у Солун гдје је завршио постдипломске студије. Од 2012. до 2015. године живио је у Сједињеним Америчким Државама да би у Кливленду на државном колецу, али и на приватном институту усавршавао енглески језик. Учествовао је на више научних конференција и трибина у отаџбини и свијету. Своје радове објављује на српском, руском и енглеском језику.

Бесједу архимандрита манастира Ступље Платона (Јовића) преносимо у уводу ове књиге.

23.

Управни одбор Народне библиотеке „Иво Андрић“ на приједлог више истакнутих културних стваралаца из Челинца донио је одлуку да се „Михољданска повеља“ 2021. године поводом Дана библиотеке додијели Милораду Докићу.

Образложење

Милорад Докић и Јелена Копривица

Милорад (Алексе) Докић, рођен 14. јуна 1938. године у селу Јошавка, написао је и објавио четири књиге: „Слив ријеке Врбање – ресурси и екологија“ 2009, „Село Јошавка: Родослов Докића“, 2014, „Мермер: 50 година рада и развоја“, 2016, и „Бездушни капитализам – практични аспекти“, 2020. године. Све поменуте књиге изузетно су вриједне и са стручног и са завичајног аспекта и зато су дио челинначке културне баштине од које ће користи имати све будуће генерације јер су у њима обрађене бројне области: привреда Челинца, обичаји становништва, историја и садашњост Јошавке, животна средина и друго. Наглашавамо, ради се о истраживачким пројектима које није могуће написати ни за кратко вријеме ни само у својој радној соби. Оно што је посебно занимљиво јесте чињеница да је све ове књиге Докић објавио након одласка у пензију, а наравно, грађу за њих прикупљао је од ране младости, па кроз читав свој радни вијек који је био и садржајан и динамичан.

Желимо нагласити: када се разматрају кандидатуре за добитнике „Михољданске повеље“ управа наше установе нарочито вреднује сарадњу кандидата са Библиотеком „Иво Андрић“ и његов допринос завичајној култури. Докић је деценијама уназад вриједни читалац, посјетилац већине културних догађаја које организујемо и врло често наш помоћник и консултант јер је као Челинчанин, свједок и учесник бројних важних пројеката и дога-

ђаја, за све то компетентан.

Подсјећамо, Милорад Докић основну школу завршио је у Јошавци Горњој, Индустријску рударску школу у Загорју об Сави у Словенији, Вишу школу за организацију рада у Београду, а право је студирао на Правном факултету у Сарајеву. Завршио је и Вишу политичку школу. За вријеме служења војног рока био је члан Одреда ЈНА у саставу међународних војних снага Уједињених нација на Синају у Египту.

Бавио се професионално привредом више од 45 година. Радио је у привредним областима енергетике, рударско-истражним и експлоатационим радовима и индустрији грађевинског материјала и неметала. Један је од двојице првих запослених у Предузећу за истраживање и експлоатацију минералних сировина „Мермер" Челинац и његов директор. У више мандата био је генерални директор Радне организације „Индустрија грађевинског материјала" са пет фабрика, која се налазила у саставу Сложене организације удруженог рада „Козара" Бања Лука. Аутор је и реализатор већег броја привредних пројеката.

За вријеме рада у привреди био је члан и предсједник Комисије за инвестиционе пројекте у Привредној комори БиХ. Био је члан Југословенског удружења индустрије грађевинског материјала и неметала „Каменград" Београд. Дио свог професионалног радног ангажовања провео је у органима друштвено-политичке заједнице општине Челинац и регији Бања Лука.

У периоду од 1981. до 1982. године обављао је дужност предсједника Општинског комитета Савеза комуниста Челинац. Био је делегат на XII Конгресу Савеза комуниста Југославије. Од 1986. До 1988. године био је на дужности предсједника Извршног одбора Скупштине општине Челинац. У предратном периоду све су то биле изузетно важне друштвене и привредне функције.

За вријеме рата, па све до 1999. године, Докић је био члан Комисије Владе Републике Српске за заробљена и нестала лица.

У послијератном периоду, са једном групом људи, био је оснивач Удружења грађана „Синергија", које је касније основало микрокредитну организацију „Синергија плус", чији је био члан и предсједник Управног одбора. Био је члан и предсједник Управног одбора Приватизационо-инвестиционог фонда „БЛБ инвестмент" Бања Лука и члан више управних одбора у акционарским друштвима.

Као велики заљубљеник у природу и поборник здравог живота, исправног односа човјека према својој животној средини, Докић је са групом ентузијаста, заљубљеника у природу, 2007. године формирао Међуопштинско удружење за заштиту и очување слив-

ног подручја ријеке Врбање „Врбањски бисери". Иако је закорачио у своју девету деценију и данас задивљује својом стваралачком енергијом и непоправљиви је ентузијаста у очувању здраве животне енергије, привредном и друштвеном развоју и праведнијем друштву.

Обраћање добитника

Поштовани пријатељи,

Чувени амерички предсједник Абрахам Линколн, неком приликом је казао: Не бријте кад нисте препознати, већ трудите се да будете вриједни препознавања.

Читав свој радни вијек трудио сам се да будем вриједан препознавања, али не у сфери културе већ економије односно привреде, и ето, у трећем животном добу, десило се да је препозната а, и високим признањем награђена, моја дјелатност у области културе, у времену када живим остатак себе, остатак свог доба, остатак својих сјећања и искустава.

И нисам несрећан због тога, јер када је у питању економија, сам поглед на овај свијет казује нам да је саможивост једина награђена, Енглеска је доскора била прва земља на свијету јер је била најсебичнија, данас је то Америка. У сфери привреде се сматра да у свијету нема невоље коју новац не би могао да отклони, а у култури је средство за успјех душевна снага односно љубав, љубав у сми-

Изложба 50 година од земљотреса 1969. Милорад Докић, предсједник Скупштине општине Дејан Куртиновић и Јелена Копривица

слу оне народне да „дрво не ускраћује свој хлад ни дрвосјечи".

Све што сам урадио у култури, урадио сам као волонтер, а волонтери нису плаћени, не зато јер су безвриједни, већ зато што су непроцјенљиви. То је препознато у оквиру установе која додјељује ову награду – Народне библиотеке „Иво Андрић" Челинац – па је она ове године додијељена мени као бившем привреднику и задоцњелом волонтеру у области културе.

У књигама које сам као волонтер написао, ипак, нисам писао ни о чему већ о нечему, писао сам књиге које чувају душу протеклих времена, књиге о заштити наших ријека, посебно ријеке Врбање, о селу Јошавци, привреди Челинца, предузећу Мермер, који је градило Челинац, о бездушном економском друштвеном поретку у коме живимо...

У мом случају потврдило се правило да се у сваком животном добу много може урадити, ако се ради, и притом умије немогућност претварати у могућност. Радећи на својим књигама спознао сам да спокојство и задовољство не долазе од нечег споља већ из нас самих, од стварања. Познато је да се човјек брзо навикне на све оно у чему ужива, а ја сам, пишући, почео да уживам, и писање је за мене било спасоносно а дани постали пространи као у дјетињству, мада писање, понекада, зна бити и мучна борба са самим собом.

Морам признати да у свом вишедеценијском раду у привреди и ангажованошћу у политичкој сфери, у једној изразито неразвијеној средини каква је челиначка, у времену када је основна девиза била да одмарање треба да буде само промјена активности, тек површно сам пратио духовну, односно културну компоненту њеног развоја, која се реализовала углавном путем школа, аматерских друштава и Народног универзитета, али знам да је главни акценат био на образовној, а мање на културној компоненти. То се може објаснити чињеницом да је, у та времена, била врло изражена потреба за кадровима, почевши од полуквалификованих, квалификованих па до оних високообразованих односно кадрова с факултетским дипломама.

Наравно, било је културних активности и манифестација, скромних домета, приређиваних од стране културно-умјетничких друштава, кроз школске секције и од стране неких других субјеката.

Међутим, најкрупнији искорак у тој области десиће се почетком седамдесетих година прошлог вијека, појавом сјајне фото-монографије „Челинац кроз вијекове" Рајка Кузмановића, данас предсједника Академије наука и умјетности Републике Српске, затим оснивањем Народне библиотеке и Средње школе у Челинцу

1975. године. Истина, рат ће прекинути активност на том плану.

Други значајан моменат у овој области био је издвајање Народне библиотеке „Иво Андрић" Челинац из састава Народног универзитета, у самосталну установу, оснивање Културно просвјетног друштва „Просвјета", покретање „Челиначких новина" и издавачке дјелатности у оквирима Народне библиотеке, која постаје главни носилац развоја културе дјелатности у општини Челинац. У тој институцији побудило се осјећање дужности и одговорности, усмјереност ка циљу, пожртвовање и љубав које уздиже човјека и воде друштво ка свјетлости и ширењу његових културних видика и хоризоната.

Некако у то вријеме десио се и мој одлазак у пензију и почетак интензивнијег занимања за културну дјелатност. Постао сам члан Библиотеке односно активни читалац, претплатник и читалац Челиначких новина, активни члан „Просвјете", стални посјетилац промоција књига и других културних манифестација које организује Библиотека. Почео сам се интензивније занимати и куповати књиге и посјећивати изложбе и сајмове књига. Када сам престао да будем онај који сам био – привредник, пронашао сам себе у култури и почео да пишем.

Када је ријеч о моме писању посебно бих нагласио да сам имао несебичну подршку и помоћ људи из те бранше и да сам се доста пута освијетлио и огријао на сунцу доброте неких од тих људи с којим сам чешће долазио у додир.

Својим писањем и дјеловањем кроз минули четврт вијека држим да сам дао скроман допринос и да ће моје четири књиге (надам се да број још није коначан) остати убиљежене на културној мапи ове средине. Само оно што смо урадили и радимо казује ко смо.

Ако би требало да лично, укратко, кажем о себи - шта радим ДАНАС, казао бих:

Да и у деветој деценији живо пратим културна и друштвена збивања у овој средини за коју сам везан цијели свој животни и радни вијек: читам, посуђујем и купујем књиге претежно са садржајем из историје, економије, политике, геологије, воћарства и пчеларства, али не бјежим ни од белетристике. Те књиге чине моју, не више тако скромну, такозвану зимску библиотеку – зимницу, коју најинтензивније конзумирам у касном јесењем и зимском временском периоду. Дани у осталом дијелу године, претежно су ми испуњени радом и обавезама на пчелињаку, у врту и воћњаку. Из наведене литературе, као и биљежака, које сам водио цијели свој, прије свега, радни вијек, црпим грађу за књиге које пишем али, на жалост, велики дио тога страдао је приликом поплаве 2014.

године. На срећу, сјећања и памћење ме још увијек служе те увелико размишљам о новој књизи у којој бих описао свој дуги живот и стечена искуства за која држим да би могла корисно послужити потомству.

Стога, без лажне скромности, сматрам да ми ова награда није додијељена без основа те се овом приликом најљепше захваљујем свим онима који су се за то залагали и онима који су донијели такву одлуку.

Међутим, упркос свему, нека ми буде дозвољено да кажем да би ово цијењено признање - Михољданску повељу - требало што чешће додјељивати млађим, истакнутим културним посленицима јер најскривеније начело људске природе јесте чежња за признањима која су подстрекач способан да код људи побуди радни занос и оно највредније у њима – жељу да побољшавају своју животну средину а тиме и свијет.

И на крају, свима вама много хвала на пажњи и стрпљењу с којим сте саслушали ову моју пригодну бесједу уприличену за ову свечаност уприличену на овај лијепи народни и црквени празник, празник зрелости, радости и обиља – Михољдан.

Милорад ДОКИЋ, пригодна бесједа

24.

Управни одбор Народне библиотеке „Иво Андрић“ Челинац једногласно је донио одлуку да се „Михољданска повеља“ у 2022. години додијели Гојку Ђурићу.

Образложење

Гојко Ђурић (1948) је познати челиначки друштвено-политички и привредни радник, носилац бројних функција и друштвених признања, а овом приликом додјељује му се и највеће општинско признање за допринос у развоју и афирмацији културе у Челинцу. За то постоје бројни разлози, а поменућемо неке:

Народна библиотека „Иво Андрић“ Челинац основана је 1975. године, али тек 1994. године, и то доласком на челне политичке функције у општини Челинац, Гојка Ђурића, као предсједника Извршног одбора општине, и Радомира Тривића, као предсједника Скупштине општине, ова установа добија своје мјесто у општинском буџету. Поред тога овај политички тандем одлучио је тада да кадровски ојача ову установу. Тиме су створени услови да се челиначка библиотека развија и израсте у локалног лидера културе. Све до тада културом и скромним средствима намијењених овој области управљано је из политичких кругова, а библиотека је била оспособљена само да посуђује књиге на читање малом броју читалаца који су у њу долазили, и то претежно ради школске лектире, и приказивање филмова у биоскопу што је прекинуто још почетком рата.

Наредних деценија Гојко и Радомир били су активни учесници политичке и друштвене сцене у Челинцу и библиотека је од њих

константно имала велику подршку за све активности које су се из године у годину проширивале. Њихов примјер касније су слиједили остали руководиоци општине.

Одласком у пензију Гојко добија прилику да више времена посвети и културном стваралаштву што он интензивно чини. Већ 2013. године завршава вриједну монографију „50 година Ловачког удружења Фазан Челинац 1963 – 2013" и тиме обрађује историју ове популарне области, али и великог и значајног удружења грађана чијем је развоју као ловац пружио и велики лични допринос.

Гојко је 2015. године завршио и монографију „170 година породичне лозе Тешић – Ђурић – Малешевић из Јошавке (1844-2014)" у којој је темељито обрадио не само хронику своје породице него и родног села.

Обе ове монографије издала је челиначка библиотека.

У прољеће 2018. године са супругом Драгицом обновио је гробницу породице Вукмановић која спада у ред културно-историјских споменика. Из ове породице потиче једна од најпознатијих Челинчанки - Милка, супруга нашег књижевника Петра Кочића, али и више значајних личности. Већ дуже времена он истражује и историју ове породице која се доселила у челиначки крај у другој половини 19. вијека и дала свој печат привредном и друштвеном развоју ове заједнице. Гојко каже да има моралну одговорност према породици Вукмановић с којом је његова породица у пријатељским везама јер је куповином имања наставила традицију. Надамо се да ће му Бог подарити здравља да успјешно заврши и ову хронику.

У јесен 2018. године Гојко је ко иницијатор и предсједник Грађевинског одбора са својим комшијама обновио и воденицу на ријеци Јошавки у селу Грабовац. Будући да је њена традиција дуга 160 година, што значи да је у мирнодопским и ратним временима, хранила бројне породице овог краја, ова воденица није само привредни објекат него више културно-историјски споменик.

Ријеч добитника

Даме и господо, другарице и другови, драги моји Челинчани и сви присутни. Изражавам своје задовољство што сте вечерас присутни на овој свечаној академији која је уприличена поводом дана Народне библиотеке ,,Иво Андрић".

Ове године част да добије „Михољданску повељу" припала је мојој маленкости. Вашим вечерашњим присуством не само да сте увеличали ову свечаност, већ сте и мене као добитника овог при-

знања посебно обрадовали.

На приједлог стручног жирија, Управни одбор библиотеке одлучио је да ово признање додијели мени као знак признања за мој допринос у развоју културе у Челинцу. Када ми је саопштена одлука био сам веома изненађен. Упитао сам сам себе и присутне: Јесам ли ја то признање заслужио? Присутни су рекли да јесам образлажући мој допринос у развоју културе у нашој општини, а посебно у поратном времену.

У мом другом мандату на дужности предсједника Извршног одбора општине Челинац, који је обухватао и један дио из ратног времена, затекао сам више него лоше укупно стање у општини, а посебно је било лоше финансијско стање друштвених установа. Готово да су сви буџетски корисници остали без финансијске подршке, а посебно установе из области социјалне заштите, предшколског образовања и културе. Заједно са предсједником Скупштине општине Радомиром Тривићем, оцијенио сам да се овим установама требају обезбиједити значајнија финансијска средства, а посебно подршка Народној библиотеци „Иво Андрић", како се њен рад не би свео само на библиотечку дјелатност, него да се повећаним буџетским средствима обезбиједи обављање и других културних садржаја из регистра ове установе. Тако су обезбијеђена средства за издавачку дјелатност, организовање књижевних вечери, промоције књига и значајнија финансијска подршка редовном штампању Челиначких новина и слично. Сваком од нас је јасно да улагања у образовање и културу су дугорочно веома исплатива. Ко недовољно улаже у ове области, као посљедица слиједи улагање у установе за преваспитавање.

Додатним повећавањем буџета Народне библиотеке појачан је и њен рад. Посебну пажњу заслужује персонал библиотеке на челу са директором који уз не баш висока финансијска средства остварује изузетне резултате. У књизи ,,Бисер челиначке културе,, објављене 2014 године, у одјељку под насловом ,,Наше четири деценије,, помиње се и мој допринос у обезбјеђењу бољих услова рада и интензивније дјелатности ове установе. У свакодневним контактима са особама и у области културе, јавила се и код мене жеља да дам још већи допринос у овој области у нашој општини. Највише ме интересовало издаваштво, а нарочито књиге које су написали и објавили професор Момчило Спасојевић и Борислав Максимовић. Тако сам ријешио и ја да напишем нешто о свом завичају.

Мој првенац у књижевном стваралаштву је књига ,,Монографија ловачког удружења ФАЗАН Челинац,, коју сам написао поводом педесетогодишњег успјешног рада овог удружења (1963-2013). Након штампања књиге јавила ми се жеља и мотив да нешто напишем о мојој породичној лози, по оцу, и да на тај начин дођем до сазнања о својим прецима, одакле су доселили у Јошавку, ко су моји сродници и њихови потомци, колико их је и гдје су настањени. Тако сам 2013. године почео да пишем монографију моје породичне лозе по оцу Станку. Након трогодишњег упорног рада штампана је и моја друга књига ,,Монографија породичне лозе ТЕШИЋ – ЂУРИЋ - МАЛЕШЕВИЋ из Јошавке. Обе књиге издала је Народна библиотека ,,Иво Андрић".

Овим нисам престао да пишем. Одмах сам почео да прикупљам текстове за моје наредне књиге ,,Монографија породичне лозе ЦВИЈЕТИЋ из Јошавке,, тј. породичне лозе по мајци Види. Већ сам почео да пишем и четврту књигу, посвећену породици Стеве Вукмановића, оца Милке Вукмановић Кочић, супруге Петра Кочића. Ова књига носиће наслов ,,Сјећање на породицу Стеве Вукмановића,,. Стево је обављао функцију начелника општине Јошавка и дао је значајан допринос у развоју овог краја. Непосредно од темеља бившег хотела Вукмановића у Грабовцу саградио сам породичну кућу гдје сада живим. Обичаји овог краја, па и народа коме припадам, налажу ми да очувам сјећање на бившег власника, што ћу овом књигом и учинити.

Моје професионално радно ангажовање, раније ми није дозвољавало да се посветим издаваштву. Тек по одласку у пензију 2010. године, сво своје слободно вријеме, а има га сад пуно више него прије, посветио сам својој породици и писању поменутих књига. Писање монографија је за мене било јако изазовно а посебно монографије о породичној лози мојих родитеља. Имајући у виду да

сам скоро сав свој живот провео у Челинцу (осим 6 година), био сам увјерен да скоро све знам о породичним лозама мојих родитеља. Међутим, када сам почео прикупљати податке, тек сам тада видио како о томе мало знам. Не мали број сродника расут је, како наш народ каже, по бијелом свијету, 19 држава Европе, један мањи број у Азији, Африци, Америци, Аустралији и Новом Зеланду. Све сам нашао и у књиге унио. Прикупљајући податке по први пут сам се срео са не баш малим бројем сродника. Ти сусрети су често били веома емотивни па ћу овдје неке поменути.

Захваљујем се Народној библиотеци „Иво Андрић" што је препознала и вредновала мој допринос у развоју културе и додијелила ми „Михољданску повељу". Све што сам у животу, па и у области културе урадио, имао сам безрезервну подршку моје супруге Драгице, па јој се овдје на јавној сцени од срца захваљујем.

Хвала и вама, даме и господо, на вечерашњем присуству и што сте пажљиво пратили моје обраћање на овој свечаној академији.

Гојко ЂУРИЋ, пригодна бесједа

25.

„Михољданска повеља“ 2024. године додијељена је Институцији Предсједника Републике Српске

Образложење

У Народној библиотеци „Иво Андрић“ Челинац 2009. године установљен је Легат академика Рајка Кузмановића који је до данас у њему завјештао више од 1.300 књига изузетне вриједности. У континуитету стварамо услове за његово проширење како би се књиге, али и остали експонати не само боље чували од зуба времена, него и афирмисали и тиме били доступнији културној јавности. Прије три године предсједница Републике Српске Жељка Цвијановић сазнала је да за ту намјену библиотеци недостају средства и обећала је подршку Службе предсједника Републике Српске и предложила да се у овај посао од изузетне културне и историјске важности за цијели челиначки крај укључи и локална заједница.

У међувремену уз посредовање руководства општине Челинац, Средња школа „Челинац“ и Народна библиотека „Иво Андрић“ склопиле су споразум о обезбјеђењу додатног простора за Легат академика Рајка Кузмановића који ће ове двије установе заједнички користити, а тиме он ће бити доступан и свим грађанима Челинца. Урађен је идејни пројекат за чију реализацију по предрачуну је потребно обезбиједити 31.285 КМ. Идејни пројекат

недавно је послат Служби предсједника Републике Српске Милорада Додика који је у кратком року обавијестио библиотеку да прихвата да га у потпуности финансира.

Имајући то у виду, као и претходне подршке челиначкој културној заједници, а једна од већих је генерална санација објекта Центра за културу (кино-сала), Управни одбор Народне библиотеке „Иво Андрић" на сједници одржаној 9. октобра донио је одлуку да „Михољданску повељу" додијели Институцији Служба предсједника Републике Српске.

Јелена Копривица и Марко Ромић

Ријеч добитника

У име добитника „Михољданску повељу" преузео је савјетник предсједника Републике Српске Марко Ромић који се потом обратио присутнима. Након поздравне ријечи, додао је:

- У име предсједника Републике Српске Милорада Додика, који је као што знате на самиту земаља БРИКС у Казању у Русији, једног од највећих догађаја у ово вријеме у који су упрте све очи свјетске јавности, желим да вам се захвалим на овом лијепом признању. И овдје вечерас дешава се значајан догађај, гдје од 1975. године живи једна од најважнијих институција у нашем друштву, а то је библиотека. Ми врло добро знамо из народног предања да свако мјесто опстаје захваљујући учитељу, љекару и свештенику, али исто тако ни једна локална заједница иоле развијенија не може да добро функционише без библиотеке. Сагласан сам са оним што сте рекли да није дошло вријеме краја писаних медија. И мислим да није дошло вријеме краја књизи јер човјек је, како то лијепо кажу наши филозофи, словесно биће, биће слова, односно ријечи. И зато књига никад неће постати превазиђена. И наш нобеловац, којем је посвећена ваша библиотека, кад је примао Нобелову награду из руку представника Краљевске академије шведских наука написао је да причи и причању никад нема краја и да прича увијек даље иде. И тако можемо рећи за нашу библиотеку у Челинцу да она живи својим животом, иде храбро у

будућност, надајући се да ће и млади људи, којима и ја припадам, видјети важност ове установе и да ће у њу долазити. То је једним дијелом одговорност библиотеке, али и одговорност свих родитеља и просвјетних радника да писану ријеч никада не заборављају, не запуштају, да о томе говоре и томе уче млада поколења.

Дозволите ми да кажем коју ријеч и о академику проф. др Рајку Кузмановићу. С обзиром да ја долазим са факултета који је основа управо проф. Кузмановић, а то је Правни факултет на бањалучком универзитету, који је једна од најзначајнијих институција Републике Српске, која је образовала једну армију правника који попуњавају наше судове, институције, привреду и друга важна мјеста, па је и овогодишњи ваш најбољи читалац госпођа Звијездана, управо правник. И то је доказ да је проф. Кузмановић на овом факултету оставио неизбрисив траг. Доза академске учтивости, културе, педагошког приступа, искрене љубави према просвјети, његовим студентима изузетан је примјер, звијезда водиља, како треба радити, а то је: дати цијелог себе, беспоштедно, не штедећи се, предати се позиву који си изабрао. Зато је он истински интелектуалац. Драго ми је да је управо препознавши такву улогу академика Кузмановића предсједник Додик одлучио да се Легат академика Кузмановића на један примјерен начин изложи и представи широј јавности овдје у његовом родном Челинцу. Тако ће његово завјештање остати за будућа поколења као један лијеп примјер како савјесно, честито, поштено, упорно, треба радити и градити своју каријеру – рекао је Ромић.

ДРУШТВО БИБЛИОТЕКАРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ДОДЈЕЉУЈЕ
ПОВЕЉУ
„Ђорђе Пејановић"
најбољој библиотеци у Републици Српској
ЈУ Народној библиотеци
„Иво Андрић" Челинац
за изузетан допринос у развоју
библиотечко-информационе дјелатности
ВИШЕГРАД
ПРЕДСЈЕДНИК ДРУШТВА

Повеља „Ђорђе Пејановић“

Предсједница Друштва библиотекара РС Љиља Кнежевић и Ј. Копривица

На 28. сусретима библиотекара Републике Српске одржаним 7. јуна 2024. године у Вишеграду Народној библиотеци "Иво Андрић" Челинац додијељена је повеља "Ђорђе Пејановић" за најбољу библиотеку у Републици Српској у претходној години. Повељу је на свечаности у Културном центру у Вишеграду директорки библиотеке Јелени Копривица уручила предсједница Друштва библиотекара РС Љиљана Кнежевић.

- Ова повеља представља велико признање, али и мотив да са истим ентузијазмом и преданошћу наставимо са нашим радом, јер су културне инфраструктуре снажније од материјалних, рекла је Јелена Копривица, директор библиотеке, која се у име колектива челиначке библиотеке захвалила управи Друштва библиотекара РС на додијељеном признању.

Повеља "Ђорђе Пејановић" додјељује се у категоријама најбоља библиотека, најбољи библиотекар и најбољи менаџер у библиотекарству.

Образложење

Коријене библиотеке у Челинцу засадио је чувени учитељ у овом крају Фрањо Вучак око 1925. године, а вијести о дјеловању ове читаонице, како је називана, могу се пронаћи у „Врбаским новинама“, званичном листу Врбаске бановине.

Након Другог свјетског рата библиотека дјелује у саставу Дома културе и Народног универзитета.

Дана 23. маја 1975. године при Народном универзитету оснива

се Народна библиотека „Иво Андрић" и прва је установа културе у СФР Југославији која је на приједлог књижевника и тадашњег републичког министра културе Младена Ољаче понијела назив нашег нобеловца. С разлогом, јер управо из Андрићевог фонда од Нобелове награде набављено је 5.000 књига.

Данас ова културна установа има близу 30.000 књига које се заводе у COBIS систему. Фонд потпуно одговара савременим потребама читалачке публике свих узраста и различитог афинитета од лектире, преко књижевних класика, стручне литературе за студенте до белетристике.

Након Одбрамбено-отаџбинског рата челиначка библиотека знатно проширује своје културно дјеловање које се до тада базирало искључиво на библиотечкој дјелатности и спорадичним књижевним промоцијама.

Развоју челиначке библиотеке нарочито је допринио књижевник, књижевни критичар и библиофил, професор Момчило Спасојевић који је овом установом руководио у периоду од 2000. до 2012. године.

Издавачком дјелатношћу библиотека у Челинцу почиње да се бави 1996. године и до данас у својој едицији објавила је преко педесетак књига завичајних књижевних стваралаца и завичајне тематике међу којима неколико вриједних монографија о различитим областима: школство, култура, духовност, привреда, историја Челинца, спорт и друго.

Године 1998. библиотека установљава „Михољданске културне свечаности" у оквиру којих обиљежава Дан библиотеке (9. октобар, рођендан Иве Андрића), додјељује „Михољданску повељу" као највеће културно признање у овој општини које се додјељује сваке године појединцу или колективу за изузетан допринос афирмацији културе у челиначком крају.

Овим поводом додјељује се и признање најбољем читаоцу у текућој години.

На Божић 2000. године у оквиру издавачке дјелатности челиначке библиотеке излази први број „Челиначких новина", мјесечне локалне информативне ревије у којој се значајна пажња посвећује културном стваралаштву. Ове године њихов је лијеп јубилеј, 25 година непрекидног редовног излажења. Захваљујући „Челиначким новинама" у библиотеци је створена завидна Завичајна збирка коју чини архивски материјал, те збирка фотографија и видео-записа. Овим је библиотека значајно искорачила не само из својих просторија у локалну и регионалну јавност него и изван регионалних граница, докле год су стигли Челинчани, нарочито они који се баве културом, образовањем и науком.

Академик Рајко Кузмановић библиотеци у Челинцу 2009. године даровао је хиљаду вриједних књига чиме је у овој установи успостављен „Легат академика Рајка Кузмановића" који данас броји преко 1.400 књига и који се у континуитету развија.

Са Општинским одбором Српског просвјетног и културног друштва „Просвјета" уз покровитељство „Винарије Јунгић" челиначка библиотека је 2012. године установила Књижевну награду „Славко Јунгић Јесеј" као спомен на челиначког пјесника и професора српског језика и књижевности Славка Јунгића Јесеја који је трагично рано преминуо оставивши иза себе три збирке пјесама.

Ова књижевна награда која се додјељује сваке године намијењена је младим књижевним ствараоцима са цијелог српског духовног и културног простора, а најуспјешније приче и пјесме бира стручни жири након јавно проведеног конкурса. У оквиру ове књижевне манифестације паралелно се одвија и избор најбољих пјесама о вину и виноградарству у којем учествују искуснији књижевни ствараоци.

Прије пет година челиначка библиотека установила је „Улични сајам књига" који се одвија у оквиру „Челиначког културног љета" и свечаности поводом Дана и Славе општине Челинац.

Поред наведеног Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац организује и друге културне садржаје, као што су промоције књига, разне изложбе, музички концерти, савјетовања и сличне активности. Подсјећамо да је челиначка библиотека одмах послије рата покренула и Избор најуспјешнијих спортиста Челинца, прије много већих локалних средина у Републици Српској, као и Избор најуређенијег дворишта и балкона у Челинцу. Ове двије манифестације нешто касније у своју организацију преузели су Центар за спорт и културу и Одјељење за стамбено-комуналне послове општине Челинац.

Оно што није охрабрујуће јесте чињеница да Народна библио-

тека „Иво Андрић“ Челинац и свој 50 рођендан дочекује са нерије-шеним простором у објекту Средње школе што јој знатно ограничава дјеловање и развој.

Академик Рајко Кузмановић са читаоцима

Друштво библиотекара РС 2024.

Читаоница

Одмах након катастрофалних поплава које су 15. и 16. маја 2014. године задесиле Републику Српску и друге области бивше Југославије књижевница и сликарка Љубица Перкман, рођена Топић, с размјерама катастрофе која је погодила и њен завичај Челинац упознала је књижевника и свога пријатеља Петера Фелкера (Воелкер), који живи у Гелнхаусену. Њих двоје спонтано и брзо договорили су се да помогну Народној библиотеци „Иво Андрић", али тако да од ове помоћи користи имају сви поклоници културног стваралаштва челиначког краја.

Литература гради мостове у свијету, а Петер Фелкер и Љубица Перкман повезали су мост не само између својих породица, него и између двије државе, њихове домовине.

Акција је почела тако да се Љубица прво преко својих пријатеља у завичају опширније информисала о размјерама ове природне катастрофе, а потом она и Петер објавили су текст у медијима у градовима Гелнхаусен и Родгау.

„Скренули смо пажњу донаторима на чињеницу да библиотеку воде способни људи, да су окупили добар тим културних стваралаца, да издају „Челиначке новине" по којима је Челинац познат

Јелена Копривица, Борислав Максимовић, Љубица Топић Перкман и Петер Фелкер

не само на подручју Републике Српске, него и у свијету, те да је библиотека главна храна за Челинчане који су жељни знања", истиче Љубица Перкман.

Након краћег времена јавила им се централна евангелистичка црква из Франкфурта са жељом да помогне. Госпођа Ханна Лукасен из евангелистичке цркве хтјела се увјерити да ли ће помоћ стварно стићи директно у библиотеку и да ли ће помоћ бити намјенски искориштена. Након добијених гаранција од Љубице и Петера, који су је у то након дугих разговора увјерили, и она се путем медија укључила у хуманитарну кампању и објавила неколико текстова у више њемачких часописа. А није све лако ни брзо ишло. Госпођа Лукасен постављала им је многа питања у вези библиотеке, школства, културе у Челинцу. Између осталог питала је Петера: „Зашто вам лежи на срцу библиотека у Челинцу"?

Петер је одговорио: „Упознао сам доста писаца из Републике Српске, Сарајева... и дивим се како људи у Босни цијене литературу, чак и најобичнији људи посјећују често књижевне вечери".

„Зар Вам нису друге штете од поплаве важније од библиотеке", питала је госпођа Лукасе.

„Наравно да помоћ у катастрофи треба свима пружити, али ми желимо пружити помоћ за културу која шири поуздање и балсам за душу".

„Како ћете фондацију предати библиотеци"?

„Љубица и ја имамо контакт с библиотеком и новац ће се употријебити за реновирање просторија библиотеке (читаонице), набавке нових књига, полице, и све што је најпотребније. Зато смо одговорни ми и морамо сваки рачун о набавкама библиотеци донаторима оправдати", објашњавао је Петер.

Акција за помоћ библиотеци завршена је 31. јула 2014. године.

Сакупљено је 9.761,82 евра!

Услиједила је молба руководства библиотеке руководству општине Челинац да реализује одлуку Скупштине општине из прошле године да се библиотеци намјенски обезбиједи додатна просторија за читаоницу како би се сакупљени износ средстава могао намјенски и употријебити.

Љубица и Петер су се захвалили преко њемачких новина свим донаторима, чврсто обећали да ће сва помоћ отићи у сигурне руке и директно библиотеци која ће се постарати да од те помоћи корист имају сви поклоници културног стваралаштва Челинца и корисници библиотеке.

Свим донаторима који су се укључили у ову акцију упућене су ријечи захвалности и један цитат из дјела Иве Андрића чије име носи челиначка библиотека: „Све је у животу само један мост - једна ријеч, један осмијех, што другима можемо поклонити".

У акцију су се укључили бројни појединци и колективи.

Љубица је рођена и своју младост провела у Челинцу. Петер Фелкер (Voelker) посвећује пажњу интернационалној литератури, организује књижевне вечери и окупља књижевнике. Откуд његова повезаност са Челинцом?

„Једног поподнева, у фебруару 2012. године, аутобусом сам из Бањалуке дошао у ваше мјесто да видим гдје је Љубица рођена. Пропадавао је снијег. Мало сам прошетао центром и околином Челинца, поред ријеке Врбање. То је заиста била кратка посјета, али, имао сам необичан осјећај. У кафићу близу аутобуске станице на-

Представљање књиге "Кухање" Слађане Перковић, (Импримату р)

писао сам пјесму "Коријени" (објављена је у Челиначким новинама на српском и њемачком језику), а када сам се касно навече вратио у Бањалуку осјећао сам да бих се радо вратио у Челинац", објашњава Петер.

Скупштина општине Челинац
Предлагач: Начелник општине
Дана: 12. септембра 2014. године
Скупштина општине Челинац на сједници одржаној дана 12. септембра 2014. године усвојила је

ЗАКЉУЧАК

Да се ради обезбјеђења читаонице и канцеларијског простора ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац приступи реконструкцији једне учионице Средње школе Челинац и дијела простора који тренутно користи библиотека.

Образложење

Скупштина општине Челинац раније је усвојила закључак да се због указане потребе корисника библиотеке, ученика, студената и осталих заинтересованих грађана Челинца ЈУ Народној библиотеци „Иво Андрић" додијели још једна учионица за читаоницу. Закључак је заснован на чињеници да у Средњој школи Челинац задњих година опада број ученика, па ова образовна установа због уступања једне учионице неће имати негативне посљедице него корист јер ће читаоницу моћи највише да користе управо ученици и професори ове школе, али и сви грађани јер ће им на располагању поред библиотечког фонда бити на располагању и дневна штампа и часописи.

На основу овог закључка Народна библиотека „Иво Андрић"

Прво књижевно дружење у читаоници било је са књижевницима Гојком Мандићем и Михајлом Орловићем

преко својих сарадника покренула је акцију на прикупљању средстава за реконструкцију и опремање читаонице. У акцију се укључила књижевница и сликарка Љубица Перкман Топић која живи и ради у Њемачкој и која је уз помоћ својих пријатеља, познаника и других људи који цијене културно стваралаштво за ову намјену прикупила 9.761,82 евра. Уколико донатори до краја септембра 2014. године не добију гаранцију да су радови на пројектовању, реконструкцији и опремању читаонице почели, средства ће бити преусмјерена у другу општину.

Реализацијом овог закључка за дужи временски период квалитетно ће се ријешити радни простор Народне библиотеке „Иво Андрић" која сада дјелује у изузетно скученом простору.

За реализацију овог закључка задужују се надлежна одјељења општинске управе и органи управљања Народне библиотеке „Иво Андрић" и Средње школе.

Предсједник Скупштине општине
Видосав Кичић

Овај Закључак Скупштине општине убрзо је реализован, те су почели и радови на уређењу читаонице. Након два мјесеца радови су завршени те је и читаоница стављена у функцију. Први догађај који је у њој организован већ у фебруару 2015. године био је промоција романа „Самац" и пројекција документарног филма „Киша само што није" аутора књижевника и новинара Михајла Орловића.

Са једне од бројних промоција књига у читаоници: Тихомир Левајац, Горан Дакић, Мирко Вуковић, Јелена Копривица

Легат академика Рајка Кузмановића

Предсједник Републике Српске Рајко Кузмановић септембра 2009. године Народној библиотеци „Иво Андрић" даровао је 365 књига, за сваки дан у години по једна. Том приликом је договорено установљавање Легата академика Рајка Кузмановића у овој установи. Тиме је још једном потврђена његова привржености завичају, али и дугогодишња сарадња са овом установом и „Челиначким новинама".

Наредних година у континуитету у легату се повећавао број књига.

У Свечаној сали Општинске управе Челинац 15. јуна 2023. године организовано је књижевно дружење са академицима Рајком Кузмановићем и Драгом Бранковићем, предсједником и генералним секретаром Академије наука и умјетности Републике Српске, на које су представљени четврти том Енциклопедије Републике Српске и Библиографија Рајка Кузмановића, те обиљежено 50 година издавачке дјелатности у Челинцу.

Академици Кузмановић и Бранковић говорили су о значају и сложеном процесу израда Енциклопедија, те истакли да Енциклопедија Републике Српске дефинише идентитет српског народа и

државе, односно ентитета, Републике Српске на овим просторима

Они су нагласили да су енциклопедије у суштини књиге над књигама.

Током промоције Библиографије Рајка Кузмановића академик Бранковић је говорио о импозантној научној и друштвено-политичкој биографији Рајка Кузмановића.

Момчило Спасојевић је представио четврти том Енциклопедије РС, а Борислав Максимовић је говорио о монографији „Челинац кроз вјекове" (1973) Рајка Кузмановића, првој књизи о Челинцу што је била клица издавачке дјелатности у Челинцу.

Том приликом академик Кузмановића и директор челиначке библиотеке Јелена Копривица потписали су документ о Легату академика Рајка Кузмановића чиме је он и формално након дугогодишњег развоја и правно озваничен.

У овом документу пише:

ЛЕГАТ
о даривању књига
Народној библиотеци „Иво Андрић", Челинац

На основу Закона о насљеђивању „Службени гласник Републике Српске" број 1/2009, 55/2009, 19/2016 и 28/2019, а позивајући се на члан 103, завјештилац академик Рајко Кузмановић од 26 августа 2009 године Народној библиотеци „Иво Андрић", Челинац предао је ЛЕГАТ о даривању књига

I

Дародавац академик Рајко Кузмановић, дарује 42 књиге чији је аутор или коаутор

II

Дародавац такође поклања преко 2.000 књига разних аутора и издавача

III

Књиге су искључиво за потребе чланова Народне библиотеке „Иво Андрић", Челинац.

IV

Списак (каталог) свих дарованих књига је саставни дио овог легата.

V

Текст легата уписује се у манипулативну свеску, која је отворена у Народној библиотеци „Иво Андрић", Челинац.

ПРИЛОГ: - Списак дародавчевих х књига и осталих књига,

Челинац, 15. јун 2023. године

У потпису прималац и дародавац

Опремање Легата академика Кузмановића подржао је и предсједник Републике Српске. Документ подршке гласи:

На основу тачке Ш став I,. и 2. Одлуке о образовању Службе предсједника Републике („Службени гласник Републике Српске". број: 47/08 и 47/10) и Правилника о условима и начину за додјелу новчане помоћи за пројекте подршке хуманитарним и друштвено корисним акцијама и покровитељствима и пројекте подршке за изградњу. адаптацију и опремање објеката за дјецу и омладину. бр. 01 -2-054-16/20 од 3. јануара 2020. године и бр. 01-2-054-1786/23 од 31. марта 2023. године, генерални секретар предсједника Републике, доноси

ОДЛУКУ

о додјели новчане помоћи за подршку пројекта

1

Додјељује се новчана помоћ ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић" (ЈИБ: 4401 138270008) из Челинца у износу од 31.285,00 КМ, у сврху финансијске подршке у опремању Легата академика Кузмановића.

II

Додијељена новчана помоћ за подршку пројекта из тачке I ове Одлуке обезбиједиће се на терет позиције „Пројекат подршке за изградњу. адаптацију и опремање објеката за дјецу и омладину" 412900 (0101010) буџетског корисника „Предсједник Републике", а исплата ће се извршити уплатом на РПН Општине Челинац, број: 5517902220457432, UniCredit Bank, a.d. Banja Luka. Сврха уплате: Донација за ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић".

Ш

Прималац новчане помоћи за подршку пројекта из тачке I Одлуке је дужан да средства намјенски троши и да о утрошку додијељене новчане помоћи достави извјештај, најкасније до краја календарске године у којој су средства додијељена, односно након завршетка пројекта, уз релевантну документацију којом се доказује намјенско трошење истих.

IV

За реализацију Одлуке задужује се Одјељење за материјално-финансијске послове Службе предсједника Републике.

Број: 01-2.40-2939-1/24
Бања Лука, 23. септембар 2024. године

Генерални секретар
Јелена ПАЈИЋ БАШТИНАЦ

У кабинету предсједника Академије наука и умјетности РС: Борислав Максимовић, Јелена Копривица, начелник општине Челинац Владо Глигорић и академик Рајко Кузмановић

Марија Тривановић Кукавица, Рајко Кузмановић, Јелена Копривица, Борислав Максимовић и Владо Глигорић

Опремање легата обилазила је и министар просвјете и културе Републике Српске Жељка Стојичић

ЈУ Средњошколски центар Челинац, Војводе Мишића 19, којег заступа директор Марија Трифановић Кукавица и

ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић" Челинац, Војводе Мишића 19, коју заступа директор Јелена Копривица,

Дана 25.6.2024. године у Челинцу склопили су сљедећи:

СПОРАЗУМ
о давању просторије на кориштење за потребе чувања Легата

Члан 1.

Предмет овог споразума је давање на кориштење просторије за потребе чувања Легата академика проф. др Рајка Кузмановића у ЈУ Средњошколски центар Челинац.

Члан 2.

ЈУ Средњошколски центар Челинац се обавезује да ће ЈУ Народној библиотеци „Иво Андрић" Челинац дати на кориштење једну просторију ради чувања Легата академика проф. др Рајка Кузмановића, а истовремено ЈУ Средњошколски центар Челинац задржава право да наведену просторију и даље користи за научне и кулрурне потребе.

Члан 3.

Споразум ступа на снагу даном потписивања од стране оба потписника. Споразум се може измијенити, допунити или раскинути сагласношћу споразумних страна.

Члан 4.

Овај споразум је сачињен у 4 (четири) истовјетна примјерка, по два примјерка за сваку споразумну страну.

Директор ЈУ Средњошколски центар Челинац
Марија Трифановић Кукавица

Директор ЈУ Народна библиотека „Иво Андрић"
Јелена Копривица

Отварање нове просторије легата

Легат академика Рајка Кузмановића, који садржи око 1.400 књига и 17 умјетничких слика, отворен је 26. маја у Народној библиотеци "Иво Андрић" у Челинцу. Овим поводом, у присуство представника локалних и републичких институција, те више истакнутих научних, културних, привредних и јавних личности, представљена су и Изабрана дјела академика Кузмановића која су недавно објављена.

Министар просвјете и културе Републике Српске Жељка Стојичић указала је на значај овог легата, јер ће допринијети развоју културе у овој локалној заједници, али и бити подсјећање на дјело академика и бившег предсједника Републике Српске Рајка Кузмановића.

"Значај легата није материјалан већ одсликава вољу и жељу дароватеља да љубитељима културе поклони мјесто гдје ће се окупљати и размјењивати идеје и искуства", рекла је Стојичићева новинарима у Челинцу.

Она је навела да Народна библиотека у Челинцу, отварањем легата и промоцијом изабраних дјела Рајка Кузмановића, почиње обиљежавање 50 година постојања.

- Захваљујем се домаћинима и академику Рајку Кузмановићу што ми је омогућено да присуствујем овако значајном културном догађају. Заиста задовољство је присуствовати отварању овог Ле-

Потписивање легата 15. јуни 2023: академик Драго Бранковић, Ј. Копривица, академик Рајко Кузмановић и Момчило Спасојевић

гата који је заиста урађен и уређен у складу са правилима струке и свакако биће доступан свим заинтересованим грађанима Челинца. Ово је не само значајан догађај за Челинац него и за Републику Српску јер на тај начин људи од струке, културе и умјетности чине највише што могу да ураде за своју локалну заједницу. Ово је потврда да је академик Кумановић урадио огроман посао за свој родни Челинац – рекла је министар културе Жељка Стојчић.

Академик Рајко Кузмановић је истакао да ће отварање легата дати допринос уздизању културе у Челинцу, али и стварању навике да се та култура конзумира.

"Данашњи догађај треба да буде примјер и другима да дају допринос развоју културе, науке и образовања у овој, али и другим мањим локалним заједницама", рекао Кузмановић и додао:

- Промоције нису само продукт савременог доба, већ су оне познате још из античког доба. Још тада су представљане јавности нове идеје и нови људи.

Драго ми је да сте овдје у Челинцу осјетили значај културе, науке и образовања. Тај круг подстицаја развоју културе своди се на круг носилаца културе, и то: Општине и начелника, затим Библиотеке, „Челиначких новина" и Центра за културу. У тај круг уврштен сам ево и ја са поклоном Легат ом књига и колекцијом слика уље на платну. То је добар почетак доградње снажне културне заједнице који треба да обухвати поред библиотеке и музеј, галерију, издавачку кућу и др. Први корак у реализацији тога замашног пројекта већ постоји и обухвата регулациони и урбанистички

план, а затим пројектовање и изградња објекта Дома културе и обезбјеђивање средстава за његову градњу. И ова манифестација је у служби тога замашног и дугорочног пројекта.

Књигу можемо упоредити са човјеком, односно књига је као човјек. Написана књига значи да се родила. Затим књига иде у јавност, и то је паралела са човјеком који постаје пунољетан. И на концу, књига се промовише и тако постаје опште добро свих људи. Оцјена вриједности књиге има сличан поступак као судска порота, јавност је вреднује. У оваквим пословима често се поставља питање да ли је у цјелини књига лоша или добра. Ја тврдим да нема лоших књига, јер и оне најлошије показују како не треба писати.

Велике проблеме носи убрзана роботика која гуши књигу. Добро је у свему томе да књига побјеђује отуђење које наноси роботика.

И на крају наставимо да убрзаним темпом развијамо библиотеку у Челинцу, уз њу и остале сегменте културе. У тим нашим настојањима морамо имати мјеру у смислу Хераклитове тезе о мјери. Наша мјера је књига и слика. О тој мјери Хераклит пише: „Свијет овај није створио ниједан човјек, ниједан бог, он је био, јест и биће ватра, што се с мјером пали и с мјером гаси" – рекао је академик Кузмановић.

Директор библиотеке „Иво Андрић" Јелена Копривица рекла је да се легат у оквиру библиотеке развија од 2009. године.

"За све то вријеме Кузмановић нам поклања нове књиге, као и сва издања Академије наука и умјетности Републике Српске. Драго ми је што је данас тај легат смјештен у посебну просторију и представља посебно одјељење библиотеке", навела је Копривица.

Она је додала да је опремање просторија за смјештај Легата ака-

Уз бројние угледне личности отварању легата присуствовала је и министар просвјете Републике Српске Жељка Стојичић

демика Рајка Кузмановића финансирано средствима Кабинета предсједника Републике Српске.

- Данас је празник у нашој библиотеци. Славимо 50 година од оснивања Народне библиотеке „Иво Андрић" у Челинцу која је отворена 23. маја 1975. године, два мјесеца након смрти нашег нобеловца, и тако случајно или не прва је установа у тадашњој СФРЈ која је понијела његово име. С разлогом, јер је прва количина књига набављена из фонда који је Андрић од нобелове награде завјештао за развој библиотекарства у Босни и Херцеговини.

Данас, пола вијека касније, у нашој установи отварамо посебно одјељење, тј. Легат (такође завјештање) академика Рајка Кузмановића. Легат је опремљен средствима које је предсједник Републике Српске даровао, тј. завјештао, нашој установи за ову намјену. Иначе, легат академика Кузмановића у нашој библиотеци развија се од 23. септембра 2009. године и данас садржи 1.400 вриједних књига. Сматрамо да је опремањем и ево, отварањем, Легата академика Кузмановића изузетно оплемењена културна заједница Челинца и да ће он служити наредним генерацијама да кроз културу и образовање оплемењују свој дух.

И има ли љепшег начина да се отвори Легат академика Кузмановића од представљања његових Изабраних дјела.

Али, допринос Рајка Кузмановића у развоју Челинца није само на културном и научном плану. Дозволите ми да у пар реченица подсјетим само на неке чињенице.

Када је у периоду 1961-1965. године Рајко Кузмановић био предсједник наше општине у правом смислу ријечи Челинац је био неразвијено село без инфраструктуре, па и без кадрова. Иако тада млад Рајко Кузмановић је у правом смислу ријечи створио основе да Челинац постане град. Иницирао је стварање властитих кадрова и чак својом руком написао одлуку која ће бити основа за први Урбанистички план Челинца, те је он 1973. године од стране републичке скупштине и проглашен градским насељем.

Управо те 1973. године изашла је прва књига о Челинцу, и то изузетно квалитетна монографија „Челинац кроз вјекове" Рајка Кузмановића. То је била клица челиначке издавачке дјелатности.

Наша библиотека 1996. године покренула је издавачку дјелатност и за ове непуне три деценије објавила више од 50 наслова завичајне тематике. Мало која општина у Републици Српској може се похвалити овако богатом писаном грађом о својој локалној заједници. И када смо покретали издавачку дјелатност, и када смо прије 25 година покренули мјесечну информативну и културну ревију „Челиначке новине" академик Кузмановић био нам је највећа подршка, баш као што је увијек био чврст ослонац општинском

руководству у привредном и друштвеном развоју. За разлику од многих скептика који су нас убјеђивали да Челинац својом величином не може издржати такве културне подухвате које немају ни много веће локалне заједнице, господин Кузмановић нас је бодрио да величина колијевке не ограничава раст дјетета и да је завичај неисцрпна и непресушна инспирација.

За допринос развоју и афирмацији културе наша библиотека академику Кузмановићу 2007. године додијелила највеће локално признање из области културе „Михољданску повељу", а за допринос свеопштем развоју 2008. године Скупштина општине додијелила му је „Златну плакету општине Челинац" – рекла је Копривица.

Присутнима се обратио и начелник општине Челинац Владо Глигорић:

- Прије свега желим да се захвалим академику Кузмановићу који нас је лијепом поводом данас овдје у Челинцу окупио. Велико задовољство нам је што данашњем догађају присуствује и министар просвјете и културе Републике Српске госпођа Жељка Стојичић која је и у фази израде овог Легата у радној посјети Челинцу обишла овај простор. Поздрављам и представнике наше Српске православне цркве оца протојереја - ставрофора Радивоја Вујанића, и све друге драге госте. Заједно смо дошли на идеју да се прошири културни простор и реализовали смо је заједно са Библиотеком, Средњом школом, локалном заједницом, Академијом наука и умјетности РС и републичким институцијама. И ево, завршили смо замишљено и овдје је смјештено велико наше културно благо. У разговорима са академиком Кузмановићем и сам сам много шта научио. Поред осталог он је био и предсједник општине Челинац у једном тешком периоду и направио је велике кораке, одбранио статус општине и трасирао дугорочни пут њеног

развоја. Данас у Челинцу имамо једну лијепу средину за живот и ми ћемо се трудити да она буде још љепша и боља. Неоспорно је да је потреба да у перспективи изградимо и један већи културни центар, Дом културе, и мислим да је то реалност. Челинац постаје жива средина гдје се досељавају и људи из других крајева цијенећи да ово мјесто има перспективу, поред осталог и зато што је готово наслоњен на Бањалуку као републички центар. Наша Народна библиотека „Иво Андрић" ради добар посао, од библиотекарства преко издавачке дјелатности до других послова из области културе. То су оцијениле и локалне и републичке институције. Што се тиче наше локалне заједнице бићемо јој од помоћи – рекао је начелник Глигорић.

Честитке поводом отварања новог простора за Легат академика Рајка Кузмановића, Библиотеци „Иво Андрић" и академику Кузмановићу упутио је и предсједник Републике Српске Милорад Додик. Текст честитке гласи:

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ПРЕДСЈЕДНИК РЕПУБЛИКЕ
Бања Лука, 26. мај 2025. године
Народна библиотека „Иво Андрић"
Челинац

Поштовани,

Примио сам ваш позив да присуствујем свечаном отварању Легата академика Рајка Кузмановића, у оквиру Народне библиотеке „Иво Андрић" у Челинцу, на чему вам се топло захваљујем.

Са искреним жаљењем обавјештавам вас да, због раније преузетих обавеза, нећу бити у могућности присуствовати.

Свим учесницима свечаности, руководству библиотеке, грађанима Челинца, поштоваоцима лика и дјела академика Кузмановића, а посебно академику Кузмановићу упућујем срдачне честитке, са жељом да овај Легат постане мјесто инспирације, знања и трајне вриједности.

Посебно поздрављам и подржавам промоцију Изабраних дјела академика Кузмановића, која додатно оснажује значај овог догађаја, и пружа увид у богато и разноврсно научно, правно и друштвено насљеђе које нам је оставио.

Отварање Легата једног од најзначајнијих научника и јавних радника Републике Српске представља не само част за општину Челинац, већ и трајну вриједност за све генерације које долазе.

С поштовањем,

Предсједник Републике Српске Милорад ДОДИК

О Изабраним дјелима академика Кузмановића бесједио је књижевник Момчило Спасојевић.

Он је поред осталог рекао да изабрана дјела неког аутора најчешће представљају круну успјешне каријере и додао:

"Изабрана дјела Рајка Кузмановића су избор из 44 његове објављене књиге, по мишљењу приређивача и Редакцијског одбора, најзначајнијих 12 књига насталих у периоду од 1973. до 2023. године на преко 4.000 страница. Поред осталих и самог аутора, у увом великом послу су биле ангажоване и двије особе с челиначког подручја: академик Драгао Бранковић, као један од два приређивача и магистар Сњежана Тешић као коректор.

Одмах, на први поглед, уочљив је лијеп и необичан дизајн ове едиције. Избјегнута је она уобичајена једнобојност, обично у црвеној или плавој боји, а издавачи су Академија наука и умјетности

Републике Српске и Православна реч из Новог Сада. Тираж је 500 примјерака на српском и енглеском језику.

Ова изабрана дјела карактерише животност и она нису плод кабинетског или рада у неком институту већ су настајала кроз живот и рад аутора у борби око рјешавања конкретних животних питања и проблема људи и друштва. Баш тиме су прожете све Кузмановићеве књиге – стварним свакодневним животом. Она су одраз истинског живота и рада који тежи ка напретку.

Може се казати да су те књиге настајале кроз свакодневне тешке животне околности с којим се ваљало носити. Генијалност њиховог аутора била је, прије свега, у способности да истраје и у вјери да на свијету нема ништа изнад поштења и рада. Отуда је и њихова поучност која савременом читаоцу може и те како бити од велике користи.

Књиге, у овој едицији су настајале и објављиване у различитим друштвено-историјским околностима (различитим политичким, друштвеним и правним системима), а у основи им је право и политика али и теме из других области. Стога се може казати да је Кузмановићево тематско интересовање врло разноврсно. Ту су и историјско-монографске студије и чланци, тематски зборници те књиге и чланци о општедруштвеним темама. Све књиге овога аутора су писане јасним вуковским народним језиком и једноставним стилом. Стара је истина да је оно што вриједи једноставно...

Челинац кроз вијекове је четврта књига у овом избору и има историјски, документарни и етнолошки карактер, у ствари, то је монографија Челинца. И данас многи, далеко већи градови од Челинца, немају такву књигу, што говори и о томе да их уопште није лако писати. То захтијева велики труд и упорност у прикупљању грађе и истраживачки рад на терену. Она садржи цјеловити живот на подручју Челинца од најстаријих времена па до тренутка кад се књига појавила - 1973. Посебну њену вриједност представљају бројне ријетке фотографије из свих области живота и рада челиначке средине, а које данас имају и историјски карактер. Занимљиво је да је прво изаде ове књиге имало тираж од чак 5.000 примјерака и да је књига била изванредно опремљена што је за оно вријеме био велики подухват те је аутор нашао за сходно да се уз ово друго издање и овај пут захвали Скупштини општине Челинац и бројним сарадницима на овом пројекту" - истакао је Спасојевић, те укратко представио и осталих 11 књига, те на крају закључио: *"Изабрана дјела Рајка Кузмановића,* представљају добро обављен посао којим и приређивачи и аутор у потпуности могу бити задовољни!

Мира Ћосић

Гордана Ивковић

Најбољи читаоци

2002/03. Душан Илић, учитељ у пензији;
2004. Игор Маглов, Рада Врховац, Рада Петковић и Марко Топић, ученици;
2005. Горан Ђуран, студент;
2006. Срђан Њењић, ученик основне школе;
2007. Урош Дакић, пензионер;
2008. Тања Божић, ученица основне школе;
2009. Давид Дерајић, студент;
2010. Ката Ескић, пензионер;
2011. Николина Фимић, ученица основне школе;
2012. Велинка Тривић, радник;
2013. Бранка Којић, професор;
2014. Милан Куновац, пензионер;

Звијездана Ђурић

В. Крминац и Марина Јокић

Станоја Зељковић

Тања Џомбић и Николина Лакић

2015. Морана Чолић, ученица основне школе;
2016. Маја Вадић, ученица основне школе;
2017. Станоја Зељковић, пензионер;
2018. Славица Тодоровић, пензионер и Татјана Сердар, љекар;
2019. Марина Јокић, ученица средње школе и Богдан Марјановић, пензионер:
2021/22. Мира Ћосић, радник;
2022. Гордана Ивковић, радник;
2023. Николина Лакић, студент;
2024. Звијездана Ђурић, пензионер;

Николина Фимић и
члан УО Јасна Драгојевић

Валентина Крстић и
Давид Дерајић

Библиотека у библиографији "Челиначких новина (извод)

Библиотека, Јубилеј дочекан без просторија ЧН, бр. 5, стр 22;
Нови поклони, Поново о просторијама, ЧН, бр. 9, стр 11;
Припреме за додјелу „Михољданске повеље", ЧН бр. 13, стр 22;
Књиге вјерни човјекови пријатељи, Бесједа поводом 25 година библиотеке, МС, ЧН бр. 14, стр 4 - 6;
Четврт вијека библиотеке, фото-журнал, ЧН бр. 14, стр 16;
Поклон књига за јубилеј, ЧН бр. 14, стр 17;
Поклон књига за јубилеј, ЧН бр. 15, стр 23;
Поклон књиге, ЧН бр. 16, стр 22;
Нове књиге „Српска народна вјеровања", „Процвјетао зумбул плави" Љубисав Мирковић, „Трагови свјетлости", Монографија о школству и култури челиначког краја, Борислав Максимовић, ЧН бр. 17, стр. 26;
Ново радно вријеме библиотеке, ЧН бр. 20, стр. 8;
На задовољство читалаца, МС, ЧН бр. 20, стр. 20;
Челиначка културна баштина, ЧН бр. 22, стр. 4;
„Михољданска повеља", Критеријуми за додјелу „Михољдан-

Зоран Вучић с пријатељима и руководством библиотеке и општине Челинац након испоруке поклоњених књига "Радио Београда"

ске повеље", ЧН бр. 23, стр. 2;

Обавјештење читаоцима, остајемо вам вјерни, библиотека нови издавач „Челиначких новина" ЧН бр. 23, стр. 7;

Књиге на улици, ЧН бр. 23, стр. 8;

Апел без одзива, Културно љето, ЧН бр. 23, стр. 8;

О Михољдану и библиотеци, Отворена читаоница, Нови наслови, ЧН бр. 24, стр. 14;

„Михољданска повеља", Уздарје на дар, Зоран Сувајац Зограф, ЧН бр. 24, стр. 15;

Напредак упркос свему, Драгојла Драгојевић, ЧН бр. 24, стр. 15;

Хомер козарачке епопеје, Младен Ољача, бесједа, МС, ЧН бр. 24, стр. 16 - 17;

„Михољданска повеља", Образложење жирија, ЧН бр. 24, стр. 18;

Ољачи улица, Младен Ољача, иницијатива, МС, ЧН бр. 24, стр. 18;

Библиотека чардак ни на небу ни на земљи, ЧН бр. 25, стр. 15;

Најактивнији читаоци, Најтраженије књиге, ЧН бр. 29, стр. 26;

СНСД даровао књиге библиотеци, ЧН бр. 30, стр. 12;

Најактивнији читаоци, ЧН 31, стр. 20;

Стигле нове књиге, , ЧН 33, стр. 19;

Слава општине, Подстрек за нови ентузијазам, признања, ЧН 34, стр. 7;

Дароване књиге, ЧН 34, стр. 28;

Стигли књижевни хитови, ЧН 35, стр. 33;

„Михољданска повеља" Борисљаву Максимовићу, Душко Керезовић, ЧН 36, стр. 13 – 14;

Библиотека Србац у Челинцу, ЧН 36, стр. 24;

Књиге на улици, ЧН 37, стр. 7;

Изложба о Дучићу, ЧН 37, стр. 10;

Књиге на праву адресу, ЧН, бр. 39, стр. 13;

Пјесничко вече, Славко Јунгић Јесеј, Сјећање на Јесеја, ЧН, бр. 39, стр. 21;

Звијезда која не тамни, Дара Стојиљковић, промоција, ЧН, бр. 39, стр. 23;

Књига вриједна пажње, промоција књиге Остоја Ђукић, ЧН 41, стр. 11;

Књижевно вече, Како ухватити лептира, Ранко Павловић, ЧН 42, стр. 27;

Представљена књига Рада Врућинића, ЧН 43, стр. 24;

Мисија звана књига, поклони књига, Зоран Вучић, Радио Београд, ЧН 44, стр. 27;

Дароване књиге, Марица Вујатовић; ЧН 44, стр. 30;

Књижевници Ранко Павловић и Ранко Рисојевић у више наврата истакли су се као велики пријатељи челиначке библиотеке

Изложба „Челинац у архивској грађи", ЧН 45, стр. 20;

„Михољданска повеља" шести пут, ЧН 46, стр. 30;

Дан библиотеке, Кућа без крова, МС, ЧН 47, стр. 18;

Афирмација културног стваралаштва, „Михољданска повеља", ЧН 47, стр. 19;

Ал што певах неће пропаднути, Бранко Радичевић, есеј, МС, ЧН 47, стр. 20 – 21;

Књижевно вече, Вуковим стопама, ЧН 49, стр. 24;

„Михољданска повеља" Сњежани Тешић, ЧН бр. 59, стр, 22;

Библиотека пасторче у рођеној кући, ЧН бр. 59, стр, 23;

Будућност ће се стидјети садашњости, бесједа, Момчило Спасојевић, ЧН бр. 59, стр, 24 - 25;

J. J. Змај, Ломан човјек несаломив пјесник, МС, ЧН бр. 59, стр, 25;

Четири деценије с читаоцима, Ранко Павловић, Сњежана Тешић, ЧН бр. 59, стр, 26;

Нова књига, Шњеготина, монографија, ЧН бр. 59, стр, 26;

Вишеград, Сусрет библиотекара, ЧН бр. 59, стр, 27;

Књига на дар, поклони, ЧН 63, стр, 32;

Изложба књига, ЧН 66, стр, 38;

Челиначке новине - Идемо даље придружите нам се, ЧН 67, стр, 22;

Пут ка модерној библиотеци, Друштво библиотекара РС, семинар, Јахорина, ЧН 67, стр, 34;

Књига човјекова судбина, коментар, БМ, ЧН 67, стр, 35;

Скупштина општине, Признањима подстаћи развој, слава општине, библиотеци додијељена „Сребрна плакета", ЧН 69, стр. 4 - 5;

Изложба старих књига и новина, Приказана баштина, ЧН 69, стр. 32;

Књижевно вече, Народно благо, Гроздана Комадинић, Славко Мучибабић, ЧН 69, стр. 32;

Књижевно вече, Горан Михајловић, Бранко Брђанин, ЧН 71, стр, 36;

Три деценије подстанарства, Боро Капетановић, Зоран Сувајац, бесједа, МС, ЧН 71, стр, 38 - 39;

Оштро и добронамјерно, Представљање књиге ОКО, Борислав Максимовић, Радомир Тривић, ЧН 74, стр, 21;

Мјесец дароване књиге, ЧН 76, стр, 41;

Даровали књиге, ЧН 78, стр, 36;

Нови поклони, ЧН 79, стр. 21;

Представљена збирка приповједака „Хроника страдања", Момчило Спасојевић, Књига која се чекала, ЧН 81, стр, 41;

Срећа је близу љепоте, бесједа, МС, ЧН 83, стр, 28;

„Михољданска повеља" Мирку Вуковићу, ЧН 83, стр, 36;

Нови наслови, ЧН 84, стр, 39;

Најтраженије књиге у 2006. години, ЧН 86, стр. 41;

Изложба карикатура, Тошо Борковић, Карикатура и поправља, ЧН 87, стр. 29;

Десет најтраженијих књига, ЧН 87, стр. 29;

Филозофски факултет, Дарови, Драге Бранковића, ЧН 88, стр. 29;

Набављене нове књиге, Татјана Џомбић и Валентина Крминац, ЧН 88, стр. 30;

Нове књиге, Снијег, Тања Џомбић, ЧН 91, стр, 42;

Нове књиге, МС, ЧН 94, стр, 40;

„Михољданска повеља" Рајку Кузмановићу, Утемељитељ челиначке културе, ЧН 95, стр, 11;

Рајко Кузмановић, Узор и као човјек и као научник, образовање, бесједа, Драго Бранковић, ЧН 95, стр, 12;

Споменица за јубилеј, Лауреат, Науку и знање носи као буктињу, Рајко Кузмановић, Миле Дмичић, ЧН 95, стр, 13;

Пензионер највише чита, Урош Дакић, ЧН 95, стр, 39;

Књиге за све укусе и потребе, Драго Бранковић, МС, ЧН 97, стр, 33;

Даровали књиге, Тања Џомбић, ЧН 103, стр, 19;

Дар на дар, Тања Џомбић, ЧН 106, стр, 44;

Михољданске културне свечаности, ЧН 107, стр, 31;

„Михољданска повеља" Драги Бранковићу, ЧН 108, стр, 14 - 15;

Поклон манастиру Ступље, духовност, ЧН 108, стр, 35;

Смјештај библиотеке, Министарство културе РС, просторије,

ЧН 108, стр, 35;

Нови поклони, ЧН 108, стр, 35;

Трговање некретнинама, Скупштина општине, Општина купила пословни простор, Културни и медија центар, Културни центар, ЧН 109, стр, 13;

Договор умјесто наметања, Скупштина општине и библиотека, ЧН 112, стр, 21;

Књижевно вече, Пјесме Љиљане Томљеновић, промоција, ЧН 112, стр, 30;

Поклон библиотеци предсједника РС Рајка Кузмановића, Књига за сваки дан, МС, ЧН 118, стр, 23;

Перса Цвијановић, поклон библиотеци, МС, ЧН 118, стр, 23;

Давид Дерајић највреднији читалац, ЧН 119, стр, 27;

Култура оплемењује људе и насеља, бесједа, Душко Пејаковић, ЧН 119, стр, 34;

СПКД „Просвјета" Градишка, Награда Момчилу Спасојевићу, ЧН 119, стр, 34;

Значај културног аматеризма у малим срединама, Челинцу потребно аматерско позориште, бесједа, МС, ЧН 119, стр, 39;

Сјећања на земљотрес, Земља је стално дрхтала, пренесено из књиге „Челинац кроз вјекове", Рајко Кузмановић, ЧН 119, стр, 40 - 41;

Изложба поводом 40 година земљотреса, Солидарност у несрећи, ЧН 119, стр, 41;

Легат академика Рајка Кузмановића у библиотеци, ЧН 120, стр, 37;

Хипо банка, Захвалност за повјерење, ЧН 121, стр, 15;

Јубилеј „Челиначких новина", Заокружена деценија, Легат Рајка Кузмановића, Утемељење личности у завичајну баштину, бесједа, МС, ЧН 122, стр, 16 - 17;

Најмлађим читаоцима посвећује се посебна пажња

Гости из Граца у посјети Челинцу, Барон у Опсјечком, МС, ЧН 125, стр, 14;

Дарови библиотеци, ЧН 125, стр, 24;

Милица Станаревић, Промовисан роман тинејџерке, МС, ЧН 127, стр, 48 - 49;

Црни Врх, поклон библиотеке школи, ЧН 131, стр, 11;

„Михољданска повеља" Ранку Павловићу, Завичај у стваралаштву Ранка Павловића, ЧН 132, стр, 24-25;

У прољеће живота, Садржаји који охрабрују, Борис Максимовић, ЧН 132, стр, 26;

Стратегија развоја културе, ЧН 136, стр, 45;

Изложба плаката, Фреске у БиХ, ЧН 140, стр, 43;

Дародавци библиотеци, ЧН 140, стр, 43;

Завичајна збирка, Челиначки књижевни ствараоци (1), Јулијус Јемељанович Барановски, Миладин Берић, Карађорђе Дерајић, Данило Васић Дача, Мирко Вуковић, Ратко Ђогатовић, Војислав Ескић, Славко Јунгић Јесеј, Рајко Кузмановић, Борислав Максимовић, Зора Маглов, Миливоје Малићевић, Боро Маркановић, Љубисав Мирковић, Дарко Митровић, Ранко Павловић, Љубица Перкман Топић, Велимир Поповић Веца, Ратко Поповић, Гордана Радовановић, Миладин Савић Кргин, Босиљка Сејмановић, Горан Сејмановић, Момчило Спасојевић, Милица Станаревић, Сњежана Тешић, Остоја Цвијетић, Василије Шајиновић, , МС, ЧН 141, стр, 24 - 26;

Имењаци дародавци, Перо Станивук, Перо Менићанин, , ЧН 141, стр, 43;

Завичајна збирка (2), Публицисти, Спасоје Алексић, Добривоје Антонић, Сретен Вујић, Милорад Докић, Милан Никић, Драгољуб Ристић Риле, Душан Савковић, Гордана Тешановић Сејмановић, Зоран Симић Симара, Перо Станивук, Момчило Ступар, Душко Топић, Жељко Дубравац, Љубомир Вуликић, Душко Топић, Душко Пејаковић, ЧН 142, стр, 38;

Завичајна збирка (3), Челиначки научници, Зоран Алексић, Чедо Алексић, Драго Бранковић, епископ Василије Вадић, Владо Ђајић, Душко Јакшић, Жељко Јунгић, Брацо Ковачевић, Славиша Ковачевић, Рајко Кузмановић, Сања Вујичић, Мићо Гаћановић, Живорад Маличевић, Татјана Марјановић, Гостимир Микаћ, Дијана Новковић Михаиловић, Александар Остојић, Борис Пашалић, Живко Секулић, Брано Топић, Горан Трбић, Зоран Маличевић, Марко Зељковић, Перса Ћеранић Загорац, МС, ЧН 143, стр, 16 - 18;

Поводом 50 година од додјеле Нобелове награде Иви Андрићу, Нобелова награда, МС, ЧН 143, стр, 26 - 27;

Библиотека достојна имена славног писца, ЧН 143, стр, 27;

Вечерње Новости библиотеци даровале опус „Златни Руси", ЧН 144, стр, 33;

Ризница духовног блага, МС, ЧН 144, стр, 34 - 35;

Изложба фотографија, Милорад Миле Родић, Живот пише објективом, БМ, ЧН 144, стр, 36 - 37;

„Михољданска повеља" Мили Родићу, ЧН 144, стр, 37;

Омаж Иви Андрићу, ЧН 144, стр, 38 - 40;

Изложба, Дјело и лик Иве Андрића, ЧН 144, стр, 41;

Момчило Спасојевић, Факултетски образовани грађани најмање читају, , ЧН 146, стр, 23;

Тржница даровала књиге, ЧН 148, стр, 31;

Ранко Павловић, Перса Цвијановић, Лијеп обичај који многи не практикују, МС, ЧН 149, стр, 33;

Такмичење у рецитовању љубавне поезије, ЧН 149, стр, 35;

Ранко Павловић, Фондација „Фра Грго Мартић", Представљена „Једна прича и друге приче", ЧН 150, стр, 19;

Препорука за читање, Романтичне слике завичаја, Добривоје Антонић, Незаборав, МС, ЧН 150, стр, 20 - 21;

Нови дарови, МС, ЧН 150, стр, 21;

Школска завичајна збирка, Живко Секулић, промоција, ЧН 150, стр, 23;

Књижевно вече, Завичај у срцу носи, Љубица Перкман, Исмет Бекрић, ЧН 153, стр, 34;

Ранко Рисојевић, Поклон сенатора, МС, ЧН 153, стр, 34;

20 година Народне скупштине РС, Темељ Српске, изложба, ЧН 154, стр, 7;

Скупштина општине, слава општине, Признања охрабрују али и обавезују, Златна плакета општине „Челиначким новинама", ЧН 154, стр, 8 - 9;

Војислав Ескић, Трећа димензија, књижевно вече, ЧН 154, стр, 43;

Предсједник академије наука и умјетности РС Рајко Кузмановић, Култура је најбољи амбасадор сваког народа, бесједа, ЧН 155, стр, 9;

Парохија Бранешци, Установљена библиотека, ЧН 155, стр, 31;

Михољданске културне свечаности, „Михољданска повеља" Добривоју Антонићу, ЧН 156, стр, 20;

Представљена збирка есеја „Незаборав" Завичају с љубављу, Добривоје Антонић, ЧН 156, стр, 21;

Награда Момчилу Спасојевићу, Калимахов настављач, ЧН 156, стр, 21;

Поносан сам што сам дио овог краја, бесједа, Добривоје Анто-

Сарадња библиотека из Челинца и Новог Сада

нић, ЧН 156, стр, 22 - 23;

Михољданске културне свечаности, Иво Андрић у дипломатији, изложба, ЧН 156, стр, 26;

Нове књиге, Римска империја, Момчило Ступар, ЧН 156, стр, 27;

Велинка Тривић најбољи читалац, ЧН 156, стр, 27;

Ставља ли министарство катанац на библиотеке, Глас Српске, ЧН 157, стр, 19;

Поклони, ЧН 157, стр, 21;

Нови поклони, Јелена Копривица, ЧН 162, стр, 13;

Књижевно вече „Књижевност и библиотекарство", Величина колијевке не ограничава раст дјетета, Момчило Спасојевић испраћен у пензију, У развоју Библиотеке многи су ми помагали, бесједа, ЧН 162, стр, 29;

Момчило Спасојевић, Плодан књижевник вриједан библиотекар, бесједа, Јелена Копривица, ЧН 162, стр, 30 - 31;

Нови наслови, Јелена Копривица, ЧН 163, стр, 32;

Нове књиге, Упознајте Јапан, Основе традиционалне и модерне филозофије Јапана, Остоја Ђукић, ЧН 163, стр, 35;

Промоција, Мирослав Весић, Постојање у трајању, ЧН 163, стр, 40;

Нове књиге на полицама, Јелена Копривица, ЧН 164, стр, 15;

Представљена издања АНУ РС, Рајко Кузмановић, ЧН 164, стр, 16;

Рајко Кузмановић, Трактати о уставноправном положају Републике Српске, бесједа, Драго Бранковић, ЧН 164, стр, 16 - 17;

Рајко Кузмановић, Поглед увијек упрт у будућност, бесједа, Јелена Копривица, ЧН 164, стр, 18;

Изложба ћирилица, ћирилица је Србима као крсна слава, Гавро Поповић, ЧН 164, стр, 34;

Боље посрнути ногом него језиком, ћирилица, бесједа, Јелена Копривица, ЧН 164, стр, 35 - 36;

Народна и универзитетска библиотека РС, Записник о надзо-

ру, Невенка Вулић, Татјана Дуновић, ЧН 165, стр, 32 - 34;

Покретним излогом за читаоцима, ЧН 165, стр, 34;

Нова књига, Достојан Споменик часном проти, Петар Иванковић, јеромонах Теофил Димитрић, МС, ЧН 166, стр, 30 - 31;

Изложба старих фотографија, Челинац каквог више нема, ЧН 166, стр, 31;

Дружење читалаца с писцима, Ранко Павловић, ЧН 167, стр, 31;

Петар Други Петровић Његош (1), Пјесник који је владао државом, Јелена Копривица, ЧН 167, стр, 32 - 33;

Нове књиге, Ловачко удружење „Фазан" Пола вијека доброг погледа, ЧН 167, стр, 42 - 43;

„Михољданска повеља" додијељена Свјетлани Цвијановић, Књижара „Елена" и хотел „Турист" као установе културе, ЧН 168, стр, 16;

Бесплатан упис у библиотеци, Јелена Копривица, ЧН 168, стр, 16;

Бранка Којић најбољи читалац, ЧН 168, стр, 17;

Библиотека - ризничар знања и културно средиште Челинца, Јелена Копривица, ЧН 168, стр, 18 - 19;

Два Његошева вијека, изложба, ЧН 169, стр, 39;

Из архиве, Челинац 1972. године, Књига „Ко гдје шта", ЧН 169, стр, 40 - 43;

Мирко Вуковић, изложба, промоција књиге, Јелена Копривица, Драгана Вуковић, ЧН 170, стр, 32 - 34;

Нови наслови у библиотеци, Јелена Копривица, ЧН 170, стр, 47;

Јошавка, Отворено подручно одјељење библиотеке, ЧН 172, стр, 21;

Културна хроника, Културу не смије да заустави (чак ни) наоружавање људи, Јелена Копривица, ЧН 174, стр, 38;

Дарови и уздарја, Јелена Копривица, ЧН 174, стр, 38;

Серијал „Коријени" Славише Сабљића у Библиотеци, ЧН 175, стр 7;

Библиотеци након поплаве потребна помоћ, Јелена Копривица, ЧН 176, стр, 43;

Помоћ култури, Данијела Милосављевић, Библиотека Србац, ЧН 177, стр, 37;

Књижевно вече, Љубица Перкман, ЧН 177, стр, 39;

Нове књиге, Село Јошавка родослов Докића, Милорад Докић, МС, ЧН 178, стр, 46 - 47;

Специјална библиотека за слијепа и слабовида лица РС, Звучне књиге, Борис Максимовић, Мирко Вуковић, Хаџилук племенитом сну, ЧН 178, стр, 48;

Скупштина општине, Закључак, Средња школа, просторије библиотеке, ЧН 179, стр, 13;

Подршка из Њемачке, Љубица Перкман Топић, Петер Фелкер, хуманост, ЧН 179, стр, 15;

Поклоњене књиге, ЧН 179, стр, 19;

Свечано обиљежен Дан библиотеке, „Михољданска повеља" Љубици Топић Перкман, ЧН 180, стр, 10 - 11;

Ријеч пријатеља, Љубав и умјетност повезују људе и народе, Петер Фелкер, ЧН 180, стр, 11;

Дружење писаца са читаоцима, Славиша Сабљић, Миладин Берић, Љубица Перкман, Петер Фелкер, ЧН 180, стр, 21;

Хипо банка, Даровано 120 књига, ЧН 181, стр, 38;

Дарови библиотеци из Блица, ЧН 183, стр, 45;

Нови Сад челиначкој библиотеци даровао 2.000 књига, ЧН 184, стр, 33;

Градска читаоница, фото-журнал, ЧН 184, стр, 54;

Правилник и цјеновник, ЧН 185, стр, 36 - 37;

Народна библиотека Србац, Челинац у Српцу, јеромонах Теофил, Обрад Никићевић, ЧН 186, стр, 33;

Вече хумора и сатире, ЧН 186, стр, 45;

Добрица Ерић, Здравко Миовчић, дружење с писцима у Винарији Јунгић, ЧН 186, стр, 47;

Челиначки библиотекари у Српској Атини, Нови Сад, ЧН 187, стр, 44;

Савјет читалаца, ЧН, 188, стр. 35;

Књижевно вече, Петодинарка, Горан Дакић, „Имприматур", Борис Максимовић, ЧН, 188, стр. 43;

Значај завичајне историје, ЧН, 189, стр. 48;

Рајко Кузмановић, Легат, Култура је огледало сваке људске заједнице, ЧН 192, стр, 25;

Народна библиотека „Иво Андрић", Наше четири деценије, Јелена Копривица, бесједа, ЧН 192, стр, 32 - 34;

Обновом Спомен-врела бану Милосављевићу у Липовцу обиљежен је вијек присаједињења БиХ Краљевини Југославији.

„Михољданска повеља" Остоји Ђукићу, ЧН 192, стр, 34;

Сјећање на Станка Ракиту, Ранко Рисојевић, књижевно вече, ЧН 192, стр, 35;

Представљен стваралачки опус, проф. др Остоја Ђукић, Човјек од ријечи и пера, Филип Перишић, ЧН 192, стр, 36;

Дароване књиге Ђачком дому у Бањој Луци, ЧН 194, стр, 43;

Нове књиге и промоција, Средња школа Котор Варош, Славен Кнежевић, Тинејџер међу геополитичарима, Рат по мјери Пентагона, ЧН 195, стр, 21;

Нове књиге, др Раде Дујаковић, „Енергија печених волова", Слика наше савјести и стварности, Народно позориште Републике Српске, ЧН 195, стр, 33;

Промовисана Дујаковићева књига, др Раде Дујаковић, Енергија печених волова, ЧН 196, стр, 44;

Нове књиге, Завичајна збирка, Борислав Максимовић, Јелена Копривица, ЧН 198, стр, 38;

Препорука за читање, Једна суза и загрљај свијету, Тијана Тепић, Библиотека за слијепа и слабовида лица Бања Лука, глумица Слађана Зрнић, МС, ЧН 198, стр, 40-41;

Народна библиотека „Иво Андрић", Друго издање путописа, Борис Максимовић, „Хаџилук племенитом сну", ЧН 199, стр, 37;

Нове књиге, Талентована поетеса и глумица, Тијана Тепић, Једна суза и загрљај свијету, ЧН 199, стр, 45;

Промоција књиге, Заувек, Добривоје Антонић, Јошавка, СПКД „Просвјета", култура, ЧН 201, стр, 36 - 37;

Промоција, Више од монографије, Од легенде до стварности, Вагани, Остоја Ђукић, култура, МС, ЧН 203, стр, 44 - 45;

Култура на понос Челинцу, бесједа, Јелена Копривица, ЧН 204, стр, 14 - 16;

Наша култура је у темељима Европе, бесједа, „Михољданска повеља" Ненаду Новаковићу, ЧН 204, стр, 17;

Културно насљеђе, Републички завод за заштиту културно-историјског насљеђа, култура, посјета локалитету Змајевац, ЧН 206, стр, 26;

Промоција, Добровољно јањичари, Војислав Ескић, култура, ЧН 206, стр, 31;

Дубрава Стара, ОШ „Новак Пивашевић", Отварање подручне библиотеке, ЧН 209, стр, 15;

Библиотека „Иво Андрић" у Котор Варошу, Представљена Ђукићева монографија о Ваганима, Остоја Ђукић, култура, ЧН 210, стр, 26;

Литерарно-ликовни конкурс „Глас за књигу", ЧН 210, стр, 47;

Издавачка кућа „Имприматур", Женске приче о мушкарцима,

Слађана Нина Перковић, „Жене" Борис Максимовић, промоција, ЧН 211, стр, 39;

Љубица Топић Перкман, Књижевно дружење, ЧН 212, стр, 31;

Представљена књига „Хармонија неба", Гојко Мандић, ЧН 212, стр, 51;

Издавачка кућа „Имприматур", Дарко Момић, Елем, промоција, Лиферанти и забушанти, ЧН 215, стр, 31;

Манастир Ступље, Проширење сарадње, ЧН 215, стр, 36;

Нове књиге, Бисер челиначке културе, култура, Јелена Копривица, Борислав Максимовић, МС, ЧН 216, стр, 26;

„Михољданска повеља" Радомиру Тривићу, ЧН 216, стр, 39;

Друштво без књига је као човјек без душе, култура, бесједа, Јелена Копривица, ЧН 216, стр, 40-41;

Средња школа, Петар Кочић наш савременик, изложба, ЧН 216, стр, 46;

Књижевна награда „Славко Јунгић Јесеј", конкурс, ЧН 217, стр, 47;

Министарство просвјете и културе РС, СПКД „Просвјета", Поклоњене књиге библиотеци Кнежево, ЧН 218, стр, 42;

Друштво научних радника РС, Вјерски објекти националних мањина, промоција, ЧН 218, стр, 43;

Челиначкој библиотеци стигла вриједна донација књига, Сарајево, Подстрек домаћим издавачима и ауторима, Фондација „Кемал Бакаршић", ЧН 218, стр, 44;

Свето Вучковић, Таму побиједио вољом и радом, промоција, Јелена Копривица, ЧН 219, стр, 38;

Јошавачки тамбураши, концерт, ЧН 221, стр, 39;

Представљен књижевни првенац, Дајана Тадић, Хероји по шифрама, Борис Максимовић, Имприматур, ЧН 222, стр, 43;

2. Дјечији наградни литерарно-ликовни конкурс „Глас за књигу", ЧН 222, стр, 49;

Пријатељи манастира Крупа, Баштионик, култура, На полицама занимљива духовна литература, ЧН 224, стр, 11;

Завршен 2. литерарно-ликовни конкурс „Глас за књигу", Награђени Милош Савковић и Ања Доцић, Ања као Алиса, Јелена Копривица, ЧН 224, стр, 43;

Културно-историјски споменици челиначког краја, фељтон, ЧН 225, стр, 19;

Завршена посјета дјеце, Обилић, Косово и Метохија, Дјецу стиховима увесељавали пјесници, Мирко Вуковић, Јово Челић, Милица Јовановић, ЧН 225, стр, 20-21;

Штрбе, Владо Станчић, промоција, МС, ЧН 226, стр, 42-43;

Књига срцем и цијели живот писана, Кад сјећања оживе, Вла-

димир Станчић, МС, ЧН 226, стр, 44-45;

Изложба фотографија, Владимир Тадић, Свјетлом кроз објектив описује Челинац, Борис Максимовић, ЧН 227, стр, 44;

Мандаринске патке, Миланка Благојевић, ЧН 227, стр, 45;

„Михољданска повеља" Жељку Јунгићу, ЧН, 228, стр, 12-13;

Спрега божанског пића и умјетности, Вино у умјетности и животу, бесједа, Јелена Копривица, ЧН, 228, стр, 14-15;

Коме звона звоне, Трајаћемо док остајемо под сунцем нашег неба, бесједа, Жељко Јунгић, ЧН, 228, стр, 16-18;

Нотама и гласом уљепшали вече, Стојана Марјановић, Душан Покрајчић, култура, ЧН, 228, стр, 18;

Преко COBIS система у свјетској библиотечкој мрежи, Претплатницима Челиначких новина поклањамо књиге на читање, болесним члановима Библиотеке књиге достављамо на кућну адресу, Јелена Копривица, ЧН 231, стр, 26;

„Имприматур", Представљене „Мрље на шанку", Горан Дакић, ЧН 232, стр, 41;

Промоција, Из колијевке у Јасеновац, Милан Дашић, ЧН 233, стр, 26;

Кафане више поштујемо од култура, коментар, ЧН 234, стр, 38;

Енциклопедија Републике Српске, све одреднице везане за општину Челинац преносимо у „Челиначким новинама", фељтон, ЧН 234, стр, 39;

Недељко Ћеранић челиначкој Библиотеци даровао вриједан поклон, Енциклопедија Британика на енглеском, ЧН 237, стр, 36;

Књижевно дружење, Марко Шешић Марчело, ЧН 239, стр, 26;

800 година аутокефалности Српске цркве и 25 година молитвеног живота у Манастиру Ступље, Духовно сјеме благочешћа и побожности Светог Саве, Платон (Јовић), игуман Манастира Ступље, бесједа поводом додјеле „Михољданске повеље" Манастиру Сту-

Љето у Челинцу уљепшавају Дани (у)личне културе

пље, ЧН 240, стр, 8-9;

Светионик челиначке културе, Јелена Копривица, најбољи читаоци Богдан Боро Марјановић, Марина Јокић, ЧН 240, стр, 10-11;

Изложба 50 година од разорног земљотреса, Солидарност цијеле Југославије подигла Челинац и подстакла развој, Евоцирање успомена, Милорад Докић, ЧН 241, стр, 32-33;

Промоција, Емил Влајки као романописац, Кад би жене владале, „Жена која је вјеровала да је Марија Магдалена", ЧН 241, стр, 43;

Вече поезије на српском и њемачком језику, Гостовали Стеван Тонтић и Петер Фелкер, ЧН 241, стр, 49;

Представљена књига „Народне изреке – трајне истине", Омаж изузетном човјеку, прегаоцу и просветитељу Јефти Пејовићу, ЧН 242, стр, 45;

Из старе штампе, Позив без одзива, о слабом положају библиотеке у Челинцу, Ослобођење 1971, Ранко Павловић, ЧН 248, стр, 34;

Академија НУ РС, Стигли нови дарови, Јелена Копривица, ЧН 248, стр, 41;

Примједбе на Нацрт просторног плана Општине Челинац (2018 - 2038), Дароване књиге, Јелена Копривица, ЧН 249, стр, 24 - 26;

Одржан 1. Мини сајам књига „Челинац 2020", Упркос тешкоћама књига има будућност, Челинчани показали велико интересовање за књигу, излагачи: Имприматур, Удружење стрип аутора и обожавалаца стрипа РС „Девета димензија", Књижарско издавачко предузеће „Библионер", Антикваријат „Рамајана", Књижара „Елена", Момчило Спасојевић, СПКД „Просвјета", Народна библиотека „Иво Андрић", 45. рођендан Народне библиотеке „Иво Андрић" Челинац ће добити душу кад добије Дом културе, бесједа Јелена Копривица, ЧН 252, стр, 38, 40, 41, 42;

Запис о књизи и књигама, Они из деветсто и неке, Ранко Павловић, есеј, Осипа се кућна библиотека, пјесма, ЧН 260, стр, 34 - 35;

Представљена књига „Бездушни капитализам", Милорад Докић, ЧН 260, стр, 38 - 39;

(У)лична култура, 2. Сајам књига у Челинцу, Имприматур, Библионер, Књижара „Елена" , антикваријат „Рамајана", СПКД „Просвјета", Библиотека „Иво Андрић", ЧН 262, стр, 37;

Рајна Савић, Ликовна радионица за дјецу, (У)лична култура, ЧН 262, стр, 41;

Библиотека „Михољданска повеља" Милораду Докићу, као пензионер написао четири књиге о Челинцу, У служби заједници 46

година, Јелена Копривица, Мира Ћосић најбољи читалац, Свако животно доба може да буде и стваралачко, бесједа, Ријеч начелника општине, Владо Глигорић, „Упознај боље Челинац", промоција, ЧН 264, стр, 32-37;

Ђаци колективно у библиотеци, Јелена Копривица, ЧН 265, стр, 37;

О усташким злочинима под Козаром, Марина Љубичић Богуновић, Борис Радаковић, промоција, ЧН 265, стр, 44;

Челиначка Библиотека подржала отварање библиотеке у Станарима, ЧН 266, стр, 8;

Црквена општина Челинац, Сакрална архитектура Бањалучке епархије, промоција, ЧН 267, стр, 38;

Министарство обогатило полице, култура, Јелена Копривица, ЧН 268, стр, 33;

Академија наука и умјетности РС, Легат академика Рајка Кузмановића културна баштина Челинца, „Челиначке новине - Библиографија академика Рајка Кузмановића 2000-2020", ЧН 270, стр, 14 -15;

Савез иноватора РС, изложба „Милева Марић Ајнштајн", ЧН 270, стр, 31;

Пригодном свечаношћу обиљежен 9. мај, У славу дана капитулације фашизма, историја, Око споменика борцима НОБ развијао се Челинац, Јелена Копривица, ЧН 271, стр, 6-8;

Вашар у Стрмоглавцу, Боро Капетановић, промоција Младен Тешановић, ЧН 271, стр, 47;

Народна библиотека „Иво Андрић", „Михољданска повеља" Гојку Ђурићу, бесједа, Ко не улаже у културу и образовање улаже у установе за преваспитавање, Гордана Ивковић најбољи читалац, Споменици нераскидивим везама Челинца са Србијом, бесједа Јелена Копривица, ЧН 276, стр, 32-37;

Историја челиначког школства, фељтон, Љетопис школе у Јошавци из 1907, Јосиф Тадић, Петар Копривица, ЧН 276, стр, 38-39;

О језику стручно и занимљиво, Александар Матерић, промоција, мр Александра Савић, ЧН 277, стр, 31;

„Пешке кроз Свету Гору", „Сусрети са светогорским старцима", Ненад Андрић, промоција, ЧН 281, стр 45;

Нова књига о Челинцу, „Челинац од села до општине" – документи који су утемељили општину Челинац, Борислав Максимовић, ЧН 281, стр 5;

Регија Пијемонт, Италија, културна сарадња, ЧН 281, стр 11;

Академија НУ РС, Обиљежено пола вијека издаваштва у Челинцу, Представљена издања Академије, Рајко Кузмановић, Драго

Сусрет представника италијанске регије Пијемонт и општине Челинац приређен је у библиотеци

Бранковић, Јелена Копривица, Момчило Спасојевић, Борислав Максимовић, И књига и аутор за примјер, Енциклопедија РС, Легат академика Рајка Кузмановића у Библиотеци ЧН 284, стр, 8-11;

Библиотека „Иво Андрић" Гостовао Стефан Вишекруна, глумац Горан Јокић, Јелена Копривица, Ристо Трбић даровао књиге, ЧН 284, стр, 45;

Промоција, О култури живљења кроз храну, „Додаци јелима", Горан Дакић, Дан библиотеке, Николина Лакић најбољи читалац, изложба Мирко Вуковић, виола Ђорђе Миловановић, бесједа Јелена Копривица, ЧН 288, стр, 38-39;

Развија се Легат академика Рајка Кузмановића у Челинцу, Без лијепог Дома културе нема лијепог града, ЧН 293, стр, 17;

Манастир Ступље прославио јубилеј, Три деценије од прве молитве на откопаним темељима, ЧН 295, стр, 16-17;

Промоција, „Импримату", Стево Грабовац, Борис Максимовић, ЧН 295, стр, 17;

Дарови из Јапана, Јелена Копривица, ЧН 296, стр 12;

Струка наградила квалитет, Повеља „Ђорђе Пејановић", челиначка библиотека најбоља библиотека у РС, Друштво библиотекара РС, Јелена Копривица, ЧН 296, стр 14-15;

Нове књиге о Челинцу, Парохија Челинац: Вјера, живот, стваралаштво, Српски храмови и домови чувари православља, Узалуд се труде зидари ако Бог неће зидати град, Борислав Максимовић, Радивој Вујанић, ЧН 297, стр 32-38;

Богатији Легат академика Рајка Кузмановића, Рајко Кузмановић, ЧН 299, стр, 45;

Служба предсједника Републике Српске, Подршка Легату Рајка Кузмановића, Споразум о давању просторије на кориштење за потребе чувања Легата, Средња школа, ЧН 300, стр. 31;

Дан библиотеке, Библиотека у служби заједнице, Звијездана Ђурић најбољи читалац, „Михољданска повеља" Предсједнику РС, Захвалница Издавачкој кући „Импримatур", ЧН 301, стр. 20-24;

Издавачка дјелатност данас и овдје, Пут књиге од аутора до читаоца, „Импримatур", издаваштво, Борис Максимовић, ЧН 301, стр. 30-33;

Представљена „Вихоријада осјећања", Јово Ескић, Поезија за музику и душу, Бојана Петковић, НН, Б. М. ЧН 301, стр. 34-35;

Збирка слика у Легату академика Рајка Кузмановића, Легат, ЧН 302, стр, 34;

Уз јубилеј СПКД „Просвјета", Увијек у служби роду, фељтон, ЧН 303, стр. 46-47;

Изложба о Андрићу, Библиотека Градишка, ЧН 303, стр. 47;

„Винарија Јунгић", СПКД „Просвјета", Вече вина, поезије и музике, Сјећање на Јесеја, ЧН, 304, стр. 20;

Савез иноватора РС, Изложба о Пупину, Јелена Копривица, ЧН, 304, стр. 26;

Дарови Привредна комора РС челиначкој библиотеци, ЧН, 307, стр, 33;

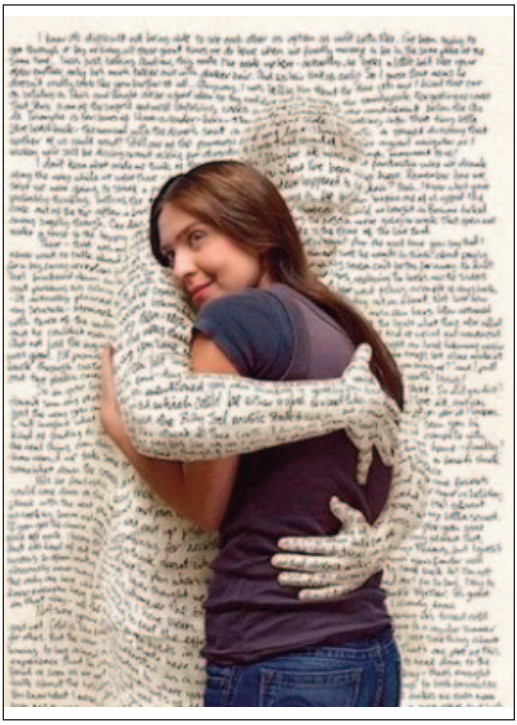
Ученица Луциа Берић, Заштитница, промоција књиге, ЧН, 307, стр, 33;

Отворен Легат академика Кузмановића, Осврт на Изабрана дјела академика Рајка Кузмановића, Сиже успјешне каријере, ЧН, 308, 18-20, 32-35;

Јелена Копривица, Ранко Павловић и Момчило Спасојевић

Наши догађаји
Фото-журнал

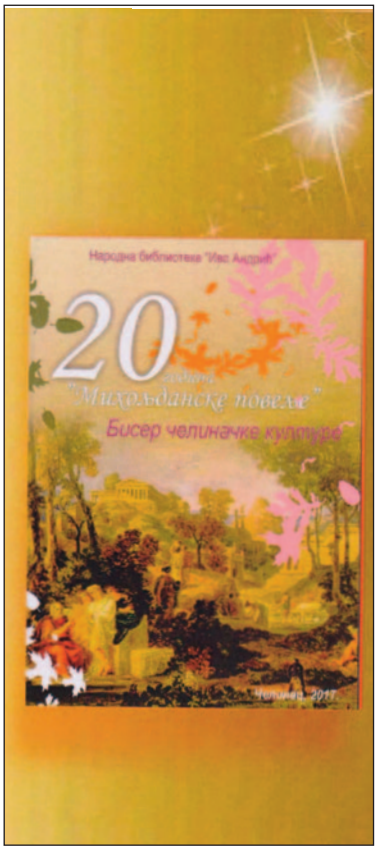

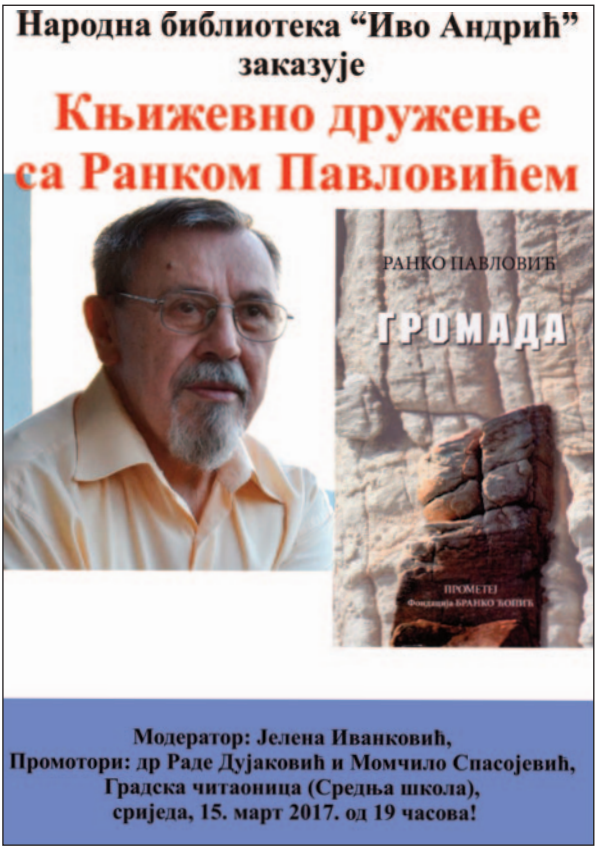

Народна библиотека "Иво Андрић"
Поводом почетка нове школске године
до краја септембра 2020. године
поклањамо
БЕСПЛАТАН УПИС У БИБЛИОТЕКУ
Свим ученицима основне и средње школе!

PROMOCIJA
ROMANA BIO SAM
SAMO BROJ
ČELINAC
NARODNA
BIBLIOTEKA IVO
ANDRIĆ
14. MART U 19.00
O knjizi govore:
Boris Maksimović
Miko Branković
BIO SAM
SAMO BROJ

Народна библиотека "Иво Андрић"
20
"Михољданске повеље"
Бисер челиначке културе
Челинац, 2017

Народна библиотека "Иво Андрић"
заказује
Књижевно дружење
са Ранком Павловићем
РАНКО ПАВЛОВИЋ
ГРОМАДА
ПРОМЕТЕЈ
Модератор: Јелена Иванковић,
Промотори: др Раде Дујаковић и Момчило Спасојевић,
Градска читаоница (Средња школа),
сриједа, 15. март 2017. од 19 часова!

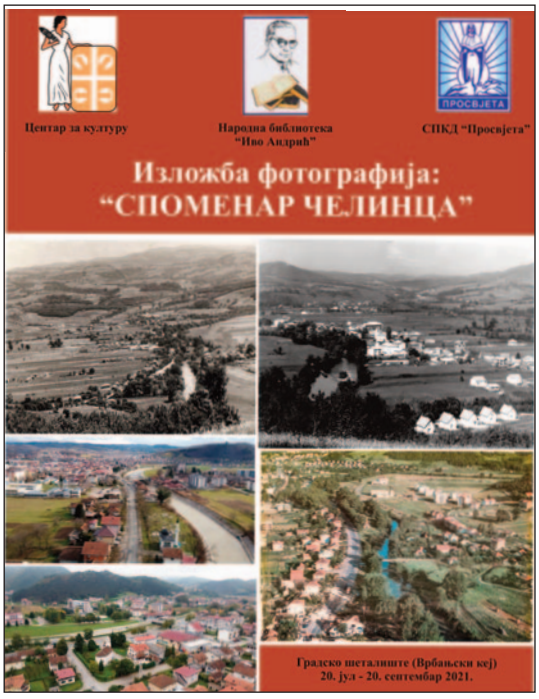

Знате ли гдје се налази библиотека у Челинцу?

Центар за културу
ЧЕЛИНАЦ
Народна библиотека "Иво Андрић"
СПКД "Просвјета"
ПРОСВЈЕТА
ДАНИ (У)ЛИЧНЕ КУЛТУРЕ 2023.
Пролаз између паркића и мурала Змијањски вез
Програм:
- ИЗЛОЖБА ФОТОГРАФИЈА „СЛОБОДА"
аутор: Николина Грбеж
5. јули (сриједа) у 19.30
Галеријски простор
- 4. САЈАМ КЊИГА И БАЗАР
6. јули (четвртак) од 11 до 20 часова
Пролаз између паркића и мурала Змијањског веза
- РАДИОНИЦА ЗА ДЈЕЦУ „КРЕАТИВНА РЕЦИКЛАЖА" СА ИВАНОМ ОСТОЈИЋ
6. јули (четвртак) од 16 часова,
У парку поред спомен-обиљежје жртвама фашизма
ПРИЧА О СЛОБОДИ, ОТАЦИМА И ДУГАМА

Центар за културу
Народна библиотека "Иво Андрић"
СПКД "Просвјета"
ПРОСВЈЕТА
Изложба фотографија:
"СПОМЕНАР ЧЕЛИНЦА"
Градско шеталиште (Врбањски кеј)
20. јул - 20. септембар 2021.

Академија наука и умјетности РС
и Народна библиотека "Иво Андрић"
Организују промоцију књига
Првог тома Енциклопедије Републике Српске и Бесједе Рајка Кузмановића
Промотори:
академик Рајко Кузмановић, предсједник АНУ РС,
академик Драго Бранковић,
мр Момчило Спасојевић,
Јелена Иванковић, директор Народне библиотеке "Иво Андрић"
Сриједа, 6. децембра 2017. године од 18 часова,
Скупштинска сала Општинске управе

Библиотека је организовала прва два избора најуспјешнијих спортиста Челинца, за 1996. и 1997. годину

Његовање локалних културно-историјских вриједности - успомене на Милку Вукмановић Кочић, супругу Петра Кочића и прву писмену Челинчанку.

(У)лична култура - Сајам књига у Челинцу.

Путем изложби афирмишу се знамените личности

Награђени ђаци на Ликовно-литерарном конкурсу

Учесници и организатори једне од вечери посвећених поезији, музици и вину - Књижевне награде "Славко Јунгић Јесеј"

Министар просвјете и културе РС Жељка Стојчић с руководством општине Челинац у библиотеци.

Зграда Средње школе, Библиотеке и Легата академика Кузмановића

Књиге у издању Народне библиотеке „Иво Андрић“

1.
Легенде из српских крајева / Момчило Спасојевић, 1996 (Челинац; D&S Design). – 134. стр. ; илустр. ; 20 cm; Тираж 500.

2..
Легенде из српских крајева / [приређивач] Момчило Спасојевић ; [илустрације Зоран Сувајац - Зограф] Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић" Челинац, 1996, 72 стр. : илустр. ; 20 cm : Тираж 500.

3.
Ров три / Савић Миладин Кргин, 1996 (Челинац; D&S Design). – 38 стр. : илустр. ; 20 cm; Тираж 1.000.

4.
Поноћне пјесме / Момчило Спасојевић, 1996, D&S Design). – 40 стр. : илустр.; 20 cm; Тираж 500.

5.
У води облаци / Славко Јунгић Јесеј, 1996 (Челинац; D&S Design). – 100 стр. : илустр.; 20 cm, Тираж 500.

6.
Бомбашке птице / Боро Маркановић, 1997 (Бањалука: Компекс). – 140 стр. : 3 илустр; 20 cm; Тираж 1000.

7.
Најљепше песме српског села / (приредио) Момчило Спасојевић, 1998 (Челинац: D&S Design). – 120 стр. : илустр.; 20 cm, Тираж 500.

8.
Рани цветови / Карађорђе Дерајић, 1999 (Челинац: D&S Design) – стр. 76, 21 cm, Тираж 500

9.
Трагови свјетлости / Борислав Максимовић, 2001 (Челинац: D&S Design). – 378 стр. : фотогр. ; 25 cm, Тираж 500.

10.
Роса буди зумбул плави / Љубисав Мирковић; (илустрације Љубисав Мирковић), 2001 (Челинац : D&S Design). – 132 стр. : илустрације : 25 cm, Тираж 500.

11.
Завичај на длану – Челиначки времеплов / Борислав Максимовић; (фотографије Борислав Максимовић, Миле Родић), 2002 (Челинац: D&S Design). – 240 стр. : фотогр. ; 20 cm, Тираж 500.

12.

Нешто лично / Сњежана Тешић; (илустратор Зоран Сувајац Зограф), 2002 (Челинац : D&S Design). – 120 стр.: илустр. ; 20 cm, Тираж 500.

13.

Кад смеђа шума сване / Славко Јунгић Јесеј, 2003 (Челинац : D&S Design). – 112 стр.: илустр. ; 20 cm, Тираж 500.

14.

Сфинга цивилизација: преглед морално-етичких учења, обичаја и вјеровања, традиције и сродних феномена у цивилизацијском трајању / Остоја Ђукић. – Бањалука: Филозофски факултет; Челинац, 2005 (Лакташи : Графомарк). – 1.306 стр. : фотогр. , геогр. карте ; 24 cm, Тираж 300.

15.

Све што имам добро у себи дугујем књигама: аутор текста, приређивач и фотограф Борислав Максимовић /2005 (Челинац : D&S Design). - 13 cm : фотограф. у бојама ; 21x15 cm, Тираж 100.

16.

ЧЕЛИНАЦ, мјесто за добар живот: / (аутор текста, приређивач и фотограф Борислав Максимовић). – Челинац, 2005 (Челинац: D&S Design). – 22 стр.: илустр. у бојама ; 15 cm, Тираж 200.

17.

Око – Осврти и коментари / Борислав Максимовић; фотографије Борислав Максимовић, 2005 (Челинац: D&S Design). – 158 стр. : фотогр. ; 20 cm, Тираж 500.

18.

Хроника страдања / Момчило Спасојевић, 2006 (Челинац: D&S Design). – 113 стр.; 21 cm, Тираж 500.

19.

Народне песме за почетнике (штампана музикалија) / приређивач нотограф / Милан Никић, Челинац, 2006. - 1 партитура (20 стр); ноте; 15x22 цм (кола за клавирску хармонику, Током 2005/06 штампане свеске 1, 2, 3.

20.

Спортска разгледница Челинца / Борислав Максимовић, Жељко Дубравац ; фотографије Борислав Максимовић, Миле Родић, 2008 (Челинац : D&S Design). – 164 стр. Фотогр. ; 24 cm, Тираж 500.

21.

Слив ријеке Врбање - ресурси и екологија / Милорад Докић –

2009 (Бањалука: Графид). – 213 стр. : илустр. и илустр. у бојама ; 23 cm, Тираж 500.

22.
Religija i etika: od praistorije do danas / Momčilo Stupar. – Čelinac : Narodna biblioteka «Ivo Andrić», 2010 (Banjaluka : Grafid). – 454 str. : ilustr. ; 20 cm, Tiraž 500.

23.
Usnulo srce / Milica Stanarević, 2010 (Čelinac: D&S Design). – 168 str. ; 20 cm, Tiraž 500.

24.
Косово и Метохија - српски зид плача / Остоја Д. Ђукић; Бањалука: Филозофски факултет, 2011. (Лакташи : Графомарк). – 1.195 стр. илустр. ; 25 cm, Тираж 300.

25.
Подсјетник за будуће воћаре - аматере / Перо Станивук
Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић", 2011 (Бања Лука : Графид) : 129 стр. : илустр. ; 21 cm : Тираж 300.

26.
Родослов Димитрића из Доње Шњеготине / Јеромонах Теофил (Димитрић) Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић", 2012 (Бања Лука : Алф-ом) : 93 стр. : фотогр. ; 25 cm : Тираж 300.

27.
Sanjar / Milica Stanarević, 2012 (Čelinac: D&S Design). – 198 str. ; 20 cm, Tiraž 300.

28.
Rimska imperija : (753. god. prije. n.e. – 476. god.) / Momčilo Stupar, 2012. (Laktaši : Grafomark). – 198 str. : ilust. ; 21 cm, Tiraž 500.

29.
Treća dimenzija... : obične priče, o nebu, životu i ostalim krupnim sitnicama... / Vojislav Eskić, Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić", 2012 (Banja Luka : Grafid) 254 str. ; 20 cm, Tiraž 500.

30.
Незаборав : есеји о завичају / Добривоје Антонић; (илустрације Рајна Иванковић; фотографије Борислав Максимовић), 2012 (Нови Сад : Прометеј). – 195 стр. : илустр., фот. ; 21 cm, Тираж 500.

31.
PICCOLA STORIA DELLA CANZONE ITALIANA / Mimi Uva ; DELLA CANZONE UNDERGROUND / Marino Jose Malagnino a cura di / priredile Valeria Uva, Franceska Righetti ; prevod na srpski jezik i pregled rječnika Sanja Kobilj, 2012 (Banjaluka : Makroprint). 69 str. ; 19 cm + 1 CD-ROM, Tiraž 200.

32.
Osnove tradicionalne i moderne filosofije Japana / Ostoja D. Đukić
Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić" ; Banja Luka : Filozofski

fakultet, 2013 (Laktaši : Grafomark) Tiraž 300.

33.

Педесет година Ловачког удружења „Фазан“, Челинац 1963-2013. : Монографија поводом јубилеја Ловачког удружења „Фазан“ (1963-2013) / Гојко Ђурић, 2013 (Лакташи : Графомарк). – 254 стр. : илустр. ; 25 cm, Титаж 1.000.

34.

Hadžiluk plemenitom snu / Boris Maksimović ; (ilustracije Sava Lešić), 2014 (Čelinac: Design). – 234 str. : ilustr, ; 21 cm, Tiraž 300.

35.

Miris šumskih jagoda / Ljubica Perkman ; (ilustracije Ljubica (Topić) Perkman), 2014 (Čelinac : Dizajn). – 154. str. : ilustr. ; 21 cm, Tiraž 300.

36.

Energija pečenih volova / Rade Dujaković, 2015 (Banjauka : Grafid). – 304 str; ilustr. ; 24 cm, Tiraž 1.000.

37.

Rat po mjeri Pentagona : Građanski rat u Siriji i Iraku. knj. 1 / Slaven Knežević, 2015 (Banjaluka : Megaprint). 281 str. : ilustr. ; 21 cm, Tiraž 150.

38.

Једна суза и загрљај свијету, Тијана Тепић, 2015, Челинац, Design. – 74 стр,. 21 cm, Тираж 300.

39.

Paket aranžman? Ne, hvala! / Aleksandar Kuzmanović, Đorđe Pivnički, 2015 (Banjaluka : Grafid). – 157 str. ; 21 cm, Tiraž 300.

40.

Стотину седамдесет година породичне лозе Тешић–Ђурић–Малешевић из Јошавке : (1844-2014) : Монографија породичне лозе, Гојко Ђурић, 2015 (Бањалука: Графид). – 320 стр. : илустр. ; 24 cm, Тираж 300.

41.

Заувек ; есеји о завичају / Добривоје Антонић ; (илустрације Рајна Иванковић ; фотографије Борислав Максимовић, Радомир Тривић). Нови Сад ; Прометеј ; 2016 (Нови Сад ; Прометеј). – 148 стр. ; илустр, : 20 cm, Тираж 500.

42.

Од легенде до стварности : (МЗ Вагани кроз вријеме и сјећање) / Остоја Ђукић, 2016 (Лакташи : Графомарк). – 690 стр. : илустр. ; 24 cm, Тираж 500.

43.

Hadžiluk plemenitom snu / Boris Masimović (2. издање)

Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić", 2016 (Banja Luka :

Grafid) 187 str. : ilustr. ; 21 cm : Tiraž 500.

44.

БИСЕР челиначке културе ; 20 година «Михољданске повеље» / приредили Јелена Иванковић, Борислав Максимовић, 2017 (Лакташи ; Графомарк). – 154 str. ; фотогр, ; 29 cm, Тираж 300.

45.

КУЛТУРНО-историјско насљеђе челиначког краја / приредио Борислав Максимовић: СПКД "Просвјета", 2018 (Челинац : Design). – 88 стр. : фотогр. ; 29 cm, Тираж 300.

46.

Život na dlanu / Stojanka Piperković, Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić", 2018 (Tešanj : Grafik-komerc) 222 str. ; 21 cm : Tiraž 300.

47.

Kad sjećanja ožive / Vladimir Stančić, Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić", 2018 (Laktaši : Grafomark) 294 str. : ilustr. ; 25 cm : Tiraž 200.

48.

Боје живота, Љубица Топић Перкман, изабране пјесме, izdavač Engelsdorfer Verlag, Leipzig 2018, 178 стр, 20 cm, рецензија Момчило Спасојевић, поговор Исмет Бекрић.

49.

НАРОДНЕ изреке - трајне истине / [приредио] Јефто Пејовић. - Челинац, 2019 (Бања Лука : Сканди). - 147 стр. : илустр. ; 24 cm, Тираж 200.

50.

Borci : Kamec i Kortia . svjedočanstva života u vremenu / Vojislav M. Kršić, Labud L. Ključević. – 1. izd, 2019 (Banja Luka : Skandi). – 416 str. : илустр. 26 cm, Тираж 300.

51.

САВО Кутић : у свом и нашем времену / (главни и одговорни уредник Остоја Ђукић ; уредник Петар Ђаковић); Бања Лука : Центар за друштвена кретања, 2019 (Лакташи : Графомарк). – 263 стр. : илустр. ; 25 cm, Тираж 350.

52.

Хроника парохије Поповац / Борислав Максимовић, Општински одбор Српског просвјетног и културног друштва "Просвјета", 2020 (Челинац : Design). - 120 стр. : фотогр. ; 21 cm, Тираж 300.

53.

Bezdušni kapitalizam : praktični aspekt / Milorad Dokić, 2020 (Бања Лука : Графид). – 286, : 23 cm, Тираж 200.

54.

Јошавка : поема. Књ. 3 / Добривоје Антонић. – Нови Сад :

Прометеј, 2020 (Нови Сад : Прометеј). – 44 стр. : илустр. ; 21 cm, Тираж 500.

55.

Život se rađa / Franjo Zemko Glamatović

Čelinac : Narodna biblioteka "Ivo Andrić", 2020 (Tešanj : Grafik-komerc) 97 стр. : илустр. ; 21 cm : Тираж 300.

56.

УПОЗНАЈ боље Челинац 3 / приредио Борислав Максимовић. - Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић" : Српско просвјетно и културно друштво Просвјета, 2021 (Челинац : Design). - 53 стр. : илустр. ; 29 cm, Тираж 300.

57.

Српски љекари XIX вијека - писци и културни посленици / Тијана Тепић, 2021 (Челинац : Design). - 33 стр. : илустр; 19 cm, Тираж 200.

58.

ЗБОРНИК, Књижевна награда „Славко Јунгић Јесеј" 2012-2022, приредио Борислав Максимовић, СПКД „Просвјета", Челинац (Челинац – Design), 77 стр : фотогр: 30 cm, тираж 200.

59.

ЧЕЛИНАЦ ОД СЕЛА ДО ОПШТИНЕ, Народни одбор општине (1952 – 1963), документи којима је утемељена општина Челинац, приредио Борислав Максимовић, СПКД „Просвјета", 2022, (Челинац : Design) – 85 стр : илустр. 30 cm, тираж 200.

60.

ЧЕЛИНАЧКЕ НОВИНЕ - Библиографија академика Рајка Кузмановића 2000-2022, приредио Борислав Максимовић, СПКД „Просвјета", Челинац (Челинац – Design), 20 стр : фотогр: 30 cm, тираж 200.

61.

Не дамо светиње : збирка духовне и родољубиве поезије / Ратко Поповић : 2. допуњено издање, Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић", 2022, 305 стр. : илустр. ; 21 cm : Тираж 300.

62.

Сусрети са светогорским старцима / Ненад Андрић : 3. измењено и допуњено изд. Челинац : Народна библиотека „Иво Андрић", 2022 (Бања Лука : Примапром) 296 стр. : илустр. ; 20 cm : Тираж 500

63.

Пешке кроз Свету гору / Ненад Андрић : 3. измењено и допуњено изд. Челинац : Народна библиотека „Иво Андрић", 2022 (Бања Лука : Примапром) 436 стр. : илустр. ; 21 cm : Тираж 500.

64.

Српски песмовез / група аутора, Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић" ; Пожаревац : Књижевна заједница, 2023 (Земун : Невен) 154 стр. : слике аутора. ; 21 cm : Тираж 300

65.

Раде Радић - истина и лажи . зборник, Борислав Максимовић : друго допуњено издање, Народна библиотека „Иво Андрић”, СПКД „Просвјета“ Челинац : (Челинац : Design), cm (Челинац : Design), 257 стр, фотогр : 24 cm, тираж 200.

66.

ПАРОХИЈА Челинац – вјера, живот, стваралаштво / приредили Радивој Вујанић, Борислав Максимовић / Народна библиотека „Иво Андрић”, СПКД „Просвјета“ Челинац, 2024. : (Челинац : Design), 126 стр. : илустр. 30 cm, тираж 500.

67.

Zaštitnica / Lucia Berić Челинац : Народна библиотека „Иво Андрић”, 2025 (Бања Лука : Сканди) 297 стр. : 21 cm : Тираж 300.

НАПОМЕНА: Наведене књиге су објављене у издању Народне библиотеке “Иво Андрић”, Челинац, а ако постоје, помињу се и суиздавачи.

Добра сарадња са колегама

Градишка

НУБ РС

Лакташи

Станари

Садржај

Манастир Ступље, средњовјековни духовни и културни центар 5
Период до II свјетског рата 10
Челиначка културна сцена 1945-1994. 12
Оснивање Народне библиотеке “Иво Андрић” 16
Период послије 1995. године 32
Стање и правци развоја библиотеке 46
Завичајна збирка 50
Обиљежавање јубилеја - 25 година дјеловања 66
Колијевка не ограничава раст дјетета 80
Четири деценије челиначке библиотеке 87
Култура – на понос Челинцу 93
Михољданска повеља 106
Повеља „Ђорђе Пејановић“ 138
Читаоница 143
Легат академика Рајка Кузмановића 148
Најбољи читаоци 161
Библиотека у библиографији “Челиначких новина“ 163
Наши догађаји, фото-журнал 180
Књиге у издању Народне библиотеке „Иво Андрић“ 187

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна и универзитетска библиотека
Републике Српске, Бања Лука

027.022(497.6 Челинац)"1975/2025"

КОПРИВИЦА, Јелена, 1980-
50 година Народне библиотеке „Иво Андрић“ : бисер челиначке културе / Јелена Копривица, Борислав Максимовић. - Челинац : Народна библиотека "Иво Андрић", 2025 (Челинац : Design). - 194 стр. : фотогр. ; 24 cm

Тираж 200.

ISBN 978-99976-168-8-3

COBISS.RS-ID 143160577

Јелена КОПРИВИЦА
Борислав МАКСИМОВИЋ

50 година Народне библиотеке “Иво Андрић”
Бисер челиначке културе

Издавач
Народна библиотека “Иво Андрић” Челинац

За издавача, уредник и лектор
Јелена КОПРИВИЦА

Рецензент
Момчило СПАСОЈЕВИЋ

Припрема за штампу
Борислав МАКСИМОВИЋ

Штампа
Design Челинац

За штампарију
Душко Пејаковић

Тираж
200

Насловна страна
Платонова Академија

ISBN 978-99976-168-8-3